
PATVIRTINTA
Ignalinos rajono savivaldybės tarybos
2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. TS-153.

IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018–2024 METŲ STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS

Ignalinos rajono savivaldybės mero žodis

Ignalinos kraštas garsėja nuostabiais kraštovaizdžiais ir darbščiais, kūrybingais žmonėmis. Ne veltui mūsų simbolis – baltoji vandens lėlė. Ji kalba apie tyrą gamtos grožį, švarią aplinką, šviesias mintis ir svajones. Čia puikios sąlygos visais metų laikais turiningai leisti laisvalaikį. Ignalinos krašto vietovės patrauklios tiems, kuriuos vilioja natūrali gamta, vandens pramogos, žvejyba, turistiniai žygiai valtimis, dviračiais, žiemos sportas, skraidyba ar ramus poilsis kaimo sodyboje.

Tikime, kad kurortinės vietovės vardą turinčiai Ignalinai pavyks tapti kurortu, labai norime, kad čia visiems būtų gera atvykti, gyventi ir dirbti, kad jaunimas sugrįžtų į gimtąjį miestą, kurtų jo ateitį, savo pasiekimais plačiai garsintų Ignalinos vardą.

Ignalinos rajono savivaldybės strateginis plėtros planas – tai mūsų perspektyvas, galimybes ir svarbiausius tikslus numatantis dokumentas, padėsiantis vystyti vieningą kurortinio krašto viziją. Šio plano sudarymas ir jo įgyvendinimas – bendras komandinis darbas, kuriam labai reikalingas gyventojų palaikymas. Kviečiu visus aktyviai domėtis ir kartu kurti Ignalinos krašto ateitį.

Ignalinos rajono savivaldybės meras Henrikas Šiaudinis

A photograph of a lake with several sailboats. In the foreground, a sailboat with a white sail and a red stripe is visible. To its left, another sailboat with a white sail is further away. The background shows a dense line of green trees under a blue sky with scattered white clouds. A large blue triangle is overlaid on the bottom half of the image, containing white text.

IGNALINOS RAJONO
SAVIVALDYBĖS 2018–
2024 M. STRATEGINIO
PLĖTROS PLANO
RENGIMO DALYVIAI
(DARBO GRUPĖS)

Verslo, ekonomikos, žemės ūkio, turizmo, kultūros ir gamtos paveldo, miesto ir kaimo plėtros darbo grupė:

Darbo grupės vadovas:	
Laimutis Ragaišis	Ignalinos rajono savivaldybės mero pavaduotojas
Darbo grupės vadovo pavaduotojas:	
Rytis Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Nariai:	
Juozas Rokas	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininkas
Vilius Cibulskas	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pirmininkas
Deimantė Malikėnaitė	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narė, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos komiteto narė
Jonas Baltakis	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininko pavaduotojas
Marijona Lukaševičienė	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narė, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Kaimo, socialinių ir ekologinių reikalų komiteto pirmininkė
Vytautas Gimžauskas	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Kaimo, socialinių ir ekologinių reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas
Indrė Gruodienė	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narė, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Kaimo, socialinių ir ekologinių reikalų komiteto narė
Natalija Truchina	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyriaus vedėja
Vidmantas Čepulėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėjas
Ričardas Trimonis	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėjo pavaduotojas
Simonas Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus aplinkos apsaugos inžinierius
Edmundas Kilkus	viešosios įstaigos „Ignalinos rajono turizmo informacijos centras“ turizmo vadybininkas
Juozas Panavas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vedėjas
Inga Bielinytė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vyriausioji specialistė
Valentinas Rumbutis	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ignalinos miesto seniūnijos seniūnas
Drąsutis Jelinskas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Kazitiškio seniūnijos seniūnas
Vytautas Kazėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Dūkšto seniūnijos seniūnas
Antanas Pauliukėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Didžiasalio seniūnijos seniūnas
Jonas Polito	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ignalinos seniūnijos seniūnas
Jonas Alekna	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Linkmenų seniūnijos seniūnas
Saulius Zabolevičius	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ceikinių seniūnijos seniūnas
Tatjana Jarutienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Rimšės seniūnijos seniūnė
Milda Bielinienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Mielagėnų seniūnijos seniūnė
Renata Veličkienė	Ignalinos krašto muziejaus direktorė
Ligita Smaguraskienė	Ignalinos rajono vietos veiklos grupės „Vietos plėtros strategijos“ administravimo vadovė
Dalia Savickaitė	Asociacijos „Ignalinos miesto vietos veiklos grupė“ valdybos narė
Gedas Kukanauskas	Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijos direktorius
Inga Šidlauskienė	viešosios įstaigos „Ignalinos atominės elektrinės regiono plėtros agentūra“ direktorė
Kęstutis Čeponis	Ignalinos Budrių bendruomenės narys

Švietimo, kultūros, socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, sporto, jaunimo ir nevyriausybinių organizacijų darbo grupė:

Darbo grupės vadovas:	
Laimutis Ragaišis	Ignalinos rajono savivaldybės mero pavaduotojas
Darbo grupės vadovo pavaduotojas:	
Rytis Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Nariai:	
Manfredas Žymantas	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Ekonomikos ir finansų komiteto narys
Deimantė Malikėnaitė	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narė, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos komiteto narė
Oleg Sosunov	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos komiteto narys
Alfonsas Gasparavičius	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos komiteto narys
Vytautas Sakalauskas	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos komiteto narys
Grażina Mackonienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus vedėja
Rasa Juodagalvienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus vyriausioji specialistė
Irena Matešienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyriaus vedėjo pavaduotoja
Danutė Ropienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus vedėja
Asta Laurinaitienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyriaus vyriausioji specialistė
Vidmantas Čepulėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėjas

Asta Savičiūnaitė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus vyresnioji specialistė
Lina Kovalevskienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus vyriausioji specialistė
Artūras Česliokas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus vyriausiasis specialistas
Loreta Aleknienė	Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorė
Vida Sekonienė	Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja
Danutė Lissauskienė	Ignalinos rajono kultūros ir sporto centro Kultūros skyriaus vedėja
Edita Ryliskienė	Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vadovė
Jolita Neciunskienė	viešosios įstaigos „Ignalinos rajono ligoninė“ darbuotoja
Zita Baranauskienė	viešosios įstaigos „Ignalinos rajono ligoninė“ darbuotoja
Dalia Mikučionienė	viešosios įstaigos „Ignalinos rajono poliklinika“ vyriausiojo gydytojo pavaduotoja slaugai
Aldona Laptevienė	Dūkšto globos namų Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centro socialinė darbuotoja
Alytė Zakarauskienė	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos direktorė
Valentina Čeponienė	Ignalinos gimnazijos direktorė
Jolanta Dasytė	Ignalinos gimnazijos direktorės pavaduotoja ugdymui
Grażina Sobčikienė	Ignalinos r. Dūkšto mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui
Jurgita Antonovienė	Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokyklos mokytoja
Jolita Vaiciukevičienė	Naujojo Daugėlišio vaikų globos namų vyriausioji socialinė darbuotoja
Marija Garejeva	Ignalinos jaunimo draugijos „Sniego gniūžtė“ direktorė
Arvydas Januškevičius	Ignalinos Budrių bendruomenės narys
Dalia Savickaitė	Asociacijos „Ignalinos miesto vietos veiklos grupė“ valdybos narė
Linas Stanaitis	Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktijos Informacijos ir kultūros paveldo skyriaus vedėjas
Eugenijus Rakitinas	Ignalinos plaukimo klubo prezidentas

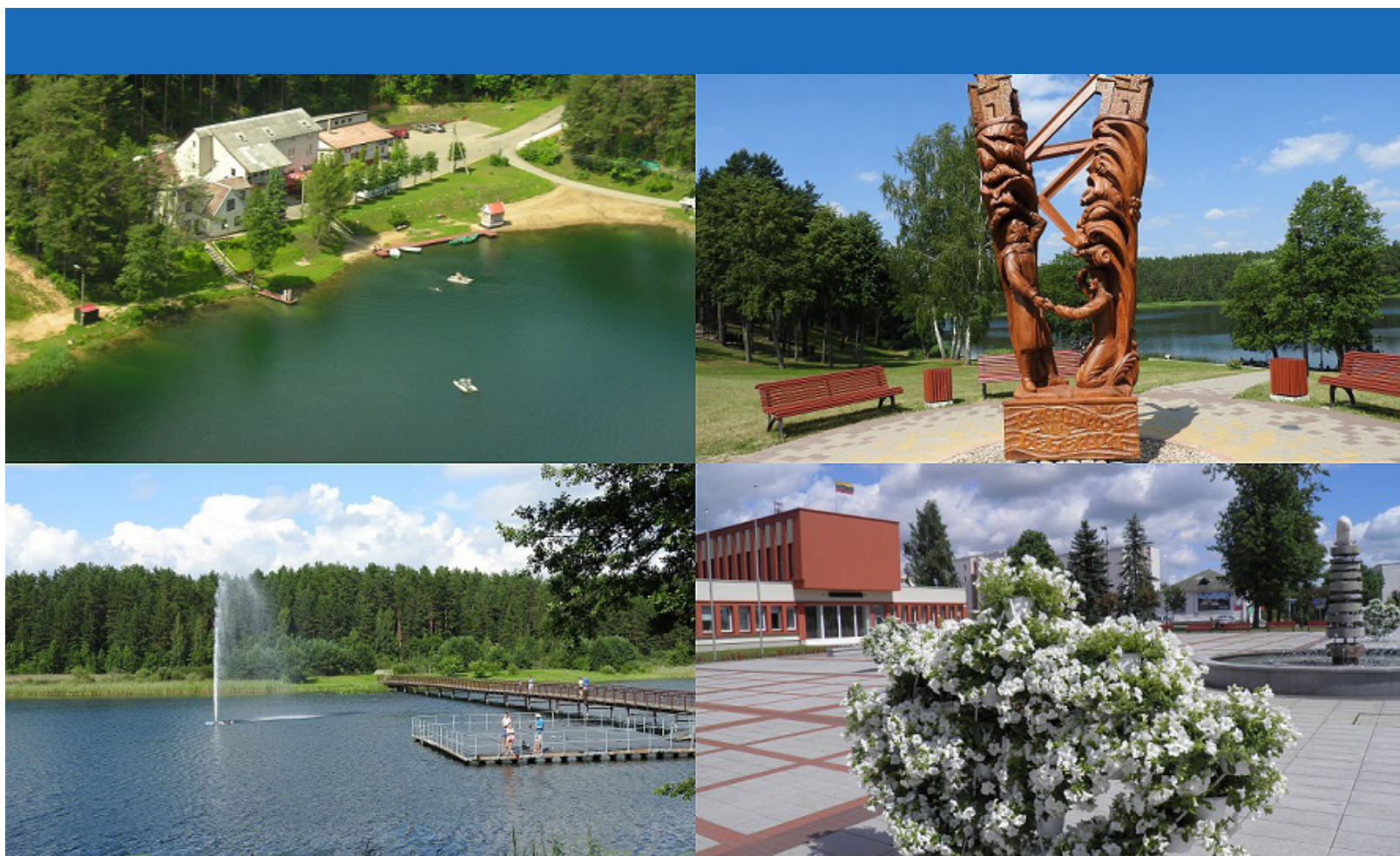
Susisiekimo, vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo, energetinio ir šilumos ūkio infrastruktūros, viešo naudojimo teritorijų, aplinkos apsaugos ir kito savivaldybės valdomo turto darbo grupė:

Darbo grupės vadovas:	
Donatas Mačys	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Darbo grupės vadovo pavaduotojas:	
Rytis Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Nariai:	
Vygantas Dilys	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Savivaldos ir teisėsaugos komiteto narys
Juozas Velička	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Savivaldos ir teisėsaugos komiteto narys
Jonas Baltakis	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narys, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininko pavaduotojas
Mykolas Viškelis	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus vedėjas
Alfredas Ambrozaitis	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus vyresnysis specialistas
Simonas Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus aplinkos apsaugos inžinierius
Juozas Panavas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vedėjas
Algirdas Čepulis	uždarnosios akcinės bendrovės „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ direktoriaus pavaduotojas
Vaida Alkauskienė	uždarnosios akcinės bendrovės „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ projektų vadovė
Povilas Zabolevičius	uždarnosios akcinės bendrovės „Ignalinos autobusų parkas“ direktorius
Vytautas Čepulėnas	savivaldybės įmonės „Kompata“ direktorius
Ramūnas Kašielionis	uždarnosios akcinės bendrovės „Ignalinos šilumos tinklai“ inžinierius
Valentas Šimonis	uždarnosios akcinės bendrovės „Ignalinos vanduo“ direktorius
Valentinas Rumbutis	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ignalinos miesto seniūnijos seniūnas
Drąsutis Jelinckas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Kazitiškio seniūnijos seniūnas
Vytautas Kazėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Dūkšto seniūnijos seniūnas
Antanas Pauliukėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Didžiasalio seniūnijos seniūnas
Jonas Polito	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ignalinos seniūnijos seniūnas
Jonas Alekna	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Linkmenų seniūnijos seniūnas
Saulius Zabolevičius	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ceikinių seniūnijos seniūnas
Tatjana Jarutienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Rimšės seniūnijos seniūnė
Milda Bielinienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Mielagėnų seniūnijos seniūnė
Juozas Paukštė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Naujojo Daugėlišio seniūnijos seniūnas
Artūras Kacevičius	Ignalinos Budrių bendruomenės vadovas
Voldemaras Kutra	Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktijos Kraštovarkos skyriaus vedėjas

Viešojo valdymo informacinių technologijų, žmoniškųjų išteklių ir viešojo saugumo darbo grupė:

Darbo grupės vadovas:	
Donatas Mačys	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Darbo grupės vadovo pavaduotojas:	
Rytis Kajėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Nariai:	
Ona Zaleckienė	Ignalinos rajono savivaldybės tarybos narė, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotoja

Loreta Aleknienė	Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorė
Inga Besusparienė	Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Inovacijų diegimo ir ūkio skyriaus vedėja
Edita Rastenenė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėja
Vijolė Politienė	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Finansų valdymo ir apskaitos skyriaus vedėja
Juozas Panavas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vedėjas
Vilius Gasiukevičius	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas
Artūras Česliokas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Informatikos ir bendrųjų reikalų vyriausiasis specialistas
Vidmantas Čepulėnas	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėjas
Mirekas Polito	Ignalinos rajono priešgaisrinės tarnybos viršininkas

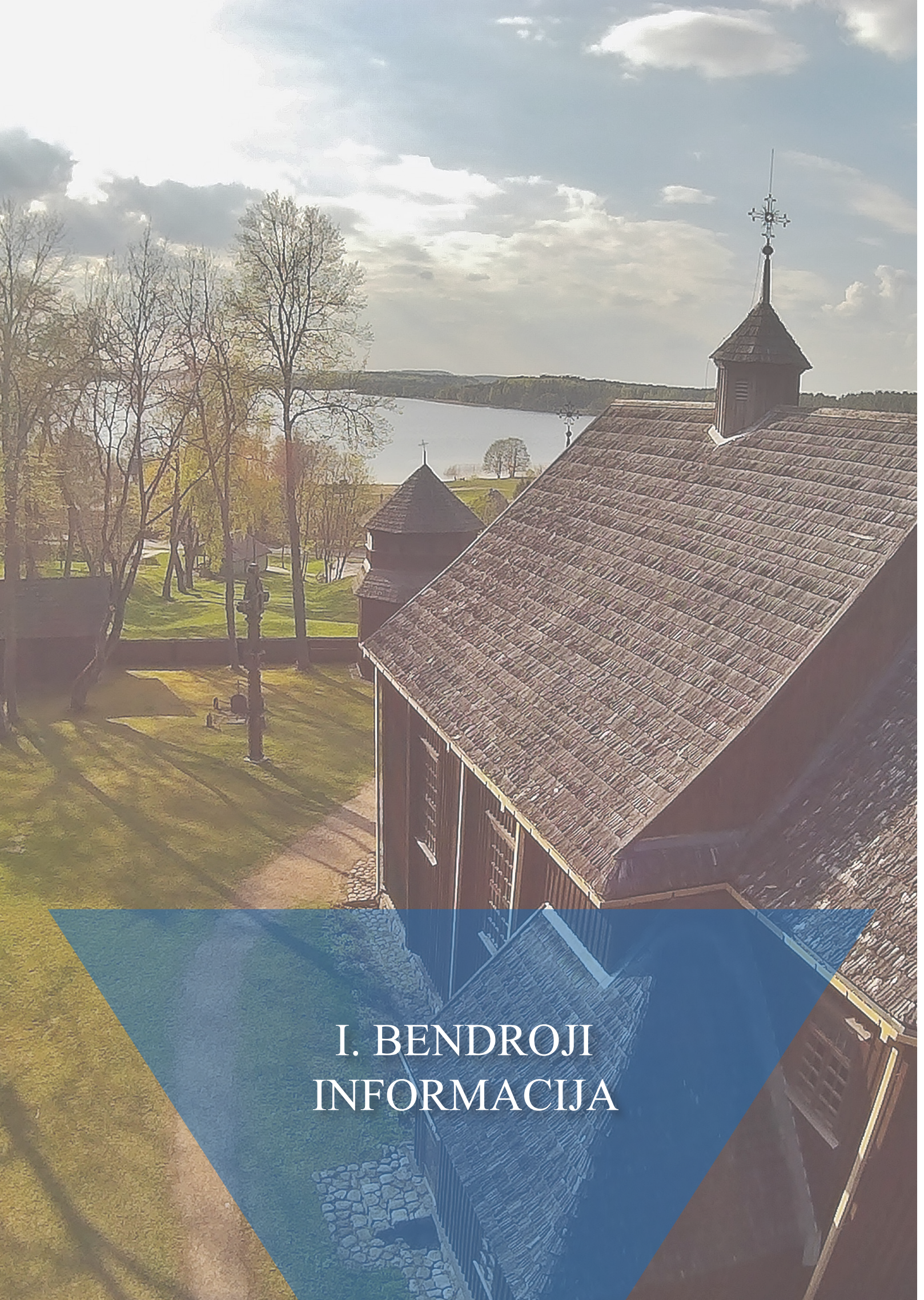

Turinys

SANTRUMPOS	9
I. BENDROJI INFORMACIJA	10
II. VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ	15
2.1. BENDRA INFORMACIJA APIE IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĘ	16
2.2. DEMOGRAFINĖ APLINKA	18
2.2.1. Demografinė situacija	18
2.2.2. Užimtumas ir darbo rinka	22
2.3. EKONOMINĖ APLINKA	27
2.3.1. Ekonomika ir verslas	27
2.3.2. Žemės ūkis ir miškininkystė	32
2.3.3. Statyba ir gyvenamasis fondas	36
2.3.4. Turizmas, gamtos ir kultūros paveldas	40
2.4. SOCIALINĖ APLINKA	48
2.4.1. Švietimas	48
2.4.2. Sveikatos priežiūra	54
2.4.3. Socialinė apsauga	59
2.4.4. Kultūra ir menas	64
2.4.5. Sportas	67
2.4.6. Nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika	69
2.4.7. Viešasis saugumas	70
2.5. APLINKOS APSAUGA	75
2.6. INFRASTRUKTŪRA	79
2.6.1. Transportas ir susisiekimas	79
2.6.2. Inžinerinė ir energetikos infrastruktūra	83
2.6.3. Technologinė aplinka	88
2.7. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ	91
III. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS VIZIJA, PRIORITETAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	99
3.1. I PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	102
3.2. II PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	104
3.3. III PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	106
3.4. IV PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	108
IV. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO SVARBIAUSIOS NUOSTATOS	109
V. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018–2024 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS, TIKSLINIMO IR ATSISKAITYMO UŽ ĮGYVENDINIMO REZULTATUS TVARKA	112
V. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018–2024 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS	112
PRIEDAI	115
1 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano priemonių planas	116
2 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018 – 2024 metų strateginio plėtros plano pagrindinių projektų sąrašas	129
3 priedas. Efekto vertinimo kriterijai (vizijos rodikliai)	131
4 priedas. Rezultato vertinimo kriterijai (prioritetų / tikslų rodikliai)	132
I PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSINĖ PLĖTRA	132
II PRIORITETAS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA	133
III PRIORITETAS. VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS DARNI PLĖTRA	134
IV PRIORITETAS. SAUGI VISUOMENĖ IR EFEKTYVUS VIEŠASIS VALDYMAS	135
5 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos forma	136
VIZIJOS RODIKLIAI (EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI)	136
PRIORITETŲ / TIKSLŲ RODIKLIAI (REZULTATO VERTINIMO KRITERIJAI)	136
6 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano keitimo/ papildymo forma	137

SANTRUMPOS

ABAVVG	Aukštaitijos bendruomenių asociacijos vietos veiklos grupė
AJC	Atviras jaunimo centras
AJE	Atvira jaunimo erdvė
BVP	Bendrasis vidaus produktas
D.	Diena
EEĮ	Elektros ir elektroninė įranga
ES	Europos Sąjunga
Eur	Euras
Galerija	J. Grundos galerija „Skaptukas“
GIS	Geoinformacinė sistema
Gyv.	Gyventojai
HISIC	Higienos instituto sveikatos informacijos centras
IAE	Ignalinos atominė elektrinė
Ignalinos autobusų parkas	UAB „Ignalinos autobusų parkas“
Ignalinos muziejus	Ignalinos krašto muziejus
Ignalinos muzikos mokykla	Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla
Ignalinos rajono ligoninė	VšĮ „Ignalinos rajono ligoninė“
Ignalinos rajono poliklinika	VšĮ „Ignalinos rajono poliklinika“
Ignalinos rajono TIC	VšĮ „Ignalinos rajono turizmo informacijos centras“
Ignalinos sveikatos centras	UAB „Ignalinos sveikatos centras“
Ignalinos VB	Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka
Ignalinos VSB	Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
IPGT	Ignalinos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
IRMA	Ignalinos rajono mokinių asociacija
IRS	Ignalinos rajono savivaldybė
IRSA	Ignalinos rajono savivaldybės administracija
IRS VVG	Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios vietos veiklos grupės
IRSSPP	Ignalinos rajono savivaldybės strateginis plėtros planas
IRVVG	Asociacija „Ignalinos rajono vietos veiklos grupė“
ITAU	Ignalinos trečiojo amžiaus universitetas
JO	Jaunimo organizacijos
Km	Kilometrai
Kt.	Kitas
LDB	Lietuvos darbo birža
LR	Lietuvos Respublika
LR žemės ūkio rūmai	Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai
LSD	Lietuvos statistikos departamentas
LŪS Ignalinos rajono skyrius	Lietuvos ūkininkų sąjungos Ignalinos rajono skyrius
LŽŪKT Ignalinos r. biuras	Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Ignalinos r. biuras
M.	Metai
M. m.	Mokslo metai
Mėn.	Mėnuo
MI	Materialinės investicijos
NGK	Natūrali gyventojų kaita
NR.	Numeris
NVO	Nevyriausybinių organizacijų
Proc.	Procentai
Proc. p.	Procentiniai punktai
SPP	Strateginis plėtros planas
SSGG	Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė
SVV	Smulkus ir vidutinis verslas
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
Tūkst.	Tūkstančiai
Utenos APGV	Utenos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba
Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK	Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos r. policijos komisariatas
UAB	Uždara akcinė bendrovė
URATC	UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“
Utenos TDB Ignalinos sk.	Utenos teritorinės darbo biržos Ignalinos skyrius
VĮ	Valstybinė įstaiga
VšĮ	Viešoji įstaiga
VVG	Vietos veiklos grupė

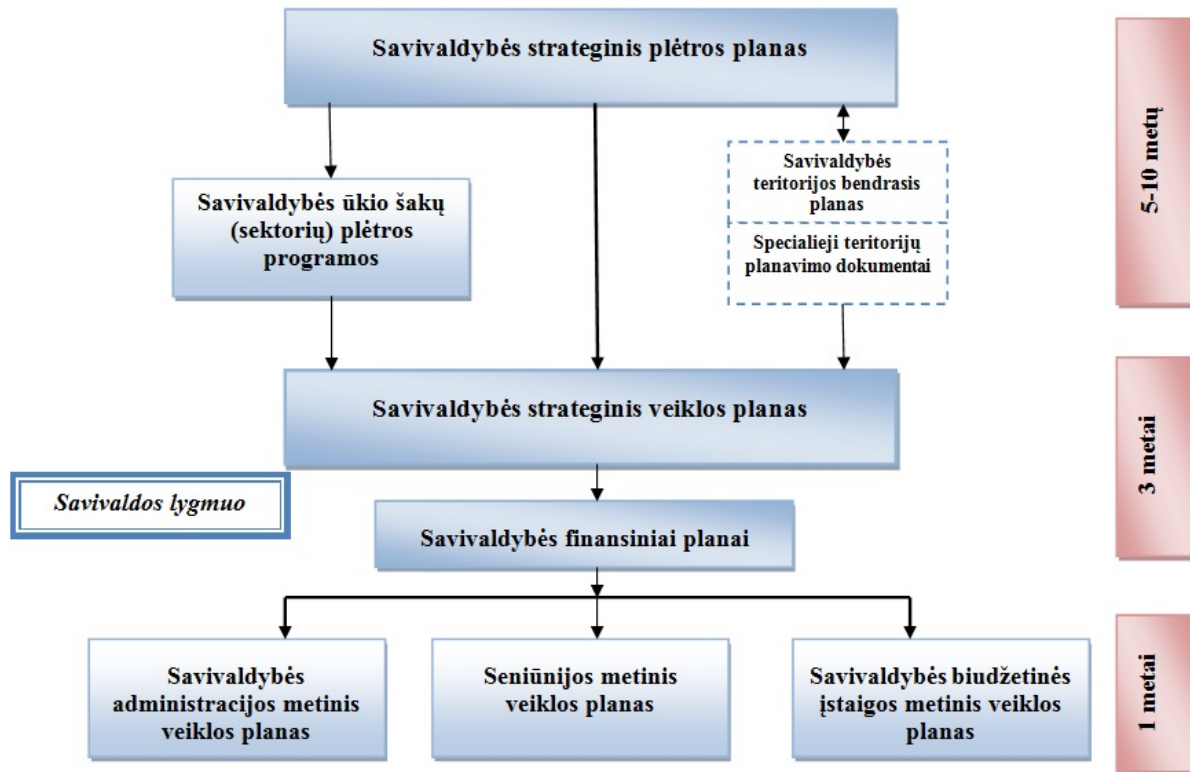

I. BENDROJI INFORMACIJA

Strateginis planavimas savivaldybėje – procesas, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai, kaip vykdyti savivaldybės misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus, veiksmingai panaudojant finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius.

Pagrindiniai strateginio planavimo dokumentai savivaldybėse yra:

- ♦ savivaldybės strateginis plėtros planas, kurį tvirtina savivaldybės taryba;
- ♦ savivaldybės atskiros ūkio šakos (sektoriaus) plėtros programa (-os), kurią tvirtina savivaldybės taryba;
- ♦ savivaldybės strateginis veiklos planas, kurį tvirtina savivaldybės taryba;
- ♦ metiniai veiklos planai, kuriuos tvirtina: savivaldybės administracijos ir seniūnijų metinius veiklos planus – savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės biudžetinių įstaigų, suderinęs su savivaldybės administracijos padaliniais, – biudžetinės įstaigos vadovas.

1.1. pav. Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų schema

Šaltinis: Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijos

Šiuo metu Ignalinos rajono savivaldybė vadovaujasi Ignalinos rajono savivaldybės 2011–2018 metų strateginiu plėtros planu (toliau – SPP)¹. 2014 metais prasidėjo naujas Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinės paramos skirstymo laikotarpis. Atsižvelgus į savivaldybės vystymosi tendencijas, valstybinio lygmens ilgalaikio strateginio planavimo dokumentus bei naują ES struktūrinės paramos skirstymo laikotarpį, kai kurios Ignalinos rajono savivaldybės 2011–2018 metų strateginiame plėtros plane numatytos priemonės tapo nebe tokios aktualios, be to, atsirado naujų poreikių bei galimybių. Atsižvelgdama į tai, Ignalinos rajono savivaldybės administracija inicijavo *Ignalinos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano* parengimą.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano tikslas – parengti naują Ignalinos rajono savivaldybės strateginį plėtros planą, kurio įgyvendinimo laikotarpis – 2018–2024 metai, perkeltiant esamo SPP neįgyvendintas priemones į naują strateginį plėtros planą bei numatant naujas priemones, projektus.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji Ignalinos rajono savivaldybės plėtros strategija: plėtros prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapai. SPP sudaro galimybės nustatyti dabartinę rajono vietą ir reikšmę šalies ekonominiame bei socialiniame gyvenime, įvertinti nuolat kintančias plėtros tendencijas, išanalizuoti jų reikšmę savivaldybės vykdomai veiklai.

¹ Patvirtintas Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-28

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas rengtas remiantis:

- ♦ Strateginio planavimo metodika²;
- ♦ Regionų plėtros planų rengimo metodika³;
- ♦ Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis⁴;
- ♦ Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““⁵;
- ♦ 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa⁶;
- ♦ Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu⁷;
- ♦ Utenos regiono plėtros planu 2014–2020 metams⁸;
- ♦ Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu⁹;
- ♦ Ignalinos rajono savivaldybės 2011–2018 metų strateginiu plėtros planu¹⁰;
- ♦ Ignalinos miesto bendruoju planu¹¹;
- ♦ Dūkšto miesto ir priemiestinių Ažukarklinės bei Kaniūkų kaimų bendruoju planu¹²;
- ♦ kitais dokumentais bei teisės aktais.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas rengtas atsižvelgiant į pagrindinius penkis strateginio planavimo dokumentų rengimo principus¹³:

Kryptingumas	Orientavimas į rezultatus	Efektyvumas	Atvirumas (partnerystė)	Bendrumas
SPP suformuluoti loginiais ryšiais susieti tikslai, uždaviniai bei planuojami pasiekti rezultatai	SPP nustatant tikslus kartu suplanuoti ir siekiami rezultatai; siekiant užtikrinti, kad bus pasiekti planuoti rezultatai ir laiku priimti valdymo tobulinimo sprendimai, informacija apie veiklos rezultatus nuolat stebima, analizuojama ir vertinama	SPP nustatytų tikslų ir rezultatų siekiama mažiausiomis sąnaudomis, racionaliai paskirstant išteklius ir nuolat ieškant veiklos efektyvumo didinimo rezervų bei naujų veiklos tobulinimo būdų	Savivaldybės tikslai ir būdai, kaip jų pasiekti, nustatomi konsultuojantis su savivaldybės bendruomene; SPP ir jo įgyvendinimo ataskaitos – vieši dokumentai, skelbiami savivaldybės interneto svetainėje	Siekiant kryptingos, palyginamos ir nuoseklios savivaldybių veiklos atliekant joms priskirtas funkcijas, savivaldybių plėtra bei veikla planuojama, įgyvendinama ir stebima vadovaujantis Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų nuostatomis

1.2. pav. Strateginio planavimo dokumentų rengimo principai

Šaltinis: *Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijos*¹⁴

Ruošiant *Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginį plėtros planą* taikyti lyginamosios, aprašomosios ir santykinų rodiklių, loginės priežasčių ir pasekmių analizės bei ekspertinio vertinimo metodai.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas buvo rengtas 2017 m. birželio – lapkričio mėnesiais. SPP struktūra pateikiama kitame paveiksle.

² Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (nauja redakcija nuo 2010-09-01)

³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1V-706

⁴ Patvirtintomis Lietuvos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435

⁵ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015

⁶ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482

⁷ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154

⁸ Patvirtintu Utenos regiono plėtros tarybos 2013 m. spalio 15 d. sprendimu Nr. 51/7S-88 (patikslintas 2014 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. 51/7S-47, 2015 m. rugsėjo 15 d. sprendimu Nr. 51/7S-19)

⁹ Patvirtintas Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2013 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr. T-138

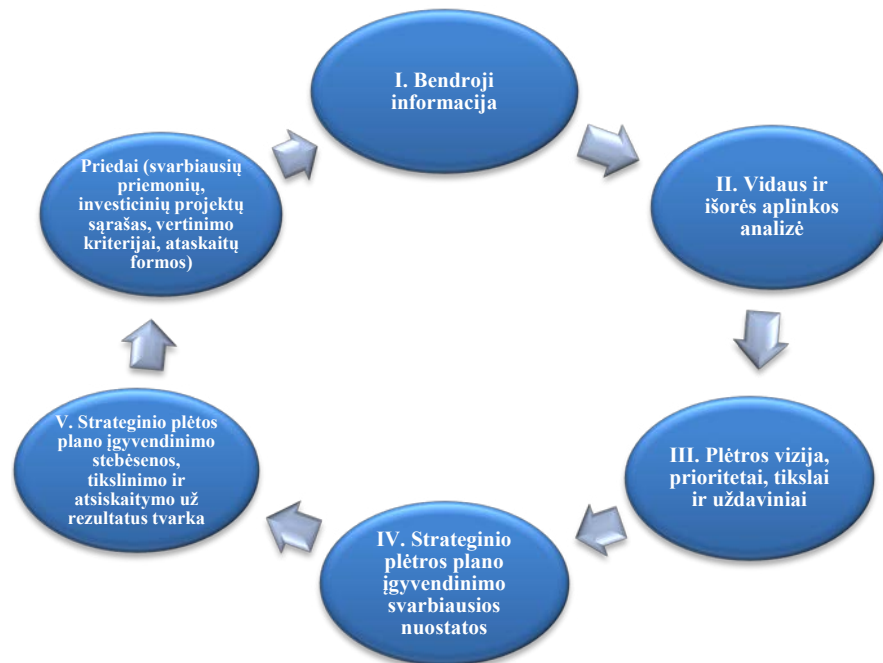
¹⁰ Patvirtintas Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-28

¹¹ Patvirtintas Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T-42

¹² Patvirtintas Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-12

¹³ Remiantis Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis

¹⁴ Patvirtintos Lietuvos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435

1.3. pav. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano struktūra

Šaltinis: Strateginio planavimo savivaldybės rekomendacijos¹⁵

Bendrosios informacijos dalyje nurodomas Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano parengimo tikslas, kokiais planavimo dokumentais vadovautasi rengiant šį planą, kas dalyvavo jį rengiant, pateikiama kita svarbi informacija.

Vidaus ir išorės aplinkos analizė yra savivaldybės ekonominės–socialinės būklės analizė ir išvados, kurios pagrindžia Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų ir uždavinių pasirinkimą. Šios analizės tikslas – visapusiškai įvertinti Ignalinos rajono savivaldybės valdymo srities plėtrai svarbius vidaus ir išorės veiksnius: pateikti bendrą informaciją apie Ignalinos rajoną; atlikti demografinės aplinkos analizę (demografinė situacija, užimtumas ir darbo rinka); atlikti ekonominės aplinkos analizę (ekonomika ir verslas, žemės ūkis ir miškininkystė; statyba ir gyvenamasis fondas; turizmas, gamtinė aplinka ir kultūros paveldas); atlikti socialinės aplinkos analizę (švietimas, sveikatos apsauga, socialinė apsauga, kultūra ir menas, sportas, nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika, viešasis saugumas); atlikti aplinkos apsaugos analizę; atlikti infrastruktūros analizę (transportas ir susisiekimas, inžinerinė ir energetikos infrastruktūra, technologinė aplinka).

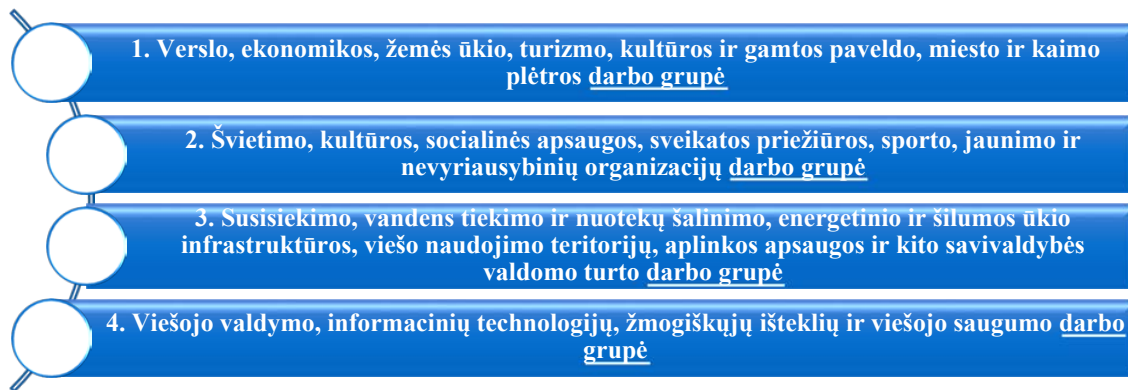
Siekiant įvertinti tam tikros srities vystymosi tendencijas savivaldybėje, atliekamas rodiklių palyginimas perspektyvoje. Vidaus ir išorės aplinkos analizei buvo pasirinktas analizės laikotarpis nuo 2011 m. iki 2016 m., o nesant duomenų – laikotarpis nuo 2011 m. iki 2015 m. Analizė vykdyta lyginant šalies, Utenos apskrities, kai kurių Utenos apskrities savivaldybių (Anykščių rajono, Molėtų rajono ir Zarasų rajono savivaldybių) bei kitos apskrities (Vilniaus apskrities), tačiau įtaką Ignalinos rajono savivaldybės raidai darančios Švenčionių rajono savivaldybės duomenis.

Analizei taikytas dokumentinio tyrimo metodas, kuris apima oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius (pagrindinis – Lietuvos statistikos departamentas), standartizuotas išorines duomenų bazes (tarp jų: nacionalinės sveikatos rodiklių, švietimo rodiklių, aplinkos apsaugos rodiklių ir kt. duomenų bazės), įvairių registrų (tarp jų: kultūros paveldo objektų, saugomų teritorijų ir kt.) duomenis, informaciją, pateikiamą įvairiuose Ignalinos rajono savivaldybės dokumentuose, metinėse veiklos ataskaitose, Ignalinos rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių metinėse veiklos ataskaitose ir kitą išorinę informaciją apie analizuojamus sektorius.

Vidaus ir išorės aplinkos analizėms išvadoms formuoti taikytas stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (toliau – SSGG) analizės metodas.

Prieš pradėdant formuluoti Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano plėtros viziją, prioritetus, tikslus, uždavinius bei priemones, 2017 m. liepos 21 d. Ignalinos rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. V1–44 „Dėl darbo grupių sudarymo“ buvo sudarytos keturios tematinės darbo grupės, kurios atitinka suformuluotus keturis Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano prioritetus:

15 Patvirtintos Lietuvos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435

1.4. pav. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 m. strateginio plėtros plano rengimo darbo grupės

Šaltinis: 2017 m. liepos 21 d. Ignalinos rajono savivaldybės meto potvarkis Nr. VI–44

Į darbo grupes buvo kviečiami Ignalinos rajono savivaldybės administracijos (toliau – IRSA) darbuotojai, Ignalinos rajono savivaldybės tarybos nariai, Ignalinos rajono savivaldybės įmonių ir įstaigų vadovai ir darbuotojai, socialinių–ekonominių partnerių, nevyriausybinių organizacijų atstovai. Projekto vykdytojas į strateginio plėtros plano rengimo procesą siekė įtraukti kuo daugiau suinteresuotų šalių ir įvairių sričių ekspertų, nes kiekvieno jų nuomonė yra labai svarbi formuojant savivaldybės viziją, strateginius plėtros prioritetus, strateginius tikslus, uždavinius, priemones ir pagrindinius projektus. Visų darbo grupių bendras dalyvių skaičius siekė 84 dalyvius. Darbo grupių susitikimų grafikas pateiktas kitoje lentelėje:

1.1. lentelė. Darbo grupių susitikimų grafikas

Darbo grupė	Susitikimai dėl plėtros vizijos, prioritetų, tikslų ir uždavinių formavimo	Susitikimai dėl plėtros priemonių ir pagrindinių investicinių projektų formavimo	Susitikimai dėl SPP įgyvendinimo stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už rezultatus tvarkos
I darbo grupė	2017-07-26	2017-10-09	2017-11-13
II darbo grupė	2017-07-25	2017-10-10	
III darbo grupė	2017-07-25	2017-10-10	
III darbo grupė	2017-07-24	2017-10-11	

Strateginio plėtros plano įgyvendinimo svarbiausių nuostatų dalyje pateikiama Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė, nurodomi pagrindiniai plėtros plano įgyvendinimui reikalingi lėšų šaltiniai, subjektai, kurių bendradarbiavimas būtinas užsibrėžtiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.

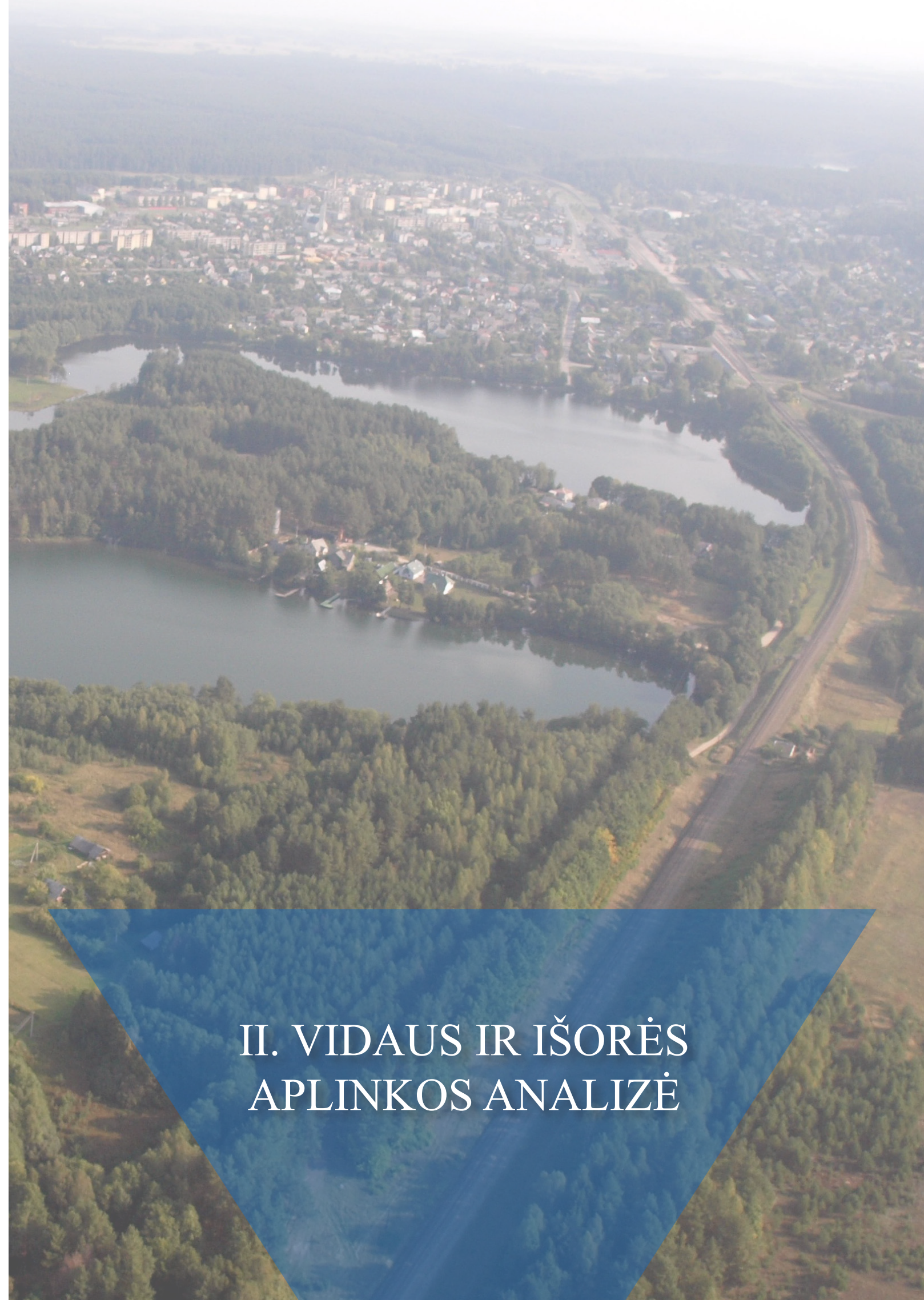
Strateginio plėtros plano įgyvendinimo stebėsenos, tikslinimo, atsiskaitymo už įgyvendinimo rezultatus tvarkos dalyje aprašomas patvirtinto Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo metu atsirandančių kiekybinių ir kokybinių pokyčių, stebėjimo ir vertinimo procesas, kurio metu parengiamos strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos.

Prieduose pateikiamas Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano priemonių planas, svarbiausių (investicinių) projektų sąrašas, vertinimo kriterijai ir ataskaitų formos.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas bus įgyvendinamas jame numatytas priemonės perkeltant į savivaldybės veiklos planą ir kiekvienų metų savivaldybės veiklos programas bei užtikrinant SPP įgyvendinimo kontrolę ir poveikio savivaldybės raidai vertinimą. Strateginis planavimas yra nuolatinis procesas, todėl siekiant užtikrinti plano aktualumą numatyta, kad keičiantis savivaldybės aplinkai ir atsiradus naujiems poreikiams bei galimybėms, SPP bus peržiūrimas.

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginis plėtros planas yra skirtas Ignalinos rajono savivaldybės politikams, Ignalinos rajono savivaldybės administracijai, Ignalinos rajono savivaldybės institucijoms, įstaigoms bei įmonėms, investuotojams, verslo, kultūros, kaimo ir miesto bendruomenėms, kitoms interesų grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams.

“
Ateities nereikia
prognozuoti, ją
reikia kurti
Anonimas

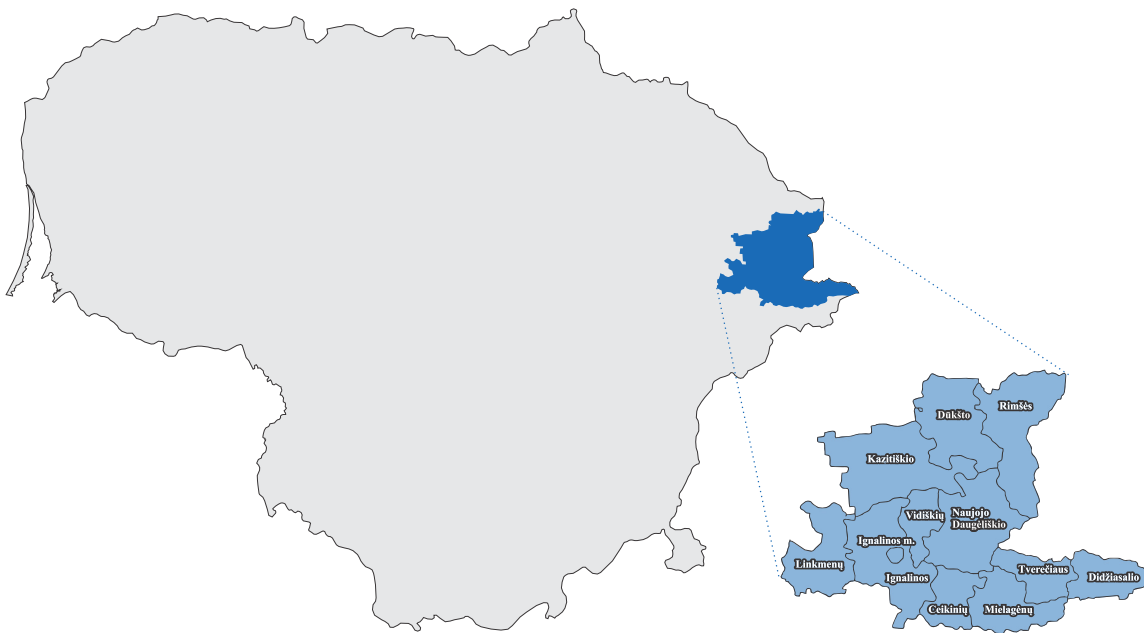
An aerial photograph showing a town in the background, a large lake in the middle ground, and a dense forest in the foreground. A blue triangle is overlaid on the bottom half of the image, containing the title text.

II. VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

2.1. BENDRA INFORMACIJA APIE IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĘ

Ignalinos rajono savivaldybė yra rytinėje Lietuvos Respublikos dalyje, Utenos apskrityje. Rytuose ribojasi su Baltarusijos Respublika, šiaurėje – su Zarasų, pietuose – su Švenčionių, vakaruose – su Utenos rajonais. Ignalinos miestą (savivaldybės centrą) ir Vilniaus miestą skiria 110 km atstumas, iki Kauno miesto – 172 km, iki Klaipėdos miesto ir neužšalancio jūrų uosto – 403 km, iki Lenkijos sienos – 270 km, iki Kaliningrado srities (Rusija) – 228 km, iki Latvijos sienos – apie 75 km, iki Baltarusijos sienos – 34 km. Ignalinos rajonas yra gerai integruota į vietos ir tarptautinį transporto tinklą: šiaurės pietų kryptimi Ignalinos rajoną kerta krašto kelias Vilnius–Zarasai bei geležinkelis Sankt Peterburgas–Varšuva.

Ignalinos rajono savivaldybės plotas – 1 441 kv. m., savivaldybės teritorija užima apie 20,0 proc. Utenos apskrities teritorijos (antra pagal dydį). Ignalinos rajone yra du miestai – Ignalina ir Dūkštai, trys miesteliai – Mielagėnai, Rimšė, Tverėčius, 726 kaimai. Savivaldybės centras – Ignalinos miestas. Ignalinos rajono savivaldybė suskirstyta į 12 seniūnijų: Ceikinių, Didžiasalio, Dūkšto, Ignalinos miesto, Ignalinos, Kazitiškio, Linkmenų, Mielagėnų, Naujojo Daugėlišio, Rimšės, Tverėčiaus, Vidiškių.

2.1.1. pav. Ignalinos rajono savivaldybės vieta šalyje ir seniūnijos

Ignalinos rajono savivaldybė yra trijų aukštumų – Švenčionių, Sėlių ir Breslaujos – sandūroje. Aukščiausios viršukalnės – Nevaišiai (288 m) ir Būdakalnis (285 m). Ignalinos rajone taip pat yra žymi kalva – Ladakalnis, nuo kurios matosi net 6 ežerai – Ūkojas, Linkmenas, Pakasas, Asėkas, Alksnaitis ir Alksnas. Ignalinos rajono reljefas yra kalvotas – daubotas moreninis. Dirvožemiai rajone yra nederlingi, pagrindiniai gamtos ištekliai – smėlis, žvyras, molis ir durpės.

Vandenys sudaro apie 9,0 proc. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos, miškai – apie 38,6 proc., žemės ūkio naudmenos – 41,7 proc., keliai – 1,4 proc., užstatyta teritorija – 2,3 proc., kita žemė – 7,0 proc.

Ignalinos rajone yra 209 ežerai, jų bendras plotas 11 539 ha (7,7 proc. rajono teritorijos). Daugiausiai yra mažų ežerų (iki 10 ha – 120 ežerų), nuo 10 iki 100 ha – 65 ežerai, nuo 100 iki 500 ha – 14 ežerų, virš 500 ha – 5 ežerai. Didžiausi ežerai – Apvardai, Dysnai (didžiausias rajono ežeras), Dysnykštis, Dringis. Giliausi ežerai – Asalnai, Gavys, Lūšiai, Drūkšiai, sekliausi – Dysnykštis ir Dysnai. Ignalinos rajone yra 40 tvenkinių ir 20 upių.

Didžiausias Ignalinos rajono miškas – Ažvinčių giria. Miškai Ignalinos rajone užima 50 736 ha, iš viso Ignalinos rajone priskaičiuojama 121 miškas.

Ignalinos rajone yra 4 valstybiniai parkai (daugiau nei pusė Aukštaitijos nacionalinio parko, dalis Sirvėtos, Gražutės, Labanoro regioninių parkų), 3 valstybiniai biosferos poligonai (Birvėtos, Adutiškio–Guntauninkų miškų, Svylos), 8 valstybiniai draustiniai (Ažušilės kraštovaizdžio, Smalvo kraštovaizdžio, Adutiškio telmologinis, Milašiaus telmologinis, Pušnies telmologinis, Vytėnų telmologinis, Dysnos hidrografinis, Nevaišių geomorfologinis).

Ignalinos rajonas pasižymi didele gyvosios gamtos įvairove. Vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos informacija, rajono teritorijoje yra apie 900 augalijos rūšių, iš kurių 57 – retųjų augalų rūšys (tai sudaro 27,6 proc. Lietuvos raudonojoje knygoje nurodytų augalų skaičiaus). Ignalinos rajono teritorijoje peri 135 rūšių paukščiai (tai sudaro apie 67 proc. Lietuvos paukščių). Ignalinos rajone žvėrių priskaitoma 19, o visų žinduolių apie 40 rūšių. Rajono teritorijoje yra 6 roplių rūšys (iš viso Lietuvoje – 7), 11 rūšių varliagyvių, 4 rupūžių rūšys, 28 žuvų rūšys, priklausančios 11 šeimų, vabzdžių – daugiau kaip 500 rūšių (kai kurios vabzdžių rūšys Lietuvoje aptiktos pirmą kartą).

Ignalinos rajono savivaldybė dalyvauja Lietuvos kurortų asociacijos veikloje. Dalis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos (Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijos) turi kurortinės vietovės statusą. Ignalinos rajonas turistus vilioja vandens keliais ir maršrutais, dviračių sportu, žiemos pramogomis. Ignalinos kraštas, kaip kurortinė vietovė, pristatoma tarptautinėse turizmo parodose. Ignalinos rajonas garsus savo vaizdingomis vietovėmis, išskirtiniu kraštovaizdžiu.

Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu¹⁶, Ignalinos rajono savivaldybė priskiriama šiaurės rytų Lietuvos regionui – ypač didelių socialinių, ekonominių, ekologinių bei urbanistinių problemų bei didžiausios depopuliacijos zonai. Pagal Utenos apskrities teritorijos bendrąjį planą¹⁷, Ignalinos rajono savivaldybė apibūdinama kaip ekonominės ir socialinės plėtros arealas, kuriam būdinga tausojančio miškų ūkio plėtra, tausojančio žemės ūkio plėtra bei ekstensyvios rekreacijos plėtra.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybės plotas yra 1 441 kv. m., teritorija suskirstyta į 12 seniūnijų. Ignalinos rajono savivaldybė priklauso Utenos apskrīčiai. Ignalinos rajono savivaldybėje yra įsikūrę 2 miestai, 3 miesteliai ir 726 kaimai.

Ignalinos rajono savivaldybė yra išsidėsčiusi rytinėje šalies dalyje. Savivaldybės centrą (Ignalinos miestą) ir Vilniaus miestą skiria 110 km atstumas, Kauno miestą – 172 km, Klaipėdos miestą – 403 km, iki Lenkijos yra 270km, iki Kaliningrado srities (Rusija) – 228 km, iki Latvijos – apie 75 km, iki Baltarusijos – 34 km.

Dalis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos (Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijos) turi kurortinės vietovės statusą. Daugiau nei pusė Aukštaitijos nacionalinio parko patenka į Ignalinos rajono teritoriją.

Vandens sudaro apie 9,0 proc. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos, miškai – apie 38,6 proc., žemės ūkio naudmenos – 41,7 proc., keliai – 1,4 proc., užstatyta teritorija – 2,3 proc., kita žemė – 7,0 proc.

Pagal Utenos apskrities teritorijos bendrąjį planą, Ignalinos rajono savivaldybė apibūdinama kaip ekonominės ir socialinės plėtros arealas, kuriam būdinga tausojančio miškų ūkio plėtra, tausojančio žemės ūkio plėtra bei ekstensyvios rekreacijos plėtra.

16 Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154.

17 Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 2 d. nutarimu Nr. 1318.

2.2. DEMOGRAFINĖ APLINKA

2.2.1. Demografinė situacija

Demografija – mokslas, tiriantis gyventojų skaičių, sudėtį, teritorinį pasiskirstymą, jų pokyčius, pokyčių priežastis bei padarinius, analizuojantis demografinius procesus (gimstamumą, mirtingumą, migraciją) ir jų sąveiką su ekonominiais, socialiniais, politiniais, ekologiniais ir kitais veiksniais. Kartais visuomenėje demografija vadinama tik gyventojų skaičiaus statistika¹⁸

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybėje gyveno 16 325 gyventojai (11,9 proc. Utenos apskrities ir 0,6 proc. šalies gyventojų). Lyginant 2011 m. ir 2016 m. pabaigos duomenis, Ignalinos rajono savivaldybėje *gyventojų skaičius* sumažėjo 11,6 proc., kai šalyje *gyventojų skaičiaus* mažėjimas siekė 5,4 proc., Utenos apskrityje – 10,1 proc. Analizuojamu laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje neigiamas gyventojų skaičiaus pokytis buvo didesnis negu šalyje ir Utenos apskrityje bei didžiausias lyginant su kitomis savivaldybėmis (Anykščių rajono, Molėtų rajono, Zarasų rajono ir Švenčionių rajono savivaldybėmis). Tai rodo, jog Ignalinos rajono savivaldybė demografinį potencialą praranda sparčiausiai iš visų vertintų savivaldybių.

2.2.1.1. lentelė. Gyventojų skaičius 2011–2016 m. (vertinant metų pabaigos duomenis)

Metai	Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Utenos apskritis	Anykščių r. sav.	Ignalinos r. sav.	Molėtų r. sav.	Zarasų r. sav.	Švenčionių r. sav.
2011 m.		3 052 588	152 577	28 782	18 468	20 751	18 472	27 961
2016 m.		2 888 558	137 193	25 755	16 325	18 877	16 636	25 180
Pokytis proc.		-5,4	-10,1	-10,5	-11,6	-9,0	-9,9	-9,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybėje yra įsikūrę du miestai – Ignalina ir Dūkštas. Per pastaruosius šešerius metus gyventojų skaičius šiuose miestuose taip pat ženkliai sumažėjo. Analogišku laikotarpiu Dūkšto mieste gyventojų skaičius sumažėjo 12,1 proc., Ignalinos mieste – 8,1 proc. *Miesto ir kaimo gyventojų*¹⁹ santykis Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. siekė 38,6 proc. ir 61,4 proc., kai šalyje šis santykis buvo 67,3 proc. ir 32,7 proc., Utenos apskrityje – 56,0 proc. ir 44,0 proc., todėl Ignalinos rajono savivaldybę galima vadinti kaimiškąja savivaldybe.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, *gyventojų tankis*²⁰ Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. siekė 11,3, o 2011 m. šis rodiklis buvo 12,8 (11,7 proc. sumažėjimas). Ignalinos rajono savivaldybėje gyventojų tankis 2016 m. buvo mažesnis nei šalyje (44,2 gyv./km²), Utenos apskrityje (19,1 gyv./km²) bei mažesnis už Anykščių, Molėtų, Zarasų ir Švenčionių rajonų savivaldybių rodiklius (atitinkamai 14,6 gyv./km², 13,8 gyv./km², 12,5 gyv./km² ir 14,9 gyv./km²).

2011 – 2016 m. *gyventojų sudėtis pagal lytį* Ignalinos rajone kito nežymiai, ir 2016 m. apie 53 proc. gyventojų sudarė moterys, 47 proc. – vyrai. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 1 000 vyrų teko 1 130 moterų. Šis skaičius buvo mažesnis nei šalyje (kur 1 000 vyrų teko 1 172 moterys), Utenos apskrityje (kur 1 000 vyrų teko 1 135 moterys), o iš kitų savivaldybių lenkė Molėtų (kur 1 000 vyrų teko 1 086 moterys) ir Švenčionių (kur 1 000 vyrų teko 1 119 moterų) rajonų savivaldybių rodiklius.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita²¹, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo įregistruotos 83 *santuokos*²². 2011 – 2016 m. laikotarpiu santuokų skaičius Ignalinos rajone sumažėjo 2,4 proc. arba 2 santuokomis. Didžiausias santuokų skaičius analizuojamu laikotarpiu fiksuojamas 2012 metais – 103 įregistruotos santuokos. Vertinant *ištuokų*²³ skaičių, 2011 – 2016 m. laikotarpiu jų skaičius pasižymėjo mažėjimo tendencijomis, 2011 m. ištuokų užregistruota 61, o 2016 m. šis skaičius sumažėjo iki 40 (34,4 proc. sumažėjimas).

18 Remiantis <https://lt.wikipedia.org/wiki/Demografija>

19 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), kaimo gyventojas – gyventojas, gyvenantis kaimo gyvenamojoje vietovėje; miesto gyventojas – gyventojas, gyvenantis mieste, t. y. kompaktiškai užstatytoje gyvenamojoje vietovėje, turinčioje daugiau kaip 3 tūkst. gyventojų, iš kurių daugiau kaip du trečdaliai dirba pramonės, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse. Miestuose gali gyventi ir mažiau negu 3 tūkst. žmonių, jeigu šie miestai turėjo miesto statusą iki įsigaliojant Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymui (1994 m. liepos 19 d.).

20 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), gyventojų tankis – gyventojų skaičius 1–ame km², t. y. gyventojų ir ploto, kuriame jie gyvena, santykis.

21 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

22 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), santuoka – įstatymų nustatyta tvarka įformintas savanoriškas vyro ir moters susitarimas sukurti šeimos teisinius santykius.

23 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), ištuoka – įstatymų nustatyta tvarka nutraukta santuoka. Santuoka laikoma nutraukta nuo teismo sprendimo ją nutraukti įsiteisėjimo dienos, pažymėtos santuokos nutraukimo įrašė.

Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų sudėtis pagal amžiaus grupes 2016 m. nurodyta kitoje lentelėje.

2.2.1.2. lentelė. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2016 m.

Administracinė teritorija	Gyventojai				Darbingo amžiaus gyventojai (proc.)
	Iš viso pagal amžių	0–18 metų amžiaus*	Darbingo amžiaus	Pensinio amžiaus	
Lietuvos Respublika	2 888 558	551 610	1 790 344	644 710	62,0
Utenos apskritis	137 193	22 148	83 171	36 421	60,6
Anykščių r. sav.	25 755	4 002	15 121	7 551	58,7
Ignalinos r. sav.	16 325	2 520	9 328	4 991	57,1
Molėtų r. sav.	18 877	3 038	11 367	5 143	60,2
Zarasų r. sav.	16 636	2 770	9 821	4 621	59,0
Švenčionių r. sav.	25 180	4 319	15 320	6 430	60,8

*0–18 m. amžiaus gyventojai apima ir darbingo amžiaus gyventojus nuo 16 m. amžiaus, todėl bendras gyventojų skaičius pagal amžių yra didesnis nei nurodyta lentelėje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje gyveno 2 520 0–18 metų amžiaus gyventojų (vaikų). Jie sudarė 15,5 proc. visų savivaldybės gyventojų. Prieš šešerius metus Ignalinos rajono savivaldybės 0–18 metų amžiaus gyventojai sudarė 17,0 proc., taigi, 0–18 metų amžiaus gyventojų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 1,5 procentinio punkto. 2016 m. tiek šalyje, tiek Utenos apskrityje šios amžiaus grupės gyventojų dalis (atitinkamai – 19,1 proc. ir 16,1 proc.) buvo didesnė nei Ignalinos rajono savivaldybėje. Iš nagrinėtų savivaldybių 0–18 amžiaus gyventojų grupė tokia pat kaip ir Ignalinos rajono savivaldybėje buvo Anykščių rajono savivaldybėje (sudarė 15,5 proc. visų gyventojų), visose kitose nagrinėtose savivaldybėse vaikų dalis bendroje gyventojų struktūroje buvo didesnė nei Ignalinos rajono savivaldybėje. Didžiausia vaikų dalis bendroje gyventojų struktūroje 2016 m. buvo Švenčionių rajono savivaldybėje (17,2 proc.).

*Darbingo amžiaus gyventojai*²⁴ 2016 m. sudarė 57,1 proc. arba 9 328 visų Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų. Lyginant 2011 m. ir 2016 m. duomenis, Ignalinos rajono savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų dalis išaugo 0,5 procentinio punkto, o bendras darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 10,7 proc. 2016 m. darbingo amžiaus gyventojų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje buvo mažesnė nei šalyje (62,0 proc.) ir Utenos apskrityje (60,6 proc.), mažesnė nei Anykščių, Molėtų, Zarasų ir Švenčionių rajono savivaldybėse (atitinkamai 58,7 proc., 60,2 proc., 59,0 proc., 60,8 proc.). Didžiausia darbingo amžiaus gyventojų dalis buvo Švenčionių rajono savivaldybėje – 60,8 proc.

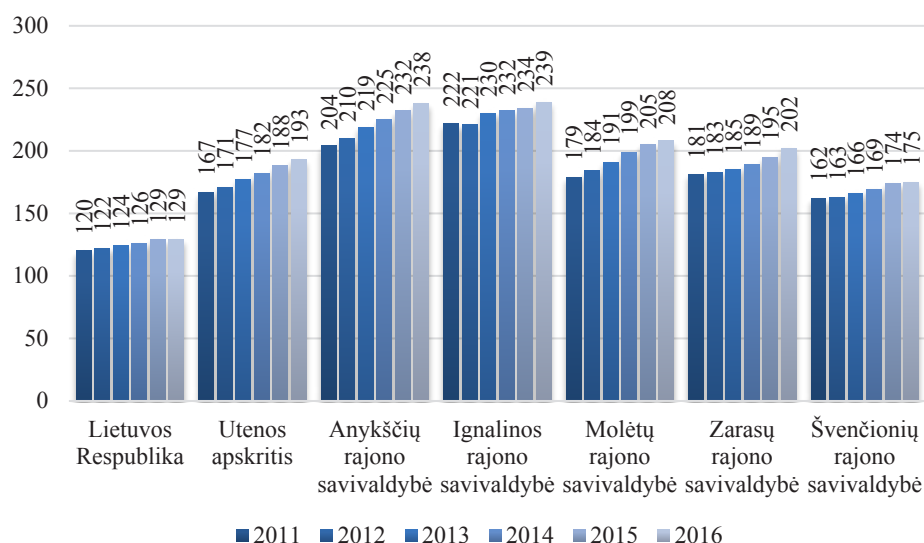
2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje gyveno 4 991 *pensinio amžiaus gyventojai*²⁵. Jų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 30,6 proc. 2011–2016 m. laikotarpiu pensinio amžiaus gyventojų skaičius savivaldybėje išaugo 0,1 procentinio punkto (2011 m. pensinio amžiaus gyventojai sudarė 30,5 proc. savivaldybės gyventojų), kai tuo tarpu šalyje šis rodiklis išaugo 0,4 proc. punkto, o Utenos apskrityje – 1,0 proc. punkto. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybės pensinio amžiaus gyventojų dalis bendroje gyventojų struktūroje buvo didesnė nei šalyje (22,3 proc.), Utenos apskrityje (26,5 proc.) bei didžiausia iš visų nagrinėjamų savivaldybių.

Reikšmingas rodiklis, apibūdinantis visuomenės senėjimą, yra *demografinis senatvės koeficientas*²⁶. 2011–2016 m. laikotarpiu šalyje demografinis senatvės koeficientas padidėjo 7,5 proc., Utenos apskrityje – 15,6 proc., Ignalinos rajono savivaldybėje – 7,7 proc. Ignalinos rajono savivaldybėje šis koeficientas analizuojamu laikotarpiu didėjo mažiausia sparta iš visų vertintų savivaldybių. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje demografinės senatvės koeficientas (239) buvo didesnis nei visos šalies (129), Utenos apskrities (193) ir didžiausias tarp nagrinėtų savivaldybių. Ignalinos rajono savivaldybės demografinės senatvės koeficientas 2016 metais buvo blogiausias šalyje. Tai rodo, jog Ignalinos savivaldybei gresia demografinis disbalansas, galintis sukelti „demografinės duobės“ gyventojų struktūroje, kurios dar labiau paspartintų gyventojų senėjimo procesus.

24 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), darbingo amžiaus gyventojai - asmenys nuo 16 metų iki Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus.

25 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), pensinio amžiaus gyventojai – asmenys, sulaukę teisės aktų nustatyto pensijos amžiaus, ir vyresni.

26 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, demografinės senatvės koeficientas - pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

2.2.1.1. pav. Demografinis senatvės koeficientas 2011–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Absoliutinis gimusiųjų ir mirusiųjų skaičius 2011–2016 nurodytas kitoje lentelėje. 2016 m. šalyje gimė 30 623 naujagimiai, tai 1,2 proc. daugiau nei 2011 m. Utenos apskrityje gimusiųjų skaičius siekė 1 091 (4,0 proc. mažiau nei 2011 m.), Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. laikotarpiu gimusiųjų skaičius sumažėjo net 14 proc. Lyginant su kitomis savivaldybėmis, sparčiau gimstamumas mažėjo tik Molėtų rajone savivaldybėje (22,3 proc.). Anykščių rajono savivaldybė buvo vienintelė iš vertintų, kurioje gimusiųjų skaičius nuosekliai augo (13,6 proc. padidėjimas), o Zarasų rajono savivaldybėje gimstamumas nekito.

2011–2016 m. laikotarpiu mirtingumas šalyje ir vienoje iš Utenos apskrities savivaldybių (Molėtų rajono savivaldybėje) augo (atitinkamai 0,2 proc. ir 8,4 proc.), tuo tarpu Utenos apskrityje ir visose nagrinėtose savivaldybėse mirtingumas mažėjo. Ignalinos rajono savivaldybėje mirtingumo rodiklis per šešerius metus sumažėjo 22,4 proc., ir tai buvo sparčiausias mažėjimas iš visų analizuojamų savivaldybių.

2.2.1.3. lentelė. Gimusiųjų ir mirusiųjų asmenų skaičius 2011–2016 m.

Administracinė teritorija	Metai	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Gimusieji								
Lietuvos Respublika		30 268	30 459	29 885	30 369	31 475	30 623	1,2
Utenos apskritis		1 137	1 161	1 120	1 152	1 135	1 091	-4,0
Anykščių r. sav.		177	184	213	210	189	201	13,6
Ignalinos r. sav.		129	127	133	112	130	111	-14,0
Molėtų r. sav.		166	140	134	143	160	129	-22,3
Zarasų r. sav.		145	172	132	151	120	145	0,0
Švenčionių r. sav.		237	227	209	215	225	211	-11,0
Mirusieji								
Lietuvos Respublika		41 037	40 938	41 511	40 252	41 776	41 106	0,2
Utenos apskritis		2 605	2 576	2 626	2 494	2 521	2 547	-2,2
Anykščių r. sav.		529	536	534	530	549	509	-3,8
Ignalinos r. sav.		442	381	387	401	405	343	-22,4
Molėtų r. sav.		356	384	385	371	343	386	8,4
Zarasų r. sav.		379	368	375	319	343	376	-0,8
Švenčionių r. sav.		539	524	581	523	526	498	-7,6

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vertinant situaciją, kad gyventojų skaičius tiek Ignalinos rajono savivaldybėje, tiek visoje šalyje mažėjo, teisingesni rodikliai, siekiant nustatyti tendencijas, būtų gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus pokyčiai, tenkantys 1 000-iui gyventojų.

2016 m. šalyje 1 000-iui gyventojų teko 10,9 naujagimių, tai 9,0 proc. daugiau nei 2011 m. Utenos apskrityje gimusiųjų skaičius 1 000-iui gyventojų siekė 8,0 (6,7 proc. daugiau nei 2011 m.). Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. 1 000-iui gyventojų teko 6,8 naujagimių. 2016 m. lyginant su 2011 m., gimusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui

gyventojų, Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 4,2 proc. Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, sparčiau gimstamumas 1 000-iui gyventojų mažėjo tik Molėtų rajono savivaldybėje (16,0 proc.). Tuo tarpu gimstamumas 1 000-iui gyventojų didėjo Anykščių rajono savivaldybėje (25,8 proc.) ir Zarasų rajono savivaldybėje (10,1 proc.). Pagal 1 000-iui gyventojų tenkantį gimusiųjų skaičių 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybė (6,8) atsiliko nuo šalies (10,9), Utenos apskrities (8,0) ir beveik visų vertinamų savivaldybių, išskyrus Molėtų rajono savivaldybę, kurioje gimusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, buvo toks pat (6,8).

2011–2016 m. laikotarpiu mirtingumas 1 000-iui gyventojų augo šalyje, Utenos apskrityje ir beveik visose analizuojamose savivaldybėse. Vienintelė savivaldybė, kurioje mirtingumas 1 000-iui gyventojų mažėjo, buvo Ignalinos rajono savivaldybė, kurioje mirtingumo rodiklis per šešerius metus sumažėjo 13,2 proc. Pagal 1 000-iui gyventojų tenkantį mirusiųjų skaičių 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybė (21,0) viršijo šalies (14,2), Utenos apskrities (18,6) ir beveik visų analizuojamų savivaldybių rodiklius. Didesnis mirusiųjų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, buvo tik Zarasų rajono savivaldybėje (22,6). Nepaisant to, jog mirtingumas mažėja, Ignalinos rajono savivaldybėje visuomenės senėjimo procesai yra vieni sparčiausių Utenos regione.

2.2.1.4. lentelė. Gimusiųjų ir mirusiųjų asmenų skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2011–2016 m.

Metai Administracinė teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Gimusieji							
Lietuvos Respublika	10,0	10,2	10,1	10,3	10,8	10,9	9,0
Utenos apskritis	7,5	7,9	7,8	8,1	8,2	8,0	6,7
Anykščių r. sav.	6,2	6,6	7,8	7,9	7,2	7,8	25,8
Ignalinos r. sav.	7,1	7,1	7,7	6,6	7,8	6,8	-4,2
Molėtų r. sav.	8,1	6,9	6,8	7,4	8,4	6,8	-16,0
Zarasų r. sav.	7,9	9,6	7,5	8,8	7,1	8,7	10,1
Švenčionių r. sav.	8,6	8,4	7,9	8,3	8,8	8,4	-2,3
Mirusieji							
Lietuvos Respublika	13,6	13,7	14,0	13,7	14,4	14,2	4,4
Utenos apskritis	17,3	17,5	18,2	17,6	18,2	18,6	7,5
Anykščių r. sav.	18,6	19,3	19,6	19,9	21,1	19,8	6,5
Ignalinos r. sav.	24,2	21,4	22,3	23,6	24,4	21,0	-13,2
Molėtų r. sav.	17,3	19,0	19,4	19,1	18,0	20,4	17,9
Zarasų r. sav.	20,8	20,6	21,4	18,6	20,4	22,6	8,7
Švenčionių r. sav.	19,5	19,3	21,9	20,1	20,7	19,8	1,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011–2016 m. laikotarpiu natūrali gyventojų kaita²⁷ (toliau – NGK) išliko neigiama šalyje, Utenos apskrityje bei visose analizuojamose savivaldybėse. Teigiama yra tai, jog NGK rodiklis tolygiai mažėja tiek šalyje (sumažėjimas per šešerius metus siekė 2,7 proc.), Utenos apskrityje (sumažėjimas per šešerius metus siekė 0,8 proc.), tiek analizuojamose savivaldybėse, išskyrus Molėtų rajono savivaldybę, kur fiksuojamas 35,3 proc. NGK rodiklio augimas. Ignalinos rajono savivaldybėje šis rodiklis mažėjo 25,9 proc., t. y., sparčiausiai iš visų vertinamų savivaldybių.

2.2.1.5. lentelė. Natūrali gyventojų kaita 2011–2016 m.

Metai Administracinė teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	-10 769	-10 479	-11 626	-9 883	-10 301	-10 483	-2,7
Utenos apskritis	-1 468	-1 415	-1 506	-1 342	-1 386	-1 456	-0,8
Anykščių r. sav.	-352	-352	-321	-320	-360	-308	-12,5
Ignalinos r. sav.	-313	-254	-254	-289	-275	-232	-25,9
Molėtų r. sav.	-190	-244	-251	-228	-183	-257	35,3
Zarasų r. sav.	-234	-196	-243	-168	-223	-231	-1,3
Švenčionių r. sav.	-302	-297	-372	-308	-301	-287	-5,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

27 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), natūrali gyventojų kaita – gyvų gimusių kūdikių ir mirusių asmenų skaičiaus skirtumas.

Svarbus demografinę savivaldybės situaciją apibūdinantis rodiklis yra *migracijos saldo arba neto migracija*²⁸, kuris parodo skirtumą tarp išvykstančių ir atvykstančių gyventojų skaičiaus. Migracijos saldo 2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje, Utenos apskrityje bei visose analizuojamose savivaldybėse, buvo neigiamas. Neigiamas migracijos saldo Ignalinos rajono savivaldybėje analizuojamu 2011–2016 m. laikotarpiu didėjo (išaugo 60,8 proc., nuo -125 – 2011 m. iki -201 – 2016 m.) sparčiau nei apskrityje (augimas 7,0 proc.) bei visose kitose nagrinėtose savivaldybėse.

2.2.1.6. lentelė. *Migracijos saldo 2011–2016 m.*

Metai Administracinė teritorija	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	-38 178	-21 257	-16 807	-12 327	-22 403	-30 171	-21,0
Utenos apskritis	-2 108	-1 833	-1 690	-1 052	-1 591	-2 256	7,0
Anykščių r. sav.	-314	-290	-268	-177	-278	-448	42,7
Ignalinos r. sav.	-125	-208	-173	-46	-206	-201	60,8
Molėtų r. sav.	-171	-117	-199	-121	-173	-213	24,6
Zarasų r. sav.	-225	-126	-134	-113	-176	-236	4,9
Švenčionių r. sav.	-225	-285	-222	-232	-238	-328	45,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Tuo tarpu šalies migracijos saldo rodiklis per šešerius metus sumažėjo 21,0 proc. Migracijos saldo rodiklio augimas neigiamai veikia gyventojų skaičiaus kaitą bei paspartina visuomenės senėjimo procesus. Spartūs emigracijos procesai tiek Ignalinos rajono savivaldybėje, tiek visame Utenos regione bei aplinkinėse savivaldybėse išryškina kartų kaitos problemas, sukels negrįžtamas socialines–ekonominės pasekmes.

Apibendrinimas

2016 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybėje gyveno 16 325 gyventojai ir tai sudarė 11,9 proc. Utenos apskrities bei 0,6 proc. šalies gyventojų. Ignalinos rajono savivaldybė yra kaimiška savivaldybė, nes miesto ir kaimo teritorijoje gyvenančių asmenų santykis yra 39:61, kai šalies – 67:33. Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų tankis – 11,3 gyventojai 1 km², kai Utenos apskrities – 19,1 gyv./km², šalies – 44,2 gyv./km².

Neigiami Ignalinos rajono savivaldybės demografinės situacijos aspektai:

- 2011–2016 m. laikotarpiu 11,6 proc. sumažėjo gyventojų skaičius.
- 2016 m. mirė 232 asmenimis daugiau nei gimė, emigravo 201 asmeniu daugiau nei imigravo, o šimtui vaikų teko net 239 šešiasdešimties ir daugiau metų asmenų.
- demografinės senatvės koeficientas Ignalinos rajone – blogiausias šalyje.

Teigiami Ignalinos rajono savivaldybės demografinės situacijos aspektai:

- 2016 m. darbingo amžiaus gyventojų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje pasižymėjo augimu ir per šešerius metus padidėjo 0,5 proc. punkto.
- 2011–2016 m. laikotarpiu 34,4 proc. sumažėjo išuokų skaičius.

2.2.2. Užimtumas ir darbo rinka

Darbas – tai žmogaus pragyvenimo, socialinio statuso, pilnavertiškumo šaltinis. Kiekviena valstybė, vykdydama užimtumo politiką, siekia ne tik užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę, žmonių interesus atitinkantį pragyvenimo lygį, bet ir socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių – ilgalaikių bedarbių, jaunimo, darbo rinkoje diskriminuojamų ir kt. asmenų – integraciją į darbo rinką, visuomenę, vietos bendruomenę. Užimtumas ir darbas neatsiejamas nuo ekonominio stabilumo palaikymo, konkurencinio pranašumo didinimo, yra valstybės, regionų, apskričių ekonominės ir socialinės gerovės pagrindas.

²⁸ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), neto migracija – imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus skirtumas.

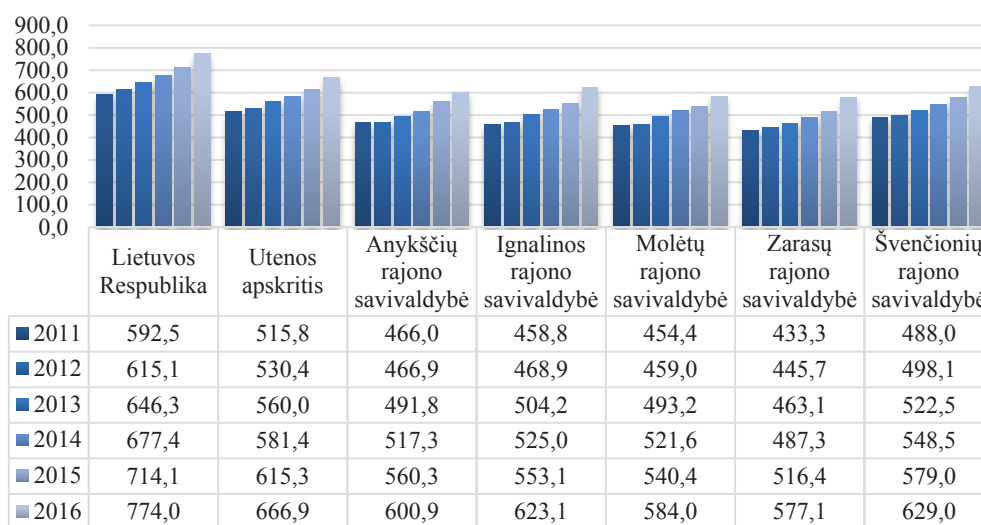
Nuo 2011 m. *užimtų gyventojų*²⁹ skaičius šalyje kasmet didėjo (augimas siekė 8,6 proc.). Užimtųjų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. laikotarpiu taip pat nuosekliai augo ir padidėjo 43,2 proc. Tuo tarpu Utenos apskrityje užimtųjų gyventojų skaičius 2016 m. lyginant su 2011 m. išaugo 8,5 proc. Lyginant su kitomis savivaldybėmis, Ignalinos rajone užimtųjų gyventojų skaičius augo sparčiausiai. Užimtųjų skaičiaus augimas rodo darbo jėgos aktyvumo didėjimą.

2.2.2.1. lentelė. Užimtųjų gyventojų skaičius 2011–2016 m., tūkst.

Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Utenos apskr.	Anykščių r. sav.	Ignalinos r. sav.	Molėtų r. sav.	Zarasų r. sav.	Švenčionių r. sav.
Metai							
2011 m.	1 253,6	52,9	7,7	4,4	7,6	4,9	9,7
2012 m.	1 275,7	54,8	7,6	4,3	7,5	6,4	10,1
2013 m.	1 292,8	58,9	8,9	4,9	7,5	7,7	10,3
2014 m.	1 319,0	58,3	10,6	5,0	6,0	7,9	9,2
2015 m.	1 334,9	57,4	10,2	6,8	5,7	5,5	8,0
2016 m.	1 361,4	57,4	10,3	6,3	7,9	5,5	10,7
Pokytis, proc.	8,6	8,5	33,8	43,2	3,9	12,2	10,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis³⁰ Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. siekė 623,1 Eur.

2.2.2.1. pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2011–2016 m., Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybėje, lyginant 2011 m. ir 2016 m. duomenis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis išaugo 35,8 proc. Utenos apskrityje 2016 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis siekė 666,9 Eur, šalyje – 774,0 Eur, taigi, Ignalinos rajono savivaldybės vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklis siekė 93 proc. Utenos apskrities rodiklio ir 80,5 proc. šalies rodiklio. Tarp visų analizuojamų savivaldybių 2016 m. didžiausias vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuotas Švenčionių rajono savivaldybėje (629,0 Eur), mažiausias – Zarasų rajono savivaldybėje (577,1 Eur). Mažesnę nei Ignalinos rajono savivaldybės vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklį turėjo ir Anykščių bei Molėtų rajonų savivaldybės (atitinkamai 600,9 Eur ir 584,0 Eur). Nei viena iš nagrinėtų savivaldybių nepasiekė 2016 m. šalies vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio rodiklio.

29 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, užimti gyventojai – 15 metų ir vyresni asmenys, dirbantys bet kokią darbą, gaunantys už jį darbo užmokesį pinigais ar natūra arba turintys pajamų ar pelno.

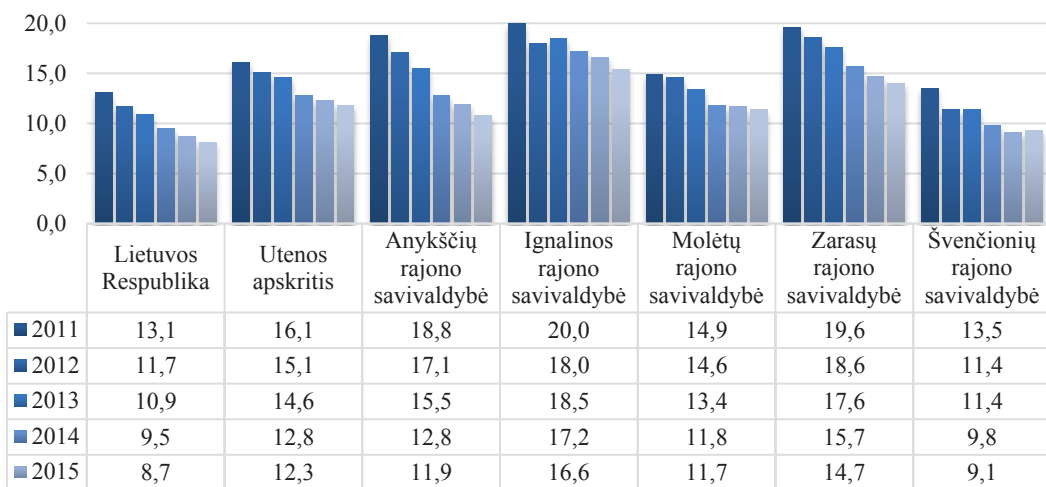
30 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokesį ir papildomą darbo uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį. Neįskaitoma materialinė, laikinojo nedarbingumo pašalpa, mokama neatsižvelgiant į finansavimo šaltinį, kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, išeitinė išmoka ir pan.

2.2.2.2. lentelė. Bedarbių skaičius 2011–2016 m., tūkst.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc. 2016 m., lyginant su 2011 m.
Lietuvos Respublika	247,2	216,9	201,3	173	158,2	144,9	-41,4
Utenos apskritis	14,9	13,6	12,9	11,1	10,5	9,9	-33,6
Anykščių r. sav.	3,1	2,8	2,5	2,0	1,8	1,6	-48,4
Ignalinos r. sav.	2,1	1,9	1,9	1,7	1,6	1,5	-28,6
Molėtų r. sav.	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,3	-27,8
Zarasų r. sav.	2,1	1,9	1,8	1,6	1,5	1,4	-33,3
Švenčionių r. sav.	2,3	1,9	1,8	1,6	1,4	1,4	-39,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybėje, Utenos apskrityje ir šalyje registruotų *bedarbių*³¹ skaičius 2011–2016 m. laikotarpiu mažėjo: Lietuvoje registruotų bedarbių skaičius sumažėjo 41,4 proc. Utenos apskrityje – 33,6 proc., Ignalinos rajono savivaldybėje – 28,6 proc. Taigi, bedarbių skaičiaus mažėjimas Ignalinos rajone buvo lėtesnis nei šalyje ir Utenos apskrityje. Registruotų bedarbių skaičiaus mažėjimo sparta Ignalinos rajono savivaldybėje buvo viena mažiausių lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis. Lėčiausiu tempu registruotų bedarbių skaičius mažėjo Molėtų rajono savivaldybėje – 27,8 proc., o sparčiausiai registruotų bedarbių skaičius sumažėjo Švenčionių rajono savivaldybėje (39,1 proc.).

2.2.2.2. pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) 2011–2016 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis)³², kaip ir registruotų bedarbių skaičius, 2011–2016 m. mažėjo Lietuvoje (nuo 13,1 proc. iki 8,1 proc.), Utenos apskrityje (nuo 16,1 proc. iki 11,8 proc.) ir visose analizuojamose savivaldybėse. Ignalinos rajono savivaldybėje nedarbo lygis sumažėjo 4,6 proc. punktais (nuo 20,0 proc. iki 15,4 proc.). 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje nedarbo lygis buvo didesnis nei šalyje ir Utenos apskrityje bei kitose savivaldybėse. Taigi, Ignalinos rajonas išlieka viena didžiausių nedarbo teritorijų visame Utenos regione.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo registruotos 766 *laisvos darbo vietos*³³. 2011–2016 m. laikotarpiu laisvų registruotų darbo vietų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje kito netolygiai: mažiausiai registruotų laisvų darbo vietų buvo 2015 m. (543), daugiausia – 2011 m. (885). Įdarbintų asmenų skaičius 2011–2016 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 11,4 proc. 2016 m. buvo įdarbinti 999 asmenys, iš kurių 707 – neterminuotam darbui. 2011–2016 m. laikotarpiu įdarbinimas neterminuotam darbui pasižymėjo augimo tendencijomis (7,9 proc.), o įdarbinimas terminuotam darbui mažėjo (38,1 proc.)

31 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, bedarbis – nedirbantis nustatyto (15–74 metų) amžiaus asmuo, kuris aktyviai ieško darbo ir per apibrėžtą laikotarpį gali pradėti dirbti.

32 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, nedarbo lygis – rodiklis, išreiškiamas bedarbių ir darbo jėgos santykiu.

33 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, laisva darbo vieta – naujai sukurta, neužimta arba artimiausiu metu tapsianti laisva mokamo darbo vieta, dėl kurios darbdavys imasi ir yra pasirengęs toliau imtis aktyvių veiksmų, ieškodamas tinkamo kandidato ne iš tos pačios įmonės ir į kurią iš karto ar per tam tikrą laikotarpį ketina priimti kandidatą.

2.2.2.3. lentelė. Darbo jėgos³⁴ pasiūla, paklausa ir įdarbinimas Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Rodiklio pavadinimas	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc. 2016 m., lyginant su 2011 m.
Registruota laisvų darbo vietų		885	802	880	848	543	766	-13,4
Įdarbinta asmenų, iš jų:		1 127	950	885	934	900	999	-11,4
– pastovus darbas		655	693	662	727	647	707	7,9
– terminuotas darbas		472	257	223	207	253	292	-38,1
Bedarbių veikla pagal lengvatinių verslo liudijimą		134	74	100	130	279	357	166,4
Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės		577	755	758	617	646	623	8,0
Registruota bedarbių per metus		977	2 385	1 241	1 197	1 344	1 292	32,2
Vidutinis metinis bedarbių skaičius		2 091	1 841	1 864	1 692	1 603	1 451	-30,6

Šaltinis: Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2011–2016 m. laikotarpiu bedarbių, kurie pradėjo vykdyti veiklą pagal lengvatinius verslo liudijimus³⁵, skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje padidėjo 2,7 karto (nuo 134 – 2011 m. iki 357 – 2016 m.). Galima teigti, kad Ignalinos rajono savivaldybė, siekdama skatinti vietos gyventojų verslumą, suteikia lengvatas gyventojams, įsigyjantiems verslo liudijimus. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybės duomenimis, Ignalinos rajone lengvatos buvo suteiktos 227 asmenims (iš 426 asmenų, įsigijusių verslo liudijimus).

Pagal aktyvios darbo rinkos politikos priemones³⁶ Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. laikotarpiu įdarbinti 3 976 asmenys arba vidutiniškai 663 asmenys kasmet. Didžiausias skaičius asmenų, įdarbintų pagal aktyvios darbo rinkos politikos priemones, buvo 2013 m. (758 asmenys).

Ignalinos rajono savivaldybėje registruojamų bedarbių skaičius per metus 2011–2016 m. padidėjo nuo 977 asmenų (2011 m.) iki 1 292 asmenų (2016 m.), t. y. išaugo 32,2 proc. Vidutinis metinis bedarbių skaičius savivaldybėje 2011 m. buvo 2 091 asmuo, ir 2016 m. sumažėjo 30,6 proc. iki 1 451 asmenų.

2016 m. pradžioje didžiausią bedarbių dalį Ignalinos rajono savivaldybėje sudarė paslaugų srities specialistai (40,7 proc.), toliau išsidėsto darbuotojai, dirbę pramonės (16,4 proc.), statybos (11,7 proc.), žemės ūkio, medžioklės ir miškininkystės (8,0 proc.) srityse. 19,2 proc. bedarbių rajone sudarė niekur nedirbę bedarbiai, 4,0 proc. teko bedarbiams, kurie vertėsi kita veikla.

Jaunimo bedarbių (16–24 m. amžiaus) dalis bendroje bedarbių struktūroje 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 5,7 proc. (šalyje – 8,1 proc., Utenos apskrityje – 8,0 proc.). Didžiausią bedarbių dalį pagal amžiaus grupes Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. sudarė asmenys nuo 45 iki 59 metų amžiaus (51,2 proc.).

34 Pagal elektroninį Lietuvos statistikos departamento žodyną, darbo jėga – visi užimti gyventojai ir bedarbiai.

35 Remiantis VŠĮ „Versli Lietuva“, verslo liudijimas – tai dokumentas, kuris patvirtina, kad asmuo yra sumokėjęs fiksuoto dydžio pajamų mokestį (nepriklausantį nuo gaunamų pajamų) ir gali verstis tam tikra veikla.

36 Remiantis Lietuvos darbo birža, aktyvios darbo rinkos politikos priemonės – darbo rinkos politikos priemonės, kuriomis siekiama padėti darbo ieškantiems asmenims padidinti jų užimtumo galimybes ir derinti darbo pasiūlą ir paklausą (LR užimtumo rėmimo įstatymo 2 str. 1 d.).

Apibendrinimas

2011–2016 m. laikotarpiu užimtų gyventojų skaičiaus augimas Ignalinos rajono savivaldybėje (+43,2 proc.) buvo maždaug penkis kartus didesnis nei šalyje (+8,6 proc.) ir Utenos apskrityje (+8,5 proc.) bei didžiausias iš visų nagrinėtų savivaldybių.

Nedarbo lygis Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. siekė 15,4 proc., ir tai buvo didžiausias rodiklis tarp visų vertinamų savivaldybių, didesnis už Utenos apskrities (11,8 proc.) ir šalies (8,1 proc.) nedarbo lygį.

Ignalinos rajono savivaldybės vidutinis darbo užmokestis 2015 m. siekė 553,1 Eur (geresniu rodikliu pasižymėjo Švenčionių rajono savivaldybė (579,0 Eur) ir Anykščių rajono savivaldybė (560,3 Eur), blogesniu rodikliu – Molėtų rajono savivaldybė (540,4 Eur) ir Zarasų rajono savivaldybė (516,4 Eur).

Ignalinos rajono savivaldybės vidutinis darbo užmokestis 2016 m. siekė 93,0 proc. Utenos apskrities rodiklio (666,9 Eur) ir 80,5 proc. šalies rodiklio (774,0 Eur).

2.3. EKONOMINĖ APLINKA

2.3.1. Ekonomika ir verslas

Pagrindinių makroekonominių šalies rodiklių projekcijos. LR Finansų ministerijos 2017 m. kovą paskelbtame ekonominės raidos scenarijuje 2017–2020 metams numatoma, kad Lietuvos *bendrasis vidaus produktas*³⁷ (toliau – BVP) vidutiniu laikotarpiu gali augti vidutiniškai 2,55 proc. per metus. Trumpuoju laikotarpiu (2017 metais), padidėjus darbo našumui, Lietuvos BVP gali augti dar sparčiau – 2,7 proc., o 2018 m. BVP augimas gali siekti 2,6 proc. Numatomas infliacijos paspartėjimas vidutiniu laikotarpiu kiek sumažins gyventojų perkamąją galią, tačiau realiam darbo užmokesčiui augant sparčiau nei infliacija namų ūkių vartojimas išliks gana didelis ir reikšmingai prisidės prie BVP augimo. Prie ekonomikos augimo prisidės ir didėsiantis investicijų lygis šalyje, kurį vidutiniu laikotarpiu skatins palankios bankų kreditavimo sąlygos, alternatyvūs finansavimo šaltiniai, aktyvesnis Europos strateginių investicijų fondo lėšų bei ES investicijų panaudojimas.

2.3.1.1. lentelė. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

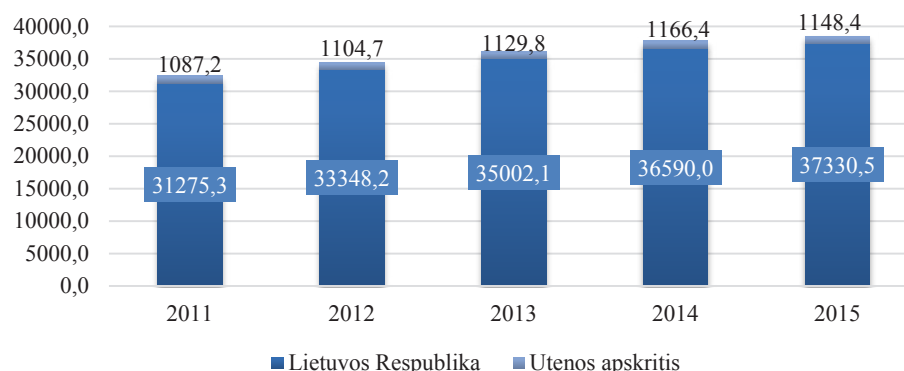
Makroekonominiai pavadinimai	Metai	Projekcija 2017 m. kovas				
		2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, proc.		2,3	2,7	2,6	2,5	2,4
Suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis), proc.		0,7	3,4	2,7	2,5	2,5
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Eur		770,8	822,2	872,4	926,7	984,8
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc. (pagal gyventojų užimtumo tyrimo apibrėžtį)		7,9	7,0	6,4	5,9	5,4

Šaltinis: Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Siekdamas konkurencingumo augančios darbo jėgos kainos sąlygomis, verslas turės didinti darbo našumą, efektyviai naudoti gamybos priemones ir darbo jėgos išteklius, investuoti į plėtrą (inovacijoms ir žmogiškųjų išteklių kvalifikacijai kelti). Numatoma, jog vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalyje 2018 metais padidės 6,1 proc., 2019 m. – 6,2 proc., 2020 m. – 6,3 proc. Darbo užmokestis sparčiausiai augs privačiame sektoriuje, ypač ten, kur didelė darbo jėgos paklausa ir kur darbo užmokestis išlieka mažiausias. Remiantis tuo, augantis darbo užmokestis atspindi stiprėjančias derybines darbuotojų galias ir darbo užmokesčio suvienodėjimą link darbo užmokesčio dydžio bendroje ES darbo rinkoje.

Iš kitos pusės sparčiai augant darbo užmokesčiui, verslo įmonės vis didesnę dalį padidėjusios darbo jėgos kainos perkels į prekių ir paslaugų kainas. Pastarosios kartu su augančiomis pasaulinėmis žaliavų ir apdorotų produktų kainomis nuo antros 2016 metų pusės vis sparčiau didino infliaciją šalyje. Šiomet infliacija labiausiai augs dėl pasaulinėje rinkoje brangstančios naftos ir beveik dvigubai padidintų akcizų alkoholiniams gėrimams.

BVP – svarbiausias rodiklis, nusakantis regiono išsivystymo lygį ir augimą. 2011–2015 m. šalies BVP augo 19,4 proc. (nuo 31 275,3 mln. Eur iki 37 330,5 mln. Eur). Šio rodiklio augimą reikšmingai paveikė gamybos apimčių augimas ir atsigaunantis vartojimas. 2011–2015 m. Utenos apskrities BVP didėjo 5,6 proc. (nuo 1 087,2 mln. Eur iki 1 148,4 mln. Eur).

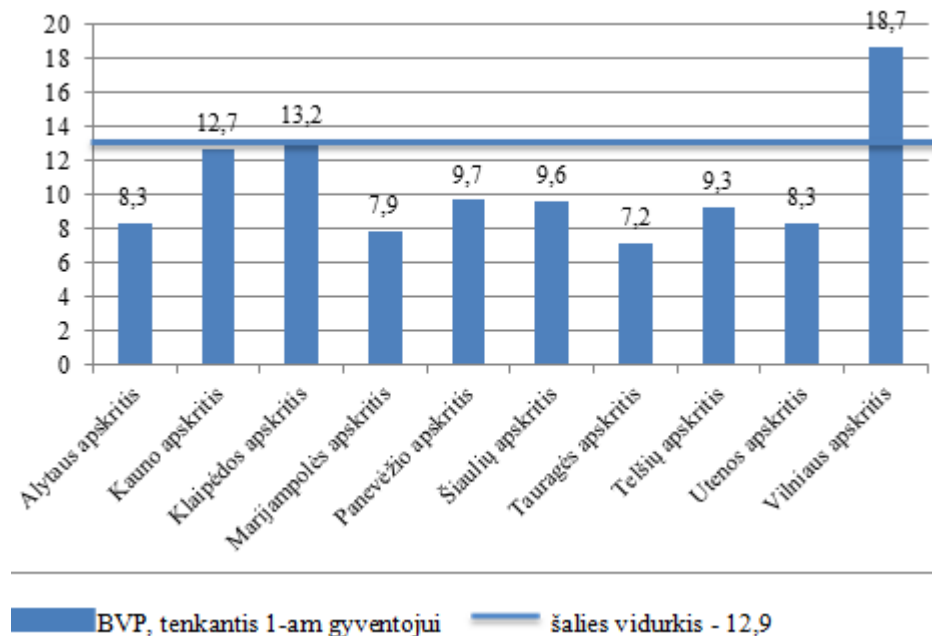
2.3.1.1. pav. Šalies ir Utenos apskrities BVP 2011–2015 m. *, mln. Eur

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

37 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), bendrasis vidaus produktas (BVP) – galutinė šalyje per tam tikrą laikotarpį sukurtų prekių ir paslaugų vertė. BVP yra vienas iš pagrindinių rodiklių, apibūdinančių šalies ekonomikos išsivystymo lygį.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento informacija, kasmet Utenos apskritis sukuria apie 3 proc. viso šalies BVP. Didžiausią dalį šalies BVP kuria Vilniaus apskritis (2015 m. – 40,4 proc.), Kauno apskritis (2015 m. – 19,8 proc.) ir Klaipėdos apskritis (2015 m. – 11,6 proc.). Pagal kuriamo BVP dalį Utenos apskritis tarp apskričių yra devintoje vietoje.

2.3.1.2. pav. BVP, tenkantis 1-am gyventojui Lietuvos apskrityse, 2015 m.*, mln. Eur

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

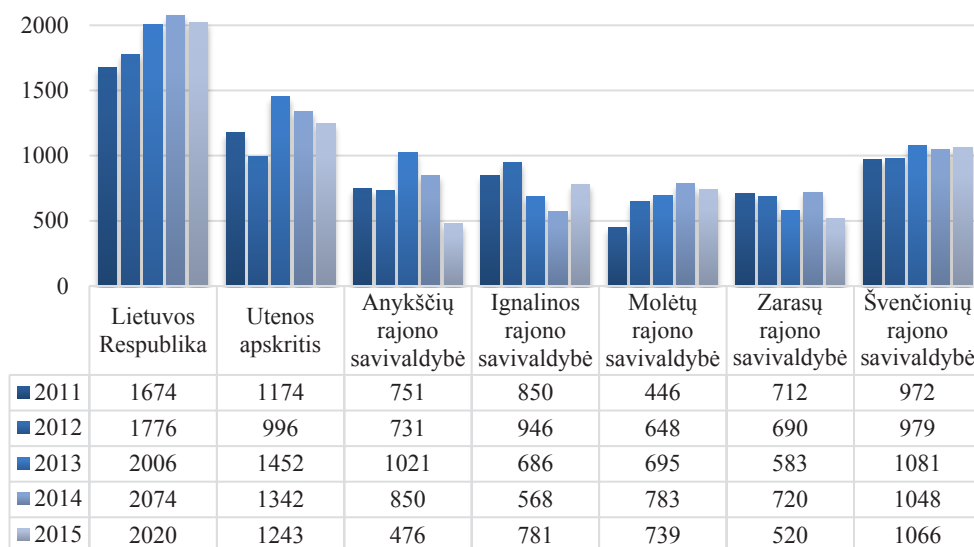
2015 m. BVP, tenkantis vienam gyventojui, Utenos apskrityje atsiliko nuo šalies vidurkio (12,9 mln. Eur) ir buvo mažesnis nei daugelio Lietuvos Respublikos apskričių rodiklis. Utenos apskritis pagal BVP, tenkanti vienam gyventojui, atsiliko nuo Vilniaus (18,7 mln. Eur), Klaipėdos (13,2 mln. Eur), Kauno (12,7 mln. Eur), Panevėžio (9,7 mln. Eur), Šiaulių (9,6 mln. Eur) ir Telšių (9,3 mln. Eur) apskričių. Alytaus apskrities rodiklis buvo toks pat kaip ir Utenos apskrities, o Marijampolės ir Tauragės apskričių – mažesnis (atitinkamai 7,9 mln. Eur ir 7,2 mln. Eur). Šį rodiklį nulemia regiono inovatyvumas, technologinė plėtra, žmogiškasis kapitalas.

Investicijos į materialųjį turtą ir jo išlaikymą yra viena pagrindinių vietos ūkio raidos prielaidų.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Utenos apskrčiai teko 2,9 proc. (172 385 Eur) visų šalies *materialinių investicijų*³⁸ (toliau – MI), o Ignalinos rajono savivaldybei – 0,2 proc. (12 939 Eur) visų šalies MI. Ignalinos rajono savivaldybės MI 2015 m. buvo vienos mažiausių iš analizuojamų savivaldybių, mažesnės MI teko tik Anykščių rajono (12 423 Eur) ir Zarasų rajono (8 747 Eur) savivaldybėms. Didžiausios MI 2015 m. fiksuojamos Švenčionių rajono savivaldybėje – 27 117 Eur.

Informatyvesnis rodiklis, suteikiantis galimybes lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius, yra materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. MI, tenkančios vienam gyventojui, Ignalinos rajono savivaldybėje siekė 781 Eur ir buvo mažesnės už Utenos apskrities (1 243 Eur), šalies (2 020 Eur) ir Švenčionių rajono savivaldybės (1 066 Eur) vidurkį, tačiau didesnės už Anykščių rajono (476 Eur), Zarasų rajono (520 Eur), Molėtų rajono (739 Eur) savivaldybių rodiklius. Ignalinos rajono savivaldybėje MI, tenkančios vienam gyventojui, 2012–2014 m. laikotarpiu mažėjo, o 2015 m. vėl išaugo. Nepaisant to, MI, tenkančių vienam gyventojui, rodiklis Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. laikotarpiu sumažėjo 8,1 proc. Šalyje, priešingai, fiksuojamas šio rodiklio augimas (20,7 proc.). Utenos apskrityje MI, tenkančių vienam gyventojui, lygis per penkerius metus išaugo 5,9 proc. MI, tenkančių vienam gyventojui, rodiklis augo ir Molėtų (65,7 proc.) bei Švenčionių (9,7 proc.) rajonų savivaldybėse, tuo tarpu Anykščių rajono ir Zarasų rajono savivaldybėse rodiklis atitinkamai sumažėjo 36,6 proc. ir beveik 30,0 proc.

38 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), materialinės investicijos (MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). Įskaitomos finansinės (išperkamosios) nuomos būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas.

2.3.1.3. pav. MI, tenkančios vienam gyventojui, 2011–2015 m. *, Eur

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vienas iš svarbiausių ekonominių konkurencingumo rodiklių yra *tiesioginės užsienio investicijos*³⁹ (toliau – TUI). TUI suteikia galimybes lengviau pasiekti naujas rinkas, didina vietinės ekonomikos integraciją, skatina tarptautinės vertės kūrimą.

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje TUI siekė 3,68 mln. Eur ir viršijo Molėtų rajono (1,91 mln. Eur) bei Zarasų rajono (0,99 mln. Eur) savivaldybių rodiklius, o atsiliko nuo Anykščių rajono (9,42 mln. Eur) ir Švenčionių rajono (57,91 mln. Eur) savivaldybių TUI dydžio. TUI srautai 2011–2015 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje išaugo 23,1 proc., o beveik visose analizuojamose savivaldybėse mažėjo (išskyrus Anykščių rajono savivaldybę, kur TUI srautai padidėjo net 11,3 karto).

2015 m. vienam Ignalinos rajono savivaldybės gyventojui teko 225 Eur TUI. Šis rodiklis ženkliai atsiliko nuo Utenos apskrities (1 375 Eur) ir šalies (4 673 Eur) rodiklių, o iš kitų analizuojamų savivaldybių buvo mažesnis nei Anykščių rajono (366 Eur) ir Švenčionių rajono (2 300 Eur) savivaldybių TUI, tenkančių vienam gyventojui.

2.3.1.2. lentelė. TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2011–2015 m. *, Eur

Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Administracinė teritorija						
Lietuvos Respublika	3 672	4 072	4 321	4 363	4 673	27,3
Utenos apskritis	472	580	520	1 644	1 375	191,3
Anykščių r. sav.	31	36	37	61	366	1080,6
Ignalinos r. sav.	166	171	188	214	225	35,5
Molėtų r. sav.	0	125	75	61	101	-
Zarasų r. sav.	89	101	54	60	60	-32,6
Švenčionių r. sav.	900	1 014	1 916	2 157	2 300	155,6

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojamu 2011–2015 m. laikotarpiu TUI vienam gyventojui Utenos apskrityje išaugo 191,3 proc., šalyje – 27,3 proc. Rodiklis augo ir beveik visose analizuojamose savivaldybėse (išskyrus Zarasų rajono savivaldybę, kurioje TUI, tenkančios vienam gyventojui, sumažėjo 32,6 proc.). Šie duomenys rodo, jog tiek Utenos apskritis, tiek Ignalinos rajono savivaldybė investicinį potencialą išnaudoja tinkamai, o tai gali padidinti Utenos regiono ir Ignalinos rajono savivaldybės konkurencingumą vietos ir tarptautiniu mastu.

39 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), tiesioginė užsienio investicija (TUI) – tokia investicija, kurios pagrindu susiformuoja ilgalaikiai ekonominiai finansiniai santykiai ir interesai tarp tiesioginio užsienio investuotojo ir tiesioginio investavimo įmonės.

2.3.1.3. lentelė. 1 000-iui gyventojų tenkantis įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius 2011–2016 m. pradžioje

Metai Vietovė	2011 m.		2012 m.		2013 m.		2014 m.		2015 m.		2016 m.	
	Įregistr.	Veik.	Įregistr.	Veik.	Įregistr.	Veik.	Įregistr.	Veik.	Įregistr.	Veik.	Įregistr.	Veik.
Lietuvos Respublika	59,2	28,5	61,6	27,8	66,3	29,3	71,4	30,8	75,3	31,8	78,1	34,3
Utenos apskritis	37,4	19,3	38,7	18,1	40,9	19,4	43,3	20,1	44,6	18,1	46,5	20,1
Anykščių r. sav.	34,6	17,5	36,2	16,7	38,4	18,5	40,4	18,7	42,2	17,3	44,4	18,2
Ignalinos r. sav.	26,1	15,2	26,5	14,0	27,6	14,6	29,6	15,0	30,6	12,7	33,4	14,5
Molėtų r. sav.	34,6	19,2	35,9	18,3	39,2	19,2	42,4	20,1	44,8	18,8	47,0	21,5
Zarasų r. sav.	31,6	17,9	33,0	17,1	34,8	17,9	36,9	18,6	37,9	14,4	40,2	16,4
Švenčionių r. sav.	26,6	12,9	27,6	11,7	29,4	12,4	31,2	13,1	32,2	12,2	33,9	13,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vienas svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją savivaldybėje, yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų. 2016 m. pradžioje Ignalinos rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 545 ir veikė 236 ūkio subjektai. 2016 m. pradžioje 1 000-iui Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų vidutiniškai teko 33,4 įregistruotų ir 14,5 veikiančių ūkio subjektų. Pagal šiuos rodiklius Ignalinos rajono savivaldybė 2016 m. pradžioje atsiliko nuo šalies ir Utenos apskrities rodiklių, o iš visų analizuojamų savivaldybių pagal veikiančių ūkio subjektų skaičių lenkė tik Švenčionių rajono savivaldybę (13,2 veikiančio ūkio subjekto), nuo visų kitų analizuojamų savivaldybių rodiklių – atsiliko.

*Smulkus ir vidutinis verslas*⁴⁰ (toliau – SVV) yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksmų. Smulkiajame ir vidutiniame versle Lietuvoje dirba didžioji dalis gyventojų (apie 99 proc.). Smulkus ir vidutinis verslas reikšmingai veikia vietos ekonominę būklę, skatina inovacijas, tačiau kartu yra itin jautrus aplinkos pokyčiams. 2016 m. pradžioje 217 (arba 91,9 proc.) Ignalinos rajono savivaldybėje veikusių ūkio subjektų buvo mažos ir vidutinės įmonės. Daugiausia tai uždarnosios akcinės bendrovės ar individualios įmonės statusą turinčios įmonės, kuriose dirbo iki 4 darbuotojų (63,6 proc. veikiančių įmonių). Šalyje mažos ir vidutinės įmonės 2016 m. pradžioje sudarė 99,5 proc., Utenos apskrityje – 99,3 proc. nuo visų veikusių ūkio subjektų. Galima sakyti, kad Ignalinos rajono savivaldybėje daugiausia veikiančių įmonių – aplinkos pokyčiams jautrios SVV įmonės.

Didžiausiomis Ignalinos rajono savivaldybės įmonėmis laikytinos UAB „Romnesa“ (97 darbuotojai) ir UAB „Meleksas“ (83 darbuotojai). UAB „Romnesa“ pagrindinė veikla – šakočių kepimas. Šiuo metu įmonė lyderiauja tarp Lietuvos šakočių kepejų, o jos gaminiai eksportuojami į įvairias pasaulio šalis. 2005 m. UAB „Romnesa“ tapo Europos kulinarinio paveldo tinklo rytų Aukštaitijos regione nare. Kita sėkmingai plėtojama UAB „Romnesa“ veikla turizmo srityje su prekinio ženklu „Ignaturas“ – renginių ir pramogų organizavimas, išvažiuojamasis maitinimas ir inventoriaus nuoma, apgyvendinimas Mindūnų kempinge. Antroji pagal dydį įmonė Ignalinos rajono savivaldybėje – UAB „Meleksas“ – užsiima statyba, vietinės reikšmės kelių statyba ir aptarnaujančių bei pagalbinių gatvių statyba, mechanizmų nuoma, miško ruošos darbais ir kt. Ignalinos rajono savivaldybėje veiklą taip pat vykdo UAB „Legra“ (110 darbuotojų), užsiimanti naudingųjų iškasenų, t. y., durpių, gavyba. Tačiau įmonės veikla stipriai veikiama sezoniskumo, o šaltuoju metu laikotarpiu darbuotojų skaičius ženkliai sumažėja (iki 38 darbuotojų).

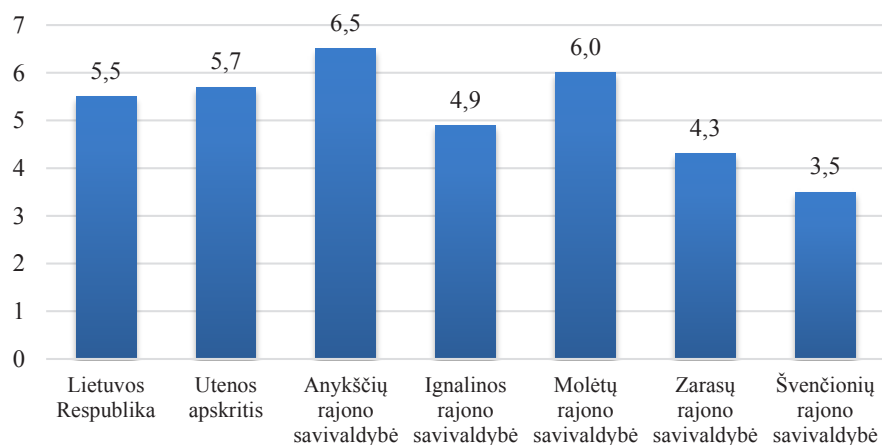
Pagal *ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių*⁴¹ Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 metais daugiausia veikiančių ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (60 ūkio subjektų arba 25,4 proc.), kitą aptarnavimo veiklą (34 ūkio subjektai arba 14,4 proc.), apdirbamosios gamybos veiklą (25 ūkio subjektai arba 10,6 proc.). Tuo tarpu šalyje 2016 metais labiausiai buvo išplėtoti didmeninės ir mažmeninės prekybos veikla (25,4 proc.), kita aptarnavimo veikla (10,8 proc.) bei profesinė, mokslinė ir techninė veikla (10,1 proc.). Utenos apskrityje 2016 m. daugiausia ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą (22,9 proc.), kitą aptarnavimo veiklą (15,2 proc.), apdirbamosios gamybos veiklą (8,9 proc.).

40 Remiantis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu, smulkusis ir vidutinis verslas (SVV) – tai ekonominė veikla, kuria vykdo labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės. Labai maža įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 2 mln. Eur; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 2 mln. Eur. Maža įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 10 mln. Eur; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 mln. Eur. Vidutinė įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: 1) įmonės metinės pajamos neviršija 50 mln. Eur; 2) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 43 mln. Eur (II skyrius, 3 straipsnis).

41 Remiantis www.vz.lt, ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius yra susistemintas visuomeninių ir ekonominių veiklos rūšių, egzistuojančių šalies ūkyje, rinkinys, kurio klasifikavimo vienetas yra veiklos rūšis. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus vartojimas leidžia visus šalyje egzistuojančius ūkio subjektus suskirstyti į kategorijas bei rinkti gyventojų, produkcijos, užimtumo, žemės ūkio, pajamų ir kitus duomenis pagal veiklos rūšis. Šis klasifikatorius vartojamas lyginant šalies ir tarpvalstybinius statistikos duomenis.

Ignalinos rajono savivaldybės darbo rinkai, gyventojų įsidarbinimui įtaką gali daryti Visagino savivaldybėje esanti VĮ „Ignalinos atominė elektrinė“ (toliau – IAE). Nors pripažįstama, jog tiesioginės reikšmės IAE uždarymas socialinei–ekonominei Ignalinos rajono plėtotei neturės, nes ekonominio vystymo aspektai nuo IAE Ignalinos rajone nepriklauso, visgi galima teigti, jog IAE buvo darbo vieta bent daliai Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų. Tuo tarpu darbo netekimas dėl nedidelės darbo pasiūlos sumažina ekonomiškai aktyvių gyventojų galimybes vėl įsiliesti į darbo rinką.

Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, padidėjo 19,5 proc. – nuo 4,1 parduotuvių 1 000–iui gyventojų 2011 m. iki 4,9 parduotuvių 1 000–iui gyventojų 2015 m. Parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje siekė 4,9 ir buvo mažesnis nei šalyje (5,5) ir Utenos apskrityje (5,7). Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, pagal parduotuvių skaičių, tenkanti 1 000–iui gyventojų, Ignalinos rajono savivaldybė atsiliko nuo Anykščių rajono (6,5) ir Molėtų rajono (6,0) savivaldybių rodiklių.

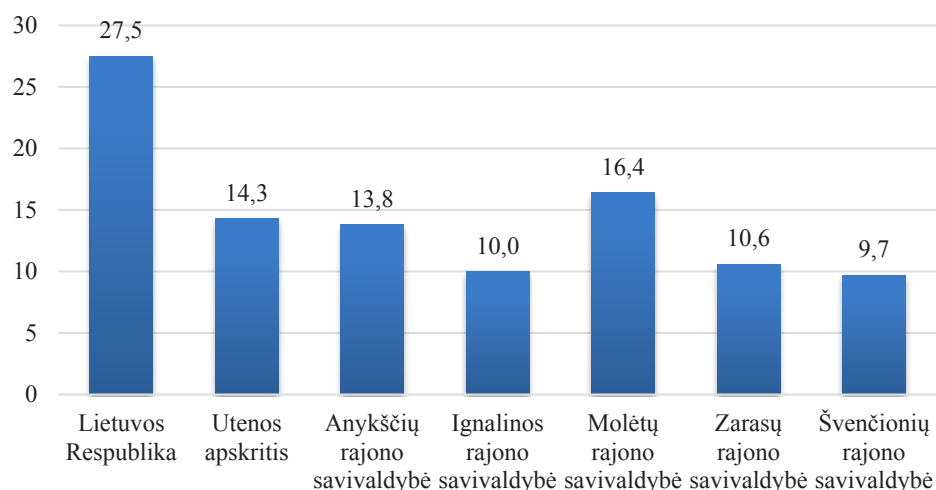

2.3.1.4. pav. Parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2015 m. pabaigoje*

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

*Verslumo lygis*⁴² yra vienas svarbiausių vietos ekonomikos konkurencingumo ir stabilumo veiksnių, parodantis verslo aplinkos patrauklumą, leidžiantis lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius.

2.3.1.5. pav. Verslumo lygis 2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016 metais 1 000–iui Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų teko 10,0 veikiančių mažų ir vidutinių įmonių. Pagal šį rodiklį Ignalinos rajono savivaldybė nesiekė šalies (27,5) ir Utenos apskrities (14,3) vidurkių. Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, Ignalinos rajono savivaldybė atsiliko beveik nuo visų savivaldybių (išskyrus Švenčionių rajono savivaldybę, kur šis rodiklis siekė 9,7). 2011–2016 m. Ignalinos rajono

42 Remiantis www.verslilietuva.lt, verslumo lygis – tai mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų.

savivaldybės gyventojų verslumo lygis išaugo 17,6 proc. Šalies verslumo lygis analizuojamu laikotarpiu augo spartesniu tempu (26,1 proc.), Utenos apskrities – lėtesniu tempu (13,5 proc.). Iš kitų vertinamų savivaldybių sparčiausiai verslumo lygis didėjo Molėtų rajono savivaldybėje (24,2 proc.), mažiausia sparta – Zarasų rajono savivaldybėje (5,0 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybė, siekdama skatinti SVV plėtrą, teikia paramą smulkiesiems verslininkams. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 m. veiklos ataskaita⁴³, 2016 metais Ignalinos rajono savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo plėtros programai buvo skirta 15 tūkst. Eur. Išnagrinėjus 6 prašymus suteikti finansinę paramą, suteikta 9,4 tūkst. Eur finansinė parama 5 verslo subjektams: 2 uždarojioms akcinėms bendrovėms, 1 individualiai įmonei, 1 mažajai bendrijai ir 1 fiziniam asmeniui, vykdančiam individualią veiklą. Finansinė parama buvo suteikta banko paskolos palūkanoms ir išlaidoms, patirtoms steigiant arba plečiant veiklą, kompensuoti.

Apibendrinimas

Utenos apskritis pagal sukuriama BVP dalį (3 proc. nuo visos šalies BVP) yra 9 vietoje iš 10 šalies apskričių.

Ignalinos rajono savivaldybės MI, tenkančios 1-am gyventojui, 2015 m. 1,6 karto atsiliko nuo Utenos apskrities bei 2,6 karto – nuo šalies vidurkio, tačiau buvo didesnės nei Anykščių, Molėtų ir Zarasų rajonų savivaldybėse.

Ignalinos rajono savivaldybės TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2015 m. siekė 225 Eur ir buvo mažesnės nei šalyje (4 673 Eur), Utenos apskrityje (1 375 Eur), nesiekė Anykščių rajono savivaldybės (366 Eur) ir Švenčionių rajono savivaldybės rodiklio (2 300), tačiau lenkė Molėtų rajono savivaldybės (101 Eur) ir Zarasų rajono savivaldybės (60 Eur) rodiklius.

Ignalinos rajono savivaldybės verslo struktūroje dominuoja ekonominiams pokyčiams jautrus mikroverslas, nes 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 91,9 proc. įmonių buvo SVV. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje daugiausia veikiančių ūkio subjektų vykdė didmeninės ir mažmeninės prekybos (25,4 proc.), kitą aptarnavimo (14,4 proc.) bei apdirbamosios gamybos (10,6 proc.) veiklas.

2.3.2. Žemės ūkis ir miškininkystė

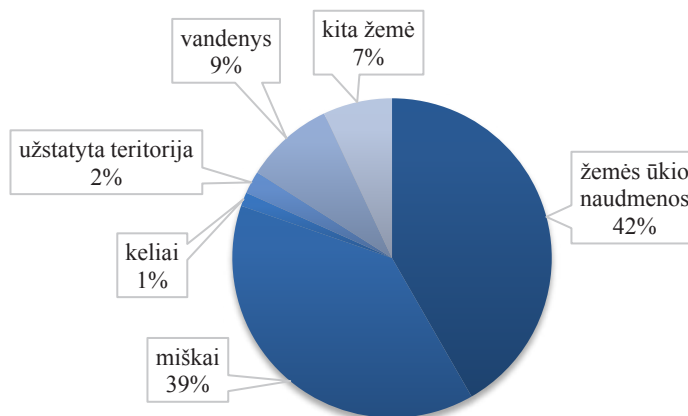
Žemės ūkis – ūkio šaka, kurioje žemė yra naudojama maistui (iš)gauti, užauginti maistinius išteklius ir juos apdoroti, perdirbti. Prie žemės ūkio priskiriama ir gyvulininkystė, miškininkystė, žuvininkystė (ūkį sudaro 3 pagrindinės šakų grupės žemės ūkis, pramonė ir paslaugos).⁴⁴

Remiantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2016 m. pradžioje *žemės ūkio naudmenos*⁴⁵ Ignalinos rajono savivaldybėje sudarė 41,7 proc. žemės ploto ir buvo mažesnės nei Utenos apskrityje (45,6 proc.) bei šalyje (52,6 proc.), miškai – 38,6 proc. žemės ploto ir buvo didesni nei Utenos apskrityje (35,9 proc.) bei šalyje (32,6 proc.).

⁴³ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

⁴⁴ Remiantis www.wikipedia.org

⁴⁵ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), žemės ūkio naudmenos – tai dirbamosios žemės plotas, kurį sudaro ariamosi žemė (įskaitant šiltnamių plotą), kultūrinės ir natūralios ganyklos, pievos, daugiamečių augalų plotai ir daržai, skirti naudoti asmeniškai.

2.3.2.1. pav. Ignalinos rajono savivaldybės žemės fondo⁴⁶ sudėtis 2016 m. pradžioje, proc.

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

Ignalinos rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenos sudaro 1,8 proc. šalies ir 18,3 proc. Utenos apskrities žemės ūkio naudmenų. Vandenys Ignalinos rajono savivaldybėje užima vieną didžiausių plotų žemės fondo struktūroje (2016 m. pradžioje – apie 9 proc., kai šalyje – 7,7 proc., Utenos apskrityje – 16,4 proc.). Remiantis tuo galima teigti, jog Ignalinos rajone yra palankios sąlygos žuvininkystei plėtoti.

2.3.2.1. lentelė. Žemės fondo sudėtis 2016 m. pradžioje, ha

Rodiklius	Žemės ūkio naudmenos	Miškai (miško žemė)	Keliai	Užstatyta teritorija	Vandenys	Kita žemė
Administracinė teritorija						
Lietuvos Respublika	3 431 550	2 198 472	104 140	238 393	264 451	291 643
Utenos apskritis	328 213	258 047	10 709	20 887	53 862	47 417
Anykščių r. sav.	96 590	58 927	2 387	4 711	5 187	8 605
Ignalinos r. sav.	60 072	55 589	1 962	3 370	12 928	10 167
Molėtų r. sav.	61 979	44 373	2 297	4 346	12 640	11 048
Zarasų r. sav.	49 347	53 381	1 835	2 734	16 351	9 482
Švenčionių r. sav.	43 928	98 959	2 059	3 475	7 685	13 040

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

Nemažą žemės ūkio naudmenų dalį Ignalinos rajono savivaldybėje sudaro ariama žemė (80,7 proc., 2016 m. duomenys). Šie duomenys rodo, jog sąlygos verstis žemės ūkiu Ignalinos rajono savivaldybėje yra vidutiniškos.

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Utenos apskrityje, dominuoja maži ūkiai, užimantys 3–10 ha plotą. Ignalinos rajono savivaldybėje smulkūs ūkiai, užimantys iki 1 ha, sudarė 7,1 proc. (2017 m. birželio 1 dienos duomenimis). Stambių ūkių, turinčių daugiau nei 80 ha žemės, dalis Ignalinos rajono savivaldybėje buvo viena didžiausių (0,6 proc.), lyginant su visa Utenos apskritimi (0,3 proc.). Didžiausias rodiklis pagal stambių ūkių dalį bendroje žemėnaudų struktūroje fiksuotas Anykščių rajono savivaldybėje (1,8 proc.), nedaug atsiliko ir Švenčionių rajono savivaldybė (1,4 proc.).

2.3.2.2. lentelė. Ūkininkų ūkių žemėnaudų pasiskirstymas pagal bendrą plotą 2017 m. birželio 1 d. *, proc.

Plotas	iki 1 ha	1–3 ha	3–10 ha	10–20 ha	20–30 ha	30–50 ha	50–80 ha	>80 ha
Administracinė teritorija								
Lietuvos Respublika	6,9	26,4	40,5	16,3	5,1	3,0	1,0	0,8
Utenos apskritis	7,2	21,8	44,1	19,0	4,9	2,2	0,5	0,3
Anykščių r. sav.	2,7	21,6	39,3	20,9	7,2	4,9	1,6	1,8
Ignalinos r. sav.	7,1	23,5	43,1	16,4	5,0	3,3	1,0	0,6
Molėtų r. sav.	6,2	26,3	45,2	16,3	3,7	1,8	0,4	0,1
Zarasų r. sav.	5,8	20,2	43,0	20,7	6,2	2,7	1,1	0,3
Švenčionių r. sav.	13,5	29,0	38,4	12,7	3,2	1,4	0,4	1,4

* analizės rengimo metu Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras naujausius duomenis teikė už 2017 m.

Šaltinis: Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

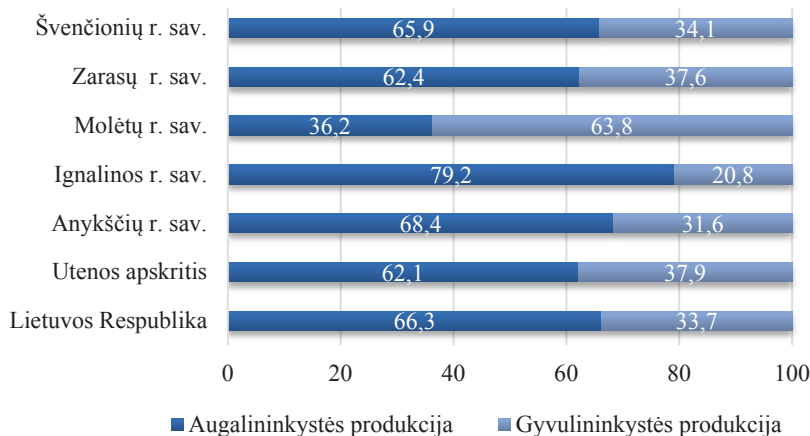
46 Remiantis <http://www.vzf.lt>, žemės fondas – Lietuvos Respublikos teritorijoje esanti privati, valstybinė ir savivaldybių žemė.

Ignalinos rajono savivaldybėje, remiantis 2017 m. birželio 1 dienos Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, priskaičiuojami 1 597 ūkio vienetai. Vidutinis vieno ūkio dydis Ignalinos rajono savivaldybėje (8,99 ha) nesiekė šalies vidurkio (9,36 ha), tačiau buvo didesnis už vidutinį ūkio dydį Utenos apskrityje (8,28 ha). Lyginant su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, pagal vidutinį vieno ūkio dydį Ignalinos rajono savivaldybė atsiliko nuo Anykščių (12,84) ir Zarasų (11,38) rajonų savivaldybių.

Pagal Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaitos⁴⁷ duomenis, 2016 m. deklaruotas 43 927 ha pasėlių plotas, kuris lyginant su 2015 m., yra 283 ha didesnis. Tai rodo Ignalinos rajono ūkių stambėjimą ir galimybių užsiimti įvairesne žemės ūkio veikla didėjimą. Ūkių stambinimas pastaruoju metu vykdomas visoje šalyje. Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 m. programoje⁴⁸, nurodoma, jog šis procesas padės skatinti smulkios, fragmentuotos žemėnaudos, trukdančios ūkiams efektyviai panaudoti, mažėjimą. Be to, žemės ūkio konsolidacija leis ne tik efektyviai panaudoti našią žemės ūkio techniką, bet ir didinti įvairių tipų žemės ūkio veiklų konkurencingumą, ūkių perspektyvumą.

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių esamą situaciją ir tolimesnes plėtros perspektyvas savivaldybės žemės ūkio sektoriuje, yra augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos apimtys.

*Bendrosios žemės ūkio produkcijos*⁴⁹, kurią sudaro augalininkystės bei gyvulininkystės produkcija, apimtys 2011–2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje bei Utenos apskrityje mažėjo, kai tuo tarpu šalyje – didėjo. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys analizuojamu periodu Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 1,1 mln. Eur (5,2 proc.), Utenos apskrityje – 1,3 mln. Eur (1,1 proc.), o šalyje išaugo 176,4 mln. Eur (7,5 proc.). Augalininkystės produkcijos gamybos apimtys Ignalinos rajono savivaldybėje padidėjo 50,9 proc. (5,4 mln. Eur), Utenos apskrityje – 26,1 proc. (15,3 mln. Eur), visoje šalyje – 20,1 proc. (281,3 mln. Eur). Gyvulininkystės produkcijos gamybos apimtys Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. laikotarpiu sumažėjo 60,7 proc. (6,5 mln. Eur), Utenos apskrityje fiksuotas 26,9 proc. sumažėjimas (16,6 mln. Eur), o visoje šalyje – 11,0 proc. (105,0 mln. Eur) sumažėjimas.

2.3.2.2. pav. Bendroji žemės ūkio produkcija 2015 m. *, proc.

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Galima teigti, kad Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir Utenos apskrityje bei šalyje, plėtojama augalininkystės produkcija, nes augalininkystės ir gyvulininkystės produkcijos santykis bendroje žemės ūkio struktūroje buvo 79:21. Šis santykis panašus į Utenos apskrities (62:38) ir šalies (66:34) santykį.

Ignalinos rajono savivaldybei būdingas gana aukštas žemės ūkio augalų derlingumas⁵⁰. 2016 m. grūdinių kultūrų derlius (100 kg arba 1 cnt iš 1 ha) Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 36,3 cnt/ha. Pagal grūdinių augalų derlingumą Ignalinos rajonas atsiliko nuo šalies (36,9 cnt/ha), tačiau viršijo Utenos apskrities (32,4 cnt/ha) ir visų analizuojamų savivaldybių rodiklius. Bulvių derlingumas (100 kg arba 1 cnt iš 1 ha) Ignalinos rajono savivaldybėje (140,9 cnt/ha) siekė 88,2 proc. šalies rodiklio (159,8 cnt/ha), reikšmingai viršijo Utenos apskrities (128,8 cnt/ha) ir visų vertintų savivaldybių rodiklius.

47 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

48 Patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842.

49 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), bendrąją žemės ūkio produkciją sudaro kalendoriniais metais gautas žemės ūkio augalų derlius, daugiamečių sodinių, gyvulių ir paukščių išauginimo ir gyvulininkystės produkcija to meto kainomis. Žemės ūkio produkcijos vertės palyginami apskaičiuojami remiantis produkcijos įvertinimu ankstesnių ir dabartinių laikotarpiu analizuojamų metų gamintojų kainomis.

50 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), derlingumas – tai produkcijos kiekis iš hektaro. Daržovių derlingumas skaičiuojamas tik laukuose auginamų daržovių.

2011–2016 m. laikotarpiu *gyvulių skaičius*⁵¹ ūkininkų ir šeimos ūkiuose Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Utenos apskrityje, mažėjo. Ignalinos rajone analizuojamu laikotarpiu galvijų skaičius sumažėjo 23,8 proc., šalyje – 6,0 proc., Utenos apskrityje – 16,8 proc. Iš kitų analizuojamų savivaldybių gyvulių skaičius sparčiausiai mažėjo Švenčionių rajono savivaldybėje – 42,6 proc.

Vertinant pagal atskiras gyvulių rūšis, Ignalinos rajono savivaldybėje labiausiai sumažėjo arklių (69,4 proc.), tuo tarpu išaugo avių ir ožkų skaičius (4,6 karto – nuo 1 646 vnt. – 2011 m. iki 7 513 vnt. – 2016 m.).

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje realizuotų skersti gyvulių ir paukščių kiekis tonomis siekė 1 013 t, ir tai buvo 4,6 karto mažiau nei 2011 m. (4 685 t). Realizuotų skersti gyvulių ir paukščių kiekis analizuojamu laikotarpiu mažėjo Utenos apskrityje (5,4 proc.) bei dar vienoje iš vertinamų savivaldybių (Zarasų rajono savivaldybėje, kur šis rodiklis sumažėjo 18,8 proc.), kai tuo tarpu šalyje išaugo 17,3 proc.

Avių vilnos surinkimas 2011–2015 m. laikotarpiu augo šalyje, Utenos apskrityje bei visose analizuojamose savivaldybėse. Ignalinos rajono savivaldybėje 2011 m. buvo prikipta 48 kg vilnos, o 2015 m. šis skaičius išaugo iki 125 kg (padidėjo 2,6 karto, sparčiausiai iš visų savivaldybių). Šalyje vilnos surinkimas išaugo (90,1 proc.), Utenos apskrityje – 75,3 proc. Mažiausia sparta šis rodiklis didėjo Molėtų rajono savivaldybėje – 17,4 proc.

Ignalinos rajono savivaldybėje, remiantis Ekologinių ūkių žemėlapiu⁵², yra 44 *ekologiniai ūkiai*⁵³, kuriuose dominuoja augalininkystės ir gyvulininkystės veikla – grūdinių kultūrų auginimas, galvijų auginimas, pienininkystė. Taip pat yra vienas žuvininkystės ūkis – UAB „Birvėtos tvenkiniai“, kuriame veisiamos tokios žuvų rūšys kaip karpis, lydeka, karosas, lynas.

Ignalinos rajono savivaldybėje išplėtotas miškininkystės sektorius. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, *miškingumas*⁵⁴ 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje siekė 36,4 proc. ir 2,9 proc. p. viršijo šalies bei 1,9 proc. p. – Utenos apskrities rodiklius, o iš kitų analizuojamų savivaldybių viršijo Anykščių (32,7 proc.) ir Molėtų (31,5 proc.) rajonų savivaldybių rodiklius. Didžiausias miškingumas fiksuojamas Švenčionių rajono savivaldybėje, kur miškingumo rodiklis siekė net 60,4 proc.

Nemaža dalis Ignalinos rajono savivaldybės miškų teritorijų patenka į saugomas teritorijas. Remiantis VĮ „Ignalinos miškų urėdija“ 2016 m. veiklos ataskaita⁵⁵, miškų urėdijos saugomoms teritorijoms priskirta pusė visų Ignalinos rajono savivaldybės miškų: tai Aukštaitijos Nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko, regioninių parkų, valstybinių draustinių miškai, saugomų kraštovaizdžio objektų sklypai, genetiniai draustiniai bei kiti ekosistemų apsaugos bei rekreaciniai miškai. Nemažą saugomų teritorijų plotą užima miškai su apribotu ūkiniu režimu, laukų apsauginiai miškai, vandens telkinių zonų apsaugos ir kiti apsauginiai miškai. Saugomų teritorijų bendras plotas Ignalinos rajono savivaldybėje siekia 14,7 tūkst. ha ir tai sudaro 58,1 proc. miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų (25,2 ha).

2016 m. Ignalinos rajone įveista 4,8 ha miško, miškų urėdija vykdo miško želdinių ir žėlinių priežiūrą maždaug 450 ha plote ir apsaugą maždaug 600 ha plote. Miško želdinių ir žėlinių apsaugos pagrindinis darbas – tai miško želdinių ir žėlinių apsauga nuo elninių žvėrių daromos žalos.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, medynų produktyvumas 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 250 m³ 1 ha. Šis rodiklis buvo didesnis nei šalyje (234 m³ 1 ha), Utenos apskrityje (230 m³ 1 ha) bei didžiausias iš visų analizuojamų savivaldybių (tokį pat rodiklį, kaip ir Ignalinos rajono savivaldybė turėjo tik Švenčionių rajono savivaldybė). Medynų produktyvumas 2011–2015 m. laikotarpiu augo Ignalinos rajono savivaldybėje (4,2 proc.), šalyje (6,8 proc.), Utenos apskrityje (4,5 proc.) ir visose vertinamose savivaldybėse. Sparčiausiai medynų produktyvumas didėjo Molėtų rajono savivaldybėje – 6,1 proc.

51 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), įvairių rūšių gyvuliai – tai galvijai, kiaulės, avys, ožkos, arkliai, taip pat paukščiai. Pagrindinę gyvulių bandos dalį sudaro produktyvieji gyvuliai.

52 <http://www.vartotojai.lt/tausojanstismaistas>

53 Remiantis www.visalietuva.lt, ekologinis ūkininkavimas – tai žemdirbystės sritis, teikianti vartotojui ypač šviežią, labai skanų bei natūralų maistą, kuris yra pagamintas nepažeidžiant natūralaus gamtos raidos ciklo. Ekologinis ūkis išaugina ekologiškus produktus – aukštos kokybės maistą, pagamintą darant mažiausią poveikį aplinkai.

54 Remiantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, miškas – ne mažesnis kaip 0,1 ha, apaugęs medžiais ir kita miško augalija arba laikinai jos netekęs (kirtavietės, degimvietės), žemės plotas (bendrieji nuostatai, 3 straipsnis).

55 Patvirtinta VĮ „Ignalinos miškų urėdija“ 2017 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. VL-89.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje išplėtotas miškininkystės sektorius, miškai sudaro 36,4 proc. teritorijos (Utenos apskrityje – 34,5 proc., šalyje 33,5 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybėje sąlygos žemės ūkiui plėtoti yra mažiau palankios nei šalyje ir apskrityje: žemės ūkio naudmenos sudaro 41,7 proc. teritorijos (Utenos apskrityje – 45,6 proc., šalyje – 52,6 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybėje labiau vystoma augalininkystė, nes 2015 m. augalininkystės ir gyvulininkystės bendrosios produkcijos santykis Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 79:21, kai Utenos apskrities – 62:38, šalies – 66:34.

Ignalinos rajono savivaldybėje grūdinių kultūrų derlingumas (36,3 cnt iš 1 ha) yra didesnis nei Utenos apskrityje (32,4 cnt iš 1 ha) ir analizuojamose savivaldybėse, tačiau nežymiai atsiliko nuo šalies rodiklio (36,9 cnt iš 1 ha). Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, vyrauja maži ūkiai, užimantys 3–10 ha plotą.

2.3.3. Statyba ir gyvenamasis fondas

Statyba – veikla, kurios tikslas – pastatyti (sumontuoti, nutiesti), rekonstruoti, suremontuoti statinį; ši sąvoka taip pat apima nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo darbus (pagal tų darbų apibrėžimą, pateiktą Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme)⁵⁶. Statyba yra svarbus sektorius savivaldybės ūkio struktūroje. Statybų sektoriaus plėtra tiesiogiai priklauso nuo pritrauktų materialinių investicijų kiekio, gyventojų perkamosios galios, naujų smulkių ir vidutinių įmonių steigimo ir pan.

2016 m. pradžioje Ignalinos rajono savivaldybėje veiklą vykdė 15 statybos įmonių ir bendrovių. Ignalinos rajono savivaldybėje veikusių statybos įmonių ir bendrovių skaičius buvo mažiausias tarp visų analizuojamų savivaldybių. 2011–2016 m. šalyje, visoje Utenos apskrityje ir Ignalinos rajono savivaldybėje statybos įmonių ir bendrovių skaičius tolygiai didėjo (atitinkamai 10,9 proc., 0,9 proc. ir 36,4 proc.). Labiausiai statybos įmonių skaičius analizuojamu laikotarpiu išaugo Švenčionių rajono savivaldybėje – 130,8 proc.

2.3.3.1. lentelė. Veikusių statybos įmonių skaičius 2011–2016 m. metų pradžioje, vnt.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	6 594	5 945	6 038	6 127	6 987	7 315	10,9
Utenos apskritis	224	199	202	201	225	226	0,9
Anykščių r. sav.	27	26	29	28	31	32	18,5
Ignalinos r. sav.	11	12	11	9	12	15	36,4
Molėtų r. sav.	44	40	40	43	51	50	13,6
Zarasų r. sav.	17	13	11	10	14	17	-
Švenčionių r. sav.	13	15	15	21	25	30	130,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

*Statybos darbų apimtys*⁵⁷ Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. kito nepastoviai: 2011 ir 2012 m. didėjo, nuo 2013 m. mažėjo, 2015 m. smarkiai išaugo, o 2016 m. vėl sumažėjo. Statybos darbų apimčių sumažėjimą 2016 m. lėmė tai, jog 2015 m. baigėsi 2007–2013 metų laikotarpio ES paramos finansavimo periodo vykdomų investicinių projektų įgyvendinimas, o naujo periodo (2014–2020 m.) įgyvendinimas 2016 m. dar nebuvo prasidėjęs. Remiantis tuo, šio rodiklio kaita bus analizuojama siauresniu, 2011–2015 m., laikotarpiu.

⁵⁶ Remiantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu.

⁵⁷ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), statybos darbų apimtys arba atlikti statybos darbai – tai visų užsakovui (parduoti) arba savo reikmėms skirtų darbų, atliktų statant naują statinį, rekonstruojant, remontuojant (restauruojant) ar griauinant esamą statinį, vertė (be PVM). Atliktų statybos darbų vertė nurodoma to meto kainomis (be PVM).

Lyginant 2015 m. su 2011 m., statybos darbų apimtys Ignalinos rajono savivaldybėje padidėjo 57,6 proc. Šalyje analizuojamu 2011–2015 m. laikotarpiu statybos darbų apimtys išaugo 30,4 proc., o Utenos apskrityje padidėjo 9,2 proc. Statybos darbų apimtys didėjo ir beveik visose analizuojamose savivaldybėse, išskyrus Anykščių rajono savivaldybę (17,4 proc. sumažėjimas).

2.3.3.2. lentelė. Statybos darbų apimtys 2011–2016 m., tūkst. Eur

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011* m.
Lietuvos Respublika	1 897 924	1 821 077	2 110 143	2 522 466	2 474 716	2 278 909	30,4
Utenos apskritis	92 666	85 065	72 115	101 468	101 165	63 267	9,2
Anykščių r. sav.	18 115	11 673	12 744	12 622	14 957	9 234	-17,4
Ignalinos r. sav.	10 233	15 692	13 903	12 589	16 127	4 939	57,6
Molėtų r. sav.	9 623	8 823	6 383	7 752	12 800	7 052	33,0
Zarasų r. sav.	7 075	8 478	5 197	21 846	8 855	7 075	25,2
Švenčionių r. sav.	7 926	13 721	8 726	16 704	11 916	12 583	50,3

* Statybos darbų apimčių pokytis vertintas 2011–2015 m. laikotarpiu

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis statinių pagal tipą klasifikatoriumi, visi pastatyti pastatai pagal pagrindinę paskirtį skirstomi į gyvenamuosius ir negyvenamuosius pastatus⁵⁸. Pastatams statyti visuomet reikia gauti *statybą leidžiantį dokumentą*⁵⁹.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje išduota 15 dokumentų, leidžiančių statyti naujus gyvenamuosius pastatus. Per 2011–2016 m. išduotų leidimų gyvenamųjų pastatų statybai skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje kito netolygiai – daugiausiai leidimų išduota 2013 m. (27), mažiausiai – 2014 m. (14). 2011–2016 m. laikotarpiu išduotų statybos leidimų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 16,7 proc., kai šalyje išaugo 48,6 proc. Utenos apskrityje šis rodiklis sumažėjo 35,5 proc., o vienintelė savivaldybė iš nagrinėtų savivaldybių, kurioje naujų gyvenamųjų pastatų statybą leidžiančių dokumentų skaičius išaugo, buvo Švenčionių rajono savivaldybė (30,0 proc. padidėjimas).

2.3.3.3. lentelė. Baigtų statyti naujų gyvenamųjų pastatų skaičius 2011–2016 m., vnt.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis absoliutiškai, lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	3 733	3 198	3 467	4 456	5 707	7 051	+3 318
Utenos apskritis	130	73	54	87	119	172	+42
Anykščių r. sav.	16	11	9	10	13	17	+1
Ignalinos r. sav.	20	8	4	11	13	17	-3
Molėtų r. sav.	17	20	19	24	33	47	+30
Zarasų r. sav.	14	4	6	4	4	9	-5
Švenčionių r. sav.	25	6	10	11	27	22	-3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011–2016 m. šalyje pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius kasmet didėjo ir analizuojamu laikotarpiu išaugo 1,9 karto. Utenos apskrityje baigtų statyti naujų gyvenamųjų pastatų skaičius tuo pačiu laikotarpiu taip pat tolygiai didėjo (32,3 proc. augimas). Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius sumažėjo 3 vnt. ir 2016 m. sudarė 9,9 proc. visų Utenos apskrityje pastatytų gyvenamųjų pastatų. Tarp kitų analizuojamų savivaldybių baigtų statyti naujų gyvenamųjų pastatų skaičius didėjo Molėtų rajono savivaldybėje (30 vnt.) ir Anykščių rajono savivaldybėje (1 vnt.).

Ignalinos rajono savivaldybėje negyvenamųjų pastatų statybai 2016 m. išduoti 9 leidimai (17,3 proc. visų Utenos apskrities leidimų). 2011–2016 m. laikotarpiu išduotų naujų negyvenamųjų pastatų statybą leidžiančių dokumentų skaičius sumažėjo šalyje (49,2 proc.), Utenos apskrityje (76,6 proc.), Ignalinos rajono (60,9 proc.)

58 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), gyvenamosios paskirties pastatų laikomas pastatas, skirtas gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrabutis, šeimos namai, vaikų namai, globos namai, nakvynės namai ir pan.). Negyvenamasis pastatas, tai pastatas, kurio paskirtis nėra gyvenamoji.

59 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), statybą leidžiantis dokumentas – tai leidimas statyti naują (naujus) statinį (statinius), statinio projektas, kuriam raštu pritarė įgaliotas (įgalioti) savivaldybės valstybės tarnautojas (tarnautojai), rašytinis (rašytiniai) žemės sklypo ar gretimų žemės sklypų savininko (savininkų) ar valdytojo (valdytojų) sutikimas (sutikimai) dėl statybos.

bei visose kitose analizuojamose savivaldybėse. Labiausiai iš vertinamų savivaldybių šis rodiklis sumažėjo Molėtų rajono savivaldybėje – 83,6 proc. arba 46 vnt.

Skirtingai nei gyvenamosios statybos, negyvenamųjų pastatų statybos mastai 2011–2016 m. mažėjo tiek šalyje (5,6 karto), tiek Utenos apskrityje (47,7 karto), Ignalinos rajono (76 kartus), tiek visose kitose vertinamose savivaldybėse. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje baigtas statyti tik 1 naujas negyvenamasis pastatas, kurio bendras tūris sudarė 1,2 tūkst. m³. Utenos apskrityje 2016 m. buvo pastatyta 12 negyvenamųjų pastatų (40,9 tūkst. m³ tūrio).

2.3.3.4. lentelė. Baigtų statyti naujų negyvenamųjų pastatų skaičius 2011–2016 m., vnt.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis absoliutinis, lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	3 330	1 211	889	1 070	1 293	600	-2 730
Utenos apskritis	572	78	54	38	52	12	-560
Anykščių r. sav.	52	11	10	10	8	1	-51
Ignalinos r. sav.	76	20	18	5	11	1	-75
Molėtų r. sav.	33	16	10	9	13	4	-29
Zarasų r. sav.	62	-	1	4	8	1	-61
Švenčionių r. sav.	52	8	19	8	19	26	-26

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos informacija, tęsiant daugiabučių namų atnaujinimo programą „Ignalinos energizacija“, 2016 metais užbaigta 15 daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija ir patvirtinta Ignalinos rajono energinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programa „Ignalinos energizacija 2“, pagal kurią planuojama renovuoti 30 daugiabučių namų Ignalinos rajone. Daugiabučių namų modernizavimas Ignalinos rajono savivaldybėje padeda siekti šilumos vartojimo efektyvumo didinimo, kuris naudingas tiek gyventojams dėl mažėjančių išlaidų šildymui, tiek regionui dėl didėjančios energetinės nepriklausomybės ir teigiamo poveikio ekonomikai, vidaus rinkoms. Be to, pastebima reikšminga nauda aplinkai – mažėja užterštumas, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas.

2015 m. bendras Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamasis butų fondas⁶⁰ sudarė 759,0 tūkst. m². 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 26,7 proc. gyvenamojo butų fondo buvo miesto vietovėse, o 73,3 proc. – kaimo vietovėse, todėl galima teigti, kad Ignalinos rajono savivaldybė yra labiau orientuota į kaimo išvystymą. 2011–2015 m. laikotarpiu gyvenamasis butų fondas Ignalinos rajono savivaldybėje išaugo 2,7 proc. Šalyje ir Utenos apskrityje analizuojamu laikotarpiu gyvenamasis butų fondas didėjo sparčiau (atitinkamai 4,8 proc. ir 2,9 proc.). Gyvenamasis fondas 2011–2015 m. augo ir analizuojamose savivaldybėse, iš kurių sparčiausiai – Molėtų rajone (4,5 proc. augimas). Mažesniu nei Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamojo butų fondo augimo tempu nagrinėjamu periodu pasižymėjo Anykščių rajono savivaldybė (2,6 proc. augimas), Zarasų rajono savivaldybės gyvenamasis butų fondas augo taip pat, kaip ir Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamasis butų fondas.

2.3.3.5. lentelė. Gyvenamasis butų fondas 2011–2015 m. *, tūkst. m²

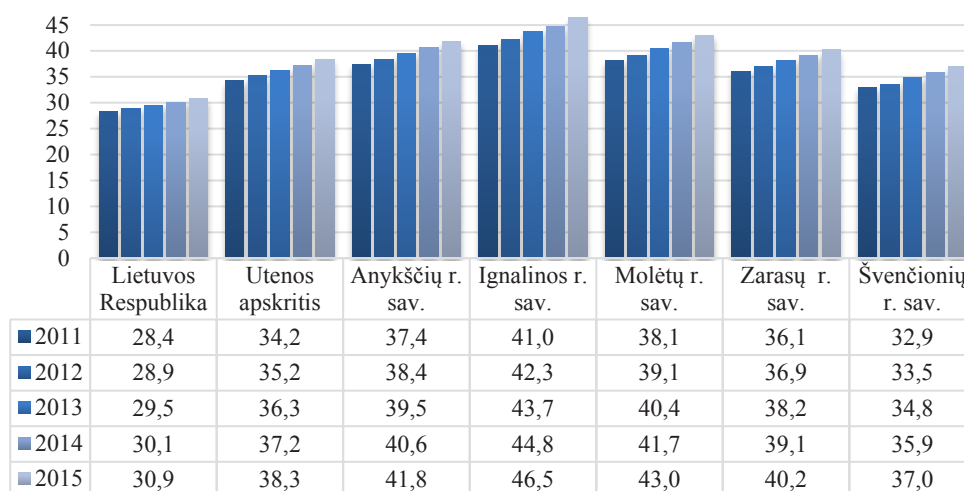
Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	85190,4	85809,3	86824,5	87901,1	89252,6	4,8
Utenos apskritis	5101,2	5123,9	5169,2	5209,0	5249,4	2,9
Anykščių r. sav.	1050,6	1056,0	1063,5	1071,7	1077,6	2,6
Ignalinos r. sav.	739,0	742,7	748,4	752,9	759,0	2,7
Molėtų r. sav.	777,3	782,5	791,6	802,3	812,5	4,5
Zarasų r. sav.	650,5	653,1	661,1	665,6	668,2	2,7
Švenčionių r. sav.	901,8	899,2	914,6	923,5	931,2	3,3

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

60 Remiantis Lietuvos statistikos departamento leidiniu „Gyvenamasis fondas“ (2016), gyvenamasis butų fondas – tai gyvenamosios patalpos namuose ir negyvenamuosiuose pastatuose (įskaitant sodų namus, t. y., pastatus, esančius sodininkų bendrijose, mėgėjiškų sodų žemės sklypuose). Gyvenamajam butų fondui nepriskiriami bendrabučiai, viešbučiai, medžiotojų nameliai, poilsio namai, sanatorijos ir kiti pastatai, skirti laikinai gyventi.

2015 m. *naudingasis plotas*⁶¹, tenkantis vienam gyventojui, Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 46,5 m² ir 50,4 proc. viršijo šalies (30,9 m²) bei 21,4 proc. – Utenos apskrities (38,3 m²) vidurkių. Be to, 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje vienam gyventojui tenkantis naudingasis plotas buvo didžiausias tarp visų vertinamų (Anykščių, Molėtų, Zarasų ir Švenčionių rajonų) savivaldybių. 2011–2015 m. laikotarpiu naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, šalyje padidėjo 8,8 proc., Utenos apskrityje – 12,0 proc., o Ignalinos rajono savivaldybėje – 13,4 proc., ir tai buvo sparčiausias augimas tarp visų nagrinėtų savivaldybių.

2.3.3.5. pav. Nudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, 2011–2015 m*, m²

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita⁶², analizuojamu laikotarpiu į sąrašus asmenų ir šeimų, turinčių teisę išsinuomoti savivaldybės *socialinį būstą*⁶³, buvo įrašyta 50 asmenų (šeimų), o iš sąrašų išbraukti 48 asmenys (šeimos). Iš viso 2016 m. pabaigoje sąraše buvo 129 asmenys ir šeimos, laukiančios socialinio būsto, iš jų: 22 jaunos šeimos; 5 šeimos, auginančios tris ir daugiau vaikų (įvairių); 17 likusių be tėvų globos asmenų ir jų šeimų; 13 neįgaliųjų asmenų ir jų šeimų bei 72 asmenys (šeimos), esantys bendrajame sąraše.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 15 asmenų (šeimų) išnuomotas socialinis būstas, 3 šeimoms, kurios su savivaldybe ar jos įstaigomis susijusios darbo santykiais, išnuomoti butai, 10 asmenų ir šeimų išnuomoti kambariai bendrabučiuose, 12 asmenų (šeimų) išnuomotas savivaldybės laikinas būstas, 2 savivaldybės būstų nuomininkams, turintiems teisę pirkti savivaldybės būstą, parduoti butai rinkos kainomis, 5 savivaldybės socialinių būstų nuomininkams jų nuomojami būstai išnuomoti kaip savivaldybės būstai rinkos kainomis, 1 šeimai išduota pažyma, suteikianti teisę į 10 procentų subsidiją valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti perkant būstą.

61 Remiantis Lietuvos statistikos departamento leidiniu „Gyvenamasis fondas“ (2016), naudingasis plotas – gyvenamųjų kambarių ir kitų buto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, lodžių ir kitų šildomų pagalbinių patalpų) bendrasis grindų plotas. Į naudingąjį buto plotą neįeina balkonų, terasų, rūšių, nešildomų lodžių grindų plotas.

62 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

63 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), socialinis būstas – mažas pajamas gaunantiems ir mažai turto turintiems asmeniui ar šeimai nekomerciniu pagrindu pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką nuomojamas savivaldybės būstas. Pagal šio įstatymo nustatytas sąlygas prie socialinio būsto kategorijos nepriskiriamos tarnybinės gyvenamosios patalpos, bendrabučiai, nakvynės namai, gydymo ar globos (rūpybos) įstaigos gyvenamosios patalpos.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. laikotarpiu statybos darbų apimtys padidėjo 57,6 proc. Nors 2016 m. statybos darbų apimtys savivaldybėje sumažėjo, tačiau tai labiau lėmė ne statybų sektoriaus stagnacija, o ES finansavimo periodų pasikeitimai. Šalyje statybos darbų apimtys 2011–2015 m. laikotarpiu išaugo 30,4 proc., o Utenos apskrityje – 9,2 proc.

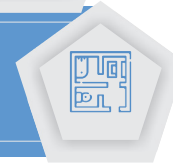
2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo pastatyta 17 gyvenamųjų pastatų (2011 m. – 20) ir 1 negyvenamasis pastatas (2011 m. – 76).

Gyvenamasis fondas Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. išaugo 2,7 proc., kai Utenos apskrityje – 2,9 proc., šalyje – 4,8 proc.

1-am Ignalinos rajono savivaldybės gyventojui tenkantis naudingasis plotas 2015 m. siekė 46,5 m² ir buvo didžiausias rodiklis vertinant šalies, apskrities ir visų analizuojamų savivaldybių rodiklius (Anykščių rajono – 41,8 m², Molėtų rajono – 43,0 m², Zarasų rajono – 40,2 m², Švenčionių rajono – 37,0 m², Utenos apskrities – 38,3 m², šalies – 30,9 m²).

2.3.4. Turizmas, gamtos ir kultūros paveldas

Turizmas – tai kelionės siekiant pailsėti, patirti naujų įspūdžių ar pasilinksminėti, nors pastaruoju metu terminas labiau reiškia išvykimą iš savo gyvenamosios ar darbinės aplinkos ribų.⁶⁴ Turizmas yra daugiausiai pajamų teikianti paslaugų sferos sritis.

Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu⁶⁵, Ignalinos rajonas patenka į Ignalinos–Molėtų rekreacinį arealą, kurio *rekreacinis potencialas*⁶⁶ vertinamas kaip didelis. Dėl šios priežasties ypatingai svarbią reikšmę Ignalinos rajono savivaldybės ekonominei plėtrai turi turizmo ir rekreacijos sritis. Pagrindinės gairės tolimesniam turizmo ir rekreacijos vystymui – tai kurortinio Ignalinos rajono rekreacinio patrauklumo formavimas, turizmo ir rekreacijos objektų bei kurortinės vietovės išteklius naudojančių objektų kūrimas.

Pagal Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą⁶⁷, labai didelio ir didelio rekreacinio potencialo arealai yra vakarinėje ir šiaurinėje Ignalinos rajono savivaldybės dalyse ir apima Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės regioninio parko ir Dūkšto zonas. Labai didelio ir didelio rekreacinio potencialo arealams būdingas didelis rekreacijai tinkamų akvatorių ir miškų plotų kiekis bei tankumas, didelis teritorijų vaizdingumas, gausu pripažintų nacionaliniu mastu kultūros paminklų ir vertybių sandrauba, yra išlikę labai raiškūs etnokultūriniai bruožai bei ženklai, teritorija tinkama intensyviai masiniam rekreaciniam naudojimui ir pan.

Tuo tarpu vidutinio rekreacinio potencialo arealai tęsiasi šiaurės–pietų kryptimi per visą Ignalinos rajono savivaldybės teritoriją ir apima Ignalinos–Kazitiškio–Margavonės ir Ceikinių zonas. Gana mažo ir mažo rekreacinio potencialo arealai yra centrinėje, šiaurinėje ir pietinėje Ignalinos rajono savivaldybės dalyse ir apima Salako, Visagino, Karlių, Daugėliško, Mielagėnų–Tverečiaus zonas.

*Turistiniai objektai ir lankytinos vietos*⁶⁸ prisideda prie vietovės žinomumo didinimo, įvaizdžio vietos ir tarptautiniu mastu gerinimo. Ignalinos rajone yra daugiau nei 200 turistų traukos objektų, o lankytinų vietų sąrašas itin platus – tai ir apžvalgos aikštelės, kultūros paveldo objektai, įskaitant dvaro sodybas, žymių veikėjų kapus, etnografinius paminklus, bažnyčias, cerkves, etnografinius kaimus ir kt., dvarai, archeologiniai paminklai, kt.

⁶⁴ Remiantis www.wikipedia.org.

⁶⁵ Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154.

⁶⁶ Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, rekreacinis potencialas (ištekliai) – tai gamtinės, kultūrinės aplinkos savybės, tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui organizuoti (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

⁶⁷ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2013 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr. T-138.

⁶⁸ Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, objektai ar vietovės, dominantys turistus ar skirti jų reikmėms, apibūrinami kaip turizmo ištekliai (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

2.3.4.1. lentelė. Lankytinos vietos Ignalinos rajono savivaldybėje*

Pavadinimas	Aprašymas
Apžvalgos aikštelės	
Didžiasalio apžvalgos bokštas (Sirvėtos apžvalgos bokštas)	Bokštas – neįprastos formos, primenantis arką, esantis Sirvėtos regioniniame parke, Didžiasalio kaime, Ignalinos rajone. Nuo bokšto atsiveria etnokultūrinio Didžiasalio kaimo vaizdai
Vilkakalnio apžvalgos bokštas	Bokštas įkurtas Ignalinoje, šalia Lietuvos žiemos sporto centro prie Žaliojo ežero. Nuo bokšto galima pamatyti ne tik slidinėjimo trasas, dviračių ir riedutinių takelius, bet ir Ignalinos miestą, Vidiškių bažnyčios stogus, Ažušilės kraštovaizdžio draustinio miškus
Šiliniškių apžvalgos aikštelės	Bokštas yra šalia kelio Ginučiai – Kirdeikiai, Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje. Telekomunikacijų bokštas pastatytas 2004 m. Iš 30 metrų aukštyje įrengtos apžvalgos aikštelės galima apžvelgti maždaug 280 laipsnių panoramą
Nacionaliniai parkai ir juose esantys objektai	
Aukštaitijos nacionalinis parkas:	Aukštaitijos nacionalinis parkas 1974 m. įsteigtas siekiant išsaugoti ir atkurti Aukštaitijos etnokultūrinės srities gamtinius ir kultūrinius savitumus. Aukštaitijos nacionaliniame parke saugomi 26 gamtos paminklai, 6 etnografiniai kaimai, iš kurių viename – Salų II kaime – įkurtas kultūrinis draustinis, gausu senovinių, pilkapiais vadinamų kapaviečių, piliakalnių, istorinių paminklų
<i>Ginučių vandens malūnas</i>	Vienintelis iš šešių (Minčios, Ginučių, Pakretuonės, Pakaso, Gaveikėnų ir Brukninės) malūnų, išsaugojęs autentišką įrangą. Ginučių vandens malūne, veikusiame iki 1968 m., buvo malami ne tik miltai, bet ir gaminama elektros energija. 1978 m. atlikus malūno restauraciją, perstačius sienas ir perdengus stogą, malūnas saugomas valstybės kaip XIX a. technikos paminklas
<i>Stripeikių senovinės bitininkystės muziejus</i>	Viena gausiausiai lankomų Aukštaitijos nacionalinio parko vietų, muziejus įkurtas 1984 m. Muziejaus ekspozicijoje – senoviniai aviliai, bitininkystės įrankiai, bičių produktai. Muziejaus sodyba su lauko ekspozicija išsidėsčiusi ant Tauragnos upelio kranto, šalia Šaminio ežerėlio. Sodyboje gausu ažuolinių skulptūrų, atskleidžiančių bitininkavimo Lietuvoje istoriją
Dvarai	
Paliesiaus dvaras	Paliesiaus dvaro ansamblis buvo suformuotas XVIII a. pab.–XIX a. pr., dvarvietę sudarė pagrindiniai rūmai su šalia buvusiu koplyčia, kumetynas, arklidės, ledainė, tvartai ir pirtis, buvo sukaupia turtinga biblioteka. Šiuo metu iš senųjų dvaro pastatų restauruotas buvęs dvaro prižiūrėtojo namas, buvęs tvarto mūrai restauruoti ir pritaikyti renginių salei, dvaro teritorijoje išlikusių pamatų vietoje atkurtas ūkinis pastatas, kuriame įrengta kepyklėlė, atnaujinta dviejų aukštų dvaro ledainė, atkurti pasivaikščiojimo takai bei iš lauko riedulių be rišamųjų medžiagų suformuota akmeninė tvora, atraminės sienelės
Vidiškių dvaras	Vidiškių dvaro rūmų ansamblis pastatytas XIX a., vėliau restauruotas. Restauruotų pagrindinių dvaro rūmų ansamblį sudaro šie XIX a. pastatai: pirtis, daržinė, oficina, ledainė ir bravoras. Dvare organizuojami kultūriniai, pramoginiai, meniniai renginiai, atkurtas erdvus holas, dvi pokylių salės, įrengta 20 svečių kambarių, jauki biblioteka, dvare gali ilsėtis iki 50 svečių
Meikštų dvaro sodyba	Dvaras minimas nuo XVIII a., tačiau iki šandienos išlikusių dvaro fragmentų yra nedaug. Išlikę 13 pastatų: mūriniai, tinkuoti centriniai rūmai su bokšteliais, frontono ir langų, durų puošyba, lauko akmenų ir tinkuoto plytų mūro oficina su autentiška tokia pat rūmų fasadų puošyba, medinis svirnas su kalvių darbo vinimis kaltomis durimis, akmenų, plytų mūro ir pjaustyto rąstų stulpinės konstrukcijos klona; panašios konstrukcijos tvartai; bravoro griuvėsiai, akmenų mūro ledainės dalis
Archeologiniai paminklai	
Ginučių piliakalnis	Archeologijos ir istorijos paminklas, dviejų piliakalnių kompleksas, pasižymintis stačiais šlaitais su terasomis ir apžvalgos aikšte. Ginučių piliakalnius skiria loma, jie tankiai apaugę mišku
Ladakalnis	176 m aukščio virš jūros lygio kalnas, stūksantis Šiliniškių gūbrio kalvų grandinėje. Manoma, kad ant šio kalno buvo aukojamos aukos baltų gyvybės deivei Ladai – didžiai Motinai, viso pasaulio gimdytojai. Nuo šio kalno atsiveria nuostabi panorama: matosi net 6 ežerai

*Lentelėje pateikiami žymiausi ir labiausiai lankomi turistiniai objektai

Šaltinis: Ignalinos rajono savivaldybės administracija (www.ignalina.lt), Ignalinos rajono turizmo informacijos centras (www.ignalinatic.lt)

Remiantis VŠĮ „Ignalinos rajono turizmo informacijos centras“ (toliau – Ignalinos rajono TIC) direktoriaus 2016 m. veiklos ataskaita⁶⁹, pagrindinės turistų⁷⁰ lankytinos vietos minėtu laikotarpiu buvo kaimo turizmo sodybos⁷¹ (apsilankiusių turistų skaičius siekė 18 700 asmenų), Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojų centras Palūšėje (apsilankiusių turistų skaičius – 6 700 asmenų), Ginučių vandens malūnas (apsilankiusių turistų skaičius buvo 4 400 asmenų), Palūšės kempingas (apsilankiusių turistų skaičius siekė 850 asmenų), Stripeikių senovinės bitininkystės muziejus (apsilankiusių turistų skaičius 9 250 asmenų) ir Ignalinos krašto muziejus, įskaitant prof. A. Hrebnickio memorialinį muziejų (apsilankiusių turistų skaičius siekė 4 630 asmenų).

Turizmo paslaugos⁷² yra svarbi turizmo plėtros prielaida. Turizmo paslaugos, apimančios įvairias veiklas, glaudžiai susijusios su įvairiais ekonomikos sektoriais. Dėl šios priežasties turizmo paslaugos gali garantuoti vietovės ekonominį augimą, stabilias pajamas.

69 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 1 d. sprendimu Nr. T-86.

70 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, turistas - fizinis asmuo, kuris pažintiniais, profesiniais, dalykiniais, etniniais, kultūriniais, rekreaciniais, sveikatinimo, sveikatingumo, religiniais ar specialiais tikslais keliauja po savo šalį ar į kitas šalis ir bent vienai nakvynei, tačiau ne ilgiau kaip vienus metus apsistoja ne savo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje, jeigu ši veikla nėra mokymasis ar mokamas darbas lankomoje vietovėje. Lietuvos Respublikos gyventojai, keliaujantys po Lietuvą, vykdo vietinį turizmą, o turistų kelionės po užsienio valstybes priskiriamos išvykstamajam turizmui (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

71 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, kaimo turizmo sodybų nuoma priskiriama kaimo turizmo paslaugoms. Kaimo turizmo paslaugos – tai savarankiška, už užmokestį turistams kaimo gyvenamojoje vietovėje ar mieste, kuriame gyvena ne daugiau kaip 3 000 gyventojų, teikiama apgyvendinimo paslauga, kai kartu sudaromos sąlygos tenkinti maitinimo, poilsio, pramogų ar renginių organizavimo poreikius (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

72 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, turizmo paslauga - savarankiška, už užmokestį turistams teikiama kelionių organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, vežimo, turistų informavimo, pramogų ar kita paslauga (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

Svarbią vietą tarp turizmo paslaugų Ignalinos rajono savivaldybėje užima *vandens turizmas*⁷³, itin mėgstamas turistų vasaros sezonu ir pritraukiantis apie 37 proc. bendro turistų skaičiaus. Ignalinos rajonui, kaip rytų Aukštaitijos turistiniam regionui, aktualios Nacionalinės vandens turizmo trasos – Aukštaitijos ežeryno ir Žeimenos (su Lakaja ir Dubinga) turistinės trasos, kertančios rajono teritoriją. Ignalinos rajone siūlomos įvairios vandens pramogos, veikia baidarių, valčių nuomos punktai. Vandens turizmo pramogų spektrą ir galimybes taip pat didina vandens telkinių įvairovė.

Ignalinos rajone taip pat siūlomos *aktyvaus laisvalaikio turizmo pramogos*: pasivažinėjimas keturračiais, ekskursijos, eko žygiai po Aukštaitijos nacionalinį parką ir Ažušvilės kraštovaizdžio draustinį, šiaurietiško ėjimo technikos pamokos, kelionės dviračiais po Ignalinos rajono apylinkes, lauko žaidimai ir kt. Nuo 2014 m. Ignalinos rajono savivaldybėje veikia Žuvėdros pramogų parkas, įvairios pramogos ir paslaugos – baseino, boulingo, treniruoklių ir sporto salių, teniso kortų ir sporto aikštynų – turistams prieinamos Ignalinos sporto ir pramogų centre.

Ignalinos rajono savivaldybėje taip pat vykdomas platus *edukacinių programų* spektras: parodomasis žuvinės virimas, žuvies rūkymas pagal senąsias Rytų Aukštaitijos tradicijas, „Parodomojo šakočio kepimo“ ir „Pieno kelias“ programos kepykloje–restorane „Romnesa“ bei Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje įsikūrusio paukščių kaimo edukacinė programa „Paukščių kaime“.

Ignalinos rajono savivaldybėje veikia VŠĮ „Ignalinos rajono ligoninė“, kuri Reabilitacijos ir sveikatinimo paslaugų skyriuje teikia šias *sveikatinimo paslaugas*⁷⁴: gydymą masažą, vandens procedūras (perlinės vonios, sūkurinės vonios, povandeninis masažas), purvo procedūras (parafino/fango parafino, purvo aplikacijos), haloterapiją (druskų kambarys).

Ignalinos rajono savivaldybės turizmo objektų ir paslaugų analizė rodo, jog turizmo sektorius yra vienas perspektyviausių vietos ekonomikos skatinimo, žinomumo didinimo prioritetų, galinčių reikšmingai prisidėti prie Ignalinos rajono konkurencingumo augimo Utenos regiono, šalies ir tarptautiniu mastu.

Turizmo informacijos sklaidą Ignalinos rajono savivaldybėje vykdo VŠĮ „Ignalinos rajono turizmo informacijos centras“⁷⁵. 2016 m. Ignalinos rajono TIC paslaugomis pasinaudojo 1 410 turistų, daugiausia lankytojų buvo iš Lietuvos (57,6 proc.), užsienio turistų dalis sudarė 42,4 proc. lankytojų (Vokietijos – 8,2 proc., Latvijos – 7,6 proc., Prancūzijos – 4,7 proc., Didžiosios Britanijos – 3,8 proc., kitų šalių – 18,1 proc.). Didžiausias skaičius užsienio turistų, 2016 m. apsilankiusių Ignalinos rajono TIC, buvo iš Vakarų Europos (46 proc. visų turistų). Bendras Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. apsilankiusių turistų skaičius, Ignalinos rajono TIC duomenimis, siekė daugiau kaip 70 000 asmenų. Analizuojant 2011 m. turizmo srautų statistiką, turistų skaičius, lyginant su 2016 m., buvo 1,5 karto didesnis ir siekė 101 700 asmenų (taigi, turistų, apsilankiusių Ignalinos rajone, skaičius mažėjo).

Ignalinos rajono savivaldybė dalyvauja Lietuvos kurortų asociacijos veikloje. Dalis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos (Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijos) turi *kurortinės vietovės statusą*⁷⁶. 2016 m. buvo įsteigta viešoji įstaiga Ignalinos sveikatinimo parkas, Ignalinos rajono TIC Ignalinos kraštą, kaip kurortinę vietovę, pristatė tarptautinėse turizmo parodose „Adventur 2016“ Vilniuje, „Balttur-2016“ Rygoje, „Tourest-2016“ Rygoje. Ignalinos rajono savivaldybė kaip partnerė dalyvauja projektuose „Turizmo e-rinkodaros priemonių taikymas Rytų Aukštaitijos žinomumui ir lankomumui didinti“, „Rytų Aukštaitijos miestai ir miesteliai – informavimo apie lankytinas vietas stiprinimas ženklavimo priemonėmis“.

Be turizmo objektų turizmo sektoriuje vieną svarbiausių vietų užima *apgyvendinimo paslaugos*, kurių pakankamas skaičius ir kokybė daro įtaką turistų srautams.

2011–2016 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje *apgyvendinimo įstaigų*⁷⁷ skaičius tolygiai didėjo (padidėjimas siekia 85,7 proc., nuo 7 apgyvendinimo įstaigų 2011 m. iki 13 apgyvendinimo įstaigų 2016 m.). Ignalinos rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigos 2016 m. sudarė 14,1 proc. visų Utenos apskrities apgyvendinimo įstaigų. 2016 m. apgyvendinimo paslaugas, Lietuvos statistikos departamento duomenimis,

73 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, vandens turizmo paslauga – tai savarankiška, už užmokestį turistams teikiama kelionės vidaus vandens trasomis ir vandens telkiniuose organizavimo paslauga, kuriai reikalinga tam tikra infrastruktūra ar jos dalis vandens turizmo poreikiams tenkinti šalies vidaus vandens trasose ir vandens telkiniuose (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

74 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, sveikatingumo arba sveikatinimo paslauga – tai sveikatos stiprinimo paslauga, kurią teisės aktų reikalavimus atitinkančiose patalpose teikia specialistas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs reikiamą kvalifikaciją (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

75 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, turizmo informacijos centras – juridinis asmuo, kurio veikla apima informacijos apie turizmo išteklius ir turizmo paslaugas rengimą, teikimą ir (ar) skleidimą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

76 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, kurortinė teritorija – tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės suteiktas statusas gyvenamajai vietai arba jos daliai (gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims), kurioje yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

77 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), apgyvendinimo įstaiga – vietinis veiklos rūšies vienetas, teikiantis trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas už mokesťį ir sudarantis sąlygas tenkinti nakvynės ir higienos poreikius.

Ignalinos rajono savivaldybėje teikė 1 viešbutis, 1 nakvynės namai, 4 poilsio namai (nameliai), 1 vaikų vasaros poilsio stovykla, 6 privatūs apgyvendinimo subjektai. Ignalinos rajono TIC duomenimis, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje apgyvendinimo paslaugas taipogi teikė 53 kaimo turizmo sodybos, 1 kempingas (Palūšės kempingas), 7 stovyklavietės (Šakarvos, Almajo, Linkmeno, Meironų, Gaveikėnų, Vaišniūnų stovyklavietės ir Stovyklavietė prie Virėkštos ežero), 4 kitos apgyvendinimo įstaigos (Paliesiaus dvaro viešbutis, Viešbutis „Žuvėdra“, Lietuvos žiemos sporto centras ir Ignalinos sporto ir pramogų centras).

2.3.4.2. lentelė. Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2011–2016 m.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	966	1 032	1 217	1 400	1 664	2 025	109,6
Utenos apskritis	58	54	54	74	84	92	58,6
Anykščių r. sav.	6	4	3	6	10	9	50,0
Ignalinos r. sav.	7	8	9	10	12	13	85,7
Molėtų r. sav.	21	19	18	21	23	31	47,6
Zarasų r. sav.	12	10	12	21	21	19	58,3
Švenčionių r. sav.	7	7	8	10	10	10	42,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose⁷⁸ 2011–2016 m. laikotarpiu, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 25,3 proc. Tuo tarpu šalyje, Utenos apskrityje ir visose analizuojamose savivaldybėse šis rodiklis augo. Šalyje vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose išaugo 20,8 proc., Utenos apskrityje – 16,0 proc. Iš kitų analizuojamų savivaldybių vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose labiausiai išaugo Anykščių rajono savivaldybėje – 43,3 proc.

Apgyvendintų turistų⁷⁹ skaičius analizuojamu laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Utenos apskrityje, didėjo. Lyginant 2011 ir 2016 m., Ignalinos rajono savivaldybėje apgyvendintų turistų skaičiaus rodiklis išaugo 21,1 proc., šalyje – 53,2 proc., Utenos apskrityje – 92,6 proc. Iš kitų vertinamų savivaldybių apgyvendintų turistų skaičius mažėjo tik Švenčionių rajono savivaldybėje (40,4 proc.).

2.3.4.3. lentelė. Apgyvendintų turistų skaičius 2011–2016 m.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	1 792 626	1 977 526	2 184 456	2 363 140	2 502 479	2 746 554	53,2
Utenos apskritis	39 245	41 026	41 050	65 768	69 287	75 584	92,6
Anykščių r. sav.	4 317	5 606	4 996	13 461	20 526	22 779	427,7
Ignalinos r. sav.	6 009	4 755	5 621	7 177	6 852	7 279	21,1
Molėtų r. sav.	20 620	23 513	22 450	31 772	27 978	30 900	49,9
Zarasų r. sav.	3 270	2 286	2 606	5 560	3 980	4 928	50,7
Švenčionių r. sav.	6 843	6 485	5 758	4 516	5 006	4 077	-40,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011–2016 m. šalyje tiek Lietuvos gyventojams, tiek užsieniečiams suteiktų *nakvynių skaičius*⁸⁰ apgyvendinimo įstaigose augo.

78 Remiantis Lietuvos Respublikos turizmo įstatymu, vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose siejamas su apgyvendinimo įstaigose esančių kambarių (numerų) skaičiumi. Kambarys (numeris) - apgyvendinimui skirtame pastate specialiai įrengta patalpa ar jų grupė, apgyvendinimo paslaugų teikėjo siūloma asmenims nuomotis kaip nedalomas vienetas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

79 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), apgyvendintų turistų skaičius apima Lietuvos gyventojus ir atvykusius užsieniečius, kurie bent vienai nakvynei apsistoja apgyvendinimo įstaigoje.

80 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), nakvynė – tai kiekviena naktis, kurią svečias faktiškai praleidžia ar yra įregistruotas (jo fizinis buvimas nebūtinai) apgyvendinimo įstaigoje ar privataus turistų apgyvendinimo patalpose.

2.3.4.4. lentelė. Suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose 2011–2016 m.

Administracinė teritorija	Metai Suteikta nakvynių	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	Lietuvos gyventojams	2 546 447	2 643 265	2 724 632	2 907 869	3 058 094	3 189 324	25,2
	užsieniečiams	2 377 346	2 622 298	2 838 638	2 966 354	2 943 169	3 197 471	34,5
Utenos apskritis	Lietuvos gyventojams	83 253	88 555	89 446	120 312	129 877	137 431	65,1
	užsieniečiams	13 708	14 898	13 498	21 131	28 381	25 293	84,5
Anykščių r. sav.	Lietuvos gyventojams	14 423	15 793	16 906	27 851	37 569	36 894	155,8
	užsieniečiams	2 522	4 090	3 731	5 732	6 897	7 175	184,5
Ignalinos r. sav.	Lietuvos gyventojams	16 856	17 783	16 892	20 806	20 484	18 448	9,4
	užsieniečiams	2 021	1 105	1 339	1 653	1 046	971	-52,0
Molėtų r. sav.	Lietuvos gyventojams	40 560	45 664	47 325	54 603	52 170	67 483	66,4
	užsieniečiams	2 083	3 147	3 532	7 198	8 883	4 998	139,9
Zarasų r. sav.	Lietuvos gyventojams	4 056	3 719	2 170	6 608	7 382	5 850	44,2
	užsieniečiams	600	691	1 021	1 641	3 483	4 152	592,0
Švenčionių r. sav.	Lietuvos gyventojams	9 915	9 819	8 945	10 572	11 316	4 631	-53,3
	užsieniečiams	187	70	319	265	296	1 888	909,6

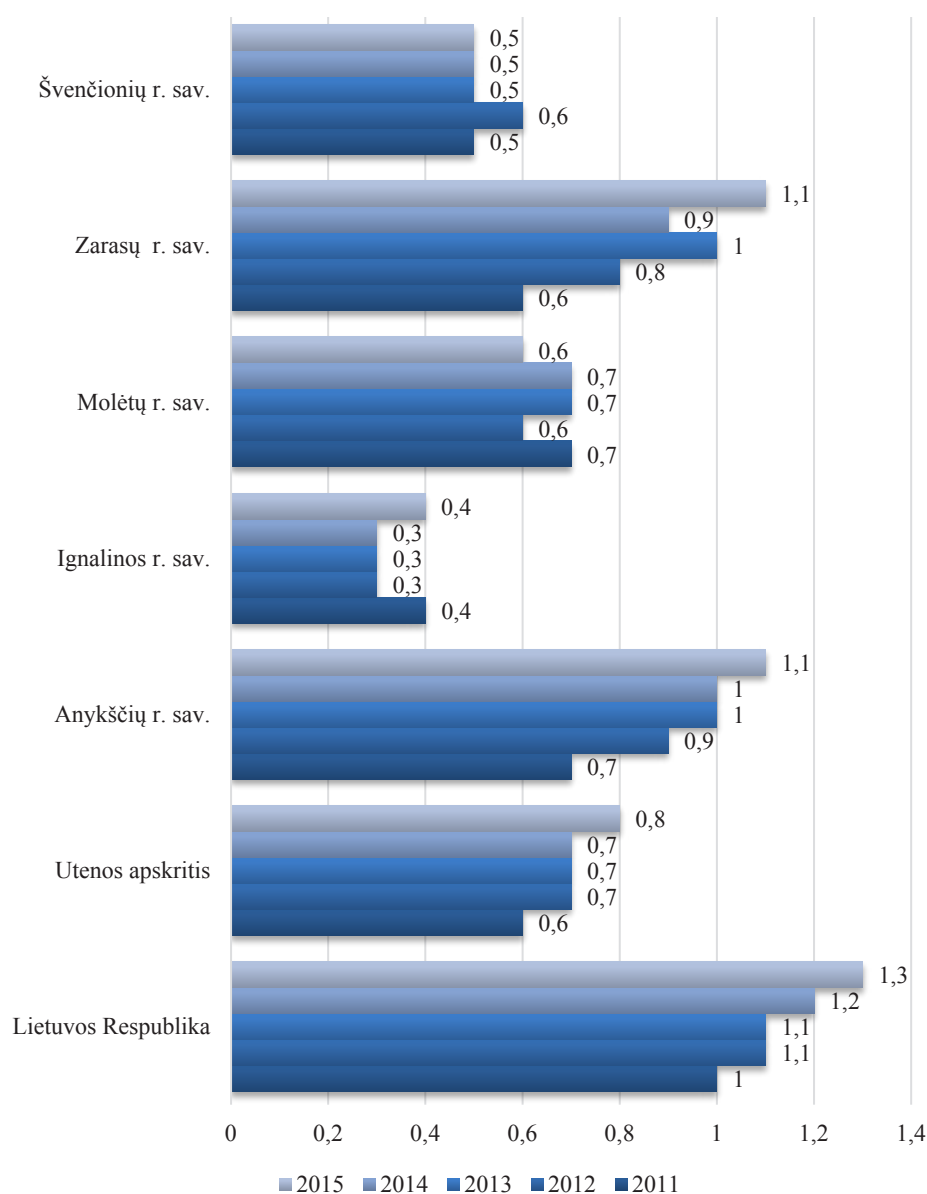
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016 m., lyginant su 2011 m., Lietuvoje šalies gyventojams minėtu laikotarpiu buvo suteikta 25,2 proc. daugiau nakvynių, užsieniečiams – 34,5 proc. Utenos apskrityje Lietuvos gyventojams ir užsieniečiams suteiktų nakvynių skaičius augo dar didesne sparta. Šalies gyventojams suteikta 65,1 proc. daugiau nakvynių, užsieniečiams – 84,5 proc. daugiau. Ignalinos rajono savivaldybėje nakvynių, suteiktų šalies piliečiams, skaičius analizuojamu laikotarpiu išaugo 9,4 proc., o užsieniečių šiose įstaigose nakvojo 52,0 proc. mažiau. Beveik visose kitose analizuojamose savivaldybėse Lietuvos gyventojams ir užsieniečiams suteiktų nakvynių skaičius analizuojamu laikotarpiu didėjo, tik Švenčionių rajono savivaldybėje fiksuojamas Lietuvos gyventojams suteiktų nakvynių apgyvendinimo įstaigose skaičiaus mažėjimas – 53,3 proc.

Šalia apgyvendinimo paslaugų svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis tenka *maitinimo paslaugoms*⁸¹. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybėje veikė 6 *maitinimo įstaigos*, turinčios 500 *maitinimo vietų*. Tai buvo mažiausias maitinimo įstaigų skaičius tarp visų analizuojamų (Anykščių, Molėtų, Zarasų, Švenčionių rajonų) savivaldybių. Analizuojamu laikotarpiu daugiausia maitinimo įstaigų Ignalinos rajono savivaldybėje veikė 2011 m. (7), vėliau maitinimo įstaigų skaičius kasmet mažėjo. Tuo tarpu vietų skaičius maitinimo įstaigose išliko nepakitęs.

81 Remiantis www.vz.lt, maitinimo paslaugos apibrėžiamos kaip maitinimo paslaugų rinkos/sectoriaus dalis. Maitinimo paslaugų rinka – tai maitinimo paslaugų mainų sfera, kurioje iš vienos pusės dalyvauja maitinimo įmonės, teikiančios maistą vartoti ne namų sąlygomis, o iš kitos pusės – maitinimo paslaugų vartotojai, klientai, turintys poreikį šioms maitinimo paslaugoms bei pasirengę už jas užmokėti.

2.3.4.1. pav. Maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2011–2015 m. * pabaigoje

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal 1 000–iui gyventojų tenkanti maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičių 2015 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybei teko 0,4 maitinimo įstaigos. Šiuo rodikliu Ignalinos rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies (1,3), Utenos apskrities (0,8) bei visų vertinamų savivaldybių rodiklių. Didžiausias 1 000–iui gyventojų tenkantis maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičius teko Anykščių ir Zarasų rajono savivaldybėms – po 1,1. Analizuojamu laikotarpiu maitinimo įstaigų skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, Ignalinos rajono savivaldybėje išliko nepakitęs. Tuo tarpu beveik visose analizuojamose savivaldybėse padidėjo, iš kurių sparčiausiai – Zarasų rajono savivaldybėje – 83,3 proc.

Pagal Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvenciją, **gamtos paveldas** apima: gamtos ypatybes, susidedančias iš fizinių ir biologinių darinių ar tokių darinių grupių, turinčias išskirtinę visuotinę vertę estetiniu ar moksliniu požiūriu; geologinius ar fizinius–geografinius darinius ir nykstančių gyvūnų ir augalų rūšių buveines, turinčias išskirtinę visuotinę vertę mokslo ar išsaugojimo požiūriu; gamtines vietas arba tiksliai apibrėžtus gamtinius plotus, turinčius išskirtinę visuotinę vertę mokslo, išsaugojimo ar gamtos grožio požiūriu (2 straipsnis).

Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje, yra *saugomų gamtos paveldo objektų ir teritorijų*⁸². Tarp saugomų teritorijų patenka 4 valstybiniai parkai su jau minėtais – Aukštaitijos nacionaliniu, Gražutės regioniniu, Labanoro

82 Remiantis www.wikipedia.org, gamtos paveldo objektas - atskiras arba tankias grupes sudarantis kraštovaizdžio elementas, kuriam dėl jo vertės teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas. Saugoma teritorija yra tiksliai apibrėžtas sausumos arba vandens plotas, turintis pripažintą mokslinę, ekologinę, kultūrinę ar kitokią vertę ir saugomas teisinėmis priemonėmis.

regioniniu ir Sirvėtos regioniniu – parkais, taip pat 3 valstybiniai biosferos poligonai (Birvėtos, Adutiškio–Guntauninkų miškų, Svylos), 8 valstybiniai draustiniai (Ažušilės kraštovaizdžio, Smalvo kraštovaizdžio, Adutiškio telmologinis, Milašiaus telmologinis, Pušnies telmologinis, Vytėnų telmologinis, Dysnos hidrografinis, Nevaišių geomorfologinis). Ignalinos rajono savivaldybės saugomų teritorijų sąrašą taip pat papildo 5 botaniniai gamtos paveldo objektai – Rupinskų pušis (Rupinskų k., Kazitiškio sen.), Kairiškės ąžuolas (Kairiškės k., Vidiškių sen.), Kazitiškio ąžuolas (Kazitiškio k., Kazitiškio sen.), Vaišniūnų ąžuolas (Vaišniūnų k., Ignalinos sen.), Paliesiaus ąžuolas (Paliesiaus vienk., Mielagėnų sen.).

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje esančiame Aukštaitijos nacionaliniame parke galima rasti beveik visų Lietuvoje esančių gamtos buveinių ir dirvožemių tipus. Parke auga stepių, tundrų augalija, randamos retos ir nykstančios paukščių bei gyvūnų rūšys (iš gyvūnų čia aptinkami beveik visų Lietuvoje gyvenančių stuburinių rūšių atstovai, kai kurių vabalų – vienintelė radavietė Lietuvoje).

Ignalinos rajono savivaldybė patenka į vieningą specialių saugomų teritorijų Europos ekologinį tinklą Natura 2000. Europos ekologinis tinklas Natura 2000 susideda iš teritorijų, įtrauktų į Vyriausybės patvirtintus buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų sąrašus, taip pat teritorijų, įtrauktų į Vyriausybės įgaliosios institucijos tvirtinamą vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, ir skirtas išsaugoti, palaikyti ir prireikus atkurti iki tinkamos apsaugos būklės natūralius buveinių tipus ir gyvūnų bei augalų rūšis jų natūraliame paplitimo areale⁸³. Europos ekologinio tinklo Natura 2000 buveinių apsaugai svarbi teritorija yra Aukštaitijos nacionalinis parkas, paukščių apsaugai – vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis. Paukščių ir buveinių direktyvomis siekiama darnios laukinės gamtos ir žmogaus kaimynystės, raginama dalinantis teritorijas dalį jų palikti laukinei gamtai. Pastaruoju metu Europos Sąjungos, taigi ir Lietuvos, mastu itin susirūpinta paukščių ir buveinių direktyvų nuostatų išsaugojimu, nes Europos Komisija ėmėsi šių direktyvų peržiūrėjimo. Tikėtina, jog direktyvas bus bandoma susilpninti, todėl kompleksinei jų apsaugai iškyla grėsmė.

Kultūros paveldas – tai per kelias kartas perimtos etninio, istorinio, estetinio ar mokslinio požiūriu svarbios kultūros vertybės⁸⁴. Kultūros paveldas yra kiekvienos tautos, krašto neįkainojama vertybė. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane⁸⁵ pažymima, jog Lietuvos kontekste Ignalinos rajono savivaldybės nekilnojamas kultūros paveldas išsiskiria objektų gausa ir ryškia istorine, archeologine, architektūrine, etnografinė verte. Rajono kultūriniam kraštovaizdžiui būdingas išraiškingumas, komponentų įvairovė, glaudi kultūros ir gamtos paveldo sąveika.

Svarbiausi Ignalinos rajono nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sankaupos arealai yra išlikę rajono teritorijos vakarinėje, šiaurinėje ir centrinėje dalyse. Geriausiai saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir išlikę istorinio kraštovaizdžio fragmentai, esantys Aukštaitijos nacionaliniame ir Gražutės regioniniame parkuose.

Savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldą sudaro archeologinės kultūros paveldo vertybės (piliakalniai su gyvenvietėmis, pilkapiai, kapinynai, buvusios dvarų sodybos, piliavietės), mitologinės vietos, architektūros paminklai (bažnyčios, koplyčios, sodybos, įvairūs pastatai, statinių kompleksai, ansambliai ir pan.), istorijos paminklai (kapinės, pavieniai kapai, susiję su svarbiais visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykiais ar asmenybėmis), dailės paminklai (koplytėlės, koplytstulpiai, skulptūros, altoriai, altorėliai, kryžiai ir pan.).

Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra įregistruota 293 kultūros paveldo vertybių, esančių Ignalinos rajono savivaldybėje. Iš jų 101 yra saugomas valstybės, 29 turi kultūros paminklo statusą, 160 objektų yra įtraukti į Kultūros vertybių registrą, 3 objektams kultūros paveldo objekto apsauga panaikinta. Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, Ignalinos rajono savivaldybėje kultūros paveldo vertybių yra santykinai nedaug. Didžiausias kultūros paveldo vertybių skaičius yra Anykščių rajono savivaldybėje (532), toliau rikiuojasi Molėtų rajono savivaldybė (521), Švenčionių rajono savivaldybė (517) ir Zarasų rajono savivaldybė (459).

Pagal vertingųjų savybių pobūdį didžiausią Ignalinos rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo dalį sudaro archeologijos paveldo objektai (42), tarp kurių – Ažušilės piliakalnis su gyvenviete, Ginučių piliakalnis su priešpiliu, papiliais ir gyvenviete, Stripeikių II pilkapynas, Žagarinės pilkapynas vad. Napoleono kapais ir daugelis kitų.

⁸³ Remiantis <http://www.natura2000info.lt>

⁸⁴ Remiantis www.wikipedia.org, kultūros paveldas skirstomas į materialųjį ir nematerialųjį paveldą. Materialusis kultūros paveldas apima architektūros paveldą (architektūros paminklus), dailės paveldą (dailės kūrinius), archeologinį paveldą (archeologinio pobūdžio struktūras ir radinius), ansamblius (izoliuotas arba susietas statinių grupes, kurių architektūra yra susijusi su kraštovaizdžiu), žymias vietas (žmonių ir gamtos kūrinius). Nematerialusis kultūros paveldas yra ilgainiui nusistovėjusi veikla, vaizdai, raiškos formos, žinios, įgūdžiai, taip pat su jais susijusios priemonės, objektai, žmogaus veiklos produktai ir su jais susijusios kultūrinės erdvės, tam tikrų bendruomenių pripažintos kaip kultūros paveldo dalis. Jis svarbus bendruomenės ar grupės tapatybės ir tęstinumo požiūriu, rodo kultūrų įvairovę.

⁸⁵ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2013 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr. T-138.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybė išsiskiria unikalia kraštovaizdžio, augalijos ir gyvosios gamtos įvairove, vandens telkinių gausa, todėl sąlygos turizmo plėtotei vertinamos kaip itin palankios – miškai užima 38,6 proc., vandenys – 9,0 proc. bendro žemės ploto.

Per 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje apsilankė daugiau kaip 70 tūkst. turistų. Labiausiai turistų pamėgtos pramogos ir turistinės vietovės: kaimo turizmo sodybos (26,7 proc. visų turistų), Stripeikių senovinės bitininkystės muziejus (13,2 proc. visų turistų), Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojų centras Palūšėje (9,6 proc. visų turistų).

Ignalinos rajono savivaldybėje apgyvendinimo paslaugas 2016 m. teikė 13 apgyvendinimo įstaigų arba 14,1 proc. visų Utenos apskrities apgyvendinimo įstaigų.

2011 – 2016 m. apgyvendintų turistų skaičius Ignalinos rajone augo (+21,1 proc.), suteiktų nakvynių skaičius Lietuvos gyventojams – didėjo (+9,4 proc.), užsieniečiams – mažėjo (-52,0 proc.).

2015 m. 1 000–iui Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų teko 0,4 maitinimo paslaugas teikiančios įstaigos, 1 000–iui Utenos apskrities gyventojų – 0,8 maitinimo įstaigos, 1 000–iui šalies gyventojų – 1,3 maitinimo įstaigos.

LR kultūros vertybių registre Ignalinos rajono savivaldybėje yra įregistruotos 293 kultūros vertybės, kultūros vertybių skaičius yra mažesnis nei kitose analizuojamose savivaldybėse (Anykščių rajono savivaldybėje – 532, Molėtų rajono savivaldybėje – 521, Švenčionių rajono savivaldybėje – 517, ir Zarasų rajono savivaldybėje – 459).

Geriausiai saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir išlikę istorinio kraštovaizdžio fragmentai, esantys Aukštaitijos nacionaliniame ir Gražutės regioniniame parkuose. Didžiausią kultūros paveldo dalį pagal vertingųjų savybių pobūdį sudaro archeologinis paveldas – 42 objektai.

2.4. SOCIALINĖ APLINKA

2.4.1. Švietimas

Švietimas – ugdymas ir išsilavinimo teikimas, savišvieta; taip pat mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), švietimo įstaigų, mokytojų ir kitų švietimo teikėjų, švietimo pagalbos specialistų veiklų visuma⁸⁶. Švietimui tenka svarbus vaidmuo kuriant atvirą pilietinę visuomenę, stiprinant jos kultūrinės ir ūkinės galias, mažinant socialinę žmonių atskirtį bei skurdą, atkuriant socialinį teisingumą. Švietimo sistema turi padėti telkti vietos bendruomenę, užtikrinti aukštą jos narių dorinę brandą, ugdyti šiuolaikines kompetencijas, naują kultūrinį, politinį, ekonominį raštingumą. Pagrindiniai Lietuvos švietimo politikos uždaviniai yra kokybė, prieinamumas ir finansavimas. Lietuva, siekdama Europos Tarybos (ET) iki 2020 m. nubrėžtų tikslų, orientuojasi į šaliai šiuo metu aktualiausias tikslus – mokytojų ir dėstytojų profesionalumą, duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimą, neformaliojo švietimo plėtojimą ir mokymąsi visą gyvenimą.

Vienas iš svarbiausių švietimo lygių savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas. Jis vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą ir ugdymosi poreikių dermę, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo teikėjų tinklo pakankumą, kuris užtikrina asmenų ugdymąsi.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos 2016 m. rugsėjo 1 d. duomenimis⁸⁷, Ignalinos rajone veikė 10 savivaldybės pavaldumo švietimo įstaigų⁸⁸: 7 bendrojo ugdymo mokyklos su skyriais, 2 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos ir 1 švietimo pagalbos įstaiga.

Mokyklų skaičiaus kaitai, jų įgyvendinamoms programoms tiesioginės įtakos turi mokinių skaičius. Savivaldybės pavaldumo mokyklose fiksuojamas mokinių skaičiaus mažėjimas. Ignalinos rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 m. bendrajame plane⁸⁹ nurodoma, jog pagrindinės mokinių skaičiaus mažėjimo priežastys – mažėjantis gimstamumas, mokinių, kartu su šeima, išvykimas gyventi į kitas savivaldybes ir užsienį. Prognozuojama, jog mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose iki 2020 metų kasmet apytiksliai mažės po 6 – 10 asmenų.

2.4.1.1. lentelė. Švietimo įstaigos Ignalinos rajono savivaldybėje 2016–2017 m. m. (2016–09–01 duomenys)

Švietimo įstaigos (įstaigų skaičius)	Pavadinimas	Ugdytinių skaičius 2016–2017 m. m.
Bendrojo ugdymo mokyklos		
Pagrindinės mokyklos (3)	Ignalinos r. Dūkšto mokykla	110
	Ignalinos r. Naujojo Daugėlišio mokykla–daugiafunkcis centras	92
	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykla:	216/299*
	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Didžiasalio skyrius	36
	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Vidiškių skyrius	47
Progimnazijos (1)	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazija:	500/519*
	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos Ceikinių skyrius	19
Gimnazijos (3)	Ignalinos gimnazija	297
	Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazija:	167/188*
	Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazijos Naujojo Daugėlišio skyrius	21
	Ignalinos r. Vidiškių gimnazija:	208/251*
	Ignalinos r. Vidiškių gimnazijos Dūkšto skyrius	21
	Ignalinos r. Vidiškių gimnazijos Mielagėnų skyrius	22
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos		
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos (2)	Ignalinos kultūros ir sporto centras:	358/ 446**
	Ignalinos kultūros ir sporto centro sporto skyrius	–
	Ignalinos kultūros ir sporto centro turizmo, dailės ir informatikos skyrius	–
	Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla:	186/200**
	Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokyklos Didžiasalio skyrius	–
Švietimo pagalbos įstaigos		
Švietimo pagalbos įstaigos (1)	Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras	–

*Bendras moksleivių skaičius ugdymo įstaigoje

** Moksleivių skaičius vienam vaikui įskaitant kelis būrelius

Šaltinis: Ignalinos rajono savivaldybės administracija (<http://www.ignalina.lt>)

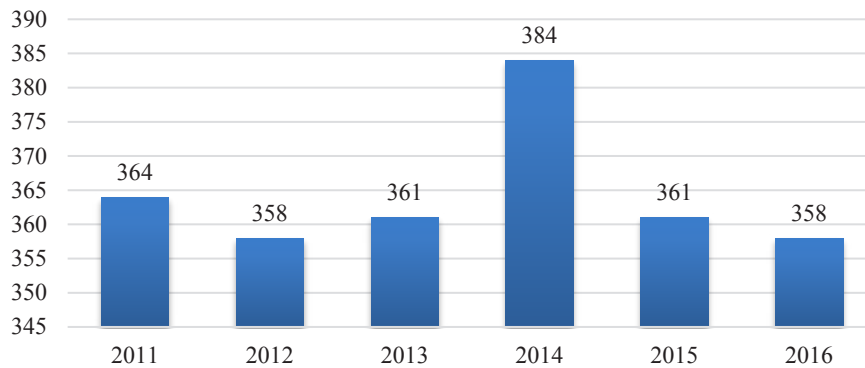
86 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

87 <http://ignalina.lt/go.php/lit/Statistika-mokiniai-pedagogai-vietimo-istaigos/1989>

88 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, švietimo įstaiga – mokykla arba švietimo pagalbos įstaiga (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

89 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. T-95.

Ikimokyklinis ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

2.4.1.1. pav. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius 2011–2016 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje

Šaltinis: Ignalinos rajono savivaldybės administracija (www.ignalina.lt)

Ignalinos rajono savivaldybėje *ikimokyklinis ugdymas*⁹⁰ teikiamas Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykloje ir šios mokyklos Vidiškių ir Didžiasalio skyriuose. Dūkšte, Naujajame Daugėliškyje, Ceikiniuose, Mielagėnuose esančiose mokyklose ar skyriuose veikia mišrios *priešmokyklinio ugdymo*⁹¹ grupės, kuriose ugdomi ikimokyklinukai ir priešmokyklinukai. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 m. veiklos ataskaita⁹², 2016 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje pagal ikimokyklinio ugdymo programas buvo ugdomi 266 vaikai, pagal priešmokyklinio ugdymo programas – 92 vaikai, iš viso – 358 ugdytiniai.

Lyginant su 2011 m. m. duomenimis, vaikų skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 6 vaikais arba 1,6 proc. (2011 m. m. ikimokyklinio ugdymo grupės lankė 252 vaikai, priešmokyklinio ugdymo grupės – 112 vaikų, iš viso – 364 vaikai).

2016 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose, kurios teikė ikimokyklinį ugdymą, buvo 412 vietų. 100-ui vaikų tenkantis vietų skaičius bendrojo ugdymo įstaigose, teikiančiose ikimokyklinį ugdymą, Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. siekė 145 ir viršijo ikimokyklinio ugdymo įstaigose 100-ui vaikų tenkanti vietų skaičių šalyje (106), Utenos apskrityje (113) bei visose analizuojamose (Anykščių, Molėtų, Zarasų ir Švenčionių rajonų) savivaldybėse.

Bendrasis ugdymas. 2016–2017 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje veikė 7 *bendrojo ugdymo mokyklos*⁹³ (3 *gimnazijos*⁹⁴: Ignalinos, Didžiasalio „Ryto“ ir Vidiškių; 3 *pagrindinės mokyklos*⁹⁵: Dūkšto mokykla, Naujojo Daugėliško mokykla–daugiafunkcis centras⁹⁶ ir Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykla; 1 *progimnazija*⁹⁷ – Ignalinos Česlovo Kudabos).

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos duomenimis, į Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas 2016–2017 m. m. atėjo 1 756 *mokiniai*⁹⁸ arba 511 mokinių (22,5 proc.) mažiau nei 2011–2012 m. m.

90 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo, iki jam pradėdamas teikti priešmokyklinis arba pradinis ugdymas. Ikimokyklinio ugdymo programas vykdo lopšeliai-darželiai, darželiai, mokyklos-darželiai, ir kitos mokyklos, laisvieji mokytojai ar kiti švietimo teikėjai.

91 Remiantis www.ikimokyklinis.lt, priešmokyklinis ugdymas teikiamas vaikui, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 6 metai.

92 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

93 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, bendrojo ugdymo mokykla - juridinis asmuo, valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, įsteigtas Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka, kurio pagrindinė veikla yra formalusis arba (ir) neformalusis švietimas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

94 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, gimnazija - vidurinės mokyklos tipas, vykdančios švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka akredituotą vidurinio ugdymo programą ir pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį (4 skirsnis, 41 str.).

95 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, pagrindinė mokykla – pagrindinės mokyklos tipas, vykdančios pagrindinio ugdymo programą ar pagrindinio ugdymo ir pradinio ugdymo programas (4 skirsnis, 41 str.).

96 Remiantis www.daugiafunkciai.blogspot.lt, daugiafunkcis centras – tai švietimo, kultūros, socialinės, sveikatos, sporto, užimtumo ir kitas paslaugas vaikams bei vietos bendruomenei teikianti įstaiga, kurios veikla gali būti: ikimokyklinis, priešmokyklinis ir neformalusis vaikų švietimas, vaikų priežiūra dieną, neformalusis suaugusiųjų švietimas, švietimo pagalba, specialusis ugdymas, nuotolinis mokymas pagal formaliojo ir neformaliojo ugdymo programas ar jų modulius, pramoginė, socialinė, sociokultūrinė, meninė vaikų ir suaugusiųjų veikla ir pan.

97 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, progimnazija – mokykla, vykdanči pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį arba pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir pradinio ugdymo programą (4 skirsnis, 41 str.).

98 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, mokinys – asmuo, kuris mokosi (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

2.4.1.2. lentelė. Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai

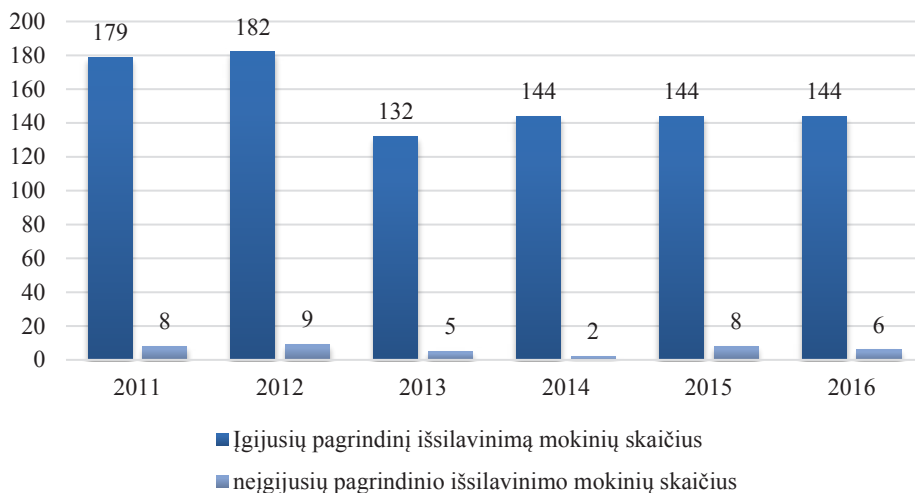
Mokslų metai Administracinė teritorija	2011–2012 m. m.	2012–2013 m. m.	2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.	2016–2017 m. m.	Pokytis proc., lyginant 2016–2017 m. m. ir 2011–2012 m. m.
Lietuvos Respublika	392 922	373 874	357 530	344 721	335 202	330 869	-15,8
Utenos apskritis	17 556	16 232	15 140	14 275	13 570	12 930	-26,3
Anykščių r. sav.	3 393	3 098	2 800	2 593	2 452	2 287	-32,6
Ignalinos r. sav.*	2 267	2 137	2 024	1 902	1 822	1 756	-22,5
Molėtų r. sav.	2 501	2 348	2 168	2 027	1 892	1 781	-28,8
Zarasų r. sav.	2 037	1 888	1 770	1 669	1 581	1 517	-25,5
Švenčionių r. sav.	3 489	3 253	3 067	2 872	2 673	2 569	-26,4

* pagal Ignalinos rajono savivaldybės administracijos duomenis

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir Ignalinos rajono savivaldybės administracija (www.ignalina.lt)

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Utenos apskrityje 2011–2012 m. m. – 2016–2017 m. m. mokinių skaičiaus mažėjimas sudarė 26,3 proc., šalyje – 15,8 proc. Galima teigti, kad Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius mažėjo sparčiau negu šalies mokinių skaičius, tačiau mažesne sparta nei Utenos apskrityje. Iš kitų analizuojamų savivaldybių mokinių skaičius sparčiausiai mažėjo Anykščių rajono savivaldybėje – 32,6 proc. Mokinių skaičiaus mažėjimą visoje Utenos apskrityje, o kartu ir Ignalinos rajono savivaldybėje, lemia neigiamas gyventojų migracijos rodiklis, mokymo įstaigos pasirinkimas ne gyvenamojoje teritorijoje ir kitos priežastys.

Ignalinos rajono savivaldybėje mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą⁹⁹, skaičius 2011–2016 m. laikotarpiu sumažėjo 19,6 proc. (nuo 179 iki 144). Utenos apskrityje ir šalyje pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių skaičius taip pat sumažėjo (atitinkamai 27,5 proc. ir 21,8 proc.). Mokinių, neįgijusių pagrindinio išsilavinimo, skaičius 2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo kintantis (2011–2014 m. jis mažėjo nuo 8 iki 2, 2015 m. padidėjo iki 8 ir 2016 m. vėl sumažėjo iki 6). Lyginant su 2011 m., 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje mokinių, neįgijusių pagrindinį išsilavinimą, skaičius sumažėjo 25,0 proc., Utenos apskrityje – 57,0 proc., šalyje – 29,6 proc.

2.4.1.2. pav. Įgiję/neįgiję pagrindinio išsilavinimo mokiniai Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011 m. Ignalinos rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo įstaigose vidurinio ugdymo programą baigė ir vidurinį išsilavinimą¹⁰⁰ įgijo 117 mokinių. Mokinių, įgijusių vidurinį išsilavinimą, skaičius, lyginant 2011 m. ir 2016 m. duomenis, Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 45,8 proc., Utenos apskrityje – 41,2 proc., šalyje – 33,6 proc. Ignalinos rajono savivaldybėje 2011 m. vidurinio išsilavinimo neįgijo 6 mokiniai, o 2016 m. – 10

⁹⁹ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), pagrindinis išsilavinimas - tai išsilavinimas, įgytas baigus pagrindinio ugdymo programą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas.

¹⁰⁰ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), vidurinis išsilavinimas – išsilavinimas, įgytas baigus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienyje įgytas išsilavinimas.

mokinių (išaugo 4 mokiniais arba 66,7 proc.). Utenos apskrityje tuo pačiu laikotarpiu neįgijusių vidurinio išsilavinimo mokinių skaičius sumažėjo 55,8 proc., šalyje – 14,9 proc.

Pagal Ignalinos rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 m. bendrąjį planą¹⁰¹, Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. nebuvo nesimokančių vaikų iki 16 m. amžiaus (2015 m. nesimokančių vaikų iki 16 m. amžiaus buvo 58).

2.4.1.3. pav. Įgiję/neįgiję vidurinio išsilavinimo mokiniai Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015 m. Ignalinos rajone mažesnis nei Lietuvoje neišlaikiusiųjų procentas yra trijų valstybinių brandos egzaminų – biologijos, geografijos, informacinių technologijų, o septynių egzaminų – didesnis nei Lietuvoje, vieno – užsienio kalbos (vokiečių) – toks pats. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose. Mokinių pasiekimai“ (2016) nurodoma, jog Ignalinos rajono savivaldybės abiturientų valstybinių brandos egzaminų rezultatai buvo prastesni nei standartizuotas šalies rodiklis už matematikos, lietuvių kalbos, chemijos, fizikos, informacinių technologijų egzaminus (5 valstybinius brandos egzaminus) Tuo tarpu geresni rezultatai nei standartizuotas šalies vidurkis gauti už istorijos, geografijos, biologijos, lietuvių kalbos mokomuosius dalykus (4 valstybinius brandos egzaminus).

Ugdymo srityje prioritetas dėmesys skiriamas mokinių pasiekimų gerinimui. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybė dalyvavo Nacionalinio egzaminų centro organizuojamame veiksmo tyrime „Standartizuotų testų taikymas savivaldybėse / mokyklose 2015–2016 m. m.“, kurio tikslas – ir savivaldybės, ir mokyklos lygmeniu surinktų duomenų panaudojimas ugdymo kokybei gerinti, skatinant kiekvieno mokinio individualią pažangą.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos duomenimis¹⁰², 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose bendrose klasėse buvo mokomi 323 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių¹⁰³ (specialiųjų poreikių turinčių mokinių dalis savivaldybėje siekė 23,1 proc.). Lyginant 2011 m. su 2016 m. mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių skaičius sumažėjo 16,1 proc. Tuo tarpu specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiaus dalis analizuojamu laikotarpiu mažėjo 2,9 proc. p. Ignalinos rajono savivaldybė siekia integruoti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius į savivaldybės ugdymo sistemą, pritaikant mokyklos aplinką, teikiant psichologinę, specialiąją pedagoginę, specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą, aprūpinant ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje ir specialiosiomis mokymo priemonėmis.

Mokytojai. Mažėjant mokinių skaičiui, uždarančios mokyklas mažėjo ir mokytojų¹⁰⁴ skaičius. 2015–2016 m. m. Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ir neformaliojo švietimo įstaigose iš viso dirbo 261 pedagoginis darbuotojas (įskaitant mokytojus, auklėtojus, būrelių vadovus, pagalbos mokiniui specialistus ir kt.). Lyginant su 2014–2015 m. m., pedagoginių darbuotojų skaičius sumažėjo 3,0 proc. arba nuo 269 pedagoginių darbuotojų iki 261 pedagoginio darbuotojo. 2015–2016 m. m. 92,7 proc. pedagogų turėjo aukštąjį išsilavinimą, 7,3 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą. Lyginant su 2011–2012 m. m. laikotarpiu, Ignalinos rajono savivaldybėje aukštąjį išsilavinimą turinčių pedagogų dalis 2015–2016 m. m. buvo 0,8 proc. mažesnė (2011–2012 m. m. aukštąjį išsilavinimą turinčių mokytojų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje siekė 93,5 proc.).

¹⁰¹ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. T-95.

¹⁰² Ignalinos rajono savivaldybės švietimo stebėsenos rodikliai (<http://ignalina.lt/go.php/lit/vietimo-stebesena/2240>).

¹⁰³ Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

¹⁰⁴ Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, mokytojas arba pedagogas – asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, arba specialiųjų vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

2.4.1.4 lentelė. Atestuoti pedagoginiai darbuotojai 2015–2016 m. m.

Administracinė teritorija	Pedagogai	Iš viso pedagoginių darbuotojų	Atestuotų pedagoginių darbuotojų		Pedagoginių darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, skaičius			
			skaičius	proc.	mokytojo	vyresniojo mokytojo	metodinio	eksperto
Utenos apskritis		281	239	85,6	9	117	107	6
Anykščių r. sav.		292	256	87,7	14	117	121	4
Ignalinos r. sav. *		261	212	81,2	0	133	75	4
Molėtų r. sav.		234	201	85,9	9	99	90	3
Zarasų r. sav.		204	175	85,8	12	76	81	6
Švenčionių r. sav.		326	293	89,9	28	106	154	5

* pagal Ignalinos rajono savivaldybės administracijos duomenis

Šaltinis: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

Iš minėto 261 pedagoginio darbuotojo 2015–2016 m. m. 49 pedagoginiai darbuotojai neturėjo kvalifikacinės kategorijos¹⁰⁵, taigi, atestuotų¹⁰⁶ pedagoginių darbuotojų 2015–2016 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 212 arba 81,2 proc. (Utenos apskrities rodiklis – 85,6 proc.), ir tai buvo mažiausias rodiklis apskrityje. Iš 212 atestuotų pedagoginių darbuotojų buvo 4 ekspertai (2014–2015 m. m. – 2 ekspertai), 75 – metodininkai (2014–2015 m. m. – 70 metodininkų), 133 – vyresnieji mokytojai (2014–2015 m. m. – 139 vyresnieji mokytojai), pedagogų, turinčių mokytojo kvalifikacinę kategoriją nebuvo. Taigi, nors per metus laiko bendras pedagoginių darbuotojų skaičius sumažėjo 3,0 proc., tačiau 9 darbuotojais (0,5 proc.) padidėjo atestuotų pedagoginių darbuotojų skaičius, o atestuotų pedagoginių darbuotojų dalis išaugo 2,8 proc. p.

Neformalusis vaikų švietimas. Ignalinos rajone veikia dvi neformaliojo vaikų švietimo įstaigos¹⁰⁷ – Ignalinos kultūros ir sporto centras bei Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla.

Ignalinos kultūros ir sporto centras – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla. Pagrindiniai Ignalinos kultūros ir sporto centro tikslai yra tenkinti vaikų pažinimo ir lavinimosi poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais, ugdam pilietiškumą, iniciatyvumą, veiklumą, skatinant saviraišką ir pan. Ignalinos kultūros ir sporto centre vaikams prieinamas platus veiklų spektras: dailės, keramikos, tautinių šokių, dainavimo ir kt. būreliai, plaukimo, teniso, slidinėjimo, biatlono, futbolo užsiėmimai. Ignalinos kultūros ir sporto centre nuo 2010 m. liepos veikė 4 skyriai. Du skyriai – Etninės veiklos bei Kultūros – vykdė kultūrinę, o Sporto skyrius ir Turizmo, dailės ir informatikos skyrius – švietimo veiklą. Nuo 2012 m. rudens Etninės veiklos skyrius panaikintas, o jo pagrindu įsteigtas Ignalinos krašto muziejus.

Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla (toliau – Ignalinos muzikos mokykla) – vienintelė neformaliojo vaikų švietimo mokykla Ignalinos rajone, vykdanči ankstyvojo, pradinio ir pagrindinio bei išplėstinio muzikinio ugdymo programas. Mokykla, vykdydama neformaliojo ugdymo veiklas, siekia ugdyti savarankišką ir kūrybingą žmogų, formuoti vaikų ir jaunimo vertybines nuostatas, ugdyti laisvą, kūrybingą, gebančią gyventi ir atsakingai veikti kintančioje visuomenėje asmenybę. Ignalinos muzikos mokykla veiklą vykdo ir Didžiasalio skyriuje, kuriame šiuo metu dirba vienas fortepijono skyriaus mokytojas. Ugdymo procesas organizuojamas 5 mokyklos skyriuose – fortepijono, akordeono, styginių, pučiamųjų ir teoriniame. Mokyklos mokiniai ir meniniai kolektyvai – styginių ansamblis, liaudiškos muzikos kapela „Nendrelė“, pučiamųjų instrumentų orkestras ir kiti įvairios sudėties kameriniai instrumentiniai ansambliai – daugelio respublikos ir rajono įstaigų organizuojamų įvairių renginių dalyviai, respublikinių bei tarptautinių konkursų laureatai.

Nors mokinių, besimokančių Ignalinos rajono savivaldybės mokyklose, skaičius kasmet mažėjo, tačiau neformaliajame vaikų švietime dalyvaujančiųjų skaičius išliko panašus. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹⁰⁸, 446 mokiniai Ignalinos kultūros ir sporto centre bei 200 mokinių Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykloje buvo ugdomi pagal neformaliojo vaikų švietimo programas. Ignalinos kultūros ir sporto centre veikė 7 formalųjį

105 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, kvalifikacinė kategorija rodo pedagoginio darbuotojo kvalifikaciją, kuri apibūdinama kaip Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma. Kvalifikacinės kategorijos nustatomos pagal kvalifikacinių kategorijų klasifikatorių (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

106 Remiantis mokytojų atestacijos nuostatais, atestacija – tai pedagoginių darbuotojų kompetencijos ir praktinės veiklos įvertinimo procedūra (bendrosios nuostatos).

107 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, išskyrus formaliojo švietimo programas. Įstaigos vykdančios neformalųjį vaikų švietimą vadinamos neformaliojo vaikų švietimo įstaigomis (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis)

108 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

švietimą papildantys būreliai, 19 sportinių grupių ir 1 būrelis iš neformaliojo švietimo programų. Dar 350 mokinių dalyvavo neformaliojo vaikų švietimo programose, kurios finansuojamos valstybės ar Europos Sąjungos lėšomis, skirtomis vaikų ugdymui pagal neformaliojo švietimo programas. Taigi, 64,4 proc. Ignalinos rajono mokinių dalyvavo neformaliojo vaikų švietimo ar formalųjį švietimą papildančiose programose arba lankė būrelius bendrojo ugdymo mokyklose. Lyginant su 2015 m., mokinių dalyvaujančių neformaliojo vaikų švietimo ar formalųjį švietimą papildančiose programose dalis sumažėjo 3,8 proc. p. (2015 m. šis rodiklis siekė 68,2 proc.).

Švietimo pagalbos įstaigos. Ignalinos rajono savivaldybėje veikia viena *švietimo pagalbos įstaiga*¹⁰⁹ – Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras, kurį sudaro Pedagoginis psichologinis ir Pedagogų švietimo skyriai. Pagrindiniai įstaigos tikslai yra šie: organizuoti švietimo darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, metodinę veiklą, inicijuojant aktyvų bendruomenės narių dalyvavimą švietimo pertvarkoje ir kaitoje bei didinti specialiųjų poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčių asmenų ugdymosi veiksmingumą, psichologinį atsparumą teikiant reikalingą informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą mokykloms ir mokytojams. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹¹⁰, per 2015–2016 mokslo metus Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centre vyko 21 kvalifikacijos tobulinimo seminaras, 3 rajono mokytojų konferencijos, specialiosios pedagogikos ir specialiosios psichologijos kursai. Šiuose renginiuose dalyvavo 734 asmenys. Taip pat koordinuota rajono dalykų mokytojų būrelių ir rajono mokytojų metodinės tarybos veikla, Ignalinos rajone veikė 18 metodinių būrelių. 2016 mokslo metais buvo atliktas 147 vaikų (mokinių) kompleksinis pedagoginis psichologinis vertinimas, atlikti 6 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų kalbos ir kalbėjimo sutrikimų įvertinimai. Specialusis pedagogas, logopedas suteikė 150 konsultacijų vadovams, pedagogams, tėvams, pagalbos specialistams, psichologas konsultavo 31 mokinį (vaiką) ir suteikė 83 konsultacijas, taip pat konsultavo 59 pedagogus, pagalbos specialistus, tėvus (globėjus, rūpintojus).

Materialieji švietimo įstaigų ištekliai. Pagal Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaitą¹¹¹, Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose 2016 m. buvo 563 kompiuteriai, iš jų – 380 naudojami mokinių mokymui. Per 2015–2016 mokslo metus mokyklos įsigijo 46 naujus kompiuterius. Bendrojo ugdymo mokyklose taip pat naudojamos 22 interaktyvios lentos, 128 daugialypės terpės projektoriai. Elektroninį dienyną 2015–2016 mokslo metais naudojo visos rajono mokyklos, išskyrus Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos Ceikinių skyrių ir Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklą.

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo informacinių technologijų centro leidinio „Lietuvos švietimas skaičiais“ 2016 m. duomenimis, Ignalinos rajono savivaldybėje vienam mokiniui teko 21,9 m² mokyklos ploto, ir šis rodiklis buvo didesnis už šalies (14,4) bei Utenos apskrities (19,7) vidurkį bei didžiausias iš visų analizuojamų (Anykščių, Molėtų, Zarasų, Švenčionių rajonų) savivaldybių.

Į mokyklas ir iš mokyklų mokiniai pavežami mokykliniais autobusais ir maršrutiniu transportu. 2016 m. duomenimis, į mokyklas ir iš jų Ignalinos rajono savivaldybėje buvo pavežama 490 mokinių (33 proc. visų mokinių), 2011 m. pavežamų mokinių buvo 669 (33,8 proc.).

109 Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, švietimo pagalbos įstaiga - įstaiga, kurios pagrindinė veikla – švietimo pagalbos teikimas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

110 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

111 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

Apibendrinimas

2017 m. pradžioje Ignalinos rajono savivaldybėje veikė 7 bendrojo ugdymo mokyklos (3 gimnazijos, 1 progimnazija, 3 pagrindinės mokyklos, 2 neformaliojo švietimo įstaigos ir 1 švietimo pagalbos įstaiga).

2016–2017 m. m. Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 1 756 mokiniai, tuo tarpu 2011–2012 m. m. – 2 267 mokiniai, sumažėjimas 22,5 proc.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje pagrindinį išsilavinimą įgijo 144 mokiniai (2011 m. – 179 mokiniai), jo neįgijo 6 mokiniai (2011 m. – 8 mokiniai), vidurinį išsilavinimą įgijo 117 mokinių (2011 m. – 216 mokinių) jo neįgijo – 10 mokinių (2011 m. – 6 mokiniai).

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje nebuvo nesimokančių vaikų iki 16 m. (2015 m. tokių mokinių buvo 58).

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje didesnis nei Lietuvoje neišlaikiusiųjų procentas yra 7 valstybinių brandos egzaminų, mažesnis – 3. Tuo tarpu abiturientų valstybinių brandos egzaminų rezultatai buvo prastesni nei standartizuotas šalies rodiklis už 5 valstybinius brandos egzaminus iš 9.

2016 m. 64,4 proc. Ignalinos rajono savivaldybės mokinių dalyvavo neformaliojo vaikų švietimo ar formalųjį švietimą papildančiose programose (2015 m. – 68,2 proc.).

2015–2016 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje 1 mokiniui teko 21,9 m² mokyklos ploto, kai Utenos apskrityje – 19,7 m², šalyje – 14,4 m².

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje į mokyklas ir iš jų buvo pavežami 490 mokinių, tai sudarė 33 proc. visų mokinių (2011 m. buvo pavežami 669 mokiniai, 33,8 proc. visų mokinių).

2.4.2. Sveikatos priežiūra

Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programoje numatytas svarbiausias tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų **sveikata**¹¹² ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Siekiama, kad iki 2025 m. bendrosios vidutinės būsimo gyvenimo trukmės riba būtų 77,5 amžius. Taip pat planuojama sumažinti vidutinės būsimo gyvenimo trukmės skirtumą tarp vyrų ir moterų – nuo 11,06 metų (2012 m.) iki 8 metų (2025 m.), ilgėjant vyrų vidutinei būsimo gyvenimo trukmei. Įgyvendinant šią programą, siekiama sumažinti mirtingumą dėl savižudybių (nuo 31,03 savižudybių rodiklio, tenkančio 100 tūkst. gyventojų 2012 m., iki 12,0 – 2025 m.), mirtingumą nuo piktybinių navikų ir kraujotakos sistemos ligų, dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo ir kt.

Viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra. *Pirminė sveikatos priežiūra*¹¹³ sprendžia pagrindines bendruomenės sveikatos problemas, teikdama vidaus ligų profilaktikos, gydymo, sveikatos išsaugojimo bei reabilitacijos paslaugas. Ignalinos rajono savivaldybėje pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikia UAB „Ignalinos sveikatos centras“ (toliau – Ignalinos sveikatos centras) ir VšĮ „Ignalinos rajono poliklinika“ (toliau – Ignalinos rajono poliklinika).

Ignalinos rajono poliklinikoje 2016 metų pabaigos duomenimis, buvo registruota 8 116 gyventojų, dirbo 90 darbuotojų. Analizuojamu laikotarpiu įstaigoje prisirašiusių pacientų skaičius sumažėjo 15,7 proc.

¹¹² Remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, sveikata – ne tik ligų ir fizinių defektų nebuvimas, bet ir fizinė, dvasinė bei socialinė žmonių gerovė. Sveikatos potencialą ir jo palaikymo sąlygas lemia ekonominės sistemos raidos stabilumas, visuomenės socialinio saugumo ir švietimo garantijos, gyventojų užimtumas ir jų pakankamos pajamos, apsirūpinimas būstu, prieinama, priimtina ir tinkama sveikatos priežiūra, kokybiška mityba, darbo, gyvenamosios ir gamtinės aplinkos kokybė ir kt.

¹¹³ Remiantis <http://www.vlk.lt>, pirminė sveikatos priežiūra – tai nespecializuotų, kvalifikuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų pagal šeimos (bendrosios praktikos) gydytojo ir bendrosios praktikos slaugytojo bei bendruomenės slaugytojo ir akušerio medicinos normų reikalavimus ambulatorinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (t. y. įstaigoje, neteikiančioje stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros paslaugų), pacientų namuose ir globos įstaigose, kompleksas. Paslaugų teikimo pacientų namuose tvarką ir apimtį nustato įstaigos vadovas.

2.4.2.1. lentelė. *ASPI prisirašiusių pacientų skaičius 2011–2016 m. pabaigoje*

Istaiga \ Metai	2011–12–31	2012–12–31	2013–12–31	2014–12–31	2015–12–31	2016–12–31	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
VšĮ „Ignalinos rajono poliklinika“	9 631	9 155	8 999	8 751	8 414	8 116	-15,7

Šaltinis: ASPI

Istaiga sveikatos priežiūros paslaugas, remiantis viešosios įstaigos Ignalinos rajono poliklinikos 2016 m. veiklos ataskaita¹¹⁴, teikia šiuose padaliniuose:

- Ignalinos rajono poliklinikoje;
- 3 ambulatorijose – Didžiasalio, Mielagėnų, Dūkšto;
- 2 bendrosios praktikos gydytojų kabinetuose – Vidiškių, Linkmenų;
- 5 medicinos punktuose – Ceikinių, Daugėlišio, Mažėnų, Šiūlėnų, Kazitiškio;
- Psichikos sveikatos centre;
- Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos odontologijos kabinete;
- Greitosios medicinos pagalbos skyriuje.

Ignalinos rajono poliklinika teikia šias asmens sveikatos priežiūros paslaugas: pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros: šeimos medicinos, pirminės psichikos sveikatos priežiūros, greitosios medicinos pagalbos; slaugos: bendruomenės, bendrosios praktikos, psichikos sveikatos slaugos, ambulatorinės slaugos paslaugas namuose; akušerio – akušerio praktikos; laboratorinės diagnostikos; odontologinės priežiūros (pagalbos).

Ignalinos sveikatos centre teikiamos keturios pagrindinės paslaugų rūšys: šeimos gydytojo, odontologo, ginekologijos – akušerijos ir psichikos sveikatos centro paslaugos.

VšĮ „Ignalinos rajono ligoninė“ (toliau – Ignalinos rajono ligoninė) teikia *stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas*¹¹⁵. Įstaigoje teikiamos pirminio, antrinio lygio stacionarines sveikatos priežiūros ir pirminio, antrinio lygio ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas. 2016 m. Ignalinos rajono ligoninė teikė šias paslaugas: pirminės stacionarines – palaikomojo gydymo ir slaugos, antrines stacionarines – vidaus ligų, vaikų ligų II, reanimacijos ir intensyviosios terapijos I–I (vaikų ir suaugusių), reanimacijos ir intensyviosios terapijos I–II (vaikų), reanimacijos ir intensyviosios terapijos I–II (suaugusiųjų). Ignalinos rajono ligoninėje yra keturi stacionaro gydomieji skyriai, dienos chirurgijos skyrius, hemodializės palata, reabilitacijos skyrius, administracija, ūkio dalis, buhalterija, viešųjų pirkimų tarnyba, vidaus auditas ir kiti skyriai.

*Visuomenės sveikatos priežiūros*¹¹⁶ funkcijas Ignalinos rajone vykdo biudžetinė įstaiga *Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras* (toliau – Ignalinos VSB). Pagrindinis įstaigos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, savivaldybės teritorijoje vykdyti Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Ignalinoje ir pagal sutartis kitose savivaldybėse. Ignalinos VSB vykdo šias pagrindines veiklas: visuomenės sveikatos stebėseną, visuomenės sveikatos stiprinimą bendruomenėse, vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, alkoholio, tabako ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo profilaktiką, lėtinių neinfekcinių ligų, nelaimingų atsitikimų ir traumų profilaktiką, užkrečiamųjų ligų profilaktiką, psichikos sveikatos stiprinimą ir susirgimų profilaktiką, privalomąjį mokymą.

2016 metais visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos buvo teikiamos ir Zarasų rajono savivaldybės gyventojams.

Savivaldybėje valstybės sveikatos politikos įgyvendinimą, įvairių savivaldybėje esančių įmonių, įstaigų ir organizacijų veiklą įgyvendinant sveikatos programas koordinuoja savivaldybės *gydytojas*¹¹⁷.

Įgyvendinant savivaldybės 2016 metų specialiosios sveikatos rėmimo programos priemones, maudymosi sezono metu buvo vykdoma atvirų vandens telkinių vandens kokybės stebėseną nustatytose maudyklose.

114 Pritaikta Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V2-283.

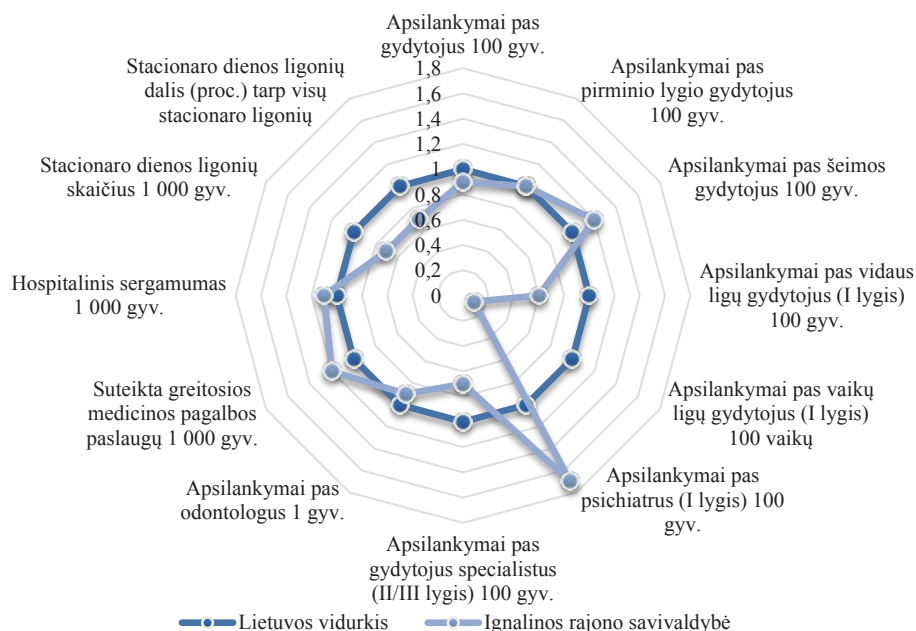
115 Remiantis <http://www.vlk.lt>, *stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos* – tai paslaugos, kurios teikiamos ligoniui gydantis stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, t. y. ligoninėse. Paprastai šios paslaugos ligoninėse teikiamos ne mažiau, kaip 24 valandas. Ligoninėse teikiamos stacionarinės paslaugos gali būti keleto rūšių: aktyviojo gydymo, ilgalaikio gydymo, transplantacijos ir reabilitacijos.

116 Remiantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu, *visuomenės sveikatos priežiūra* – organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma (I skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

117 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), *gydytojas(ai)* – asmenys, turintys universitetinį medicinos (gydytojo) išsilavinimą, įstatymo nustatyta tvarka galintys teikti sveikatos priežiūros paslaugas ir dirbantys sveikatos priežiūros srityje.

Stebima savivaldybei priklausančių Gavio, Ilgio, Lūšių, Palaukinio ežerų vandens kokybė leido užtikrinti vandens saugą, gyventojų sveikatą.

Sveikatos priežiūros ištekliai ir paslaugos. Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų *apsilankymų pas gydytojus*¹¹⁸ rodiklis nedaug atsiliko nuo Lietuvos vidurkio. Ignalinos rajono savivaldybės gyventojai dažniau lankėsi pas šeimos gydytojus ir psichiatrus, o bendras apsilankymų pas pirminio lygio gydytojus rodiklis buvo toks pat kaip ir šalyje. Mažiausiai lankytasi pas vaikų ligų gydytojus (I lygis, 100 gyv.) ir vidaus ligų gydytojus (I lygis, 100 gyv.). Hospitalinis sergamumas Ignalinos rajono savivaldybėje buvo didesnis nei šalyje, o stacionaro dienos ligonių dalis, tenkanti 1 000 gyventojų, – 2,8 proc. p. mažesnė, lyginant su rodikliu šalyje.

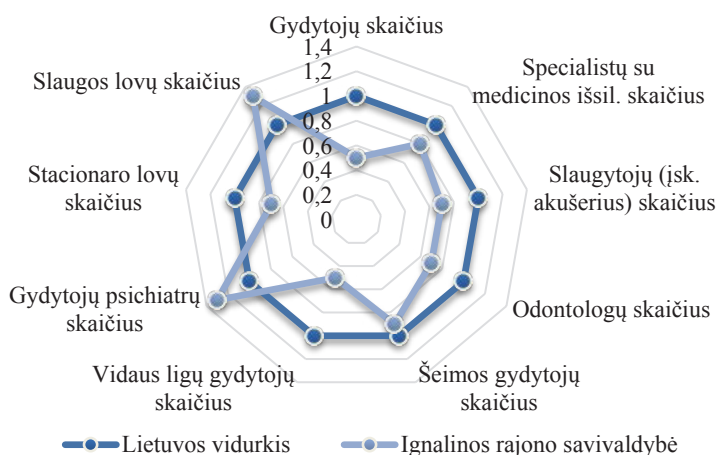

2.4.2.1. pav. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo palyginimas su Lietuvos vidurkiu, 2015 m.*

*analizės rengimo metu Higienos instituto Sveikatos informacijos centras dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (toliau - HISIC)

Ignalinos rajono savivaldybėje *sveikatos priežiūros išteklių*¹¹⁹, išskyrus slaugos lovų skaičių ir gydytojų psichiatrų skaičių, yra 0,5–1 kartą mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje.

2.4.2.2. pav. Sveikatos sistemos išteklių palyginimas su Lietuvos vidurkiu, 2015 m.*

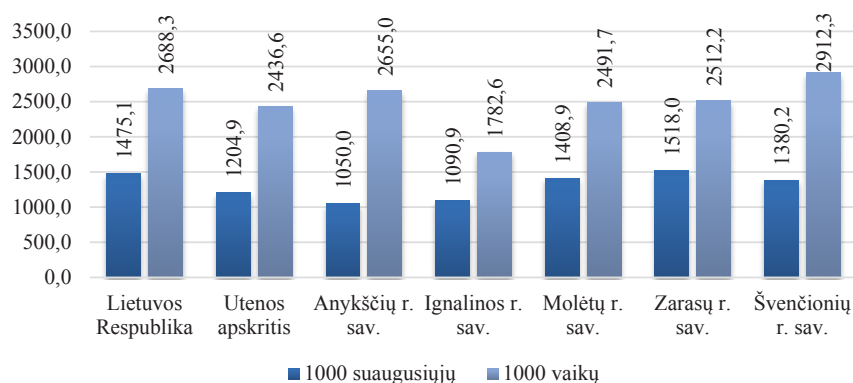
*analizės rengimo metu Higienos instituto Sveikatos informacijos centras dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: HISIC

¹¹⁸ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), *apsilankymai pas gydytojus* – apsilankymai poliklinikoje (konsultacijoje, ambulatorijoje), sveikatos punkte, gydytojų apsilankymai namuose, greitoji medicinos pagalba ir skubiosios konsultacijos. Apsilankymai pas odontologus neįtraukiami.

¹¹⁹ Pagal Lietuvos statistikos departamento leidinį „Sveikatos priežiūros ištekliai“ (2016), *sveikatos priežiūros ištekliai* – tai sveikatos priežiūros įstaigų techniniai resursai (ligoninių lovų skaičius, medicininės aparatūros skaičius ir kt.).

*Sergamumo*¹²⁰ rodiklis padeda įvertinti gyventojų sveikatą, leidžia prognozuoti ir inicijuoti pokyčius sveikatos apsaugos srityje. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje vaikams nustatyta 1,6 karto daugiau naujų susirgimų nei suaugusiems. Savivaldybės gyventojams naujai diagnozuotų susirgimų rodikliai buvo vieni mažiausių, lyginant su Utenos apskritimi ir kitomis analizuojamomis (Anykščių, Molėtų, Zarasų ir Švenčionių rajonų) savivaldybėmis. 1 000-iui suaugusiųjų ir 1 000-iui vaikų tenkantis naujai registruotų susirgimų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje buvo ženkliai mažesnis nei šalyje ir Utenos apskrityje. Lyginant su kitomis vertinamomis savivaldybėmis, 1000-iui suaugusiųjų mažiau naujų susirgimų diagnozuota tik Anykščių rajono savivaldybėje.

2.4.2.3. pav. Naujai užregistruoti susirgimai Ignalinos rajono savivaldybėje, Utenos apskrityje ir Lietuvoje 2016 m.

Šaltinis: HISIC

*Ligotumas*¹²¹ yra dar vienas iš sveikatos statistikos rodiklių. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2015 m. didžiausias ligotumas 100 000-ių gyventojų Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, buvo kraujotakos sistemų ligomis. Lyginant su Utenos apskrities ligotumo rodikliais, Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. stebimas didesnis ligotumas kraujotakos ir kraujodaros organų ligomis, endokrininės sistemos ligomis, psichikos ir elgesio sutrikimais, nervų sistemos ligomis, akių ligomis ir kraujotakos sistemos ligomis.

2.4.2.2. lentelė. Ligotumas Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. * (100 000-ių gyventojų)

Rodiklis	Lietuvos Respublika	Utenos apskritis	Ignalinos r. sav.
Ligotumas infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis	6162,1	5879,7	4696,5
Ligotumas kraujotakos ir kraujodaros organų ligomis	2320,5	2221,6	2909,7
Ligotumas endokrininės sistemos ligomis	13751,1	12324,6	12755,4
Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais	7264,3	6335,4	8306,4
Ligotumas nervų sistemos ligomis	10641,7	8941,4	10226,1
Ligotumas akių ligomis	16016,1	12783,3	13165,9
Ligotumas ausų ligomis	6051,8	5447,7	4364,5
Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis	24315,8	26261,6	27949,7

*analizės rengimo metu Higienos instituto Sveikatos informacijos centras dar neteikė 2016 metų duomenų

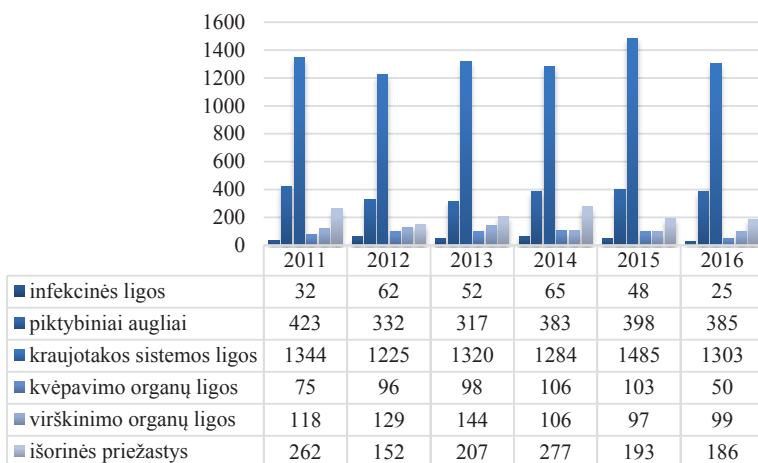
Šaltinis: HISIC

Gyventojų sveikatos būklę tiksliau atspindi *mirtingumo pagal priežastis vertinimas*. Šis rodiklis parodo, kokios sveikatos problemos dominuoja visuomenėje ir kaip jos kinta.

Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, dominuoja mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. Šis rodiklis, tenkantis 100 000-ių gyventojų, Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. (1 303 mirtys) buvo aukštesnis nei šalyje (805 mirtys) ir Utenos apskrityje (1 128 mirtys), viršijo beveik visų analizuojamų savivaldybių rodiklius (išskyrus Zarasų rajono savivaldybę, kur šis rodiklis siekė 1 462). Didelį mirtingumą nuo kraujotakos sistemos ligų lemia senstanti visuomenė Ignalinos rajone.

120 Remiantis www.sic.hi.lt, *sergamumas* – per nustatytą laikotarpį užregistruotų visų ligos atvejų (naujų ir kartotinių), dėl kurių žmonės kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigas, ir tų metų vidutinio gyventojų skaičiaus santykis. Jis reiškia populiacijos suminį sergamumą visomis ligomis.

121 Remiantis www.sic.hi.lt, *ligotumas* – tai bendras visų žinomų ligos atvejų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis tam tikru laiko momentu.

2.4.2.4. pav. Mirtingumas pagal priežastis Ignalinos rajono savivaldybėje (100 000-ių gyventojų), 2011–2016 m.*

*analizės rengimo metu Higienos instituto Sveikatos informacijos centras teikė išankstinius 2016 metų duomenis

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Lyginant su šalies vidurkiu, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje mažesnis mirtingumas fiksuojamas tik nuo infekcinių ligų (savivaldybės rodiklis – 25 mirtys 100 000 gyventojų, šalies – 28 mirtys 100 000 gyventojų), tuo tarpu mirtingumas dėl kitų ligų ženkliai viršijo atitinkamus šalies rodiklius.

Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, 100 000-ių gyventojų Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. teko daugiausiai mirčių, susijusių su piktybiniais navikais ir kraujotakos sistemos ligomis, mažesnis mirtingumas nei kitose vertinamose savivaldybėse fiksuotas dėl infekcinių ligų, kvėpavimo organų ligų ir virškinimo organų ligų.

2011–2016 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje mažėjo mirtingumas visomis ligomis. Labiausiai sumažėjo mirtingumas kvėpavimo organų ligomis (33,9 proc.), taip pat mirtingumas dėl išorinių priežasčių (29,1 proc.).

Norint pasiekti geresnius savivaldybės rodiklius sveikatos apsaugos srityje, būtina užtikrinti, kad sveikatinimo procesas būtų veiksmingesnis, ir kad kiti šalies socialinės–ekonominės sąrangos sektoriai įsipareigotų labiau atsižvelgti į šalies gyventojų sveikatos poreikius. Gyventojų sveikatos lygio pagerėjimą galima užtikrinti kompleksiskai panaudojant visus pagrindinius sveikatinimo veiksnius šiomis strateginėmis kryptimis: kuriant saugesnę socialinę aplinką, mažinant sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį; kuriant sveikesnę fizinę – darbo ir gyvenamąją aplinką; formuojant sveikesnę gyvenseną ir jos kultūrą; kuriant į paciento poreikius orientuotą, kokybiškesnę ir efektyvesnę asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia 2 sveikatos priežiūros įstaigos (VŠĮ „Ignalinos rajono poliklinika“ ir UAB „Ignalinos sveikatos centras“) su savo filialais.

Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Ignalinos rajono savivaldybėje sveikatos priežiūros išteklių, išskyrus slaugos lovų skaičių ir gydytojų psichiatrų skaičių, yra 0,5–1 kartą mažiau nei vidutiniškai Lietuvoje. Slaugos lovų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje yra 1,3 karto didesnis nei vidutiniškai Lietuvoje.

Pagrindinės Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų mirtingumo priežastys yra tokios pačios, kaip ir visoje šalyje bei apskrityje – pirmoje vietoje širdies ir kraujagyslių sistemos ligos, kurias lemia senstanti visuomenė, antroje vietoje – navikinės ligos, trečioje – išorinės priežastys.

2.4.3. Socialinė apsauga

Socialinė apsauga – tai socialinių, ekonominių, organizacinių priemonių sistema, teikianti gyvenimui reikalingas lėšas ir paslaugas gyventojams, kurie įstatymų nustatytais atvejais dėl senatvės, negalios (invalidumo), mirties, ligos, motinystės (tėvystės), nedarbo ir kitų aplinkybių praranda savarankiškumą, pajamas ir negali pakankamai savimi pasirūpinti.

Pagrindinė *socialinių paslaugų*¹²² organizatorė Lietuvoje yra savivaldybė. Organizuojant socialines paslaugas, vis daugiau funkcijų perduodama savivaldybėms, siekiant socialines paslaugas priartinti prie jų gavėjų gyvenamosios vietos. Socialinių paslaugų tinklą Ignalinos rajono savivaldybėje sudaro *socialinės paslaugų įstaigos*¹²³, kurios skirstosi į *stacionarias socialinių paslaugų įstaigas*¹²⁴ ir į *nestacionarias socialinių paslaugų įstaigas*¹²⁵. Socialines paslaugas savivaldybėje teikia biudžetinės įstaigos ir nevyriausybines organizacijos. Kaip ir kitų savivaldybių, Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemia šie veiksniai: mažas gimstamumas ir visuomenės senėjimas (neigiamas gyventojų prieaugis), negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas. Ignalinos rajono savivaldybėje socialines paslaugas administruoja savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyrius.

Siekiant efektyvesnio socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo, savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą 2017 m.¹²⁶ Socialinių paslaugų teikimo tikslas – planuoti socialines paslaugas Ignalinos rajone, stengiantis padaryti jas kaip galima tikslingesnes, labiausiai atitinkančias vietos bendruomenės lūkesčius ir efektyviai sprendžiančias savivaldybėje susiformavusias socialines problemas.

Socialinių paslaugų teikėjai. Ignalinos rajono savivaldybėje socialines paslaugas teikia keturios socialinių paslaugų įstaigos, tarp jų 4 pavaldžios savivaldybei ir 1 nevyriausybinių organizacija. Tai biudžetinės įstaigos – Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras, Dūkšto globos namai, Naujojo Daugėlišio vaikų globos namai, ir nevyriausybinių organizacija (toliau – NVO) – VšĮ Mielagėnų Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijai globos namai.

2.4.3.1. lentelė. Socialinių paslaugų infrastruktūra Ignalinos rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	1. Dūkšto globos namai	Savivaldybės Nevyriausybinių organizacijos Savivaldybės	33	19
		2. VšĮ Mielagėnų Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijai globos namai		60	40
		3. Naujojo Daugėlišio vaikų globos namai		24	24
		4. Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras		32	32
2.	Dienos socialinės globos centras	Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras	Savivaldybės	15	15
3.	Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centras	Dūkšto globos namų Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centras:	Savivaldybės	136 (per metus)	-
		-Dūkšto globos namų Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centras:		48	44
		- pagalba į namus - integrali pagalba		9	9
4.	Dienos socialinės globos skyrius	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Dienos socialinės globos skyrius	Savivaldybės	20	-

122 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *socialinės paslaugos* yra paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai) dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

123 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *socialinių paslaugų įstaiga* – tai socialines paslaugas teikianti įmonė (akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, individuali įmonė), įstaiga (viešoji įstaiga, biudžetinė įstaiga), organizacija (asociacija, labdaros ir paramos fondas, religinė bendruomenė ar bendrija (centras), šeimyna (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

124 Remiantis www.estatistika.stat.gov.lt, *stacionari socialinių paslaugų įstaiga* – socialinės globos įstaiga.

125 Remiantis www.estatistika.stat.gov.lt, *nestacionari socialinių paslaugų įstaiga* – socialinės globos įstaiga (teikianti dienos ar trumpalaikės socialinės globos paslaugas) arba socialinės priežiūros įstaiga (teikianti pagalbą į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas, sociokultūrinės ar kitas bendrąsias socialines paslaugas dienos metu, laikiną apnakvindinimą (iki 3 parų), intensyvią krizių įveikimo pagalbą).

126 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-33.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
5.	Socialinės priežiūros centrai*	Ignalinos Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos „Carito“ vaikų dienos centras „Eldoradas“	Parapija	24	0
		Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai dienos centras	Savivaldybės	15	0
		Rimšės krašto vaikų dienos centras kartu su atvira jaunimo erdve	Asociacija	55	0
6.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Maltos ordino pagalbos tarnybos socialinės paramos centras	Nevyriausybinių organizacijų	35	-

* pagal Ignalinos rajono savivaldybės administracijos duomenis

Šaltinis: Ignalinos rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas 2017 metams

Socialinės paslaugos skirstomos į *ilgalaiques ir trumpalaikes socialines globos paslaugas*¹²⁷. Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa institucijoje teikiama asmenims, kuriems nebegalima teikti socialinių paslaugų jų namuose (arba tos paslaugos yra neefektyvios), asmenims, negalintiems gyventi savarankiškai, naudotis kitomis bendruomenės paslaugomis ir kurie dėl sveikatos būklės bei socialinių – ekonominių veiksnių yra praradę fizinį ir socialinį savarankiškumą, jiems reikalinga medicininė pagalba, slauga ar globa ir kt. paslaugos, reikalingos asmeniui pagal savarankiškumo lygį. Ilgalaikės/ trumpalaikės socialinės globos paslaugos institucijoje apima: konsultavimą, informavimą, tarpininkavimą, apgyvendinimą, maitinimo organizavimą, transporto paslaugų organizavimą, aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymą ir palaikymą, asmeninės higienos paslaugų organizavimą, sveikatos priežiūros paslaugų ir slaugos organizavimą, darbinį įgūdžių ugdymą, sociokultūrines paslaugas ir laisvalaikio organizavimą, kitas paslaugas, atsižvelgiant į asmens nesavarankiškumo lygį. Ilgalaikės socialinės globos paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia Dūkšto globos namai ir VšĮ Mielagėnų Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapiniai globos namai.

Ignalinoje veikiantis Dūkšto globos namų Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centras teikia dienos socialinės ir lankomosios priežiūros, dienos ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas rajono gyventojams. Nuo 2017 metų Dūkšto globos namų Dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centras pradėjo teikti *integralios pagalbos*¹²⁸ (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas.

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Ignalinos rajono savivaldybėje pakankamumo lygį galima teigti, kad Socialinių paslaugų įstaigos rajone išdėstytos tolygiai, jų pakanka. Nepaisant to, socialinių paslaugų teikimo plėtrą Ignalinos rajono savivaldybėje riboja gyventojų paslaugų poreikio neatitinkančios finansinės galimybės. 2016 m. buvo visiškai tenkinamas asmenų su sunkia negalia paslaugų poreikis, nes jiems paslaugos buvo teikiamos iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų ir jų pačių mokesčių už paslaugas. Išlika socialinių paslaugų neįgaliams ir sutrikusio intelekto vaikams ir jų šeimoms poreikis. Tik Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykloje veikia specialiosios paskirties grupė, kurioje teikiamos socialinės paslaugos neįgaliams ir sutrikusio intelekto vaikams ir jaunuoliams nuo 1 iki 21 metų. Sutrikusio intelekto vaikai ir jaunuoliai lanko Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Dienos centrą. 20 suaugusių asmenų, turinčių psichikos sutrikimų, teikiamos užimtumo paslaugos UAB Ignalinos sveikatos centro Psichikos sveikatos centre.

Ignalinos rajono savivaldybės administracijos teigimu, rajone nepakanka socialinių paslaugų trumpalaikio apgyvendinimo šeimoms su vaikais, patyrusioms smurtą arba išgyvenančioms smurtą. Be to, stinga socialinių paslaugų vaikams, netekusiems tėvų globos. Daug vaikų, netekusių tėvų globos, gyvena vaikų globos institucijose, trūksta asmenų, norinčių ir pasirengusių globoti vaikus, taip pat galinčių bet kuriuo paros metu laikinai priimti vaikus į šeimą. Ignalinos rajone labai trūksta psichologinės ir psichoterapinės pagalbos šeimai ir vaikui, bei jos prieinamumo labiau nuo centro nutolusiems gyventojams bei vaikams, turintiems elgesio sutrikimų bei linkusiems į savęs žalą. Trūksta nuolatinių ir tęsinių bendravimo su vaikais įgūdžių stiprinimo, tėvystės ugdymo ir palaikymo bei smurtinių elgesį keičiančių mokymų.

Socialinių paslaugų gavėjai. Poreikį socialinėms paslaugoms turi įvairios Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje

127 Remiantis <http://www.lietuva.gov.lt>, *ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa* – tai visuma paslaugų, kuriomis visiškai nesavarankiškam asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos socialinės globos namuose suaugusiems asmenims su negalia, senų žmonių socialinės globos namuose.

128 Remiantis socialinių paslaugų katalogu, *integrali pagalba* – tai visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu.

gyvenančių žmonių grupės: *senyvo amžiaus asmenys*¹²⁹; *asmenys, turintys negalią*¹³⁰; *asmenys, turintys sunkią negalią*¹³¹; *socialinės rizikos šeimos*¹³² ir *jose augantys vaikai*¹³³; *vaikai, likę be tėvų globos*; *kiti asmenys, turintys socialinių problemų*.

Socialinių paslaugų poreikį *senyvo amžiaus ir neįgaliesiems* asmenims lemia šeimų situacija – vaikai gyvena atskirai arba gyvena kartu, tačiau dirba, ir jiems sunku suderinti profesinius ir šeimos įsipareigojimus. Ignalinos rajono savivaldybės seniūnijose teikiamos socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugos namuose senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia Ignalinos miesto, Ignalinos, Rimšės, Dūkšto, Didžiasalio, Naujojo Daugėlišio, Kazitiškio, Vidiškių seniūnijose. 2016 m. **šios paslaugos** buvo teikiamos 57 asmenims. Socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugos namuose senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia neteikiamos Linkmenų, Mielagėnų, Ceikinių ir Tverečiaus seniūnijose, kadangi šiuo metu poreikio nėra.

Ignalinos rajono seniūnijose yra įsteigti socialinių darbuotojų darbui *su socialinės rizikos šeimomis* etatai, minėtoms šeimoms teikiamos bendrosios ir socialinių įgūdžių ugdymo bei palaikymo paslaugos. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės 2017 metų socialinių paslaugų planu¹³⁴, 2016 m. savivaldybėje buvo 99 socialinės rizikos šeimos, jose augo 201 vaikas, su socialinės rizikos šeimomis dirbo 12 socialinių darbuotojų ir teikė bendrąsias bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas.

2016 m. Ignalinos rajone *laikinoji globa* buvo nustatyta 16 vaikų. Pagrindinė tėvų globos netekimo priežastis – tėvai nesirūpina savo vaikais, netinkamai auklėja. 2016 m. iš šeimų dėl vaikų nepriežiūros buvo paimti 43 vaikai, kuriems reikėjo suteikti laikiną apgyvendinimą. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo globojami 78 vaikai, iš jų: šeimose – 37 vaikai, institucijose – 41 vaikas. 2016 m. 5 vaikų globėju paskirtas Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras, 9 – Naujojo Daugėlišio vaikų globos namai.

Ignalinos rajono savivaldybėje vaikų socialiniams poreikiams tenkinti veikia trys dienos centrai – Ignalinos Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos „Carito“ vaikų dienos centras „Eldoradas“, Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai dienos centras, naujai įkurtas Rimšės krašto vaikų dienos centras kartu su atvira jaunimo erdve.

Ignalinos rajono savivaldybėje buvo sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Švenčionėlių socialinių paslaugų centru, kuris organizavo globėjų ir įtėvių rengimą. 2016 metais Ignalinos rajone taip pat buvo parengti ir atestuoti du socialiniai darbuotojai, kurie pagal globėjų ir įtėvių mokymo ir konsultavimo programą, pradėjo teikti globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugas.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2011–2015 metų laikotarpiu šalyje socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius mažėjo (atitinkamai 8,0 ir 13,7 proc.). Utenos apskrityje bei visose analizuojamose savivaldybėse socialinės rizikos šeimų ir juose augančių vaikų skaičius taip pat mažėjo. Ignalinos rajono savivaldybėje nuo 2011 m. socialinės rizikos šeimų skaičius sumažėjo 27,4 proc. (labiau nei šalyje ir apskrityje ir labiausiai iš visų analizuojamų savivaldybių), o socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius – 22,3 proc. (labiau nei šalyje ir apskrityje, o iš visų analizuojamų savivaldybių didesniu tempu mažėjo tik Molėtų rajono savivaldybės rodiklis).

129 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *senyvo amžiaus asmuo* – sukačęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

130 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, skiriamas *suaugęs asmuo su negalia*; ir *vaikas su negalia*. *Suaugęs asmuo su negalia* – darbingo amžiaus asmuo, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. *Vaikas su negalia* – vaikas iki 18 metų, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai neįgijęs jo amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis bei dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

131 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *asmuo su sunkia negalia*: 1) *vaikas su sunkia negalia* – asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir pagal Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymą pripažintas sunkaus neįgalumo lygis; 2) *suaugęs asmuo su sunkia negalia* – asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuris pagal Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymą yra pripažintas nedarbingu; 3) *senatvės pensijos amžių sukačęs asmuo su sunkia negalia* – sukačęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

132 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *socialinės rizikos šeima* – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba) (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

133 Remiantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, *socialinės rizikos vaikas* – vaikas iki 18 metų, kuris valkatauja, elgetauja, nelanko mokyklos ar turi elgesio problemų mokykloje, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir dėl šių priežasčių jo galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

134 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-33.

2.4.3.2. lentelė. Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius 2011–2015 m. pabaigoje*

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Socialinės rizikos šeimų skaičius						
Lietuvos Respublika	10 608	10 389	10 235	9 930	9 757	-8,0
Utenos apskritis	816	815	770	740	712	-12,7
Anykščių r. sav.	139	131	132	124	131	-5,8
Ignalinos r. sav.	146	138	125	114	106	-27,4
Molėtų r. sav.	140	137	126	117	107	-23,6
Zarasų r. sav.	140	136	139	141	127	-9,3
Švenčionių r. sav.	145	131	126	128	130	-10,3
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius						
Lietuvos Respublika	22 073	21 303	20 664	19 668	19 043	-13,7
Utenos apskritis	1 658	1 610	1 505	1 373	1 314	-20,7
Anykščių r. sav.	314	293	288	259	262	-16,6
Ignalinos r. sav.	274	260	245	215	213	-22,3
Molėtų r. sav.	295	288	258	222	186	-36,9
Zarasų r. sav.	320	302	307	287	257	-19,7
Švenčionių r. sav.	311	280	268	281	289	-7,1

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nemokamą maitinimą Ignalinos rajono savivaldybėje 2011 m. gavo 1 003 moksleiviai. 2016 m. šis skaičius sumažėjo 47,1 proc. – iki 531 moksleivio. Utenos apskrityje ir šalyje nemokamą maitinimą gaunančių moksleivių skaičius mažėjo dar sparčiau nei Ignalinos rajono savivaldybėje (atitinkamai 53,7 proc. ir – 55,4 proc.).

2011–2016 m. laikotarpiu šalyje 24,0 proc. išaugo socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius¹³⁵, Utenos apskrityje – 18,3 proc. Iš visų analizuojamų savivaldybių labiausiai – 1,5 karto – socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius padidėjo Molėtų rajono savivaldybėje. Ignalinos rajono savivaldybėje socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius išaugo 6,1 proc. (nuo 98 asmenų 2011 m. iki 104 asmenų 2016 m.). Augantis socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius rodo, jog Ignalinos rajono savivaldybėje gerėja socialinių paslaugų asmens namuose prieinamumas. Socialinių paslaugų asmens namuose prieinamumą lemia glaudesnis įstaigų, teikiančių šias socialines paslaugas, bendradarbiavimas ir efektyvesnis šių socialinių paslaugų organizavimas.

2.4.3.3. lentelė. Socialinių paslaugų asmens namuose gavėjai 2011–2016 m.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika	15 022	15 902	16 179	18 083	17 826	18 630	24,0
Utenos apskritis	867	912	969	1 182	1 169	1 026	18,3
Anykščių r. sav.	260	248	263	284	292	230	-11,5
Ignalinos r. sav.	98	99	146	113	75	104	6,1
Molėtų r. sav.	168	166	175	340	396	246	46,4
Zarasų r. sav.	152	173	139	194	136	124	-18,4
Švenčionių r. sav.	270	235	146	247	193	206	-23,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011–2015 m. laikotarpiu iki 17 metų amžiaus vaikų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, Ignalinos rajono savivaldybėje skaičius sumažėjo 30,8 proc. Mažiausiai vaikų neįgaliaisiais pripažinta 2015 m. (9), daugiausiai – 2013 m. (15). Utenos apskrityje pirmą kartą neįgaliais pripažintų vaikų skaičius 2011–2015 m. sumažėjo 31,5 proc., šalyje – 13,7 proc. Vaikų, kuriems pirmą kartą pripažinta negalia, skaičius augo Anykščių rajono savivaldybėje (7,7 proc.) ir Zarasų rajono savivaldybėje, kurioje šis rodiklis padidėjo net du kartus (166,7 proc.).

Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius 2011–2015 m. šalyje sumažėjo 18,4 proc., Utenos apskrityje – 24,8 proc. Ignalinos rajono savivaldybėje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 26,0 proc. (nuo 100 asmenų 2011 m. iki 74 asmenų 2015 m.). Rodiklio mažėjimas taipogi

¹³⁵ Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), socialinių paslaugų asmens namuose gavėjus apibrėžia šias paslaugas gaunančių asmenų grupės – senyvo (pensinio) amžiaus asmenys, darbingo amžiaus asmenys su negalia, vaikai su negalia ir pan.

fiksuotas ir visose analizuojamose savivaldybėse. Labiausiai darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius sumažėjo Molėtų rajono savivaldybėje – 33,3 proc.

2.4.3.4. lentelė. Asmenys, pirmą kartą pripažinti neįgaliais, 2011–2015 m. *

Administracinė teritorija	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Vaikai (0 – 17 metų amžiaus)							
Lietuvos Respublika		2 040	2 107	1 723	1 920	1 760	-13,7
Utenos apskritis		111	112	69	86	76	-31,5
Anykščių r. sav.		13	16	9	15	14	7,7
Ignalinos r. sav.		13	14	15	10	9	-30,8
Molėtų r. sav.		17	15	12	12	8	-52,9
Zarasų r. sav.		6	13	9	8	16	166,7
Švenčionių r. sav.		17	17	11	8	8	-52,9
Darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus)							
Lietuvos Respublika		14 880	13 993	13 096	12 951	12 148	-18,4
Utenos apskritis		808	757	720	709	608	-24,8
Anykščių r. sav.		148	133	151	133	117	-20,9
Ignalinos r. sav.		100	93	108	84	74	-26,0
Molėtų r. sav.		132	102	93	96	88	-33,3
Zarasų r. sav.		98	107	87	99	67	-31,6
Švenčionių r. sav.		138	130	122	112	117	-15,2

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybėje socialinės pašalpos gavėjų¹³⁶ skaičius 2011–2016 m. laikotarpiu mažėjo (50,4 proc.). Šalyje socialinės pašalpos gavėjų skaičius per tą patį laikotarpį sumažėjo 60,2 proc., Utenos apskrityje – 56,2 proc. Socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus mažėjimą nulemti galėjo glaudus tarpinstitucinis bendradarbiavimas sprendžiant socialinės apsaugos problemas, aktyvus vietos bendruomenės dalyvavimas, nedarbo lygio mažėjimas ir kt.

2.4.3.5. lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms 2011–2016 m.

Administracinė teritorija	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Socialinių pašalpų gavėjų skaičius								
Lietuvos Respublika		221 062	221 922	190 009	140 114	110 701	87 898	-60,2
Utenos apskritis		14 522	14 890	13 143	9 671	7 904	6 361	-56,2
Anykščių r. sav.		3 834	3 765	3 312	2 429	1 980	1 497	-61,0
Ignalinos r. sav.		2 292	2 245	2 116	1 745	1 433	1 136	-50,4
Molėtų r. sav.		1 771	1 907	1 470	1 037	894	716	-59,6
Zarasų r. sav.		2 454	2 496	2 193	1 585	1 290	1 175	-52,1
Švenčionių r. sav.		2 334	2 211	2 009	1 158	788	597	-74,4
Išlaidos socialinėms pašalpoms, tūkst. Eur								
Lietuvos Respublika		177 326,4	173 622,4	147 174,1	103 786,5	77 323,2	60 709,8	-65,8
Utenos apskritis		11 792,6	11 999,9	104 11,4	72 94,3	5 636,8	4 503,5	-61,8
Anykščių r. sav.		3 190,5	3 160,3	2 604,6	1 812,4	1 405,6	1 063,2	-66,7
Ignalinos r. sav.		1 939,3	1 873,4	1 719,0	1 385,6	1 060,5	818,7	-57,8
Molėtų r. sav.		1 395,5	1 447,8	1 102,1	741,5	597,6	482,6	-65,4
Zarasų r. sav.		2 031,0	1 998,4	1 781,5	1 131,2	902,1	825,4	-59,4
Švenčionių r. sav.		1 792,7	1 604,8	1 463,7	818,3	510,6	403,5	-77,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Sumažėjus socialinių pašalpų gavėjų skaičiui bei socialinei paramai tapus tikslingesnei, atitinkamai sumažėjo ir išlaidos socialinėms pašalpoms¹³⁷. Lietuvoje analizuojamuoju laikotarpiu didžiausios išlaidos socialinėms

136 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), socialinės pašalpos gavėjai yra asmenys, gaunantys socialinės apsaugos išmokas pinigais.

137 Pagal Lietuvos statistikos metraštį (2016), išlaidos socialinėms pašalpoms sudaro socialinės apsaugos išmokos pinigais.

pašalpoms buvo 2011 m., mažiausios – 2016 m. (atitinkamai 177 326,4 tūkst. Eur ir 60 709,8 tūkst. Eur), Ignalinos rajone – analogiškai (didžiausios – 2011 m. siekė 1 939,3 tūkst. Eur, mažiausios – 2016 m. ir siekė 818,7 tūkst. Eur). Nuo 2011 m. išlaidos kasmet mažėjo. Ignalinos rajono savivaldybėje išlaidų pokytis 2011–2016 m. buvo mažesnis nei šalyje (65,8 proc.) bei Utenos apskrityje (61,8 proc.) ir siekė –57,8 proc.

Apibendrinimas

2017 m. pradžioje Ignalinos rajono savivaldybėje veikė keturios socialinių paslaugų įstaigos – 4 pavaldžios savivaldybei ir 1 NVO: biudžetinės įstaigos – Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras, Dūkšto globos namai, Naujojo Daugėlišio vaikų globos namai, ir NVO – VšĮ Mielagėnų Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijiniai globos namai.

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje buvo 106 socialinės rizikos šeimos (2011 m. – 146 šeimos), kuriose augo 213 vaikų (2011 m. – 274 vaikai).

2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje socialinių paslaugų asmens namuose gavėjų skaičius dėl gerėjančio šios socialinės paslaugos prieinamumo išaugo 6,1 proc.

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 74 darbingo amžiaus asmenys ir 9 vaikai pirmą kartą pripažinti neįgaliaisiais (2011 m. – 100 darbingo amžiaus asmenų ir 13 vaikų).

2011–2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje socialinių paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 50,4 proc., (šalyje ir Utenos apskrityje – atitinkamai – 60,2 proc., Utenos apskrityje – 56,2 proc.), išlaidos socialinėms pašalpoms – 57,8 proc. (šalyje ir Utenos apskrityje – 65,8 proc. ir 61,8 proc.).

2.4.4. Kultūra ir menas

Kultūra gali būti apibrėžiama kaip: 1) žmogaus bei visuomenės gerbiami ir puoselėjami objektai ir reiškiniai, jų formos ir sistemos, kurių funkcionavimas leidžia kurti, panaudoti ir perteikti tai, kas suvokiama kaip materialinės ir dvasinės vertybės; 2) sukeliantis pagarbą tobulumo laipsnis, pasiektas kurioje nors veiklos srityje; išprusimas. Kultūra yra sudėtinė visuma apimanti žinias, tikėjimus, moralę, teisę, papročius ir kitus vertingus, gerbiamus ir puoselėjamus gebėjimus, kuriuos žmogus įgyja kaip konkrečios visuomenės narys konkrečiu istoriniu laikotarpiu.¹³⁸ **Menas** gali būti apibrėžiamas kaip: 1) kūrybinis tikrovės atspindėjimas vaizdais (pavyzdžiui, dailė); 2) kuri nors kūrybinio tikrovės atspindėjimo vaizdais sritis (pavyzdžiui, vaizduojamasis menas, taikomasis menas); 3) mokėjimas dailiai, nepriekaištingai, gerai ką daryti, meistriškumas (pavyzdžiui, aktorystės menas, karo menas, vadovavimo menas, bendravimo menas) ir kt. Menas atlieka 5 esmines funkcijas – pramoginę, jausmų išlaisvinimo (katarsinę), techninę, gyvenimo pajvairinimo arba idealinimo, gyvenimo intensyvinimo.¹³⁹ Kultūra ir menas yra priemonės, kurios padeda bendruomenei atskleisti savo gebėjimus, kurti tapatybę ir ją puoselėti. *Kultūros centrai*¹⁴⁰, *bibliotekos*¹⁴¹, *muziejai*¹⁴² ir kitos kultūros įstaigos, vykdydamos tiesioginę veiklą, įgyvendina kultūros politikos tikslus ir uždavinius savivaldybės teritorijoje. Ši sritis apima ne tik institucines struktūras, bet ir pavienes gyventojų kūrybines iniciatyvas.

¹³⁸ Remiantis www.wikipedia.org

¹³⁹ Remiantis www.wikipedia.org

¹⁴⁰ Remiantis Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymu, *kultūros centras* – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas ir šio įstatymo nustatyta tvarka pripažintas juridinis asmuo, kuris savo veikla puoselėja etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuoja profesionalaus meno sklaidą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

¹⁴¹ Remiantis Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymu, *biblioteka* – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, veikiantis informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse ir vykdamas bibliotekų veiklą, arba juridinio asmens, turinčio teisę vykdyti bibliotekų veiklą, struktūrinis padalinys (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

¹⁴² Remiantis Lietuvos Respublikos muziejų įstatymu, *muziejus* – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

Ignalinos rajono savivaldybėje gyventojų kultūrinius poreikius tenkina trys įstaigos – Ignalinos kultūros ir sporto centras, Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Ignalinos VB) ir Ignalinos krašto muziejus (toliau – Ignalinos muziejus).

Ignalinos kultūros ir sporto centras yra viena iš svarbiausių kultūros įstaigų Ignalinos rajone. Remiantis Ignalinos kultūros ir sporto centro veiklos planu 2016–2017 m. m.¹⁴³, kultūros skyriuje dirbo 20 darbuotojų, veikė 23 meno mėgėjų kolektyvai¹⁴⁴, iš jų – 8 kultūros centro kolektyvai; privačios studijos, klubai, kurie aktyviai dalyvauja miesto, rajono bei apskrities šventėse, nacionaliniuose ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose. Ignalinos kultūros ir sporto centras turi 1 skyrių – Šiūlėnų amatų skyrių, kuris organizuoja edukacinius mokymus, kultūrinę veiklą Šiūlėnų bendruomenei.

2.4.4.1. lentelė. Meno mėgėjų kolektyvai ir dalyviai juose 2011–2016 m.

Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Mėgėjų meno kolektyvų skaičius							
Lietuvos Respublika	3 556	3 982	3 985	3 908	3 877	3 863	8,6
Utenos apskritis	328	308	281	280	288	337	2,7
Anykščių r. sav.	63	67	74	84	77	68	7,9
Ignalinos r. sav.	59	15	14	14	26	76	28,8
Molėtų r. sav.	33	35	32	34	35	35	6,1
Zarasų r. sav.	85	85	65	64	63	65	-23,5
Švenčionių r. sav.	68	80	81	83	79	69	1,5
Dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose							
Lietuvos Respublika	42 543	53 131	53 216	52 823	52 967	53 106	24,8
Utenos apskritis	3 996	3 765	3 639	3 480	3 573	3 871	-3,1
Anykščių r. sav.	819	834	1 028	1 072	975	815	-0,5
Ignalinos r. sav.	522	186	191	191	330	698	33,7
Molėtų r. sav.	470	385	348	340	354	403	-14,3
Zarasų r. sav.	1 059	1 075	720	728	734	689	-34,9
Švenčionių r. sav.	725	984	971	1069	858	801	10,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 m. veiklos ataskaita¹⁴⁵, minėtu laikotarpiu buvo surengta 12 meno mėgėjų kolektyvų koncertų, 3 meno mėgėjų kolektyvų spektakliai, 7 profesionalūs spektakliai, 1 profesionalus koncertas, 12 pramoginės muzikos koncertų, 3 kino filmai, 3 parodos, 7 festivaliai, 2 edukaciniai renginiai, 4 konkursai, 4 miesto jubiliejui skirti koncertai.

2016 m. vyko daug renginių, skirtų Ignalinos miesto 150-ties metų jubiliejui, pirmą kartą organizuotas pramoginių ir sportinių šokių festivalis „Ignalina 2016“, sukvietęs šokėjų kolektyvus iš visos Lietuvos ir galintis tapti tradiciniu bei tarptautiniu festivaliu, rudenį suorganizuoti du tradiciniai teatrų festivaliai – visoje Lietuvoje žinomas vaikų ir jaunimo teatrų festivalis „Bildučiai“ bei suaugusiųjų mėgėjų teatrų festivalis „Kaimynų teatrų šventė“.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Utenos apskrityje 2011–2016 m. meno mėgėjų kolektyvų išaugo 2,7 proc. Tam didžiausios įtakos turėjo meno mėgėjų kolektyvų augimas Ignalinos rajono savivaldybėje (nuo 59 – 2011 m. iki 76 – 2016 m.). Šalyje ir beveik visose analizuojamose savivaldybėse (išskyrus Zarasų rajono savivaldybę, kur fiksuojamas 23,5 proc. sumažėjimas) meno mėgėjų kolektyvų skaičius taip pat didėjo. Lyginant 2011 ir 2016 m., šalyje mėgėjų meno kolektyvų padaugėjo 8,6 proc. Meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius šalyje per šešerius metus padidėjo 24,8 proc., o Utenos apskrityje – sumažėjo 3,1 proc. Labiausiai meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius išaugo Ignalinos rajono savivaldybėje (33,7 proc.), o labiausiai sumažėjo – Zarasų rajono savivaldybėje (34,9 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybės teritoriją aptarnauja Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka. Ignalinos VB sudaro Administracija, Dokumentų komplektavimo skyrius, Inovacijų diegimo ir ūkio skyrius, Suaugusiųjų vartotojų aptarnavimo skyrius, Vaikų literatūros skyrius ir 20 filialų (Ceikinių, Didžiasalio, Dietkauščiznos, Dysnos, Dūkšto, Gilūtų, Grybėnų, Kazitiškio, Kazokinės, Linkmenų, Mažėnų, Meikštų, Mielagėnų, Naujojo Daugėlišio, Palūšės, Rimšės, Strigailišio, Šiūlėnų, Tverėčiaus, Vidiškių). Taip pat veikia Antalksnės, Kaniūkų, Rubelninkų, Švedriškės ir Taujūnų bibliotekinio aptarnavimo punktai.

143 Pritarta Ignalinos kultūros ir sporto centro tarybos posėdyje 2016 m. rugsėjo 2 d. Centro tarybos nutarimu (protokolas Nr. MT-4).

144 Remiantis Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymu, mėgėjų meno kolektyvas – asmenų grupė, laisvalaikio užsiimanti menine saviraiška, turinti savo repertuarą ir galinti jį pristatyti žiūrovams (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos 2 straipsnis).

145 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

2016 m. Didžiasalio filialas perkeltas į atnaujintas patalpas Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Didžiasalio skyriuje, kurios buvo renovuotos ir pritaikytos bibliotekos veiklai vykdyti. Taip pat organizuotas Meikštų filialo pertvarkymas ir pritaikymas bibliotekinei veiklai ir vartotojų patogumui po remonto.

2016 m. Ignalinos VB paslaugomis naudojosi Ignalinos rajono savivaldybės gyventojai ir svečiai iš Lietuvos bei užsienio šalių. Per metus Ignalinos VB apsilankė 113 tūkst. lankytojų, lyginant su 2015 m. lankytojų skaičius sumažėjo 16 tūkst. asmenų arba 12,4 proc. Ignalinos VB lankytojų skaičiaus mažėjimą nulemia gyventojų skaičiaus mažėjimas Ignalinos rajono savivaldybėje ir šalyje.

2016 m. pabaigoje Ignalinos VB *dokumentų fondė*¹⁴⁶ buvo 180 478 fizinių vnt. (2015 metais – 179 039 fizinių vnt. arba 0,8 proc. daugiau) dokumentų. Per metus gauta 10 970 fizinių vnt. dokumentų (2015 metais – 11 649 fizinių vnt. arba 5,8 proc. mažiau), didžiąją jų dalį sudarė prenumeruojami periodiniai leidiniai (61,9 proc.) ir knygos (36,5 proc.). Vienam Ignalinos rajono gyventojui vidutiniškai Ignalinos VB ir filialų fonduose 2016 m. buvo 11,2 fizinių vnt. dokumentų (2015 metais – 11,6 arba 3,4 proc. mažiau), iš jų 9,2 fizinių vnt. – knygų (2015 metais – 8,7 arba 5,7 proc. daugiau). Per 2016 metus vienam Ignalinos rajono gyventojui Ignalinos VB ir filialuose gauta po 0,7 vnt. spaudinių, iš jų po 0,25 knygos. Pastaruoju metu visose šalies bibliotekose, įskaitant ir Ignalinos r. savivaldybės viešąją biblioteką, sparčiai vykdomi dokumentų skaitmeninimo procesai, ir mažėjant fizinių vienetų dokumentų skaičiui, vis daugiau jų perkeliama į skaitmeninį (elektroninį) formatą. Gausėjant skaitmeninių dokumentų skaičiui, naudojamas bibliotekų dokumentų fondu tampa paprastesnis, efektyvesnis, taigi, tokiu būdu vartotojams palengvinamas prieigimas prie informacijos. Be to, skaitmeninimas padeda išsaugoti vertingas dokumentų kolekcijas, apsaugo jas nuo tolimesnio neigiamo aplinkos poveikio.

Ignalinos rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje 2016 m. dirbo 47 darbuotojai. 2016 m. didelis dėmesys buvo skiriamas darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, metodinės ir kt. pagalbos teikimui. 2016 m. kvalifikaciją kėlė 42 darbuotojai (2015 m. – 47 darbuotojai), į filialus vyкта 31 kartą (vyko 14 darbuotojų), taip pat teikta metodinė praktinė pagalba informacinių technologijų, dokumentų fondo tvarkymo ir kt. klausimais, organizuoti pasitarimai ir seminarai, parengta 11 pranešimų, organizuotos kelionės ir išvykos į įvairias bibliotekas Lietuvoje ir užsienyje. Darbuotojų profesionalumas sudaro sąlygas inovatyviau ir kokybiškiau teikti bibliotekos paslaugas, formuoti bibliotekos, kaip šiuolaikinės kultūros įstaigos, įvaizdį.

Sėkminga bibliotekos veikla neatsiejama nuo informacinių–komunikacinių technologijų naudojimo ir plėtros. 2015–2016 m. Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka įgyvendino projektą „Vidutinio, vyresnio ir pagyvenusio amžiaus žmonių informacinių, socialinių ir sveikatingumo įgūdžių ugdymas naudojant naujausias kompiuterines technologijas Ignalinos rajono ir Visagino miesto bibliotekose“, po kurio Ignalinos VB atiteko 11 modernių planšetinių kompiuterių, 7 išmanūs televizoriai, kompiuterinių žaidimų, garso, vaizdo įrangos ir kt. Visos šios technologijos bus panaudotos Ignalinos VB vartotojų mokymui ir visapusiškam jų laisvalaikio, kultūros, edukacijos ir kt. poreikių tenkinimui.

Neatsiejama bibliotekų veiklos sritis – renginiai: literatūros, kultūros temomis, informaciniai arba šviečiamoji pobūdžio. Ignalinos r. savivaldybės viešojoje bibliotekoje 2016 m. iš viso buvo surengti 654 renginiai, iš jų – 368 žodiniai, 236 – vaizdiniai, 50 – kompleksinių. Taip pat puoselėta prie Ignalinos VB veikiančių klubų veikla, aktyviai dalyvauta projektinėje veikloje, įvairiose akcijose.

Prie Ignalinos r. viešosios bibliotekos veikia Ignalinos trečiojo amžiaus universitetas (toliau – ITAU). Šio universiteto nariais tapo 115 Ignalinos rajono gyventojų. ITAU veikia aštuoni fakultetai (Turizmo, Sveikatos, Kompiuterinių technologijų, Užsienio kalbų, Tautodailės ir dailės, Istorijos ir politologijos, Namų ūkio ir gamtos, Literatūros ir muzikos), kurių veiklą organizuoja savanoriai bibliotekininkai ir aktyvūs ignaliniečiai¹⁴⁷.

Ignalinos rajono savivaldybėje nuo 2012 m. veikia Ignalinos krašto muziejus, kuriame šiuo metu įrengta edukacinių renginių klasė, dvi nuolatinių ekspozicijų salės, dvi keičiamų ekspozicijų salės. Ignalinos krašto muziejus turi padalinį – Adomo Hrebnickio memorialinį muziejų, esantį Rojaus k., Ignalinos rajone. Ignalinos krašto muziejuje su padaliniu dirba 4 darbuotojai.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹⁴⁸, 2016 m. Ignalinos krašto muziejus suorganizavo 38 renginius, iš jų – 21 parodą, atidaryta ekspozicija „Olimpinis sportas Ignalinos krašte“, pirmą kartą Ignalinoje buvo suorganizuota Muziejų naktis „Rožės pražydėjimas tamsoj“. A. Hrebnickio muziejuje 2016 m. organizuota pavasarinė talka bei Tarptautinė muziejų diena. Čia pradėta nauja tradicija – kasmet muziejaus teritorijoje pasodinti po obelaitę. 2016 m. Ignalinos krašto

146 Remiantis Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymu, *bibliotekos dokumentų fondas* – dokumentų, skirtų bibliotekos vartotojų informaciniais, mokslo, kultūriniais, edukaciniams, profesiniams, laisvalaikio ar kitiems poreikiams tenkinti, visuma (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

147 Remiantis Ignalinos r. savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus 2016 metų veiklos ataskaita, patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-57.

148 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21

muziejuje apsilankė 2 930 lankytojų, prof. A. Hrebnickio memorialiniame muziejuje – 1 700 asmenų. Lyginant su 2015 m., Ignalinos krašto muziejuje apsilankusiųjų skaičius sumažėjo 70 asmenų arba 2,3 proc., o A. Hrebnickio muziejuje apsilankusiųjų skaičius nepakito – išliko toks pat. Ignalinos krašto muziejus ir jo padalinys aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, vyksta intensyvus darbas skaitmeninant muziejines vertybes.

Ignalinos rajono savivaldybėje taip pat veikia J. Grundos galerija „Skaptukas“ (toliau – Galerija). Galerijoje galima susipažinti su autorinėmis medžio, geležies darbų ekspozicijomis.

Ignalinos rajono savivaldybėje aktyviai veiklą vykdo įvairių sričių tautodailininkai, plėtojami įvairūs amatai: kalvystė, karpiniai, keramika, kulinarinis paveldas, liaudies tekstilė, medžio drožyba, tapyba, verbos ir pynimas, verpimas, virvių vijimas, muzikos instrumentų gamyba, žvakių liejimas, veltinių ir milo vėlimas, margučių marginimas.

Ignalinos rajono savivaldybė yra įsteigusi Miko ir Kipro Petrauskų premiją. Premija skiriama už reikšmingiausius, būdingus Ignalinos kraštui muzikos, dailės, choreografijos ir kitų meno sričių kūrybos darbus, etninės kultūros ir tradicijų puoselėjimą bei Ignalinos krašto kultūros reprezentavimą šalyje ir už jos ribų. 2016 m. Miko ir Kipro Petrauskų premija už profesionaliosios muzikos sklaidą, aktyvią 10-ties metų koncertinę veiklą ir Ignalinos krašto reprezentavimą įteikta vokaliniam ansamblui „Iš širdies“.

Ignalinos rajono savivaldybė inicijuoja Ignalinos rajono savivaldybės garbės piliečio vardo teikimą. Garbės piliečio vardas suteikiamas Lietuvos Respublikos piliečiams, asmenims be pilietybės, užsieniečiams, pasižymėjusiems iškiliais darbais Ignalinos rajono bendruomenei ūkio, verslo plėtos, kultūros, meno, švietimo, sporto ir kitose srityse arba už ilgalaikę visuomeninę veiklą bei kilnius poelgius, padariusius teigiamą poveikį visuomenei, už nuopelnus garsinant Ignalinos (miesto arba kitos rajono gyvenamosios vietovės) vardą šalyje ir pasaulyje.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje pagrindinės kultūrinę veiklą organizuojančios įstaigos yra Ignalinos kultūros ir sporto centras, Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka ir 20 jos filialų bei Ignalinos krašto muziejus su filialu Rojaus kaime – Adomo Hrebnickio muziejumi.

2011–2015 m. laikotarpiu mėgėjų meno kolektyvų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje didėjo (+28,8 proc.) sparčiau, nei šalyje (+8,6 proc.), Utenos apskrityje (+2,7) ir kitose analizuojamose savivaldybėse. Dalyvių skaičius mėgėjų meno kolektyvuose Ignalinos rajono savivaldybėje augo (+33,7 proc.) sparčiau nei šalyje (+24,8 proc.) ir Švenčionių rajono savivaldybėje (+10,5 proc.), o mažėjo Utenos apskrityje (-3,1 proc.), Anykščių, Molėtų, Zarasų rajonų savivaldybėse (atitinkamai -0,5 proc., -14,3 proc., -34,9 proc.).

Ignalinos r. savivaldybės viešojoje bibliotekoje 2016 m. apsilankė 113 tūkst. lankytojų arba 12,4 proc. mažiau nei 2015 m. Lankytojų skaičiaus mažėjimą lemia mažėjantis gyventojų skaičius.

Vienam Ignalinos rajono savivaldybės gyventojui vidutiniškai bibliotekų fonduose 2016 m. buvo 11,2 fiz. vnt. dokumentų (2015 metais – 11,6 fiz. vnt. dokumentų). Mažėjant fizinių dokumentų fondui, vis daugiau dokumentų yra perkeliama į skaitmeninį (elektroninį) formatą. Tai palengvina informacijos pasiekiamumą, padeda išsaugoti vertingas dokumentų kolekcijas.

2016 m. Ignalinos krašto muziejuje apsilankė 2 930 lankytojų, prof. A. Hrebnickio memorialiniame muziejuje – 1 700 asmenų. Lyginant su 2015 m. Ignalinos krašto muziejuje apsilankusiųjų skaičius sumažėjo 70 asmenų arba 2,3 proc., o A. Hrebnickio muziejuje apsilankusiųjų skaičius nepakito.

2.4.5. Sportas

Sportas yra įvairiapusiškas visuomeninis reiškiny, turintis savitą kultūrinę, pedagoginę ir estetinę reikšmę. Sportas yra svarbi ir populiari fizinio auklėjimo, pramogų ir aktyvaus poilsio priemonė, kurios pagrindinis skiriamasis bruožas yra varžybos¹⁴⁹.

149 Remiantis www.wikipedia.org

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje veikė šie *sporto klubai*¹⁵⁰ ir *sporto organizacijos*¹⁵¹: Ignalinos orientavimosi sporto klubas „Būdakalnis“, Sporto klubas „Vilimeksas“, Sporto klubas „Fortūna“, Ignalinos krepšinio asociacija, Ignalinos futbolo sporto klubas, Slidinėjimo asociacija „Sėkmės trasa“, Ignalinos sporto klubas „Yoko“, Ignalinos teniso sporto klubas, Ignalinos sporto klubas „Vikingas“, Ignalinos sporto klubas „Ignalinos plaukimo klubas“, Tinklinio sporto klubas „Varnys“, Ignalinos dviračių klubas ir Ignalinos badmintono klubas. Sporto klubų ir sporto organizacijų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje nagrinėjamu periodu išliko nepakitęs (12 vnt.)

2.4.5.1. lentelė. Sporto rodikliai Ignalinos rajono savivaldybėje

Rodiklis \ Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Sporto klubų ir sporto organizacijų skaičius	12	9	9	10	10	12	-
Sportuojančiųjų skaičius sporto klubuose ir sporto organizacijose	491	492	399	474	515	543	10,6
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičius	142	45	111	136	114	146	2,8
Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius	4 493	4 718	3 699	3 707	2 810	3 049	-32,1

Šaltinis: Lietuvos sporto statistikos metraštis ir Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. sporto klubuose ir sporto organizacijose sportavo 543 asmenys, iš jų 134 – moterys, taigi, *sportuojantieji*¹⁵² sudarė 3,3 proc. visų Ignalinos rajono gyventojų. Sportuojančiųjų skaičius savivaldybėje 2011–2016 m. pastoviai didėjo (10,6 proc. augimas). Tuo tarpu sporto klubuose ir sporto organizacijose sportuojančiųjų skaičius Lietuvoje analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 12,9 proc. (nuo 148 001 sportuojančiųjų 2011 m. iki 128 839 sportuojančiųjų 2016 m.).

Analizuojamu 2011–2016 m. laikotarpiu *sporto varžybų*¹⁵³ ir *sveikatingumo renginių*¹⁵⁴ skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje pasižymėjo augimu (2,8 proc. padidėjimas). Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių Ignalinos rajono savivaldybėje mažiausiai buvo surengta 2012 m. (45), daugiausia – 2016 m. (146). Šalyje sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičius išaugo 14,7 proc. (nuo 22 510 renginių 2011 m. iki 25 821 renginių 2016 m.).

Nors sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje nagrinėjamu laikotarpiu didėjo, tačiau *sporto varžybų* ir *sveikatingumo renginių dalyvių*¹⁵⁵ skaičius sumažėjo nuo 4 493 asmenų 2011 m. iki 3 049 asmenų 2016 m. (sumažėjimas – 32,1 proc.). Tam didžiausią įtaką darė mažėjantis Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų skaičius. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje didžiausias buvo 2012 m. (4 718), mažiausias – 2015 m. (2 810). Šalyje sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius 2011–2016 m. sumažėjo 2,9 proc. (nuo 555 196 dalyvių 2011 m. iki 571 361 dalyvių 2016 m.).

Ignalinos rajono savivaldybėje sportininkų rengimu ir sporto veiklos organizavimu užsiima Ignalinos kultūros ir sporto centro Sporto skyrius, kuris organizuoja suaugusiųjų ir moksleivių laisvalaikį, rengia sportininkus Ignalinos rajono, miesto ir Lietuvos Respublikos rinktinėms dalyvauti šalies ir tarptautinėse varžybose, mokymo įstaigoms teikia organizacinę ir metodinę paramą įvairiais kūno kultūros ir sporto klausimais, organizuoja rajono suaugusiųjų varžybas, bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sporto bei saugaus eisimo varžybas, žaidimus ir konkursus, masinius sveikatingumo renginius, sporto šventes, atskirų sporto šakų varžybas, pirmenybes ir turnyrus.

150 Remiantis Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymu, *sporto klubas* – tai pagrindinė sporto institucija, vienijanti gyventojus ir sportininkus fiziniam aktyvumui, sveikai gyvensenai, kūno kultūrai ir sportui plėtoti bei populiarinti, yra sporto klubas (I skyrius, bendrosios nuostatos, 4 straipsnis).

151 Remiantis Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymu, *sporto organizacijos* – yra juridinio asmens teises turintys sporto klubai, sporto mokyklos, sporto centrai, sporto bazės, sporto šakų federacijos, asociacijos, draugijos ir kitos kūno kultūra ir sporto veikla užsiimančios organizacijos bei institucijos, kurios sudaro sąlygas praktikuoti kūno kultūrą ir sportą, rengti sportininkus, organizuoti sporto varžybas ir kitus kūno kultūros bei sporto renginius (I skyrius, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

152 Remiantis Sporto terminų žodynu (2002), *sportuojantysis* apibrėžiamas kaip asmuo, lavinantis savo fizinius gebėjimus, siekiantis fizinės sveikatos sporto institucijose – sporto klubuose.

153 Remiantis Sporto terminų žodynu (2002), *sporto varžybos* – tai sportininkų, komandų, klubų varžymasis, rungtyniavimas pagal tam tikrus nuostatus; joms pasibaigus nustatomi nugalėtojai, prizininkai, skiriamos vietos.

154 Remiantis Sporto terminų žodynu (1996), *sveikatingumo renginys* – ugdymo forma. Tai, kas pagal tam tikrą programą bei vidinę struktūrą padaryta arba daroma sporto srityje. Sveikatingumo renginiai apima įvairius, konkursus, šventes, viktorinas, išvykas ir pan.

155 Remiantis Sporto terminų žodynu (1996), *sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyviai* – asmenys, aktyviai dalyvaujantys sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose.

Remiantis Ignalinos kultūros ir sporto centro veiklos planu 2016–2017 m. m.¹⁵⁶, Ignalinos kultūros ir sporto centre veikė penkių sporto šakų – biatlono, slidinėjimo, futbolo, teniso, plaukimo – grupės. Iš viso – 19 grupių, jas lankė 221 moksleivis, dirbo 10 trenerių. 2016 m. Ignalinos kultūros ir sporto centras suaugusiems rajono gyventojams organizavo įvairių sporto šakų varžybas: futbolo, tinklinio, krepšinio, šaškių, šachmatų, plaukimo, bėgimo, stalo teniso, jėgos sporto, virvės traukimo, strėlyčių mėtymo. Vyko turnyrai, pirmenybės, sporto šventės.

Pagal Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikiamus 2016 m. duomenis, Ignalinos rajono savivaldybėje buvo šios sporto bazės: 1 stadionas, 1 baseinas (25 m ilgio), 9 salės, 1 šaudykla, 5 krepšinio aikštelės, 4 futbolo aikštelės, 2 teniso aikštelės.

Apibendrinimas

Vaikų sportiniu rengimu Ignalinos rajono savivaldybėje užsiima Ignalinos kultūros ir sporto centro Sporto skyrius. 2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje sporto klubų ir sporto organizacijų skaičius išliko nepakitęs (12 vnt.), o sportuojančiųjų skaičius sporto klubuose ir sporto organizacijose didėjo (+10,6 proc.). Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje išaugo +2,8 proc., o dalyvių skaičius juose sumažėjo -32,1 proc.

2.4.6. Nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo politika

Lietuvoje *nevyriausybinių organizacijomis (NVO)* laikomos asociacijos, labdaros ir paramos fondai bei dauguma viešųjų įstaigų¹⁵⁷. Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. aktyviai veiklą vykdė 38 kaimo bendruomenės, 13 sporto nevyriausybinių organizacijų, 10 socialinės srities nevyriausybinių organizacijų, įvairios jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, kt.

Ignalinos rajono savivaldybėje veikia asociacija Ignalinos rajono vietos veiklos grupė (toliau – IRVVG), įregistruota 2007 m. spalio 19 d. IRVVG buvo įkurta Aukštaitijos bendruomenių asociacijos vietos veiklos grupės (toliau – ABAVVG) pagrindu, nusprendus efektyvinti kaimo problemų sprendimą, planuojamų projektų įgyvendinimą Ignalinos rajono mastu.

Ignalinos rajono vietos veiklos grupė vienija Ignalinos rajono kaimo bendruomenes, visuomenines organizacijas, valdžios ir verslo atstovus, iš viso – 31 narį: 27 juridinius ir 4 fizinius asmenis. IRVVG aktyviai dalyvauja rengiant ir įgyvendinant kaimo plėtros planus bei programas Ignalinos rajone, telkia suinteresuotų partnerių pastangas ieškant tinkamiausių sprendimų kaimo vietovių ekonominei ir socialinei gerovei kelti, skatina ir palaiko vietines kaimo žmonių iniciatyvas verslo, gamtos apsaugos, švietimo, kultūros ir kitose srityse, organizuoja kaimo plėtros dalyvių švietimą bei mokymą, organizuoja ir teikia paramą kaimo bendruomenių projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti bei rengia vietos plėtros strategijas¹⁵⁸.

*Jaunimo politika*¹⁵⁹ užtikrina jaunimo interesus įvairiose viešosios politikos srityse, sudaro sąlygas jauniems žmonėms išreikšti save, mokytis vieniems iš kitų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 metų pradžioje Ignalinos rajono savivaldybėje gyveno 2 749 jauni (14–29 m.) asmenys. 2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje jaunų gyventojų skaičius sumažėjo 13,6 proc., ir šis mažėjimas buvo spartesnis nei šalyje (13,1 proc.), tačiau lėtesnis nei Utenos apskrityje (15,4 proc.). Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, sparčiau nei Ignalinos rajono savivaldybėje jaunų žmonių (14–29 m.) skaičius mažėjo tik Švenčionių rajono savivaldybėje – 14,7 proc.

Ignalinos rajono savivaldybėje jaunimo politikos įgyvendinimą organizuoja ir koordinuoja Švietimo ir kultūros skyriaus vyresnysis specialistas, jaunimo reikalų koordiniatorius, ir Ignalinos rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba.

2.4.6.1. lentelė. Jaunimas (14–29 m.) 2016 m. pradžioje

Administracinė teritorija / Rodiklis	Gyventojų skaičius	Jaunuolių (14–29 m.) skaičius	Jaunimo (14–29 m.) dalis proc.
Lietuvos Respublika	2 888 558	543 171	18,8
Utenos apskritis	137 193	24 082	17,6
Anykščių r. sav.	25 755	4 699	18,2

¹⁵⁶ Pritarta Ignalinos kultūros ir sporto centro tarybos posėdyje 2016 m. rugėjo 2 d. Centro tarybos nutarimu (protokolas Nr. MT-4)

¹⁵⁷ Remiantis <http://www.3sektorius.lt>

¹⁵⁸ Remiantis <http://www.irvvg.lt/Apie-mus/>

¹⁵⁹ Remiantis <http://www.jrd.lt>, *jaunimo politika* – tai sistemų ir priemonių visuma, siekianti kuo palankesnių sąlygų asmeninei jauno žmogaus brandai ir sėkmingai integracijai į visuomenę.

Administracinė teritorija / Rodiklis	Gyventojų skaičius	Jaunuolių (14–29 m.) skaičius	Jaunimo (14–29 m.) dalis proc.
Ignalinos r. sav.	16 325	2 749	16,8
Molėtų r. sav.	18 877	3 614	19,1
Zarasų r. sav.	16 636	3 006	18,1
Švenčionių r. sav.	25 180	4 475	17,8

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybė aktyviai vykdo jaunimo politiką – Ignalinos rajone veikia 7 jaunimo organizacijos: asociacija „Žaibo kumštis“, Maltos ordino pagalbos tarnybos Ignalinos grupės jaunieji maltiečiai, Ignalinos rajono bendruomenės centras „Bruknelė“, Ignalinos rajono mokinių asociacija, Ateitininkų Prano Dovydaičio kuopa „Ežerų vaikai“, Lietuvos Šaulių sąjungos Utenos apskrities šaulių 9-osios rinktinės Visagino šaulių kuopos Ignalinos būrys, Ignalinos rajono jaunimo draugija „Sniego gniūžtė“, „Ateities Ignalina“.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹⁶⁰, Ignalinos rajono jaunimo organizacijos 2016 m. prisidėjo organizuojant pagrindinius miesto 150-mečiui skirtus renginius, aktyviai vykdė savo organizacijų veiklas: Ignalinos rajono mokinių asociacija (toliau – IRMA) Ignalinos rajone organizavo Lietuvos moksleivių sąjungos vasaros forumą, nuolat bendradarbiavo su Ignalinos trečiojo amžiaus universitetu organizuojant paskaitas apie išmaniųjų technologijų pritaikymą ir naudojimą kasdienybėje. Taip pat organizuotas dešimtasias jaunimo gyvos muzikos festivalis „Osmosas“. Daugelį metų mieste veikianti IRMA vienija ir stiprina mokinių savivaldas bei aktyviai atstovauja mokinių interesams vietos ir nacionaliniu lygmenimis. Ilgių bendruomenė, įsteigusi Vaikų dienos centrą su atvira jaunimo erdve, visus metus vykdė veiklas skatindama bendruomenės aktyvumą ir kartų bendradarbiavimą. Už šiuos nuopelnus Lietuvos kaimo bendruomenių apdovanojimuose pelnė jaunatviškiausios bendruomenės apdovanojimą.

Apibendrinimas

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje veikė įvairios NVO: 38 kaimo bendruomenės, 13 sporto nevyriausybinų organizacijų, 10 socialinės srities nevyriausybinės organizacijų ir kt.

Ignalinos rajono savivaldybėje veikia asociacija Ignalinos rajono vietos veiklos grupė (IRVVG), vienijanti kaimo bendruomenes, visuomenines organizacijas, valdžios ir verslo atstovus, iš viso – 31 narį.

2011–2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje jaunų žmonių (14–29 m.) skaičius sumažėjo 13,6 proc., kai šalyje – 13,1 proc., Utenos apskrityje – 15,4 proc., Švenčionių rajono savivaldybėje – 14,7 proc. Visos kitose analizuotose savivaldybėse jaunų asmenų skaičius mažėjo ne taip sparčiai, kaip Ignalinos rajono savivaldybėje.

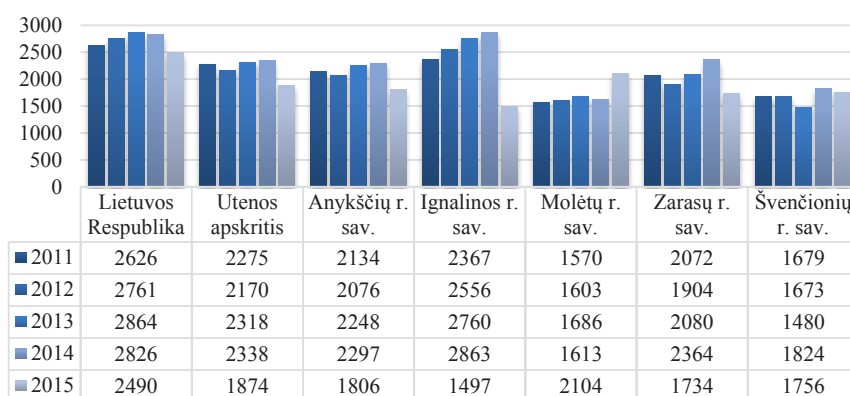
Ignalinos rajono savivaldybėje veikia 7 jaunimo organizacijos, iš kurių 2016 m. aktyviausia – Ignalinos rajono mokinių asociacija (IRMA).

2.4.7. Viešasis saugumas

Viešasis saugumas – tai asmens ir visuomenės interesų apsauga nuo nusikalstamų kėsinių ir gaisrų, technologinių avarijų ar gaivalinių nelaimių. Lietuvoje valstybės politiką viešojo saugumo srityje formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija¹⁶¹.

¹⁶⁰ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21

¹⁶¹ Remiantis www.vrm.lrv.lt

2.4.7.1. pav. 100 000–ių gyventojų teko nusikalstamų veikų 2011–2015 m.*

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015 m. 100 000–ių gyventojų tenkantis *nusikalstamų veikų*¹⁶² skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje (1 497) buvo mažesnis už šalies ir Utenos apskrities rodiklius (atitinkamai 2 490 ir 1 874). Lyginant su 2011 m., šis rodiklis Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 36,8 proc. Taigi, *nusikaltimų prevencija*¹⁶³ Ignalinos rajono savivaldybėje yra vykdoma pakankamai efektyviai. Utenos apskrityje nusikalstamų veikų skaičius, lyginant 2011 m. ir 2015 m., sumažėjo 17,6 proc., o šalies rodiklis – 5,2 proc. 2015 m. daugiausia užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000–ių gyventojų, buvo Molėtų rajono savivaldybėje (2 104).

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. daugiausia buvo įvykdyta *nusikaltimų*¹⁶⁴, vagysčių ir *baudžiamųjų nusižengimų*¹⁶⁵.

2.4.7.1. lentelė. Nusikalstamos veikos Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m.*

Nusikalstamos veikos	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis, absoliutinis, lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Nusikalstamos veikos		432	455	479	486	248	-184
Nusikaltimai		392	413	444	450	236	-156
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai		29	30	51	46	4	-25
Nužudymai		2	-	2	3	-	-
Sunkūs sveikatos sutrikdymai		0	1	-	4	-	-
Išžaginimai ir pasikėsinimai		1	3	-	-	-	-
Plėšimai		2	3	8	5	3	1
Vagystės (nusikaltimai)		166	134	98	134	84	-82
Vagystės iš gyvenamųjų patalpų		34	33	18	39	17	-17
Transporto priemonių vagystės (nusikaltimai)		9	14	16	10	7	-2
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimai		6	6	6	6	3	-3
Viešosios tvarkos pažeidimai (nusikaltimai)		1	5	11	9	5	4
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)		20	14	13	5	1	-19
Baudžiamieji nusižengimai		40	42	35	36	12	-28
Vagystės (baudžiamieji nusižengimai)		22	16	9	13	9	-13
Viešosios tvarkos pažeidimai (baudžiamieji nusižengimai)		-	0	-	-	-	-
Transporto priemonių vagystės (baudžiamieji nusižengimai)		0	0	-	-	1	-

162 Remiantis Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, *nusikalstama veika* – teisės pažeidimas; veika, už kurią baudžiamasis įstatymas numato sankciją (pvz., bausmę, baudžiamojo ar auklėjamojo poveikio, priverčiamąsias medicinos priemones) (II ir III skyrius).

163 Remiantis Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, *nusikaltimų prevencija* – tai baudžiamųjų veikų (nusikaltimų), kitų teisės pažeidimų užkardymas; teisinė prevencija (III skyrius).

164 Remiantis Lietuvos statistikos departamento leidiniu „Nusikalstamumas“ (2016), *nusikaltimas* yra pavojinga ir baudžiamajame kodekse uždrausta veikla (veikimas ar neveikimas), už kurią nustatyta laisvės atėmimo bausmė.

165 Remiantis Lietuvos statistikos departamento leidiniu „Nusikalstamumas“ (2016), *baudžiamasis nusižengimas* yra pavojinga ir baudžiamajame kodekse uždrausta veikla (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta bausmė nėra susijusi su laisvės atėmimu, išskyrus areštą.

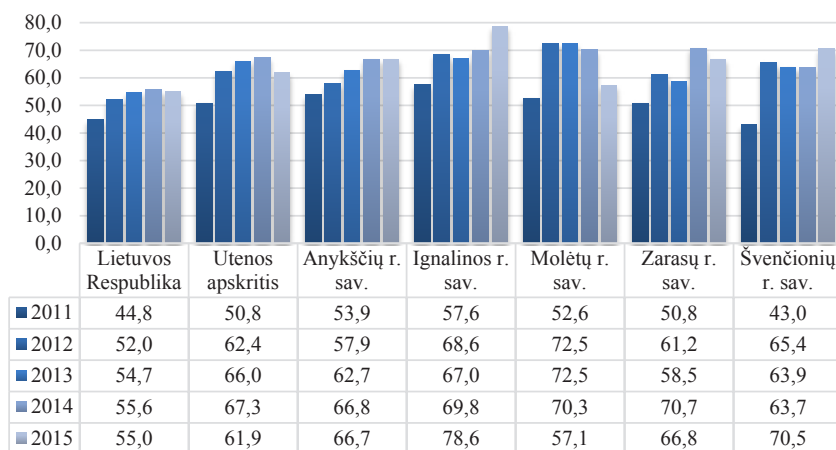
Nusikalstamos veikos	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis, absoliutinis, lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (baudžiamieji nusižengimai)		0	2	5	3	1	1

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojamu laikotarpiu nusikalstamų veikų skaičius kito netolygiai: 2011–2014 m. šis skaičius didėjo, po to ėmė mažėti ir 2015 m., lyginant su 2011 m., sumažėjo 42,6 proc. 2015 m. buvo įvykdyta mažiau nusikaltimų, sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, vagysčių (nusikaltimų), vagysčių iš gyvenamųjų patalpų, transporto priemonių vagysčių (nusikaltimų), kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimų, nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimų), baudžiamųjų nusižengimų, vagysčių (baudžiamųjų nusižengimų). Tuo tarpu išaugo plėšimų, viešosios tvarkos pažeidimų (nusikaltimų) ir nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (baudžiamųjų nusižengimų) skaičius.

Ištirtų nusikalstamų veikų dalis¹⁶⁶ 2011–2015 m. šalyje, Utenos apskrityje ir Ignalinos rajono savivaldybėje didėjo. Šalyje 2011 m. buvo ištirta 44,8 proc. nusikalstamų veikų, 2015 m. šis rodiklis padidėjo iki 55,0 proc. Utenos apskrityje ištiriamų nusikalstamų veikų dalis išaugo nuo 50,8 proc. 2011 m. iki 61,9 proc. 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. laikotarpiu ištiriamų nusikalstamų veikų skaičius išaugo 21,0 proc. p. (nuo 57,6 proc. 2011 m. iki 78,6 proc. (2015 m.)). 2015 m. ištirtų nusikalstamų veikų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje buvo didesnė nei šalyje, Utenos apskrityje ir didžiausia iš visų analizuojamų savivaldybių.

2.4.7.2. pav. Ištirtų nusikalstamų veikų dalis 2011–2015 m. *, proc.

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nusikaltimų išaiškinamumas neatsiejamas ir nuo *policijos pareigūnų*¹⁶⁷ darbo. 2015 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybėje saugumą užtikrino 40 policijos pareigūnų. Rodiklis, nusakantis 100 000-ių gyventojų tenkantį policijos pareigūnų skaičių, 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje (251 pareigūnai), buvo mažesnis nei vidutiniškai šalyje (294 pareigūnų), tačiau viršijo beveik visų analizuojamų savivaldybių rodiklius (išskyrus Švenčionių rajono savivaldybę, kur rodiklis siekė 260). Policijos pareigūnų skaičiaus mažėjimą lemia nuo 2017 m. sausio šalyje įgyvendinami kriminalinės ir viešosios policijos veiklos organizavimo pakeitimai, kuriais remiantis, kriminalinė ir viešoji policija sujungiama į vieną veiklos padalinį. Atlikus šiuos pakeitimus, veiklos padalinio pareigūnai atliks tiek kriminalinės, tiek viešosios policijos funkcijas¹⁶⁸.

Nors policijos ir kitos institucijos kompleksiskai bei aktyviai vykdo prevencines akcijas ir veiklas, nuolat yra griežtinamos sankcijos už Kelių eismo taisyklių pažeidimus, taikomos kitos prevencinio pobūdžio priemonės, *kelių*

¹⁶⁶ Remiantis Lietuvos statistikos departamento leidiniu „Nusikalstamumas“ (2016), *ištirtų nusikalstamų veikų dalis* – tai ištirtų ir ataskaitiniu laikotarpiu užregistruotų nusikalstamų veikų santykis, išreikštas procentais

¹⁶⁷ Remiantis Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymu, *policijos pareigūnas* – Lietuvos Respublikos pilietis, priimtas statutiniu valstybės tarnautoju į policijos įstaigą ir turintis viešojo administravimo įgaliojimus nepavaldiems asmenims (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

¹⁶⁸ Remiantis www.vrm.lrv.lt

*eismo įvykių*¹⁶⁹ skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje didėjo. 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje užregistruoti 9 įskaitiniai kelių eismo įvykiai, kurių metu sužeista 14 žmonių, žuvo 1 žmogus. Kelių eismo įvykiuose sužeistų žmonių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. laikotarpiu padidėjo 75,0 proc., žuvusiųjų skaičius analogiškai sumažėjo (75,0 proc.), o įskaitinių kelių eismo įvykių skaičius padidėjo 12,5 proc. Tuo tarpu šalyje, Utenos apskrityje bei daugelyje analizuojamų savivaldybių (išskyrus Švenčionių rajono savivaldybę, kur fiksuojamas 45,5 proc. augimas) įskaitinių kelių eismo įvykių skaičius mažėjo. Šalyje šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 7,2 proc., Utenos apskrityje – 24,8 proc. Iš kitų analizuojamų savivaldybių įskaitinių kelių eismo įvykių skaičius ženkliausiai sumažėjo Anykščių rajono savivaldybėje – 56,0 proc.

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje užregistruotas 101 *gaisras*¹⁷⁰, informacija apie gaisruose žuvusius asmenis nepateikiama. Gaisrų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m. laikotarpiu nepakito. Analizuojamu laikotarpiu gaisrų skaičius šalyje sumažėjo 18,4 proc., Utenos apskrityje – 18,1 proc. Gaisrų skaičius mažėjo ir visose analizuojamose savivaldybėse, labiausiai – Zarasų rajono savivaldybėje (31,3 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybė aktyviai vykdo prevencijos priemones *civilinės saugos*¹⁷¹ ir *priešgaisrinės saugos*¹⁷² klausimais. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹⁷³, 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybės administracija kartu su Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Ignalinos priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos specialistais vykdė švietėjišką veiklą civilinės ir priešgaisrinės saugos srityje: rengti seminarai švietimo ir kitoms įstaigoms, susitikimai su gyventojais, aptarti civilinės, darbų saugos ir priešgaisrinės saugos klausimai ir kt. Apie gaisrų prevenciją, siekiant užkirsti kelią gaisrų pavojui, gyventojai informuojami internete bei spaudoje: interneto svetainėje www.ignalina.lt, laikraščiuose „Mūsų Ignalina“, „Nauja vaga“ skelbiami straipsniai apie gaisrų prevenciją, saugų krosnių kūrenimą, sausos žolės deginimo ir kitus pavojus.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje gerintos ugniagesių komandų darbo sąlygos, atlikti patalpų ir pastatų remontai Dūkšto, Linkmenų, Mielagėnų, Meikštų ugniagesių komandoms, pagerinta ugniagesių komandų materialinė bazė.

Ignalinos rajono savivaldybėje pastaruoju metu aktyviai vykdoma *korupcijos prevencija*¹⁷⁴. Ignalinos rajono savivaldybės taryba patvirtino Ignalinos rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2015–2018 metų programos įgyvendinimo priemonių planą¹⁷⁵, jame numatyta 17 priemonių.

169 Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, *kelių eismo įvykis* – įvykis kelyje, viešojoje arba privačioje teritorijoje, kai judant transporto priemonei žūsta ar sužeidžiami žmonės, sugadinama ar apgadinama bent viena transporto priemonė, krovinys, kelias, jo statiniai ar bet koks kitas įvykio vietoje esantis turtas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

170 Remiantis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymu, *gaisras* – tai nekontroliuojamas, vykstantis ne tam skirtoje vietoje degimas, keliantis pavojų žmogui, turtui ar aplinkai (pirmasis skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

171 Remiantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymu, *civilinė sauga* – civilinė krašto apsaugos funkcija, apimanti valstybės institucijų, vietos savivaldos vykdomųjų institucijų, visų ūkio subjektų, visuomeninių organizacijų bei gyventojų pasirengimą ekstremaliai situacijai ir veiksmus jai susidarius, visų valstybės išteklių panaudojimą gyventojams išgyventi, šalies ūkio gyvybingumui palaikyti, turtui ir aplinkai nuo susidariusios ekstremalios situacijos poveikio apsaugoti, aktyviai šiuose procesuose dalyvaujant piliečiams (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

172 Remiantis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymu, *priešgaisrinė sauga* – veikla, kuria įgyvendinama gaisrų prevencija ir jų gesinimas, žmonių ir turto gelbėjimas gaisro metu (pirmasis skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

173 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

174 Remiantis www.stt.lt, *korupcijos prevencijos tikslas* – siekti, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų bei verslo įmonių veikla būtų nešališka ir skaidri.

175 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. T-148.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. nusikalstamų veikų skaičius, tenkantis 100 000–ių gyventojų (1 497) buvo mažesnis nei šalyje (2 490) ir Utenos apskrityje (1 874), be to 2011–2015 m. mažėjo (36,8 proc.) sparčiau nei šalyje (5,2 proc.), Utenos apskrityje (17,6 proc.) bei analizuojamose savivaldybėse. Pagal nusikalstamų veikų rūšį Ignalinos rajono savivaldybėje dominavo vagystės (nusikaltimai).

2015 m. ištirtų nusikalstamų veikų dalis Ignalinos rajono savivaldybėje sudarė 78,6 proc., ir tai buvo didesnis rodiklis nei šalyje (55,0 proc.), Utenos apskrityje (61,9 proc.) bei didžiausias iš visų analizuojamų savivaldybių.

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje įvyko 9 įskaitiniai eismo įvykiai (2011 m. – 8 eismo įvykiai), kurių metu sužeista 14 asmenų (2011 m. – 8 asmenys), žuvo 1 žmogus (2011 m. – 4 asmenys). 2011–2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje įskaitinių kelių eismo įvykių skaičius išaugo 12,5 proc., kai šalyje ir Utenos apskrityje – mažėjo, atitinkamai 7,2 proc. ir 24,8 proc.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje užregistruotas 101 gaisras, gaisrų metu žmonių nežuvo. 2011–2016 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje gaisrų skaičius išliko nepakitęs, kai šalyje, Utenos apskrityje gaisrų skaičius sumažėjo atitinkamai 18,4 proc. ir 18,1 proc.

2.5. APLINKOS APSAUGA

Aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius¹⁷⁶.

Pagrindiniai *aplinkos oro* taršos šaltiniai yra pramoniniai procesai, įskaitant energijos gavybą ir gamybinę veiklą, transportas, namų šildymas, atliekų apdorojimas ir kt.

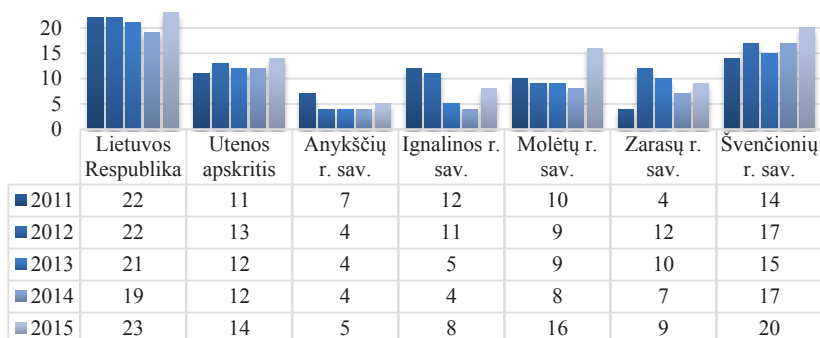
2.5.1. lentelė. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tonomis, 2011–2015 m.*

Administracinė teritorija	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2011 m.
Lietuvos Respublika		67 517,3	64 864,1	60 690,7	56 513,7	65 928,7	-2,4
Utenos apskritis		16 67,1	18 61,2	17 23,5	17 55,9	1 997,0	19,8
Anykščių r. sav.		185,6	121,5	108,2	93,7	140,2	-24,5
Ignalinos r. sav.		221,7	193,0	93,9	64,4	138,4	-37,6
Molėtų r. sav.		201,2	188,5	181,4	153,0	297,3	47,8
Zarasų r. sav.		65,9	214,6	172,0	128,8	155,8	136,4
Švenčionių r. sav.		398,6	448,4	394,8	442,8	504,6	26,6

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2011–2015 m. laikotarpiu šalyje *stacionarių taršos šaltinių*¹⁷⁷ išmetamų teršalų¹⁷⁸ kiekis sumažėjo 2,4 proc., Utenos apskrityje – išaugo 19,8 proc. Išmetamų teršalų kiekiai išaugo ir 3 iš 5 analizuojamų savivaldybių: Zarasų rajono savivaldybėje (2,4 karto), Molėtų rajono savivaldybėje (47,8 proc.) ir Švenčionių rajono savivaldybėje (26,6 proc.). Ignalinos rajono savivaldybėje stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis 2011–2015 m. sumažėjo 37,6 proc. Šis rodiklis taip pat mažėjo ir Anykščių rajono savivaldybėje (24,5 proc.).

2.5.1. pav. Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, 2011–2015 m. *, kg

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal išmetamų teršalų kiekį, tenkantį vienam gyventojui, Ignalinos rajono savivaldybės rodiklis buvo vienas mažiausių iš analizuojamų savivaldybių, ženkliai mažesnis už šalies ir Utenos apskrities vidurkį.

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. vienam gyventojui teko 8 kg, Utenos apskrityje – 14 kg, o šalyje – 23 kg stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų. Iš visų analizuojamų savivaldybių daugiausiai teršalų išmetama Švenčionių rajono savivaldybėje – 20 kg.

Vertinant išmestų teršalų sudėtį Ignalinos rajono savivaldybėje, matyti, kad didžiąją dalį (85,1 proc.) bendros

¹⁷⁶ Remiantis www.wikipedia.org

¹⁷⁷ Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu, *stacionarus taršos šaltinis* – taršos šaltinis, esantis nekintamoje buvimo vietoje. *Taršos šaltinis* – įrenginys, iš kurio teršalai patenka į aplinkos orą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis)

¹⁷⁸ Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu, *teršalai* – medžiaga arba medžiagų mišinys, kuris dėl žmonių veiklos patenka į aplinkos orą ir, veikdamas atskirai ar su atmosferos komponentais, gali pakenkti žmonių sveikatai ir aplinkai arba turtui (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis)

išmestų teršalų 2015 m. sudarė *dujinės ir skystosios medžiagos*¹⁷⁹, o iš jos – 74,1 proc. sudarė *anglies monoksidas*¹⁸⁰ bei 9,4 proc. – *azoto oksidai*¹⁸¹. *Kietosios medžiagos*¹⁸² 2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje sudarė 14,9 proc. išmestų teršalų bendros sudėties. Kietosios medžiagos arba kietosios dalelės atmosferoje skiriamos į KD_{10} ir $KD_{2,5}$. KD_{10} – tai stambios, kietosios dalelės, kurių aerodinaminis skersmuo mažesnis už 10 μm (mikronų). $KD_{2,5}$ – smulkios kietosios dalelės, kurių aerodinaminis skersmuo mažesnis už 2,5 μm (mikronų)¹⁸³. Kietųjų dalelių koncentracijos padidėjimas, kurį lemia transporto šrautai, apskaičiuojamas vertinant transporto priemonių amžių ir jų technines charakteristikas¹⁸⁴.

2.5.2. lentelė. Išmestų teršalų sudėtis 2015 m. *, proc.

Administracinė teritorija	Rodiklis	Kietosios medžiagos	Dujinės ir skystosios medžiagos, iš jų:	Sieros dioksidas	Azoto oksidai	Anglies monoksidas	Lakūs organiniai junginiai	Fluoras ir kiti teršalai
Lietuvos Respublika		5,4	94,6	20,5	15,0	33,8	15,7	9,6
Utenos apskritis		6,6	93,4	1,2	12,2	66,3	1,8	11,8
Anykščių r. sav.		5,8	94,1	2,4	2,1	18,1	-	71,5
Ignalinos r. sav.		14,9	85,1	0,1	9,4	74,1	0,8	0,7
Molėtų r. sav.		17,8	82,2	3,4	5,2	47,5	-	26,1
Zarasų r. sav.		5,3	94,7	3,6	8,9	79,9	0,1	2,2
Švenčionių r. sav.		5,4	94,6	0,1	7,3	68,9	3,0	15,3

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Aplinkos oro kokybei gerinti, oro kokybės valdymo priemonėmis įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybė yra parengusi Ignalinos rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo 2013–2017 m. programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą¹⁸⁵.

Viena svarbiausių grėsmių aplinkai Ignalinos rajono savivaldybėje – šalia, Visagino savivaldybėje esanti Ignalinos atominė elektrinė (IAE). Nors IAE yra neveikianti, o šiuo metu vykdomi saugaus elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbai, visuomet išlieka didelė avarijų ir nelaimingų atsitikimų rizika.

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, pagrindinę *atliekų tvarkymo*¹⁸⁶ sistemos organizavimo funkciją atlieka savivaldos institucijos. Ignalinos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema yra Utenos komunalinių atliekų tvarkymo regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Ignalinos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus funkcijos nuo 2013 m. yra perduotos Ignalinos rajono savivaldybės įmonei SĮ „Kompata“. SĮ „Kompata“ vykdo ir *mišrių komunalinių atliekų*¹⁸⁷, *antrinių žaliavų*¹⁸⁸, *biologiškai skaidžių atliekų*¹⁸⁹, *didžiųjų*¹⁹⁰ bei *statybos ir griovimo atliekų*¹⁹¹ surinkimą ir transportavimą Ignalinos rajone.

2004 m. regioninės atliekų tvarkymo sistemos įkūrimui, plėtrai ir su tuo susijusių investicinių projektų įgyvendinimui Utenos apskrities savivaldybės įsteigė UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centrą“ (toliau – URATC). URATC steigimo sutartimi Ignalinos rajone yra įpareigotas per eksploatuojamas aikšteles surinkti

179 Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, *dujinių ir skystųjų medžiagų* apibrėžimas atskirai neteikiamas, vertinant dujinių ir skystųjų medžiagų kiekį aplinkos ore, atskirai vertinama anglies monoksido ir azoto oksidų koncentracija. Tiksliausi anglies monoksido ir azoto oksidų apibrėžimai pateikiami chemijos vadovėliuose.

180 Remiantis vadovėliu Chemijos pagrindai (2006), *anglies monoksidas* – bespalvė, bekvapė, degios toksiškos dujos. Cheminė formulė – CO (Chemijos pagrindai, 2006).

181 Remiantis vadovėliu Chemijos pagrindai (2006), *azoto oksidas (ai)* – bendras terminas, vartojamas įvairiems azoto ir deguonies junginiams (oksidadams) nurodyti. Cheminė formulė – NO.

182 Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, kietųjų dalelių koncentracija apskaičiuojama remiantis bendra Europos Sąjungos metodika - emep/eea air pollutant emission inventory guidebook 2016.

183 Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596.

184 Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros paaiškinimu.

185 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T-202.

186 Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu, *atliekų tvarkymas* – atliekų prevencijos, apskaitos, deklaravimo, surinkimo, rūšiavimo, ženklavimo, gabenimo, saugojimo, naudojimo bei šalinimo veikla (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

187 Remiantis URATC, *mišrios komunalinės atliekos* – tai atliekos, likusios po pirminio atliekų rūšiavimo. Mišrios komunalinės atliekos šalinamos į buitinių atliekų konteinerį ir surenkamos pagal viešai skelbiamus atliekų surinkimo grafikus.

188 Remiantis www.ecoservice.lt, *antrinės žaliavos* – tai perdirbti tinkamos pakuočių, stiklo, plastiko, metalo, popieriaus ir kartono atliekos.

189 Remiantis URATC, *biologiškai skaidžios atliekos* – tai bet kokios atliekos, kurios gali būti suskaidytos aerobiniu ir anaerobiniu (bedeguoniu) būdu; tai sodo atliekos (nemetamos į bendrą konteinerį, turi būti kompostuojamos), užterštas ar netinkamai perdirbtas popierius ir kartonas, skystos ir kietos maisto produktų atliekos, susidaranti gaminant ar realizuojant maistą.

190 Remiantis URATC, *stambiagabaritės (didžiosios) atliekos* – stambūs buitinių apyvokos daiktai: baldai, dviračiai, buitinė technika, taip pat statybos objektuose vykdomų remonto, griovimo arba rekonstrukcijos susidariusios didelių matmenų atliekos.

191 Remiantis URATC, *statybos ir griovimo atliekos* – atliekos susidaranti statant, rekonstruojant, remontuojant ar griauant statinius, taip pat statybos gaminių brokas.

savivaldybės teritorijoje susidarančias antrines žaliavas, biologiškai skaidžias, didžiasias, statybos ir griovimo, padangų, elektros ir elektroninės įrangos buityje susidarančias pavojingas atliekas. Šiuo metu Ignalinos rajono savivaldybėje URATC eksploatuoja *didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę*¹⁹², esančią Švenčionių g. 31, Ignalinoje, ir *žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę*¹⁹³, esančią Agarinio g. 15, Ignalinoje.

Ignalinos rajono savivaldybėje taip pat veikia trys savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios sistemos:

- elektros ir elektroninės įrangos (toliau – EEĮ) atliekų surinkimo sistema, įdiegta 2011 m. pasirašius sutartį su Gamintojų ir Importuotojų Asociacija. Sistemą eksploatuoja UAB „Ecoservice“ ir UAB „Atliekų tvarkymo centras“.
- EEĮ atliekų surinkimo sistema, įdiegta 2013 m. pasirašius sutartį su VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“. Sistemą eksploatuoja UAB „Atliekų tvarkymo centras“ ir UAB „EMP recycling“.
- pavojingųjų atliekų surinkimo sistema, įdiegta 2011 m. pasirašius sutartį su UAB „Žalvaris“. Sistemą eksploatuoja UAB „Žalvaris“.

Pakuočių atliekų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalinių, medinių, kombinuotų ir kt.) rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti pagal pasirašytas bendradarbiavimo sutartis nuo 2013 m. vykdo VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ ir VšĮ „Žalasis taškas“.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje reglamentuoja Ignalinos rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklės¹⁹⁴.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planu¹⁹⁵, Ignalinos rajono savivaldybėje iš viso yra 87 antrinių žaliavų surinkimo konteinerių pastatymo vietos, iš jų – apie 30 proc. išdėstyta Ignalinos miesto teritorijoje. 87 aikštelės įrengtos gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ir viešose vietose bei 12 aikštelių – sodų ir garažų bendrijų teritorijose.

Nuo 2008 m. Utenos regione susidarančios mišrios komunalinės atliekos šalinamos Europos Sąjungos aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Utenos regioniniame *nepavojingų atliekų sąvartyne*¹⁹⁶ (Mockėnų k., Utenos sen., Utenos r. savivaldybėje). Visi Ignalinos rajono savivaldybėje buvę seni sąvartynai ir šiukšlynai uždaryti ir rekultivuoti.

Nors komunalinių atliekų tvarkymui skiriamas vis didesnis dėmesys, diegiamos modernios atliekų tvarkymo sistemos, atliekų šalinimas dėl atliekų deginimo gamyklų trūkumo, Ignalinos rajone yra nepakankamas. Šiuo metu moderni atliekų tvarkymo gamykla, aptarnausianti Utenos regioną, veikti pradėjo Utenos rajone. Gamykloje pastatyti mechaninio–biologinio apdorojimo įrenginiai, padėsiantys sumažinti į sąvartyną patenkančių atliekų kiekius, atskiriant deginti ar perdirbti tinkamas medžiagas, o biologiškai skaidžios atliekos, iš kurių bus gaunamos biudujos, apdorojamos biologinio apdorojimo įrengimuose.

Ignalinos rajono savivaldybės administracija ir URATC (regioniniu mastu) vykdo visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais, skleidžiant informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, aplinkai palankius atliekų tvarkymo būdus, atliekų tvarkymo svarbą aplinkos kokybės gerinimui ir sistemos plėtros galimybes. Informuojant gyventojus didžiausias dėmesys skiriamas atliekų prevencijos, žaliųjų atliekų, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei specifinių atliekų rūšiavimo susidarymo šaltinyje bei jų surinkimo klausimams. Visuomenės švietimui ir informavimui organizuojami seminarai, konkursai, leidžiami informaciniai lankstinukai, knygelės, straipsniai vietinėje ir regioninėje spaudoje, rengiami reportažai televizijoje ir pan. Apie atliekų rūšiavimą ir jo naudą, apie įgyvendinamus ir įgyvendintus projektus, savivaldybės teritorijoje vykdomas akcijas gyventojai informuojami Ignalinos rajono savivaldybės internetiniame puslapyje (<http://www.ignalina.lt>) bei URATC internetiniame puslapyje (<http://www.uratc.lt>). Šių priemonių pagalba tikimasi didinti gyventojų sąmoningumą rūšiuojant atliekas, saugant gamtinę aplinką, nes visuomenė vis dar per mažai rūpinasi gamtinės aplinkos išsaugojimu ir priežiūra.

Aplinkos apsaugos priemonių finansavimas. Ignalinos rajono savivaldybė kiekvienais metais rengia trejų metų trukmės aplinkos apsaugos programą, skirtą įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose iškeltus tikslus ir uždavinius, skirtus aplinkos būklei ir kokybei rajone pagerinti bei aplinkos užterštumui sumažinti. Taip pat kiekvienais metais rengiamos Ignalinos rajono savivaldybės

192 Remiantis URATC, *didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės* yra skirtos surinkti tas komunalines atliekas, kurios negali būti pilamos ar paliekamos prie atliekų konteinerių ir kurių gyventojai bei kiti smulkūs atliekų turėtojai neturi galimybės pristatyti į šių atliekų perdirbimo arba šalinimo vietas.

193 Remiantis www.atliekos.gamta.lt, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse yra priimamos bioskaidžios atliekos: želdynų karpymo atliekos, nukritę lapai, nupjauta žolė, gėlės, piktžolės; vaisių, daržovių atliekos; medžio žievė, pjuvenos, drožlės, skiedros; smulkios medžių, krūmų genėjimo šakos.

194 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 2 d. sprendimu Nr. T-160.

195 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T-82.

196 Remiantis www.am.lt, *nepavojingų atliekų sąvartynas* – tai sąvartynas, kuriame šalinamos nepavojingos atliekos. *Nepavojingos atliekos* – bet kokios atliekos, nepriskiriamos pavojingoms atliekoms. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, bendrai išskiriama 16 atliekų kategorijų.

aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonės. Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita¹⁹⁷, aplinkos kokybės gerinimo ir aplinkos apsaugos priemonėms iš savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2016 m. panaudota 9,197 tūkst. Eur. Lėšos skirtos užterštų teritorijų sutvarkymui, aplinkos oro kokybės gerinimui, želdinių ir želdynų tvarkymui Ignalinos mieste, projekto „Dūkšto ežero valymas ir pakrančių gamtosauginis tvarkymas“ priežiūros darbams.

Maudymosi vietų užterštumas. Ignalinos rajono savivaldybės vandens telkinių (upių ir ežerų) būklė nuolat stebima. Kuo vandens telkinių kokybė yra geresnė, tuo geriau palaikomas ekosistemos stabilumas. Pagal Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro¹⁹⁸ pateikiamus maudyklų vandens kokybės duomenis, Ignalinos rajono savivaldybėje esančių Lūšių, Gavio ir Ilgio ežerų vandens kokybė atitinka Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“¹⁹⁹ reikalavimus.

Užterštų teritorijų tvarkymas. Ignalinos rajono savivaldybėje vykdomas užterštų teritorijų tvarkymas, siekiant saugios ir švarios aplinkos užtikrinimo. Ignalinos rajono savivaldybės administracija gerina ežerų kokybės būklę. Ežerų kokybės būklės ir kraštovaizdžio gerinimui, kokybiškam rekreacijos plėtojimui įgyvendinti 4 projektai, atliekant Gavaičio, Dūkšto, Paplovinio ir Palaukinio ežerų gamtosauginį valymą, pakrančių gamtosauginį sutvarkymą. Be ežerų kokybės gerinimo, Ignalinos rajone atliekamas teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektų, tokių kaip pesticidų sandėliai, likvidavimo darbai. 2007–2013 ES struktūrinės paramos finansavimo periodu Ignalinos rajono savivaldybėje atliktas pesticidų sandėlio Rubelninkų kaime, Ceikinių seniūnijoje, likvidavimas, mažinant požeminių ir paviršinių vandenų taršą.

Gamtos ištekliai ir saugomos teritorijos. Ignalinos rajono savivaldybėje gausu gamtos išteklių – upių, ežerų, saugomų teritorijų ir pan., todėl didelis dėmesys skiriamas gamtos apsaugai, kurią sudaro priemonių sistema ir kuri palaiko sąveiką tarp žmogaus veiklos ir gamtinės aplinkos. Ji padeda racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius (gyvosios ar negyvosios gamtos elementus (augaliją, gyvūniją, įskaitant ir buveines, žemės paviršių ir jos gelmes), kuriuos žmogus naudoja arba gali naudoti savo reikmėms), saugoti gamtą nuo kenksmingo tiesioginio ar netiesioginio ūkinės veiklos poveikio.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2015 m. išmetamų teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių sumažėjo 37,6 proc., šalyje – 2,4 proc., o Utenos apskrityje, priešingai, išaugo 19,8 proc. Pagal išmetamų teršalų kiekį, tenkantį 1-am gyventojui, Ignalinos rajono savivaldybės rodiklis buvo vienas mažiausių tarp analizuojamų savivaldybių (8 kg), mažesnę rodiklį turėjo tik Anykščių rajono savivaldybė (5 kg).

Ignalinos rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemas administruoja ir organizuoja SI „Kompata“. URATC Ignalinos rajone per eksploatuojamas aikšteles surenka savivaldybės teritorijoje susidarancias antrines žaliavas, biologiškai skaidžias, didžiąsias, statybos ir griovimo, padangų, elektros ir elektroninės įrangos buityje susidarancias pavojingąsias atliekas. Utenos regione, taigi ir Ignalinos rajono savivaldybėje, susidarancias mišrios komunalinės atliekos šalinamos Utenos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne (Mockėnų k., Utenos sen., Utenos r. savivaldybėje).

Ignalinos rajono savivaldybės ežerų vandens kokybės būklė atitinka Lietuvos higienos normų reikalavimus ir yra saugūs poilsiautojams. Ignalinos rajono savivaldybėje vykdomas užterštų teritorijų tvarkymas: gerinama ežerų kokybės būklė, atliekamas teršiančių medžiagų kaupimo ir regeneravimo objektų – pesticidų sandėlių – likvidavimas ir t. t.

¹⁹⁷ Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21

¹⁹⁸ Remiantis www.smlpc.lt

¹⁹⁹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055

2.6. INFRASTRUKTŪRA

2.6.1. Transportas ir susisiekimas

Gera išplėtotą kelių **infrastruktūra** yra vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių regiono ekonominę ir socialinę raidą. Transportas skirstomas į tris pagrindines kategorijas – oro, žemės ir vandens²⁰⁰.

Ignalinos rajono savivaldybės automobilių tinklo karkasą formuoja 6 *krašto keliai*²⁰¹ ir jų dalys bei 36 *rajoniniai keliai*²⁰² ir jų dalys. *Magistralinių kelių*²⁰³, kertančių savivaldybės teritoriją, nėra. Pagrindiniai krašto keliai Ignalinos rajono savivaldybėje yra šie: nr. 102 „Vilnius–Švenčionys–Zarasai“, nr. 111 „Utena–Kaltanėnai–Švenčionys“, nr. 112 „Ignalina–Didžiasalis“, nr. 113 „Dūkštas–Visaginas“, nr. 114 „Molėtai–Kaltanėnai–Ignalina“, nr. 179 „Dusetos–Degučiai–Dūkštas“. Netoli nuo Ignalinos rajono savivaldybės yra A6 magistralinis kelias „Kaunas–Zarasai–Daugpilis“, kuris sutampa su Europos tinklo magistraliniu keliu E262, einančiu per Lietuvą, Latviją ir Rusiją (nuo Kauno iki Ostravo).

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje taip pat praeina *geležinkelio*²⁰⁴ atkarpa Vilnius–Turmantas bei tarptautinis geležinkelio maršrutas Sankt Peterburgas–Varšuva.

Ignalinos rajone yra vienas oro transporto infrastruktūros objektas – Ignalinos *aerodromas*²⁰⁵, įsikūręs Didžiasalio k., Ignalinos sen. Pagrindinė aerodromo paskirtis – aviacinio turizmo plėtotė.

Vienas reikšmingiausių kelių būklės vertinimo rodiklių – esama kelių danga. Ignalinos rajono savivaldybės vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2015 m. pabaigoje siekė 1 371 km. *Keliai su patobulinta danga*²⁰⁶, 2015 m. sudarė 12,5 proc. visų Ignalinos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir tai buvo didžiausias rodiklis tarp visų analizuojamų (Anykščių, Molėtų, Zarasų, Švenčionių rajonų) savivaldybių. Šalies vidurkis 2015 m. siekė 18,1 proc., Utenos apskrityje – 11,6 proc. visų vietinės reikšmės kelių buvo su patobulinta danga. 2012–2015 m. laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje, kelių su patobulinta danga skaičius didėjo (atitinkamai – 1,8 proc. ir 2,9 proc.), o Utenos apskrityje – mažėjo (1,2 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. *žvyrkeliai*²⁰⁷ sudarė 53,4 proc. visų vietinės reikšmės kelių. Pagal šį rodiklį Ignalinos rajono savivaldybė atsiliko nuo šalies (62,8 proc.), Utenos apskrities (61,4 proc.), Anykščių (77,0 proc.) ir Zarasų (65,9 proc.) rajonų savivaldybių rodiklių. 2012–2015 m. laikotarpiu žvyro kelių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje išaugo 5,5 proc., kai šalyje – 0,2 proc., Utenos apskrityje – 0,7 proc. Tuo tarpu daugelyje analizuojamų savivaldybių žvyro kelių skaičius išliko nepakitęs, ir mažėjo tik Anykščių rajono savivaldybėje – 1,2 proc.

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. *grunto keliai*²⁰⁸ sudarė 34,1 proc. visų vietinės reikšmės kelių, grunto kelių dalis buvo didesnė nei šalyje (19,2 proc.), Utenos apskrityje (27,0 proc.), Anykščių (11,7 proc.) ir Zarasų (26,0 proc.) rajonų savivaldybėse. 2012–2015 m. laikotarpiu grunto kelių dalis Ignalinos rajono savivaldybėje nepakito, šalyje išaugo 2,9 proc., o Utenos apskrityje – sumažėjo 0,9 proc. Iš kitų analizuojamų savivaldybių grunto kelių dalis pasikeitė tik Anykščių rajono savivaldybėje – sumažėjo 9,5 proc.

2.6.1.1. lentelė. Vietinės reikšmės kelių pasiskirstymas pagal dangas 2012–2015 m. *, km

Vietovė	Rodikliai	Metai				Pokytis proc., lyginant 2012 m. ir 2015 m.
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	
Lietuvos Respublika	Kelių su patobulinta danga ilgis	11 175	11 220	11 466	11 503	2,9
	Žvyro kelių ilgis	39 880	40 117	40 131	39 964	0,2
	Grunto kelių ilgis	11 868	11 877	12 185	12 217	2,9
	Kelių ilgis iš viso	62 923	63 214	63 782	63 684	1,2

200 Remiantis www.wikipedia.org

201 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, *krašto keliais* vadinami keliai, jungiantys magistralinius kelių, administracinių vienetų centrus ir didžiuosius miestus arba besijungiantys vienas su kitu (I skyrius, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

202 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, *rajoniniais keliais* vadinami keliai, jungiantys krašto kelių, miestus, kaimus, kitus objektus, bet nepriskirti krašto keliams (I skyrius, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

203 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, *magistraliniais keliais* vadinami tarptautinio susisiekimo Lietuvos keliai (I skyrius, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

204 Remiantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymu, *geležinkelių transporto eismas* – geležinkelių riedmenų judėjimas geležinkelių keliais (I skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

205 Remiantis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu, *aerodromas* – nustatytas žemės arba vandens paviršiaus visas plotas (įskaitant visus statinius, įrenginius ir įrangą) arba jo dalis, skirti orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti žemės arba vandens paviršiumi (I skyrius, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

206 Lietuvos automobilių kelių direkcija *kelių su patobulinta danga* skirsto į asfaltbetonio ir cementbetonio.

207 Remiantis Lietuvos statistikos departamento Automobilių kelių statistinio tyrimo metodika (2015), *žvyrkeliai* – tai keliai, padengti žvyru.

208 Remiantis Lietuvos statistikos departamento Automobilių kelių statistinio tyrimo metodika (2015), *grunto keliai* – keliai be dangos.

Vietovė	Rodikliai	Metai				Pokytis proc., lyginant 2012 m. ir 2015 m.
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	
Utenos apskritis	Kelių su patobulinta danga ilgis	758	869	765	749	-1,2
	Žvyro kelių ilgis	3 942	3 941	3 938	3 968	0,7
	Grunto kelių ilgis	1 759	1 760	1 760	1 743	-0,9
	Kelių ilgis iš viso	6 458	6 570	6 462	6 460	0,0
Ignalinos r. sav.	Kelių su patobulinta danga ilgis	168	168	171	171	1,8
	Žvyro kelių ilgis	694	694	691	732	5,5
	Grunto kelių ilgis	468	468	468	468	0,0
	Kelių ilgis iš viso	1 330	1 330	1 330	1 371	3,1

*analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas teikė duomenis už 2012–2015 m.

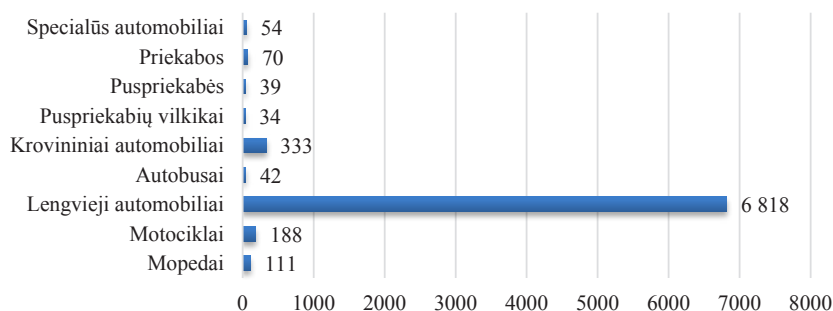
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Atsižvelgiant į kelių dangos rodiklius Ignalinos rajono savivaldybėje galima teigti, jog didžiausias susisiekimo infrastruktūros trūkumas Ignalinos rajone yra didelis žvyrkelių skaičius. Tai rodo, jog kelių būklę tikslinga tobulinti.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita²⁰⁹, 2016 m. iš Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų Ignalinos rajono savivaldybei vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti skirta 920,70 tūkst. Eur. (2015 m. – 1 137,55 tūkst. Eur). Ignalinos rajono savivaldybėje valstybinių kelių priežiūrą ir eksploataciją vykdo VĮ „Utenos regiono keliai“.

Išplėtotą *dvaračių takų*²¹⁰ infrastruktūra ne tik palengvina susisiekimą, tačiau yra svarbi turizmo infrastruktūros dalis, įtakojanti turizmo skatinimą, aktyvaus poilsio propagavimą. Siekiant realizuoti susisiekimo dviračiais bei dviračių turizmo potencialą, Ignalinos rajono savivaldybėje siekiama sukurti dviratininkų poreikius atitinkančią infrastruktūrą. Ignalinos rajono savivaldybėje, remiantis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dviračių infrastruktūros plėtros specialiuoju planu²¹¹, praeina Europos dviračių takų tinklo EuroVelo dviračių trasa EV11 Lazdijai–Druskininkai–Vilnius–Ignalina–Zarasai, kurios bendras ilgis savivaldybės teritorijoje yra 12,7 km. Taip pat numatomos trys regioninės trasos, kurios bendrai savivaldybės teritorijoje sudarys 107,3 km tinklą. Trasa R1 yra „Aukštaitijos dviračių žiedo“ atkarpa ir susideda iš trijų jungčių, išsidėsčiusių vakarinėje ir šiaurinėje savivaldybės teritorijos dalyse. Trasa R2 yra pagrindinė Aukštaitijos nacionalinio parko dviračių trasa. Trasa R3 prasideda Ignalinos mieste ir per Rimšės miestelį veda į Visagino miesto ir Zarasų rajono savivaldybes. Be to, suplanuota ir 41 vietinė dviračių takų trasa.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ignalinos rajono savivaldybėje, kaip ir šalyje bei Utenos apskrityje, didžiausią *transporto priemonių*²¹² dalį 2016 m. sudarė *lengvieji automobiliai*²¹³. 2016 m. pabaigoje Ignalinos rajono savivaldybėje buvo registruoti 6 818 lengvieji automobiliai, ir tai sudarė 88,7 proc. visų Ignalinos rajono savivaldybės transporto priemonių. Šalyje lengvieji automobiliai sudarė 86,1 proc., Utenos apskrityje – 88,5 proc. visų transporto priemonių

2.6.1.1. pav. Kelių transporto priemonių skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m., vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

209 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

210 Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, *dvaračių takas* – dviračių eismui skirtas kelias arba kelio dalis, pažymėti tam skirtais kelio ženklais. Dvaračių takas privalo būti atskirtas nuo kelio ar jo dalių kelio inžinerinėmis priemonėmis (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

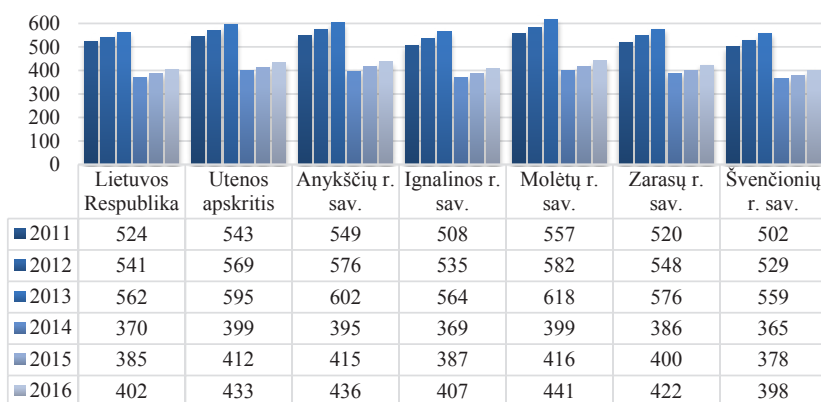
211 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 11 d. sprendimu Nr. T-126.

212 Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, *transporto priemonė* – priemonė žmonėms ir (arba) kroviniams, taip pat ant jos sumontuoti stacionariai įrangai vežti. Ši sąvoka taip pat apima traktorius, savaeigės mašinos ir eismui ne keliais skirtas transporto priemones (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).

213 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu, *krovininis automobilis* – motorinė transporto priemonė, skirta vežti krovinius, vilkti priekabas ar puspriekabas. Traktoriai ir savaeigės (visureigės) mašinos nelaikomi krovininiais automobiliais (2 straipsnis).

Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. *krovininiai automobiliai*²¹⁴ sudarė 4,3 proc., *motociklai*²¹⁵ ir *mopedai*²¹⁶ – 3,8 proc. visų transporto priemonių. Šalyje ir Utenos apskrityje krovininiai automobiliai atitinkamai sudarė 5,4 proc. ir 4,5 proc., motociklai ir mopedai – 2,6 proc. ir 3,4 proc. visų transporto priemonių.

2011–2013 m. lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, augo tiek šalyje, tiek Utenos apskrityje, tiek Ignalinos rajono savivaldybėje (atitinkamai 7,3 proc., 9,6 proc., 11,0 proc.). Nuo 2014 m. visoje šalyje buvo stebimas staigus registruotų lengvųjų automobilių skaičiaus sumažėjimas dėl vykdytos griežtesnės politikos nebenaudojamų, bet neišregistruotų automobilių atžvilgiu. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje 1 000–iui gyventojų teko 407 lengvieji automobiliai. Šis rodiklis buvo mažesnis nei Utenos apskrities (433), tačiau didesnis nei šalyje (402). Lyginant su kitomis analizuojamomis savivaldybėmis, Ignalinos rajono savivaldybės rodiklis buvo vienas mažiausių ir atsiliko tik nuo Švenčionių rajono savivaldybės – 398 individualūs lengvieji automobiliai 1 000–iui gyventojų.

2.6.1.2. pav. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000–iui gyventojų, 2011–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojamu laikotarpiu Lietuvoje ir Utenos apskrityje *autobusais*²¹⁷ vežamų keleivių skaičius kasmet augo (augimas siekė 9,4 proc. ir 27,3 proc.). Ignalinos rajono savivaldybėje autobusais vežamų keleivių skaičius 2011–2015 m. nuosekliai mažėjo, ir lyginant 2011 m. ir 2015 m. duomenis, sumažėjo 25,9 proc. Keleivių vežimas autobusais iš kitų analizuojamų savivaldybių didėjo Zarasų rajono savivaldybėje (22,4 proc.) ir Švenčionių rajono savivaldybėje (7,0 proc.).

2.6.1.2. lentelė. Keleivių vežimas autobusais 2011–2015 m. *, tūkst.

Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis proc., lyginant 2015 m. ir 2016 m.
Lietuvos Respublika	274 822	275 131	298 173	321 451	300 567	9,4
Utenos apskritis	2 904	2 974	2 811	2 595	3 696	27,3
Anykščių r. sav.	565	541	492	491	456	-19,3
Ignalinos r. sav.	220	203	197	179	163	-25,9
Molėtų r. sav.	418	400	383	368	358	-14,4
Zarasų r. sav.	393	626	586	495	481	22,4
Švenčionių r. sav.	214	171	122	127	229	7,0

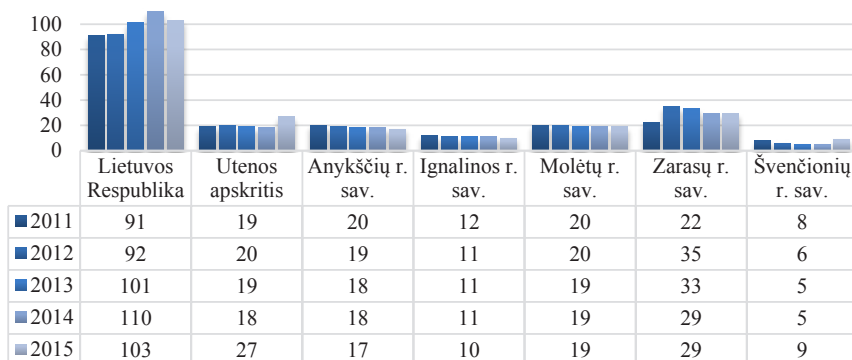
* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

- 214 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu, *krovininis automobilis* – motorinė transporto priemonė, skirta vežti krovinius, vilkti priekabas ar puspriekabas. Traktoriai ir savaeigės (visureigės) mašinos nelaikomi krovininiais automobiliais (2 straipsnis).
- 215 Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, *motociklas* – dviratė motorinė transporto priemonė (su šonine priekaba arba be jos), kurios vidaus degimo variklio darbinis tūris didesnis kaip 50 cm³ ir (arba) didžiausiasis projektinis greitis didesnis kaip 45 km/h. (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 2 straipsnis).
- 216 Remiantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, *mopedas* – dviratė motorinė transporto priemonė, kurios didžiausiasis projektinis greitis ne mažesnis kaip 25 km/h ir ne didesnis kaip 45 km/h ir kurios variklio darbinis tūris ne didesnis kaip 50 cm³ (esant vidaus degimo varikliui), o didžiausioji naudingoji galia ne didesnė kaip 4 kW (esant elektros varikliui), ar triratė motorinė transporto priemonė, kurios didžiausiasis projektinis greitis ne mažesnis kaip 25 km/h ir ne didesnis kaip 45 km/h ir kurios variklio darbinis tūris ne didesnis kaip 50 cm³ (esant kibirkštinio (priverstinio) uždegimo varikliui), didžiausioji naudingoji galia ne didesnė kaip 4 kW (esant kitokio tipo vidaus degimo varikliui), o didžiausioji naudingoji galia ne didesnė kaip 4 kW (esant elektros varikliui).
- 217 Remiantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu, *autobusas* – motorinė transporto priemonė, skirta vežti žmonėms bei bagažui ir turinti daugiau kaip 9 sėdimąsias vietas įskaitant vairuotojo vietą (2 straipsnis)

2015 m. Ignalinos rajono savivaldybėje vidutiniškai vienam gyventojui teko 10 kelionių autobusu, ir šis rodiklis buvo mažiausias tarp visų analizuojamų savivaldybių, mažiau kelionių autobusu vienam gyventojui teko tik Švenčionių rajono savivaldybėje – 9 kelionės. Analizuojamu laikotarpiu 1-am gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 16,7 proc., o šalyje ir Utenos apskrityje – išaugo, atitinkamai 13,2 proc. ir 42,1 proc.

Keleivių vežimo autobusais vietinio (priemiestinio), tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais ir užsakomaisiais, specialiaisiais reisais paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia UAB „Ignalinos autobusų parkas“ (toliau – Ignalinos autobusų parkas). Remiantis Ignalinos autobusų parko duomenimis²¹⁸, 2016 m. bendrovė reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais pervežė 146,8 tūkst. keleivių (2015 m. – 158,1 tūkst. keleivių), iš jų: tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais – 8,4 tūkst., vietinio reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais – 129,2 tūkst., užsakomaisiais ir specialiaisiais reisais – 9,2 tūkst. keleivių. 2016 m. bendrovė aptarnavo 43 maršrutus, iš jų – 41 vnt. vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo, 1 vnt. – tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutą ir 1 vnt. – specialųjį moksleivių pavėžėjimo maršrutą.

2.6.1.3. pav. Vidutiniškai vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusu skaičius 2011–2015 m. *

* analizės rengimo metu Lietuvos statistikos departamentas dar neteikė 2016 metų duomenų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2016 m. Ignalinos autobusų parkas turėjo 21 transporto priemonę, iš kurių 17 yra autobusų: 16 autobusų eksploatuojama vietinio susisiekimo maršrutuose, specialiuose ir užsakomuosiuose reisuose ir 1 – tolimojo susisiekimo maršrute Ignalina–Kaunas. Didžioji dalis turimų autobusų yra fiziškai susidėvėję, paskutinį kartą transporto priemonių parkas buvo atnaujintas 2013 m. Turimų autobusų, skirtų vežti keleivius vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais, skaičius pervežimams užtikrinti pakanka.

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. vietinės reikšmės automobilių kelių su patobulinta danga ilgis siekė 171 km, tai sudarė 12,5 proc. visų vietinės reikšmės kelių. Kelių su patobulinta danga dalis Ignalinos rajono savivaldybėje buvo didesnė nei Utenos apskrityje (11,6 proc.) ir didžiausia iš visų analizuojamų savivaldybių, tačiau mažesnė nei šalyje (18,1 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. buvo registruota 6 818 lengvųjų automobilių, jų dalis siekė 88,7 proc. bendroje transporto priemonių struktūroje, šis rodiklis buvo didesnis nei šalyje (86,1 proc.) ir Utenos apskrityje (88,5 proc.).

Ignalinos rajono savivaldybėje 1 000-ii gyventojų 2016 m. teko 407 automobiliai, Utenos apskrityje – 433 automobiliai, šalyje – 402 automobiliai.

Ignalinos rajono savivaldybėje 2015 m. vidutiniškai 1-am gyventojui teko 10 kelionių autobusu, Anykščių rajono savivaldybėje – 17, Molėtų rajono savivaldybėje – 19, Zarasų rajono savivaldybėje – 29, Švenčionių rajono savivaldybėje – 9 kelionės autobusu.

Keleivių vežimo autobusais vietinio (priemiestinio), tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais ir užsakomaisiais, specialiaisiais reisais paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia UAB „Ignalinos autobusų parkas“. 2016 m. bendrovė reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais pervežė 146,8 tūkst. keleivių, lyginant su 2015 m., vežamų keleivių skaičius sumažėjo 13,9 proc.

218 Remiantis <http://ignalinosautobusai.lt>

2.6.2. Inžinerinė ir energetikos infrastruktūra

Vandens tiekimas ir nuotekų surinkimas. Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Šią veiklą Ignalinos rajono savivaldybėje reglamentuoja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas²¹⁹ bei kiti geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymą reglamentuojantys teisiniai dokumentai.

Ignalinos rajono savivaldybėje geriamojo vandens tiekimo²²⁰ ir nuotekų tvarkymo²²¹ vykdo UAB „Ignalinos vanduo“ ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“.

UAB „Ignalinos vanduo“ geriamojo vandens tiekimo paslaugas teikia šiose teritorijose: Ignalinos miesto seniūnijoje, Ignalinos seniūnijos Bečiūnų k., Dindų k., Kazokinės k., Gaveikėnų k., Palūšės k., Vidiškių seniūnijos Vidiškių k., Makniūnalaukės k., Maksimonių k., Kukoriškės k., Makaniškės k., Jonėnų k.; Kazitiškio seniūnijos Kazitiškio k., Grybėnų k.; Dūkšto seniūnijos Dūkšto m., Dūkštelio k., Beržininkų k.; Rimšės seniūnijos Rimšės mstl., Meikštų k.; Naujojo Daugėlišio seniūnijos Naujojo Daugėlišio k., Šiulėnų k., Paringio k., Mikalavo k., Taujūnų k., Mažėnų k.; Mielagėnų seniūnijos Mielagėnų k., Mėčionių k., Bernotų k., Gilūtų k., Malkūnų k.; Ceikinių seniūnijos Rubelninkų k., Kančiogino k., Ceikinių k.; ir Linkmenų seniūnijos Linkmenų k., Naujasodžio k., Antalksnės k., Grikiapėlės k.

Nuotekų surinkimo paslaugas teikiamos: Ignalinos miesto seniūnijoje, Ignalinos seniūnijos Kazokinės k., Palūšės k., Vidiškių seniūnijos Vidiškių k., Dūkšto seniūnijos Dūkšto m., Dūkštelio k., Rimšės seniūnijos Rimšės mstl., Meikštų k.; Naujojo Daugėlišio seniūnijos Naujojo Daugėlišio k., Šiulėnų k., Taujūnų k., Mielagėnų seniūnijos Mielagėnų k., Linkmenų seniūnijos Linkmenų k., Naujasodžio k., Kazitiškio seniūnijos Kazitiškio k., Ceikinių seniūnijos Ceikinių k.²²²

UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikia šiose teritorijose: Didžiasalio seniūnijos Didžiasalio k., Dysnos k., Vosiūnų k.; ir Tverėčiaus seniūnijos Tverėčiaus mstl., Erzvėto k., Žvyrių k., Dietkauščiznos k., Dvarkščių k.²²³

Vertinant vandens tiekimo infrastruktūrą²²⁴ ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą²²⁵, Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. buvo 46 vandenvietės, 17 vandens gerinimo įrenginių, 17 nuotekų valymo įrenginių, 1 priešgaisrinis hidrantas gaisrų gesinimui. Bendras vandentiekio tinklų ilgis siekė 343,8 km, nuotekų tinklų ilgis – 118,5 km. Didžiąją dalį visos vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūros eksploatavo UAB „Ignalinos vanduo“.

2.6.2.1. lentelė. Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūra Ignalinos rajono savivaldybėje

Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūra	Skaičius/Kilometrai
UAB „Ignalinos vanduo“	
Vandenvietės, iš jų:	38 vnt.
Miestuose – Ignalinoje ir Dūkšte	2 vnt.
Kaimo gyvenvietėse	36 vnt.
Vandens gerinimo įrenginiai	15 vnt.
Nuotekų valymo įrenginiai	16 vnt.
Priešgaisrinis hidrantas	-
Vandentiekio tinklai	311 km
Nuotekų tinklai	112 km

219 Priimta Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 13 d. sprendimu Nr. X-764.

220 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, vandens tiekimas – ūkinė komercinė veikla, susidedanti iš techninių, organizacinių ir ekonominių priemonių, reikalingų geriamajam vandeniui išgauti, pristatyti ir parduoti abonentui (vartotojui). Vandens tiekimą vykdo vandens tiekėjas – juridinis asmuo, taip pat užsienio valstybės juridinio asmens filialas, įregistruotas Lietuvos Respublikoje, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs teisę vykdyti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

221 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, nuotekų tvarkymas – nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas, išleidimas į aplinką ir valymo metu susidariusio dumblo ir kitų atliekų tvarkymas. Nuotekos – tai buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje naudotas arba perteklinis (kritulių, paviršinis, drenažinis ar pan.) vanduo, kurį jo turėtojas, naudodamasis nuotekų tvarkymo infrastruktūra, išleidžia į gamtinę aplinką arba į kitiems asmenims priklausančią nuotekų tvarkymo infrastruktūrą (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

222 UAB „Ignalinos vanduo“ pateikti duomenys.

223 UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ pateikti duomenys.

224 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, vandens tiekimo infrastruktūra – vandeniui išgauti, geriamajam vandeniui ruošti, laikyti, transportuoti, tiekti ir apskaitai skirtų statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vandens kapažo įrenginiai, vandens gerinimo įrenginiai, siurblinės, vamzdynai, šuliniai, apskaitos prietaisai ir kiti objektai) (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

225 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, nuotekų tvarkymo infrastruktūra – nuotekoms tvarkyti skirtų statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vamzdynai, šuliniai, siurblinės, nuotekų valymo įrenginiai ir kiti objektai) (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūra	Skaičius/Kilometrai
UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“	
Vandenvietės	8 vnt.
Vandens gerinimo įrenginiai	2 vnt.
Nuotekų valymo įrenginiai	1 vnt.
Priešgaisrinis hidrantas	1 vnt.
Vandentiekio tinklai	32,8 km
Nuotekų tinklai	6,5 km
Iš viso Ignalinos rajono savivaldybėje:	
Vandenvietės	46 vnt.
Vandens gerinimo įrenginiai	17 vnt.
Nuotekų valymo įrenginiai	17 vnt.
Priešgaisrinis hidrantas	1 vnt.
Vandentiekio tinklai	343,8 km
Nuotekų tinklai	118,5 km

Šaltinis: UAB „Ignalinos vanduo“ (www.ignalinosvanduo.lt) ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (www.dkp.lt)

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje prie vandens tiekimo tinklų buvo prisijungę 6 211 *abonentų*²²⁶, iš jų – 6 031 gyventojas ir 180 įmonių. 2011 – 2016 m. laikotarpiu bendras abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius išaugo 5,3 proc. Vertinant gyventojų ir įmonių, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų skaičiaus pokyčius, gyventojų padaugėjo 5,4 proc., o įmonių – 2,9 proc.

2.6.2.2. lentelė. Abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų, skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Rodikliai	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
UAB „Ignalinos vanduo“								
Abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius		4 798	4 807	4 915	5 053	5 083	5 175	7,9
iš jų gyventojų:		4 650	4 657	4 764	4 893	4 921	5 017	7,9
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		148	150	151	160	162	158	6,8
Abonentų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius		3 511	3 568	3 672	3 710	3 749	3 804	8,3
iš jų gyventojų:		3 387	3 444	3 548	3 582	3 621	3 677	8,6
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		124	124	124	128	128	127	2,4
UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“								
Abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius		1 101	1 091	1 057	1 048	1 033	1 036	-5,9
iš jų gyventojų:		1 074	1 070	1 035	1 026	1 011	1 014	-5,6
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		27	21	22	22	22	22	-18,5
Abonentų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius		750	764	777	786	794	797	6,3
iš jų gyventojų:		735	749	764	773	781	784	6,7
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		15	15	13	13	13	13	-13,3
Iš viso Ignalinos rajono savivaldybėje:								
Abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius		5 899	5 898	5 972	6 101	6 116	6 211	5,3
iš jų gyventojų:		5 724	5 727	5 799	5 919	5 932	6 031	5,4
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		175	171	173	182	184	180	2,9

226 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, *abonentas* – fizinis arba juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, perkantys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas verslo reikmėms ar ūkinei veiklai vykdyti ir su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkytoju sudarę geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu sutartis nesudaryta, teisės aktų nustatyta tvarka prijungę nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar išleidžiantys paviršines nuotekas į šių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos, 3 straipsnis).

Rodikliai	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Abonentų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius		4 261	4 332	4 449	4 496	4 543	4 601	8,0
iš jų gyventojų:		4 122	4 193	4 312	4 355	4 402	4 461	8,2
iš jų įmonių/ įstaigų (juridinių asmenų):		139	139	137	141	141	140	0,7

Šaltinis: UAB „Ignalinos vanduo“ (www.ignalinosvanduo.lt) ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (www.dkp.lt)

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje prie nuotekų surinkimo tinklų buvo prisijungęs 4601 abonentas, iš jų – 4 461 gyventojas ir 140 įmonių. 2011 – 2016 m. laikotarpiu bendras abonentų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius išaugo 8,0 proc. Vertinant gyventojų ir įmonių, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų skaičiaus pokyčius, gyventojų padaugėjo 8,2 proc., o įmonių – 0,7 proc.

Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. buvo pakelta 522 850,0 m³ vandens, o parduota – 298 612,1 m³ vandens. 2011–2016 m. laikotarpiu pakelto vandens kiekiai sumažėjo 20,3 proc., o parduoto vandens kiekiai – 6,7 proc. Vandens netektys²²⁷ 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje siekė 40,6 proc., tačiau analizuojamu laikotarpiu sumažėjo 10,6 procentiniais punktais. 2016 m. bendras išvalytų nuotekų²²⁸ kiekis sudarė 525,04 tūkst. m³. 2011–2016 m. laikotarpiu išvalytų nuotekų kiekis didėjo 12,2 proc. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonėse išvalytų nuotekų iki normų²²⁹ buvo 100 proc., šis rodiklis visu vertinamu laikotarpiu nekito. 2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės pašalino 35 avarijas. Lyginant 2016 m. su 2011 m., pašalintų avarių²³⁰ skaičius taip pat išliko nepakitęs.

2.6.2.3. lentelė. Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo įmonių veiklos rodikliai Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Rodikliai	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
UAB „Ignalinos vanduo“								
Vandens pakėlimas ²³¹ , m ³		576933,0	493746,0	486055,0	445470,0	432266,0	454363,0	-21,2
Vandens pardavimas ²³² , m ³		265034,8	262660,0	260574,9	263039,0	254644,3	257005,1	-3,0
Vandens netektys, proc.		54,1	46,8	46,4	41,0	41,1	43,4	-10,7 proc. p.
Išvalyta nuotekų, tūkst. m ³		404,0	411,0	419,0	418,6	468,0	470,4	16,4
Išvalyta nuotekų iki normų, proc.		100	100	100	100	100	100	0
Pašalintų avarių skaičius		19	23	25	18	21	24	26,3
UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“								
Vandens pakėlimas, m ³		78740,0	78440,0	72412,0	73453,0	73846,0	68487,0	-13,0
Vandens pardavimas, m ³		55100,0	49000,0	46243,0	44597,0	40921,0	41607,0	-24,5
Vandens netektys, proc.		30,0	37,5	36,1	39,3	44,6	39,2	+9,2 proc. p.
Išvalyta nuotekų, tūkst. m ³		64,1	62,2	60,34	59,94	58,9	54,64	-14,8
Išvalyta nuotekų iki normų, proc.		100	100	100	100	100	100	0
Pašalintų avarių skaičius		16	19	17	14	13	11	-31,3
Iš viso Ignalinos rajono savivaldybėje								
Vandens pakėlimas, m ³		655673,0	572186,0	558467,0	518923,0	506112,0	522850,0	-20,3
Vandens pardavimas, m ³		320134,8	311660,0	306817,9	307636,0	295565,3	298612,1	-6,7
Vandens netektys, proc.		51,2	45,5	45,1	40,7	41,6	40,6	-10,6 proc. p.
Išvalyta nuotekų, tūkst. m ³		468,1	473,2	479,34	478,54	526,9	525,04	12,2
Išvalyta nuotekų iki normų, proc.		100	100	100	100	100	100	0
Pašalintų avarių skaičius		35	42	42	32	34	35	0

Šaltinis: UAB „Ignalinos vanduo“ (www.ignalinosvanduo.lt) ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (www.dkp.lt)

227 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, vandens netektys – skirtumas tarp į vandentiekio tinklą patiekto ir vartotojams parduoto vandens kiekio (trečiasis skirsnis, 12 straipsnis, 13 straipsnis).

228 Remiantis nuotekų tvarkymo reglamentu, išvalytos nuotekos – nuotekos, išvalytos nuotekų valymo įrenginyje.

229 Remiantis nuotekų tvarkymo reglamentu, iki normos išvalytos nuotekos – nuotekos, išvalytos iki nustatytų užterštumo normų.

230 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, vandentiekio avarija – avarija vandentiekio tinkle (trečiasis skirsnis, 12 straipsnis, 13 straipsnis).

231 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, pakeltas vandens kiekis – vandenvietėje išgautas ir iškeltas – eksploatuojamas – vandens kiekis (trečiasis skirsnis, 12 straipsnis, 13 straipsnis).

232 Remiantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, parduotas vandens kiekis – suvartotas vandens kiekis (12 straipsnis, 13 straipsnis).

Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. 1 abonentui buvo pakelta 73,2 m³ vandens, o parduota – 41,4 m³ vandens. Per 2011–2016 metus pakelto vandens kiekis vienam abonentui sumažėjo 25,2 proc., parduoto vandens kiekis – 7,8 proc.

2.6.2.4. lentelė. Pakelto ir parduoto vandens kiekiai vienam abonentui 2011–2016 m., m³

Rodikliai \ Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
Pakelto vandens kiekis 1 abonentui m ³	97,8	83,7	81,4	73	70,7	73,2	-25,2
Parduoto vandens kiekis 1 abonentui m ³	44,9	44,5	43,6	43,1	41,6	41,4	-7,8

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis UAB „Ignalinos vanduo“ (www.ignalinosvanduo.lt) ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (www.dkp.lt)

Vandens kokybės gerėjimui įtakos turi Ignalinos rajono savivaldybėje įgyvendinami vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūros plėtros projektai. 2016 m. UAB „Ignalinos vanduo“ pradėjo įgyvendinti projektą „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Ignalinos rajone“ pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonę „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“. Įgyvendinant projektą numatyta pastatyti vandens gerinimo įrenginius Dūkšto ir Vidiškės gyvenviečių vandenvietėse, užtikrinti tinkamą geriamojo vandens kokybę bei nuotekų tvarkymą Mielagėnų gyvenvietėje bei rekonstruoti/įrengti naujus vandentiekio ir nuotekų tinklus Ignalinos, N. Daugėlišio, Rimšės, Dūkšto, Kaniūkų, Mielagėnų gyvenvietėse, ir taip užtikrinti kokybišką nepertraukiamą vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą. Įgyvendinus projektą bus pastatyta 1,06 km naujų vandentiekio tinklų suteikiant galimybę prisijungti 16 gyventojų ir 3,08 km naujų nuotekų tinklų suteikiant galimybę prisijungti 120 gyventojų, o 3,34 km vandentiekio tinklų ir 1,89 km nuotekų tinklų bus rekonstruoti. Iš projekto metu pastatytų naujų vandens gerinimo įrenginių kokybiškas vanduo bus tiekiamas 660 gyventojams Vidiškių kaime ir 638 gyventojams Dūkšto mieste, o pastatyti nauji valymo įrenginiai Mielagėnuose aptarnaus 27 gyventojus. Projekto įgyvendinimui yra skirta 1 392,8 tūkst. Eur.

Centralizuotas šilumos tiekimas. Centralizuotos šilumos gamybos²³³ ir šilumos tiekimo²³⁴ paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“.

Ignalinos rajono savivaldybėje šilumą gamina ir tiekia 7 katilinės: 5 iš jų eksploatuoja UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ (Ignalinos miesto centrinę katilinę, Dūkšto miesto katilinę, Vidiškių ir Linkmenų kaimų katilines bei katilinę, esančią Technikos gatvėje, Ignalinos mieste), 2 katilines eksploatuoja UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (Didžiasalio biokuro katilinę, esančią Didžiasalio seniūnijoje, ir Naujojo Daugėlišio biokuro katilinę, esančią Naujojo Daugėlišio seniūnijoje).

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje bendras centralizuoto šilumos tiekimo vartotojų skaičius siekė 2 957, iš jų – 2 872 gyventojai ir 85 įmonės. 2011 – 2016 m. laikotarpiu bendras vartotojų, besinaudojančių centralizuotu šildymu, skaičius sumažėjo 2,2 proc. (gyventojų skaičius sumažėjo – 2,1 proc., įmonių – 2,3 proc.).

²³³ Remiantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, šilumos gamyba – kuro pavertimo šiluma procesas. Šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

²³⁴ Remiantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams. Šilumos tiekimą vykdo šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartį (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

2.6.2.5. lentelė. Centralizuoto šilumos tiekimo ir gamybos įmonių veiklos rodikliai Ignalinos rajono savivaldybėje 2011–2016 m.

Rodikliai	Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2011 m.
UAB „Ignalinos šilumos tinklai“								
Vartotojų skaičius		2 268	2 268	2 268	2 268	2 264	2 264	-0,2
iš jų gyventojų:		2 198	2 198	2 198	2 198	2 194	2 194	-0,2
iš jų įmonių/įstaigų (juridinių asmenų):		70	70	70	70	70	70	0
Pagaminta šilumos ²³⁵ , MWh		32330,5	31991,5	30617,8	27064,5	23641,9	24523,6	-24,1
Realizuota šilumos ²³⁶ , MWh		27286,2	27593,8	26202,8	23155,6	20135,9	20812,9	-23,7
UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“								
Vartotojų skaičius		754	748	748	750	683	693	-8,1
iš jų gyventojų:		737	737	737	737	668	678	-8,0
iš jų įmonių/įstaigų (juridinių asmenų):		17	11	11	13	15	15	-11,8
Pagaminta šilumos, MWh		9,81	10,02	9,73	8,47	8,46	9,85	0,4
Realizuota šilumos, MWh		7,91	8,12	8,08	7,00	8,36	8,06	1,9
Iš viso Ignalinos rajono savivaldybėje								
Vartotojų skaičius		3 022	3 016	3 016	3 018	2 947	2 957	-2,2
iš jų gyventojų:		2 935	2 935	2 935	2 935	2 862	2 872	-2,1
iš jų įmonių/įstaigų (juridinių asmenų):		87	81	81	83	85	85	-2,3
Pagaminta šilumos, MWh		32340,31	32001,52	30627,53	27072,97	23650,36	24533,45	-24,1
Realizuota šilumos, MWh		27294,11	27601,92	26210,88	23162,6	20144,26	20820,96	-23,7

Šaltinis: UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ (www.igst.lt) ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ (www.dkp.lt)

Ignalinos rajono savivaldybėje 2016 m. buvo pagaminta 24 533,45 MWh šilumos, o realizuota – 20 820,96 MWh šilumos. 2011 – 2016 m. laikotarpiu pagamintos ir realizuotos šilumos kiekiai – mažėjo, atitinkamai 24,1 proc. ir 23,7 proc.

UAB „Ignalinos šilumos tinklai“, siekdama užtikrinti kokybiškas centralizuoto šilumos tiekimo ir gamybos paslaugas, atnauja šilumos tiekimo infrastruktūrą. Bendrovė degina aplinkai nekenksmingą kurą – medžio skiedrą, pjuvenas ir malkinę medieną, iš kurių pagaminama 100 proc. šilumos, įrengti automatizuoti šilumos punktai. Ignalinos katilinėje pastatytas kondensacinis dūmų ekonomizeris, modernizuota 6 505 m susidėvėjusių šilumos tiekimo trasų Ignalinoje, 1 932 m Vidiškių kaime ir 980 m – Dūkšto mieste²³⁷. Tokiu būdu didinamas šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumas, mažinama aplinkos tarša šilumos energijai gaminti naudojamo kuro balanse, mažinami šilumos perdavimo nuostoliai.

Elektros energija. Elektros energijos tiekimą Ignalinos rajono savivaldybėje užtikrina AB „ESO“. Į Ignalinos rajono savivaldybę *elektros energija*²³⁸ tiekama iš bendros Lietuvoje elektros *energijos tiekimo sistemos*²³⁹.

²³⁵ Remiantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, pagamintos šilumos kiekis – šilumos tiekėjo pagaminta šiluma (2 skirsnis).

²³⁶ Remiantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, realizuotas šilumos kiekis – šilumos tiekėjo realizuota šiluma. Realizuotos šilumos kiekis priklauso nuo išorės veiksnių – lauko temperatūros, vėjuotumo, vartotojų skaičiaus, vartojimo intensyvumo ir kt. (9 skirsnis).

²³⁷ Remiantis UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ 2016 m. finansinių ataskaitų rinkinio audito auditoriaus išvada. Registracijos numeris 11606-1

²³⁸ Remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, *elektros energija* - gaminama aktyvinė elektros energija, kuri kaip prekė pateikiama vartotojui (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

²³⁹ Remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, *energijos tiekimo* arba *energetikos sistema* - tarpusavyje suderintu režimu funkcionuojanti elektros įrenginių, skirtų elektros energijai gaminti, perduoti ir skirstyti, visuma (pirmasis skirsnis, bendrosios nuostatos).

Apibendrinimas

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų surinkimą vykdo UAB „Ignalinos vanduo“ ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“.

Iš viso Ignalinos rajono savivaldybėje eksploatuojamos 46 vandenvietės, 17 vandens gerinimo įrenginių, 17 nuotekų valymo įrenginių, 1 priešgaisrinis hidrantas, 343,8 km vandentiekio tinklų, 118,5 km nuotekų tinklų.

2016 m. Ignalinos rajono savivaldybėje prie vandens tiekimo tinklų buvo prisijungę 6 211 abonentų (6 031 gyventojas, 80 įmonių), prie nuotekų surinkimo tinklų – 4 601 abonentų (4 461 gyventojas, 140 įmonių). 2011 – 2016 m. laikotarpiu bendras abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius išaugo 5,3 proc., o bendras abonentų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius – 8,0 proc.

2011–2016 m. laikotarpiu pakelto vandens kiekis Ignalinos rajono savivaldybėje sumažėjo 20,3 proc., o realizuoto (parduoto) vandens kiekis – 6,7 proc. Vandens netektys nagrinėjamu periodu sumažėjo 10,6 proc. Išvalytų nuotekų kiekis analizuojamu laikotarpiu padidėjo 12,2 proc., visos nuotekos buvo išvalomos iki normų (100 proc.). Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo įmonių pašalintų avarijų skaičius išliko nepakitęs ir siekė 35.

Centralizuotos šilumos gamybos ir tiekimo paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje teikia UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ ir UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“.

UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ šilumą gamina ir tiekia iš 5 katilinių, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ – iš 2 katilinių.

2016 m. bendras centralizuotos šilumos tiekimo vartotojų skaičius buvo 2 957 (2 872 gyventojai ir 85 įmonės). 2011 – 2016 m. laikotarpiu, bendras vartotojų, besinaudojančių centralizuotu šildymu, skaičius sumažėjo 2,2 proc. (gyventojų – 2,1 proc., įmonių – 2,3 proc.)

2011 – 2016 m. laikotarpiu centralizuoto šilumos tiekimo ir gamybos įmonių pagamintos ir realizuotos šilumos kiekiai – mažėjo. Pagamintos šilumos kiekis sumažėjo 24,1 proc., realizuotos šilumos kiekis – 23,7 proc.

2.6.3. Technologinė aplinka

Informacinės visuomenės plėtra yra neatsiejama nuo informacinių technologijų aplinkos plėtotės. Sistemingai atnaujinant savivaldybės kompiuterinę bazę, programinę įrangą bei kitus informacinius išteklius, bus ne tik tobulinamas viešasis valdymas, bet ir formuojamas teigiamas savivaldybės įvaizdis. Siekiant technologinės aplinkos plėtos, svarbu, jog gyventojams būtų prieinamos naujos kartos viešosios paslaugos, diegiami *e-demokratijos*²⁴⁰ plėtrą skatinantys įrankiai, užtikrinama galimybė verslo procesus perkelti į elektroninę erdvę ir kt.

Namų ūkių, turinčių *asmeninį kompiuterį*²⁴¹ ir *interneto prieigą*²⁴², duomenis Lietuvos statistikos departamentas pateikia apskričių lygiu. 2011–2016 m. laikotarpiu visoje šalyje asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą turinčių namų ūkių skaičius augo (išaugo 10,3 procentiniais punktais). Utenos apskrityje namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis padidėjo 17,3 procentiniais punktais ir 2016 m. sudarė 69,8 proc. Šis rodiklis atsiliko šalies vidurkio (70,5 proc.), tačiau viršijo penkių šalies apskričių – Alytaus apskrities (65,5 proc.), Marijampolės apskrities (62,6 proc.), Šiaulių apskrities (65,9 proc.), Tauragės apskrities (61,1 proc.) ir Vilniaus apskrities (68,9 proc.) rodiklius.

Pagal namų ūkių, turinčių prieigą prie interneto, dalį 2016 m. Utenos apskritis (70,3 proc.) atsiliko nuo šalies (71,7 proc.) rodiklio, tačiau viršijo Alytaus apskrities (65,5 proc.), Marijampolės apskrities (64,6 proc.), Šiaulių apskrities (68,2 proc.), Tauragės apskrities (63,4 proc.) ir Vilniaus apskrities (70,2 proc.) rodiklius.

²⁴⁰ Lietuvoje vieningo *e-demokratijos* apibrėžimo nėra. E-demokratija apibrėžiama platesniu terminu *e-valdžia*. Remiantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, *e-valdžia*, valstybės ir savivaldos institucijų reguliuojamas visuomenės santykių plėtros būdas, kurio tikslas – didinti vykdomosios valdžios sprendimų priėmimo skaidrumą, kokybiškiau ir efektyviau teikti visuomenei, verslo subjektams ir institucijoms viešąsias paslaugas ir informaciją, naudoti tam tikras informacinių technologijų teikiamas galimybes.

²⁴¹ Remiantis www.wikipedia.org, *asmeninis kompiuteris* – asmeniniam naudojimui skirtas kompiuteris.

²⁴² Remiantis www.wikipedia.org, *interneto prieiga* arba *internetas* – pasaulinis kompiuterių tinklas, jungiantis visuotinius ir vietinius kompiuterių tinklus. Internete pateikiamas didelis duomenų, programų, dokumentų ir kitokios informacijos kiekis, internetas suteikia galimybes kompiuterį naudoti tos informacijos paieškai bei tiesiogiai bendrauti su bet kuriuo to tinklo vartotoju.

2.6.3.1. lentelė. Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, dalis 2011–2016 m., proc.

Metai Administracinė teritorija	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis procentiniais punktais, lyginant 2011 m. ir 2016 m.
Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis							
Lietuvos Respublika	60,2	62,1	65,9	66,2	67,6	70,5	10,3
Alytaus apskritis	51,7	52,8	58,9	62,4	65,9	65,5	13,8
Kauno apskritis	62,1	65,8	73,2	71,9	73,4	77,5	15,4
Klaipėdos apskritis	63,4	60,5	67,2	70,5	68,4	73,3	9,9
Marijampolės apskritis	55,1	68,1	64,4	61,8	64,9	62,6	7,5
Panevėžio apskritis	58,2	59,4	62,7	63,3	66,2	70,0	11,8
Šiaulių apskritis	56,2	57,4	63,7	63,5	61,6	65,9	9,7
Tauragės apskritis	44,7	53,9	56,8	51,6	60,2	61,1	16,4
Telšių apskritis	52,3	51,9	66,0	69,5	67,1	75,5	23,2
Utenos apskritis	52,5	54,5	53,9	53,7	60,5	69,8	17,3
Vilniaus apskritis	67,3	68,3	66,7	67,3	69,6	68,9	1,6
Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis							
Lietuvos Respublika	60,1	60,1	64,7	66	68,3	71,7	11,6
Alytaus apskritis	47,3	51,1	58,6	62,4	64,7	65,5	18,2
Kauno apskritis	64,8	62,9	72,7	71,3	73,9	78,5	13,7
Klaipėdos apskritis	61,9	59,6	66,7	70,2	67,5	74,8	12,9
Marijampolės apskritis	51,3	64,1	62,5	60,7	65,7	64,6	13,3
Panevėžio apskritis	58,5	57,5	61,4	64	70,1	70,5	12,0
Šiaulių apskritis	53,3	54,9	61,7	62,8	61,8	68,2	14,9
Tauragės apskritis	44,0	51,1	58,5	51,2	63	63,4	19,4
Telšių apskritis	51,0	51,3	61,3	70,7	71,1	77,4	26,4
Utenos apskritis	53,9	52,9	53,7	54,2	61,3	70,3	16,4
Vilniaus apskritis	68,5	66,6	65,2	67,1	69,1	70,2	1,7

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ignalinos rajono savivaldybės administracijos informacija apie savivaldybės vadovų ir administracijos veiklą, Tarybos ir administracijos direktoriaus priimti norminiai teisės aktai ir sprendimai, savivaldybės administracijos struktūra ir atskirų savivaldybės administracijos skyrių veiklos pristatymai, planavimo dokumentai, svarbi informacija gyventojams, verslininkams ir bendruomenei bei įvairios naujienos, yra talpinamos Ignalinos rajono savivaldybės *interneto svetainėje*²⁴³ <http://www.ignalina.lt>.

Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ir administracijos 2016 metų veiklos ataskaita²⁴⁴, 2016 m. buvo diegiami virtualūs finansų apskaitos ir dokumentų serveriai, nupirkti ir seniūnijoms perduoti nauji kompiuteriai gyvenamosios vietos deklaravimo funkcijai vykdyti, paspartintas kompiuterių darbas Savivaldybės vidiniame tinkle.

Ignalinos rajono savivaldybės interneto svetainėje yra įdiegtos e. demokratijos naudojimo galimybės. Ignalinos rajono savivaldybės administracija 2011 m. įgyvendino projektą „Pilietinio dalyvavimo aktyvinimas priimant Ignalinos rajono savivaldybės teisės aktus panaudojant informacines komunikacines technologijas (IKT)“ pagal 2007 – 2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 3 prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ priemonę „Elektroninė demokratija: regionai“. Vykdamas projektą modernizuota Ignalinos rajono savivaldybės interneto svetainė (www.ignalina.lt), įdiegtas piliečių identifikavimo mechanizmas per viešojo administravimo institucijų informacinių sistemų sąveikumo sistemą, sudaryta galimybė gyventojams pareikšti savo nuomonę apie teisės aktų projektus, dalyvauti apklausose ir t. t.

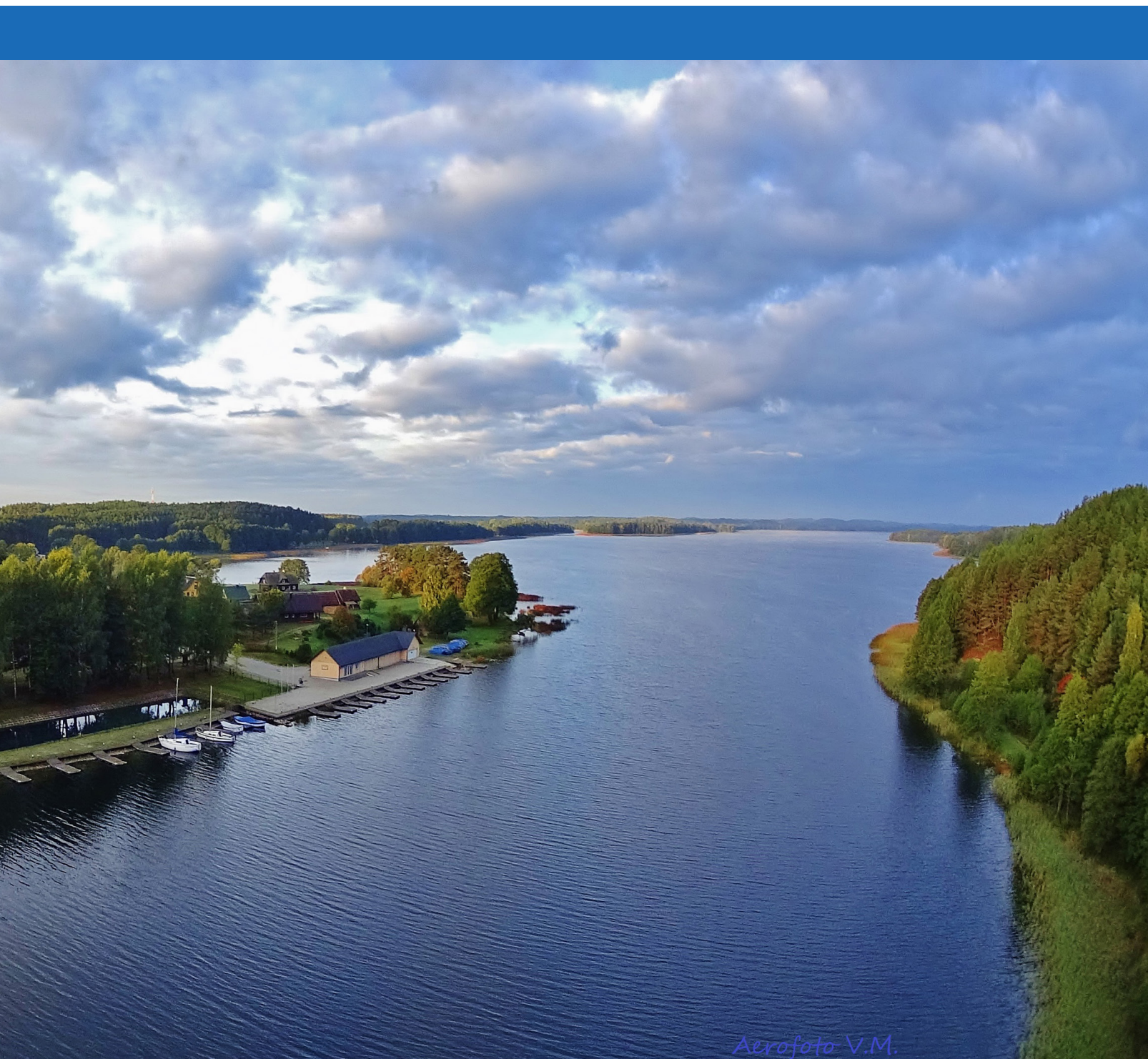
243 Remiantis www.wikipedia.org, *interneto svetainė* – vienas ar daugiau tarpusavyje susijusių internetinių puslapių. Visada turi pradinį puslapį, pasiekiamą internetu per tinklavietės internetinį adresą ir (arba) IP adresą. Interneto svetainė dažniausiai laikoma vienoje tarnybinėje stotyje, asmens, grupės ar organizacijos paruošta ir prižiūrima kaip informacijos rinkinys.

244 Patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-21.

Apibendrinimas

2016 m. šalyje asmeninį kompiuterį turėjo 70,5 proc. namų ūkių (2011 m. – 60,2 proc.), Utenos apskrityje – 70,3 proc. (2011 m. – 53,9 proc.). Vertinant apskričių lygmeniu, 2016 m. Utenos apskritis pagal namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, dalį viršijo 5 apskritis – Alytaus, Marijampolės, Šiaulių, Tauragės ir Vilniaus.

Ignalinos rajono savivaldybės interneto svetainėje yra įdiegtos e-demokratijos naudojimo galimybės, siekiant sudaryti piliečiams sąlygas įsitraukti į politinį procesą pasinaudojant šiuolaikinėmis informacinėmis –komunikacinėmis technologijomis.

Aerofoto V.M.

2.7. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

DEMOGRAFINĖ APLINKA IR UŽIMTUMAS

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
• Auganti darbingo amžiaus gyventojų dalis • Mažėjantis mirtingumas (tenkantis 1 000-iui gyventojų) • Mažėjantis ištuokų skaičius • Sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėjantis užimtų gyventojų skaičius	• Mažėjantis gyventojų skaičius • Neigiama NGK (natūrali gyventojų kaita) • Mažėjantis vaikų skaičius bendroje gyventojų struktūroje • Sparčiai mažėjantis gimstamumas • Augantys emigracijos srautai • Ignalinos rajonas – viena didžiausių nedarbo teritorijų Utenos regione.	• Gimstamumo skatinimas • Sąlygų mokytis, dirbti ir gyventi gerinimas siekiant mažinti emigraciją	• Neigiama NGK ir didėjanti emigracija lems sparčiai mažėjantį gyventojų skaičių ir dar labiau paspartins visuomenės senėjimo procesus. • Blogiausias šalyje demografinės senatvės koeficientas turės įtakos demografiniam disbalansui ateityje, o tai lems demografinių duobių atsiradimą gyventojų amžiaus struktūroje. • Nepakankamas darbo užmokestis, atsiliekantis nuo šalies ir apskrities vidurkių, didins emigracijos srautus.

EKONOMIKA IR VERSLAS

Stiprybės	Silpnybės	Galimybės	Grėsmės
• 2016 m. padidėjęs įregistruotų ūkio subjektų skaičius (1 000-iui gyventojų) • Įgyvendinama smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo politika	• Materialinių investicijų ir tiesioginių užsienio investicijų srautai atsilieka nuo šalies ir apskrities vidurkių • Nepakankamai išplėtotas mažmeninės prekybos tinklas • Mažesnis nei šalyje ir apskrityje verslumo lygis • Dominuoja ekonominiams pokyčiams jautrus mikroverslas	• Aktyvių informacijos bei rinkodaros priemonių taikymas pritraukiant vietas ir užsienio investuotojus • Intensyvesnė parama smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai • Auganti šalies ekonomika	• Didėjantys Ignalinos rajono savivaldybės ir šalies ekonominiai skirtumai • Nemažėjanti emigracija dėl sudėtingų ekonominių sąlygų • IAE uždarymas bei nedidelė darbo pasiūla Ignalinos rajone mažina ekonomiškai aktyvių gyventojų galimybes įsiliesti į darbo rinką.

ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Stiprybės

- Didesnis nei šalies ir apskrities miškingumas
- Aukštesnis nei šalies ir apskrities medynų produktyvumas

Silpnybės

- Vidutinis ūkio dydis mažesnis nei šalyje
- Mažėjančios bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys

Galimybės

- Savivaldybėje palankios sąlygos miškininkystei bei žuvininkystei plėtoti
- Žemės ūkių modernizacija
- Ekologinių žemės ūkio produktų gamyba ir realizavimas
- Ūkių stambinimas savivaldybėje, leisiantis užsiimti įvairesne žemės ūkio veikla, didinant jos konkurencingumą ir ūkių perspektyvumą

Grėsmės

- Žemės ūkio produkcijos gamintojų konkurencingumo mažėjimas nesugebant prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų

STATYBA IR GYVENAMASIS FONDAS

Stiprybės

- Didėjančios statybos darbų apimtys (2011–2015 m. laikotarpiu)
- Didėjantis gyvenamasis fondas
- Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, didesnis nei šalyje ir apskrityje bei didžiausias iš nagrinėtų savivaldybių

Silpnybės

- Netolygios statybos darbų apimtys, priklausančios nuo ES finansavimo periodų

Galimybės

- Statybos sektoriaus plėtra didėjant viešųjų investicijų projektų, finansuojamų iš ES struktūrinių fondų ir kitų finansavimo šaltinių įgyvendinimo apimtims

Grėsmės

- Mažėjantis gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų poreikis dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo

TURIZMAS, KULTŪROS IR GAMTOS PAVELDAS

Stiprybės

- Turizmui ir poilsiui patrauklūs lankytini objektai: Ginučių vandens malūnas, Stripeikių senovinės bitininkystės muziejus, archeologiniai paminklai, bei gamtinių sąlygų įvairovė ir kultūriniu palikimu išsiskiriantis Aukštaitijos nacionalinis parkas
- Daugiausiai turistų pritraukiantys traukos objektai – kaimo turizmo sodybos
- Per rajono teritoriją eina Europos dviračių takų tinklo *EuroVelo* dviračių trasa EV11
- Didėjantis apgyvendinimo įstaigų skaičius
- 2016 m. įsteigta VŠĮ „Ignalinos sveikatingumo parkas“

Silpnybės

- Mažėjantis užsieniečiams suteiktų nakvynių skaičius
- Nepakankamas maitinimo įstaigų skaičius, atsiliekančias nuo šalies ir apskrities vidurkių
- Santykinai mažas kultūros vertybių skaičius, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis

Galimybės

- Patrauklūs kultūriniai ir gamtiniai ištekliai, tinkami turizmo plėtotei, bei didelis rekreacinis potencialas
- Ignalinos rajono vandens telkinių gausa sudaro geras sąlygas vandens rekreacinių paslaugų plėtrai, mėgėjiškai žūklei.
- Informacijos apie teikiamas turizmo paslaugas savivaldybėje didinimas ir sklaida šalyje bei užsienyje
- Turizmo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra
- Ignalinos miesto kaip kurortinės teritorijos plėtra

Grėsmės

- Didėjanti konkurencija su kitais šalies turizmo traukos centrais
- Sezoniskumo ir ryškių sezonų nebuvimo pastaruoju metu įtaka turizmo sektoriaus plėtrai
- Europos biologinės apsaugos (NATURA 2000) direktyvų pakeitimai ES lygmeniu, galintys susilpninti paukščių ir buveinių apsaugą
- Nepakankamas paveldo objektų savininkų ir valdytojų dėmesys paveldo objektų tvarkymui

ŠVIETIMAS

Stiprybės

- Aukšta pedagogų kvalifikacija
- Vienam mokiniui tenkanti mokyklos ploto dalis didesnė nei šalyje ir apskrityje
- Veikiančios dvi neformaliojo vaikų švietimo įstaigos
- Didelė mokinių, dalyvavusių vaikų neformaliojo švietimo ar formalųjį švietimą papildančiose programose arba lankiusių būreliuose, dalis
- Veikiantis Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojai ir mokyklai centras

Silpnybės

- Mažėjantis vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir / ar priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius
- Mažėjantis bendrojo ugdymo mokyklų mokinių ir pedagogų skaičius
- Pastaruoju metu didėjantis neįgijusių vidurinio išsilavinimo mokinių skaičius
- Prastesni nei šalyje valstybinių brandos egzaminų rezultatai

Galimybės

- Švietimo įstaigų modernizavimas, techninės bazės atnaujinimas, mokymo aplinkos kokybės gerinimas
- Jaunų, kvalifikuotų mokytojų pritraukimas į savivaldybę
- Neformaliojo ugdymo prieinamumo didinimas kaimiškose vietovėse

Grėsmės

- Pedagogų darbo krūvio mažėjimas
- Motyvuotų pedagogų trūkumas
- Didėjantis specialiosios infrastruktūros bei žmogiškųjų išteklių poreikis vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, ugdymui

SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Stiprybės

- Išplėtos pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos ir užtikrintas jų prieinamumas
- Teikiamos pirminio, antrinio lygio stacionarinės ir ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugos
- Naujai diagnozuotų vaikų ir suaugusiųjų susirgimų rodikliai, tenkantis 1 000-iai gyventojų, mažesni nei šalyje ir apskrityje

Silpnybės

- Dėl sparčiau senstančios visuomenės didesnis nei šalyje ir apskrityje mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (tenkantis 100-ai tūkst. gyventojų)

Galimybės

- Jaunų medicinos specialistų pritraukimas į savivaldybę
- Gyventojų sveikos gyvensenos skatinimas
- Efektyvesnis turimų išteklių panaudojimas kuriant ir diegiant informacines visuomenės sveikatos sistemos valdymo priemones
- Įvairių amžiaus grupių gyventojų dalyvavimo sveikatos prevencinėse programose skatinimas

Grėsmės

- Sveikatos priežiūros ir slaugos poreikio bei išlaidų augimas dėl visuomenės senėjimo ir prastos rajono demografinės situacijos
- Dėl mažo fizinio aktyvumo ir žalingų įpročių gausos blogėjanti gyventojų sveikata
- Kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų nutekėjimas į užsienį ir kitas šalies teritorijas

SOCIALINĖ APSAUGA

Stiprybės

- Pakankamas socialinių įstaigų tinklas
- Organizuojamas globėjų ir įtėvių rengimas
- Mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius
- Mažėjantis vaikų (0–17 m.), pirmą kartą pripažintų neįgaliais, ir darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius
- Sumažėjęs socialinių pašalpų gavėjų skaičius ir išlaidos socialinėms pašalpoms
- Gerėjantis socialinių paslaugų asmens namuose prieinamumas

Silpnybės

- Nepatenkinamas socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems ir sutrikusio intelekto vaikams bei jų šeimoms poreikis bei paslaugų šeimai ir vaikams, psichologinės pagalbos paslaugų, trumpalaikio apgyvendinimo ir globos šeimose paslaugų poreikis

Galimybės

- Savanoriškos veiklos socialinės apsaugos srityje plėtra
- Įvairių priklausomybių mažinimo prevencijos programų vykdymas ir plėtra

Grėsmės

- Socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės
- Nepakankamos socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms tikslinėms grupėms, apimtys ir didėjanti socialinė atskirtis
- Asmenų, turinčių įvairių priklausomybių, skaičiaus augimas

KULTŪRA IR MENAS

Stiprybės

- Pakankamas kultūros įstaigų tinklas
- Sparčiau nei šalyje ir apskrityje augantis meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių juose skaičius
- Tautodailės ir įvairių sričių amatų plėtojimas
- Kultūros ir meno premijos teikimas, Ignalinos rajono savivaldybės garbės piliečio vardo suteikimo inicijavimas
- Veikiantis ITAU

Silpnybės

- Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus mažėjantis Ignalinos r. savivaldybės viešosios bibliotekos lankytojų skaičius

Galimybės

- Mėgėjų meno kolektyvų vadovų, darbuotojų skatinimas
- Platesnio spektro kultūrinių renginių ir kultūros paslaugų pasiūla gyventojams
- Augantis Ignalinos r. savivaldybės viešosios bibliotekos elektroninių paslaugų poreikis ir prieinamumo didinimas
- Tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo palaikymas ir plėtra

Grėsmės

- Mažėjantis gyventojų kultūrinis aktyvumas
- Specifinių sričių specialistų, muziejininkų, režisierių, etnografų ir kt. trūkumas

SPORTAS

Stiprybės

- Augantis sportuojančiųjų sporto klubuose ir sporto organizacijose skaičius
- Atsižvelgiant į sportuojančiųjų skaičių, pakankama sporto bazė
- Veikiantys nevyriausybinių sektoriaus sporto subjektai – sporto klubai

Silpnybės

- Augant sporto varžybų ir sveikatingumo renginių skaičiui, mažėjantys šių renginių dalyvių skaičiai dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo

Galimybės

- Gyventojų fizinio aktyvumo, sveikos gyvensenos iniciatyvų skatinimas
- Bendruomeninės sporto infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra

Grėsmės

- Blogėjanti esamos sporto infrastruktūros būklė

NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS IR JAUNIMO POLITIKA

Stiprybės

- Pakankamas aktyviai veikiančių NVO skaičius
- Veikianti vietos veiklos grupė
- Aktyviai įgyvendinama jaunimo politika

Silpnybės

- Lėšų trūkumas NVO veiklų plėtotei
- Bendradarbiavimo tarp NVO ir jų atstovų trūkumas

Galimybės

- Vietos veiklos grupės vykdomi projektai
- Atvirų jaunimo centrų, atvirų jaunimo erdvių steigimas

Grėsmės

- Mažėjantis jaunimo skaičius savivaldybėje

VIEŠASIS SAUGUMAS

Stiprybės

- Mažesnis nei šalyje ir apskrityje nusikalstamų veikų skaičius (tenkantis 100-ui tūkst. gyv.)
- Didesnė nei šalyje ir apskrityje ištirtų nusikalstamų veikų dalis
- Aktyviai vykdomos prevencijos priemonės civilinės ir priešgaisrinės saugos srityje
- Gerinamos ugniagesių komandų darbo sąlygos
- Aktyviai vykdoma korupcijos prevencija

Silpnybės

- Didėjantis įskaitinių kelių eismo įvykių ir juose sužeistų asmenų skaičius

Galimybės

- Vaikų ir jaunimo užimtumo didinimas
- Nusikalstamumo prevencijos programų vykdymas
- Bendruomeninės savitarpio saugos, bendradarbiavimo iniciatyvų skatinimas
- Saugios aplinkos formavimas Ignalinos rajone, užtikrinant kriminogeninės situacijos kontrolę ir saugiai aplinkai reikalingos infrastruktūros plėtotę
- Savanorystės skatinimas, propaguojant jaunų žmonių pilietiškumą, aktyvumą priešgaisrinės saugos srityje, policijos veikloje ir kt.

Grėsmės

- Gyventojų abejingumas ir nepilietiškumas
- Dėl blogos ekonominės padėties didėjantis nusikalstamumas
- Nepakankamai išplėtoti, atgyvenusi viešojo saugumo sistemos infrastruktūra, žmoniškųjų išteklių trūkumas

APLINKOS APSAUGA

Stiprybės

- Sparčiausiai iš nagrinėtų savivaldybių mažėjantis stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis ir mažesnis nei šalyje ir apskrityje jų kiekis, tenkantis 1-am gyventojui

Silpnybės

- Nepakankamas gyventojų sąmoningumas rūšiuojant atliekas, tausojant gamtinę aplinką

Galimybės

- Taršos mažinimas didinant mažiau taršių energijos šaltinių panaudojimą ir tvarkant atliekas
- Aplinkosauginio švietimo vykdymas siekiant efektyvaus atliekų rūšiavimo ir gamtinės aplinkos tausojimo

Grėsmės

- Oro užterštumo didėjimas dėl augančio automobilių srauto ir kitų taršos faktorių
- Nuolatinė grėsmė aplinkai dėl šalia esančios neveikiančios IAE
- Nepakankamas atliekų šalinimas dėl atliekų deginimo gamyklų trūkumo

TRANSPORTAS IR SUSISIEKIMAS

Stiprybės

- Kelių su patobulinta danga dalis didesnė nei apskrityje ir didžiausia iš visų nagrinėtų savivaldybių
- Didesnė nei šalyje ir apskrityje lengvųjų automobilių dalis bendroje transporto priemonių struktūroje

Silpnybės

- Prasta bendra esamų vietinės reikšmės kelių ir gatvių būklė
- Kasmet mažėjantis autobusais vežamų keleivių skaičius

Galimybės

- Transporto tinklo plėtra, kelių infrastruktūros gerinimas ir eismo saugumo didinimas
- Pėsčiųjų ir dviračių takų tinklo plėtra, esamų takų būklės gerinimas
- Ekologiškų transporto priemonių naudojimo skatinimas, sąlygų tam sudarymas

Grėsmės

- Avaringumo rodiklių blogėjimas dėl prastėjančios kelių ir gatvių būklės

INŽINERINĖ IR ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪRA

Stiprybės

- Vykdoma vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų plėtra
- Atnaujinta šilumos tiekimo infrastruktūra
- Mažėjantys pagamintos ir realizuotos šilumos kiekiai dėl vykdomų daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitų viešųjų pastatų renovacijos
- Aktyvesnis gyventojų jungimasis prie vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų (abonentų skaičius didėja mažėjant bendram gyventojų skaičiui)
- Mažėjančios pakelto vandens netektys

Silpnybės

- Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus mažėjantis vartotojų, besinaudojančių centralizuotu šildymu, skaičius

Galimybės

- Centralizuoto vandentiekio ir nuotekų surinkimo sistemų abonentų skaičiaus augimas dėl vykdomų infrastruktūrinių projektų

Grėsmės

- Pasyvus gyventojų jungimasis prie naujų vandens ir nuotekų tinklų

TECHNOLOGINĖ APLINKA

Stiprybės

- Gana didelė namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, dalis apskrityje
- Įdiegta *e. demokratija*, plėtojamos kitos elektroninės paslaugos

Silpnybės

- Mažas įgyvendintų informacinių ir komunikacinių technologijų projektų skaičius

Galimybės

- Įgyvendinami informacinių technologijų plėtros projektai
- Ignalinos rajono savivaldybės administracijos darbuotojų bei politikų ir savivaldybės įstaigų bei įmonių darbuotojų mokymai
- Gyventojų skatinimas naudotis įdiegtomis elektroninėmis paslaugomis

Grėsmės

- Nuolatinės priežiūros ir atnaujinimo reikalaujanti Ignalinos rajono savivaldybės administracijos bei savivaldybės įstaigų informacinių technologijų bazė

III. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS VIZIJA, PRIORITETAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Siekiant kryptingos, efektyvios ir nuoseklios Ignalinos rajono savivaldybės plėtros, būtina apibrėžti viziją – savivaldybės bendruomenės lūkesčius atitinkantį idealų ateities paveikslą bei plėtros prioritetus, tikslus ir uždavinius, kad būtų užtikrinta pažanga ir nauda savivaldybės bendruomenei, sprendžiamos esamos problemos, priimami ateities iššūkiai.

2011 metų kovo 31 dieną Ignalinos rajono savivaldybės taryba patvirtino Ignalinos rajono savivaldybės viziją iki 2018 metų. 2017 metų liepos–rugpjūčio mėnesiais darbo grupėse bendradarbiaujant Ignalinos rajono savivaldybės tarybos nariams, administracijos valstybės tarnautojams, įvairių Ignalinos rajono savivaldybės biudžetinių, viešųjų įstaigų, bendrovių, įmonių, asociacijų, visuomeninių, bendruomeninių, nevyriausybinių ir kitų organizacijų atstovams buvo suformuluotos penkios naujos Ignalinos rajono savivaldybės vizijos:

1 variantas. Ignalina – žaliosios energetikos kraštas, socialinių medijų, kūrėjų ir intelektualų oazė.

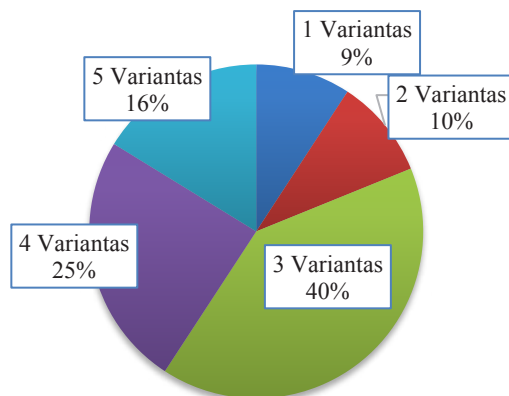
2 variantas. Ignalinos kraštas – unikalios Rytų Lietuvos gamtos perlas, patrauklus poilsui ir turizmui, patogus čia gyvenantiems bei atvykstantiems.

3 variantas. Ignalinos rajonas – labiausiai į rytus nutolęs 200 ežerų Lietuvos kurortinis kraštas, turtingas gamtos ir kultūros įvairovę, garsėjantis tradiciniais ir inovatyviais verslais, atviras investicijoms, patrauklus aktyviems turistams, sportininkams, poilsiautojams. Tai vieta, kurioje patogu ir saugu gyventi, auginti vaikus.

4 variantas. Ignalinos rajonas – labiausiai į rytus nutolęs Lietuvos ežerų kraštas, pristatomas baltos vandens lelijos žiedu. Ignalina – meilės miestas. Tai vieta, kurioje patogu ir saugu gyventi bei poilsiauti, vystyti turizmo, kultūros, sporto veiklų įvairovę, investuoti.

5 variantas. Ignalinos rajonas – aktyvaus poilsio, sveikatinimo ir unikalios gamtos perlas Rytų Lietuvoje, patogus ir saugus čia gyvenantiems bei atvykstantiesiems.

Siekiant į Ignalinos rajono savivaldybės strateginio planavimo procesą įtraukti didesnę visuomenės dalį, 2017 metų rugpjūčio mėnesį buvo surengta apklausa dėl tinkamiausios Ignalinos rajono savivaldybės plėtros vizijos iki 2024 metų. Apklausoje dalyvavo 228 respondentai. Apklausos rezultatai pavaizduoti toliau pateikiamame paveiksle.

3.1. pav. Vizijos rinkimų apklausos rezultatai

Šaltinis: sudaryta autorių

Kaip matyti iš pateikto paveikslo, už pirmąją vizijos variantą balsavo 9,21 proc. (21 respondentas), už antrąją – 9,65 proc. (22 respondentai), už penktąją – 16,23 proc. (37 respondentai), už ketvirtąją – 24,56 proc. (56 respondentai) balsavusiųjų. O daugiausiai balsų surinko penktasis vizijos variantas – už jį balsavo 40,35 proc. (92 respondentai).

IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS VIZIJA IKI 2024 M.

Įvertinus Ignalinos rajono savivaldybės strateginę būklę ir atskirų sektorių plėtros galimybes bei tendencijas, Ignalinos rajono savivaldybės 2011–2018 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo rezultatus, nacionalinio, regioninio ir savivaldos lygmens strateginio planavimo dokumentų įtaką Savivaldybės raidai bei ateities tendencijas, buvo suformuluoti Ignalinos rajono savivaldybės plėtros prioritetai, juos apibūdinantys tikslai, uždaviniai ir priemonės bei sudarytas pagrindinių projektų sąrašas.

Ignalinos rajono savivaldybės plėtros prioritetai apėmė patvirtintų darbo grupių sritis – buvo nustatyti keturi *Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano* prioritetai:

I PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSNĖ PLĖTRA**II PRIORITETAS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA****III PRIORITETAS. VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS DARNI PLĖTRA****IV PRIORITETAS. SAUGI VISUOMENĖ IR EFEKTYVUS VIEŠASIS VALDYMAS**

Įgyvendinant *Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano* prioritetus, yra siekiama geresnės gyvenimo kokybės dabar ir ateityje, ekonomikos, socialinės apsaugos bei aplinkos apsaugos sritys derinamos tarpusavyje ir papildo viena kitą. Kiekvieną suformuotą prioritetą išsamiai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai, pateikti šio skyriaus poskyriuose.

3.1. I PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Ignalinos rajonas patenka į Ignalinos–Molėtų rekreacinį arealą, priskiriamą prie didelio rekreacinio potencialo arealų. Ignalinos rajono savivaldybė Lietuvoje garsėja vaizdingomis vietovėmis, čia tyvuliuoja daugiau nei 200 ežerų, kelios dešimtys upių ir tvenkinių, daugiau nei trečdalį teritorijos užima miškai, o ketvirtadalį – saugomos teritorijos. Ignalinos rajone yra didžioji dalis Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijos, didelė dalis regioninių parkų ir įvairių draustinių. Ignalinos rajone gausu turizmui bei poilsiui patrauklių lankytinų objektų (populiariausi – Ginučių vandens malūnas ir Stripeikių senovinės bitininkystės muziejus), kitų archeologinių paminklų. Čia gana aktyviai vykdoma kaimo turizmo sodybų veikla, pažintinis, vandens, aktyvaus poilsio turizmas ir pramogos. Dalis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos (Ignalinos miesto Strigailiškio ir Palūšės kaimų dalių teritorijos) turi kurortinės vietovės statusą. Nuo 2016 m. Ignalinos rajone pradėtos teikti sveikatinimo paslaugos. Todėl ypatingai svarbią reikšmę Ignalinos rajono savivaldybės ekonominei plėtrai turi turizmo ir rekreacijos sritis.

Ignalina dėl savo geografinės padėties (net 9 proc. teritorijos užima vandenys, o 39 proc. – miškai) nepasizymi palankiomis sąlygomis žemės ūkiui vystyti, todėl pastaraisiais metais bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys mažėjo.

Atlikta vidaus ir išorės analizė parodė, kad nepaisant to, jog Ignalinos rajone yra auganti darbingo amžiaus gyventojų dalis, kurie daugiausiai dirba vis didesnę reikšmę įgyjančiame paslaugų sektoriuje, nedarbo lygis čia – vienas iš didžiausių šalyje, fiksuojamas žemas verslumo lygis ir dominuoja ekonominiam pokyčiams jautrus mikroverslas, o tiesioginės užsienio bei materialinės investicijos atsilieka nuo apskrities ir šalies vidurkių. Tai rodo, kad rajone ekonomika nėra aktyvi (išskyrus turizmo sritį). Rajone nėra įmonių, kurios vystytų aukštasias technologijas ar kurtų aukštą pridėtinę vertę.

Nors naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, Ignalinos rajone yra didesnis nei šalyje ir apskrityje, tačiau Ignalinos rajono savivaldybės gyventojai, nematydami perspektyvų ir galimybių, išvyksta iš rajono į kitas šalies bei užsienio vietas, taip pat mažėja gimstamumas.

Siekiant konkurencingo verslo ir investicijų pritraukimo, reikėtų nukreipti savivaldybės pastangas į materialinių investicijų ir tiesioginių užsienio investicijų srautų didinimą, verslo skatinimo politikos vykdymą, mažmeninės prekybos tinklo plėtrą. Pritrauktos užsienio investicijos aktyvintų statybos sektorių ir taip prisidėtų prie statybos įmonių plėtros. Kadangi turizmas bus pagrindinė Ignalinos rajono savivaldybės verslo kryptis ir ateityje, didžioji dalis investicijų ir savivaldybės lėšų turėtų būti nukreipta į turizmo sektorių, t. y., Ignalinos rajone reikėtų plėtoti reabilitacijos ir sveikatingumo, oreivystės, vandens turizmo, pažintinio turizmo, aktyvaus turizmo, žiemos turizmo paslaugas ir (arba) pramogas, gerinti apgyvendinimo, maitinimo įstaigų ir kitą turizmo infrastruktūrą. Taip būtų pritraukiama daugiau nevienadienių turistų, didėtų užsienio turistų dalis.

Ignalinos rajone palankios sąlygos vystyti žuvininkystės (žuvivaisa, rekreacinė žvejyba ir pan.), miškininkystės sektoriams, užsiimti žemės ūkio produktų perdirbimu.

Siekiant ekonominės sanglaudos didėjimo Ignalinos rajono savivaldybės miesto bei kaimo teritorijose, bus įgyvendinami įvairūs kompleksinės plėtros projektai, finansuojami ES fondų lėšomis. 2007–2013 m. ES finansavimo periodu Ignalinos rajono savivaldybė buvo priskirta probleminėms teritorijoms (remiantis 2007-01-31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 112 „Dėl probleminių teritorijų“). 2014–2020 m. ES finansavimo periodu probleminės teritorijos pavadintos pereinamojo laikotarpio tikslinėmis teritorijomis. Ignalinos mieste 2014–2020 m. laikotarpiu bus įgyvendintas 1 kompleksinės plėtros projektas – daugiabučių gyvenamųjų kvartalų sutvarkymo projektas. Didžiasalio kaime taip pat planuojamas įgyvendinti 1 kompleksinės plėtros projektas. Siekiant kaimiškų vietovių kompleksinės plėtros, planuojama įgyvendinti 3 Ignalinos rajono savivaldybės kaimo gyvenamųjų teritorijų kompleksinės plėtros projektus.

I prioritetai – Rajono ekonominė ir kompleksinė plėtra – įgyvendinti yra numatyti keturi tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 9 uždaviniai).

I PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSNĖ PLĖTRA**1.1 tikslas. Turizmo, kultūros ir gamtos paveldo vystymas**

- 1.1.1 uždavinys. Atnaujinti esamą ir vystyti naują turizmo bei poilsio infrastruktūrą
- 1.1.2 uždavinys. Gerinti turizmo paslaugų kokybę bei didinti jų įvairovę
- 1.1.3 uždavinys. Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmo, rekreacijos, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms

1.2. tikslas. Verslo aplinkos gerinimas ir investicijų pritraukimo skatinimas

- 1.2.1 uždavinys. Vystyti verslo plėtrai ir investicijoms reikalingą infrastruktūrą
- 1.2.2 uždavinys. Tobulinti verslo paramos ir informavimo sistemą, plėtoti įvairias veiklas, siekiant pritraukti investicijų
- 1.2.3 uždavinys. Skatinti gyventojų verslumą, stiprinti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą

1.3. tikslas. Žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės vystymas

- 1.3.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas vystyti konkurencingą žemės ūkį, žuvininkystę ir miškininkystę

1.4. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas

- 1.4.1 uždavinys. Kompleksiškai plėtoti miestų ir miestelių teritorijas, viešąsias erdves bei viešąją infrastruktūrą
- 1.4.2 uždavinys. Kompleksiškai plėtoti kaimo teritorijas, viešąsias erdves bei viešąją infrastruktūrą

3.2. II PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Ignalinos rajono savivaldybėje mažėja tiek vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius, tiek bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius. Nepaisant to, Ignalinos rajono savivaldybėje veikia inovatyvios ir atviros pokyčiams bendrojo ugdymo mokyklos, kuriose dirba aukštos kvalifikacijos pedagogai.

Ignalinos rajono savivaldybėje yra prieinamas **neformalusis ugdymas (veikia Ignalinos kultūros ir sporto centras, Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla), įvairūs sporto klubai**. Čia fiksuojama didelė mokinių, dalyvavusių neformaliojo vaikų švietimo ar formalųjį švietimą papildančiose programose arba lankiusių būrelius, dalis. Ignalinos rajone veikia Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojų ir mokyklai centras.

Pastaruoju metu centrinės ir regioninės valdžios vykdoma socialinė politika prisidėjo prie socialinių pašalpų gavėjų ir išlaidų socialinėms pašalpoms mažėjimo. Ignalinos rajone yra pakankamas socialinių įstaigų tinklas, organizuojamas globėjų bei įtėvių rengimas, mažėja rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius, tačiau nėra patenkinami socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems ir sutrikusio intelekto vaikams bei jų šeimoms poreikiai, taip pat psichologinės pagalbos paslaugų, trumpalaikio apgyvendinimo bei globos šeimose paslaugų poreikiai.

Ignalinos rajono savivaldybėje yra išplėtos pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos (Ignalinos rajono savivaldybėje veikia Ignalinos rajono poliklinika, 3 ambulatorijos, 2 bendrosios praktikos gydytojų kabinetai, 5 medicinos punktai, Psichikos sveikatos centras, odontologijos kabinetai ir t. t.), teikiamos pirminio, antrinio lygio stacionarinės ir ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugos. Tačiau ateityje dėl sparčiau nei šalyje ir apskrityje vykstančių visuomenės senėjimo procesų Ignalinos rajone didės slaugos, geriatrijos ir panašių paslaugų poreikis.

Ignalinos rajono savivaldybėje yra pakankamas kultūros įstaigų tinklas (veikia Ignalinos kultūros ir sporto centras, Ignalinos r. savivaldybės viešoji biblioteka, Ignalinos krašto muziejus), sparčiau nei šalyje ir apskrityje didėja meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių juose skaičius, plėtojami tautodailės ir kitų sričių amatai, veikia Ignalinos trečiojo amžiaus universitetas. Net ir mažėjant jaunimo skaičiui Ignalinos rajone, čia aktyviai įgyvendinama jaunimo politika (veikia 7 jaunimo organizacijos), veiklą vykdo Ignalinos rajono mokinių asociacija, nuo 2007 metų veikia asociacija „Ignalinos rajono vietos veiklos grupė“ bei kitos aktyvios nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenės.

Siekiant visuomenės socialinės gerovės plėtos, Ignalinos rajono savivaldybėje reikėtų vykdyti įvairias priemones bei programas, kurios sumažintų emigraciją, didintų gimstamumą ir taip prisidėtų prie visuomenės senėjimo procesų pristabdymo, natūralios gyventojų kaitos rodiklio gerėjimo, pavyzdžiui, gerinant gyvenamąją aplinką, skatinant kurti darbo vietas, suteikiant gyventojams įvairesnių ir įdomesnių laisvalaikio leidimo galimybių. Ilgainiui teigiami demografiniai pokyčiai turėtų įtakos ir švietimo, socialinės apsaugos, sveikatos sistemų rodiklių gerėjimui. Tačiau tai yra ne tik savivaldybių, bet ir visos valstybės mastu spręstinos problemos. Ne visos švietimo įstaigos savivaldybėje yra modernizuotos ir turinčios šiuolaikišką techninę bazę ir mokymosi aplinką, trūksta jaunų, motyvuotų mokytojų, kuriems reikia sudaryti sąlygas atvykti dirbti į savivaldybę (skirti tarnybinius butus, pasiūlyti patrauklų atlyginimą, suteikti kvalifikacijos kėlimo galimybių ir pan.), taip pat ne visiems kaimiškose vietovėse gyvenantiems vaikams yra prieinamas neformalusis ugdymas. Ignalinos rajono savivaldybėje reikėtų aktyviau teikti įvairesnes nestacionarias socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms, plėsti socialinių paslaugų, teikiamų asmenų namuose, spektrą, pavyzdžiui, pasitelkiant savanorius ir pan. Rajone trūksta sveikatos priežiūros išteklių (įskaitant, ir jaunų, motyvuotų specialistų, kuriems taip pat turėtų būti sudaromos sąlygos atvykti dirbti į rajoną), o tai iš dalies lemia ir didesnę gyventojų sergamumą, mirtingumą nuo tam tikrų ligų.

II prioritetai – Žmoniškųjų išteklių ir visuomenės socialinės gerovės plėtra – įgyvendinti yra numatyti trys tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 8 uždaviniai).

II PRIORITETAS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA

2.1 tikslas. Išsilavinusios ir sportiškos visuomenės formavimas

- 2.1.1 uždavinys. Tobulinti ugdymo paslaugų kokybę ir prieinamumą
- 2.1.2 uždavinys. Skatinti mokymąsi visą gyvenimą
- 2.1.3 uždavinys. Vystyti sporto veiklas

2.2. tikslas. Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės ugdymas

- 2.2.1 uždavinys. Plėtoti rajono kultūrinę veiklą
- 2.2.2 uždavinys. Skatinti nevyriausybių organizacijų ir jaunimo veiklas

2.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas

- 2.3.1 uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, plėsti jų įvairovę, skatinti socialinę integraciją
- 2.3.2 uždavinys. Didinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą
- 2.3.3 uždavinys. Skatinti sveikatinimo veiklas

3.3. III PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Ignalinos rajono savivaldybėje veikia centralizuota komunalinių atliekų surinkimo ir antrinių žaliavų rūšiavimo sistema, tačiau Ignalinos rajono savivaldybės gyventojus reikia mokyti ir šviesti atliekų rūšiavimo, gamtos išsaugojimo klausimais. Nuolatinę grėsmę Ignalinos rajono savivaldybės aplinkai kelia šalia esanti neveikianti (šiuo metu uždaroma) Ignalinos atominė elektrinė. Ignalinos rajone trūksta atliekų deginimo gamyklų, todėl neužtikrinamas atliekų šalinimas.

Ignalinos rajono savivaldybėje yra didesnė nei vidutiniškai apskrityje kelių dalis su patobulinta danga, o savivaldybės gyventojai pasižymi aukštu automobilizacijos lygiu. Apskritai kelių būklė Ignalinos rajone yra prasta, dėl to ateityje gali didėti avaringumo rodikliai. Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus kasmet mažėja autobusais vežamų keleivių skaičius. Geografinė Ignalinos rajono savivaldybės padėtis yra palanki, nes rajonas yra netoli šalies sostinės.

Inžinerinės ir energetikos infrastruktūros srityje Ignalinos rajono savivaldybėje pastaruoju metu mažėjo pakelto vandens kiekiai bei pagamintos ir realizuotos šilumos kiekiai. Ignalinos rajone vykdoma vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų ir infrastruktūros plėtra, atnaujinama šilumos tiekimo infrastruktūra. Nors gyventojų skaičius mažėjo, tačiau didėjo vartotojų, prisijungiančių prie centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sistemos. Savo ruožtu, vartotojų, besinaudojančių centralizuotu šildymu, dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus mažėjo.

Siekiant viešosios infrastruktūros ir aplinkos darnios plėtros, reikėtų nukreipti savivaldybės pastangas į stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekio mažinimą, t. y., skatinti naudoti mažiau taršius energijos šaltinius ir tinkamai tvarkyti atliekas, vykdyti vietinius aplinkos išsaugojimo projektus, prisidėti prie regioninių ir nacionalinių projektų, programų, akcijų vykdymo; taip pat gerinti susisiekimo infrastruktūros būklę, gerinti eismo saugumo situaciją, sudaryti sąlygas rajono gyventojams ir svečiams naudotis ekologinėmis transporto priemonėmis; toliau vykdyti centralizuoto vandentiekio ir nuotekų surinkimo sistemos infrastruktūrinius projektus, skatinti gyventojus jungtis prie naujų vandens ir nuotekų tinklų.

III prioritetui – Viešosios infrastruktūros ir aplinkos darni plėtra – įgyvendinti yra numatyti keturi tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 7 uždaviniai).

III PRIORITETAS. VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS DARNI PLĖTRA

3.1 tikslas. Modernios, patogios ir saugios susisiekimo sistemos užtikrinimas

- 3.1.1 uždavinys. Gerinti ir plėsti viešojo susisiekimo infrastruktūrą ir paslaugas, tobulinti eismo organizavimo sistemą
- 3.1.2 uždavinys. Vystyti ekologinio susisiekimo infrastruktūrą, sudaryti ir gerinti sąlygas naudotis ekologinėmis transporto priemonėmis

3.2. tikslas. Inžinerinės infrastruktūros ir energetikos vystymas

- 3.2.1 uždavinys. Plėsti ir atnaujinti inžinerinę infrastruktūrą
- 3.2.2 uždavinys. Tobulinti ir sudaryti sąlygas vystyti efektyviai energetikos infrastruktūrai

3.3. tikslas. Kitų viešųjų paslaugų vystymas ir plėtra

- 3.3.1 uždavinys. Gerinti savivaldybės ūkio paslaugų kokybę ir infrastruktūrą

3.4. tikslas. Darnios ir patrauklios aplinkos užtikrinimas

- 3.4.1 uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo ir aplinkos apsaugos sistemą, užtikrinti jos veikimą
- 3.4.2 uždavinys. Užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą ir didinti jo patrauklumą

3.4. IV PRIORITETO PAŽANGOS VERTINIMAS, JO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė parodė, kad Ignalinos rajono savivaldybėje mažėja nusikalstamų veikų skaičius, didėja ištirtų nusikalstamų veikų dalis, aktyviai vykdomos prevencijos priemonės civilinės apsaugos ir priešgaisrinės saugos srityse, nuolat gerinamos ugniagesių komandų darbo sąlygos, aktyviai vykdoma korupcijos prevencija.

Vis dėlto, vis dar esant pakankamai dideliame nusikalstamumo laipsniui Ignalinos rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, siekiant saugios visuomenės, reikėtų didinti vaikų ir jaunimo užimtumą, nukreipti juos tinkama linkme, vykdyti įvairias prevencines programas ir veiklas, skatinti bendruomeninės savitarpio saugos ir bendradarbiavimo iniciatyvas, formuoti saugią aplinką ir pan.

Siekiant efektyvaus viešojo valdymo Ignalinos rajono savivaldybėje reikėtų vykdyti savivaldybės administracijos darbuotojų, politikų, savivaldybės įstaigų darbuotojų ir vadovų mokymus, organizuoti kvalifikacijos kėlimą, gerinti informacinių technologijų bazę, diegti įvairias programas, atnaujinti savivaldybės ir įstaigų tinklalapius, gerinti teikiamas elektronines paslaugas, taip pat siekti moterų ir vyrų lygių teisių įgyvendinimo, korupcijos mažinimo, administracinės naštos mažinimo, vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą savivaldybėje, kurti ir plėtoti Ignalinos rajono įvaizdį, vystyti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę.

IV prioritetui – Saugi visuomenė ir efektyvus viešasis valdymas – įgyvendinti yra numatyti du tikslai su atitinkamais uždaviniais (iš viso 5 uždaviniai).

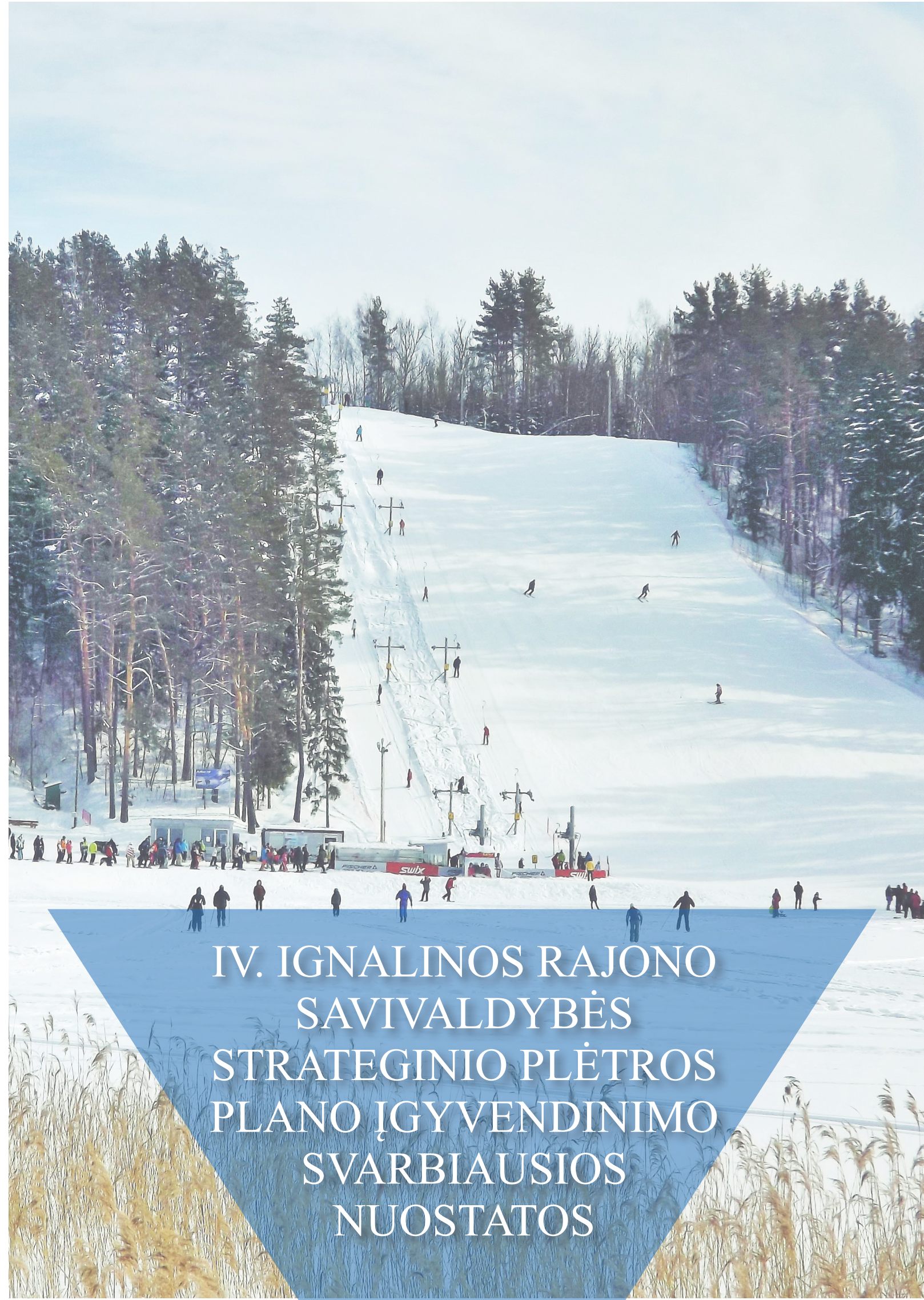
IV PRIORITETAS. SAUGI VISUOMENĖ IR EFEKTYVUS VIEŠASIS VALDYMAS

4.1 tikslas. Saugumo didinimas rajone

- 4.1.1 uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir gyventojų saugumą
- 4.1.2 uždavinys. Vykdyti prevencines programas, veiklas

4.2. tikslas. Efektyvus, gyventojų poreikius atitinkančio viešojo valdymo užtikrinimas

- 4.2.1 uždavinys. Užtikrinti savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumą
- 4.2.2 uždavinys. Vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą
- 4.2.3 uždavinys. Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės įvaizdį, skatinti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą

IV. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO SVARBIAUSIOS NUOSTATOS

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginiame plėtros plane yra numatyti 4 prioritetai, 13 tikslų, 29 uždaviniai ir 179 priemonės:

4.1. pav. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2014 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų ir uždavinių skaičius

Šaltinis: sudaryta autorių

Daugiausiai priemonių numatyta I prioritetui įgyvendinti (57 priemonės), mažiausiai – III prioritetui (30 priemonių), II prioritetui įgyvendinti numatytos 55 priemonės, o IV prioritetui – 37 priemonės.

4.1. lentelė. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė

Prioritetai	Tikslų skaičius	Uždavinių skaičius	Priemonių skaičius
I prioritetas. Rajono ekonominė ir kompleksinė plėtra	4	9	57
II prioritetas. Žmoniškųjų išteklių ir visuomenės socialinės gerovės plėtra	3	8	55
III prioritetas. Viešosios infrastruktūros ir aplinkos darni plėtra	4	7	30
IV prioritetas. Saugi visuomenė ir efektyvus viešasis valdymas	2	5	37
IŠ VISO:	13	29	179

Šaltinis: sudaryta autorių

Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginiam plėtros planui įgyvendinti bus naudojamos savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos lėšos, kurios apima privačias lėšas, kitų finansavimo mechanizmų lėšas ir t. t.:

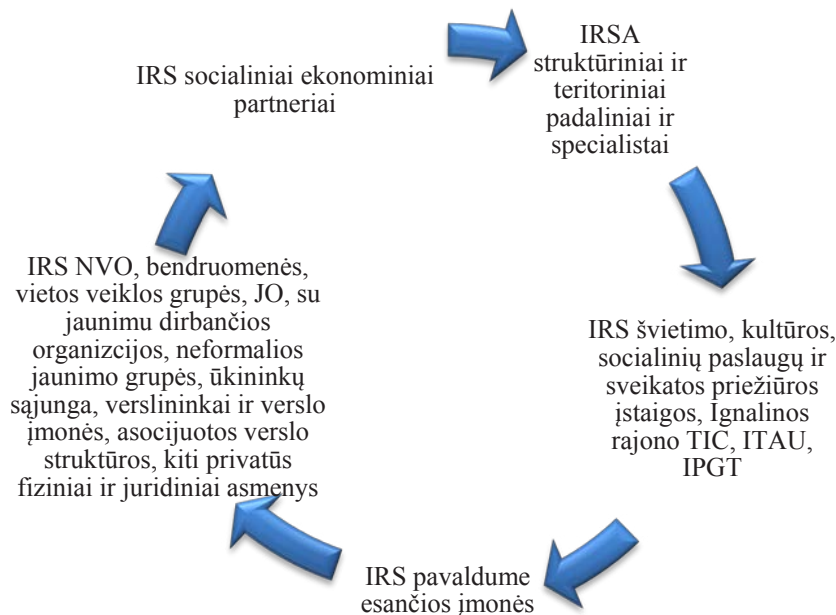
ES	SB	VB	KT
• Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	• Ignalinos rajono savivaldybės biudžeto lėšos	• Valstybės biudžeto lėšos	• Kitos lėšos: privačios lėšos, kitų finansavimo mechanizmų lėšos ir t. t.

4.2. pav. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2014 metų strateginio plėtros plano finansavimo šaltiniai

Šaltinis: sudaryta autorių

Už sėkmingą Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimą yra atsakingi Ignalinos rajono savivaldybės administracijos struktūriniai ir teritoriniai padaliniai, specialistai, VšĮ „Ignalinos rajono turizmo informacijos centras“, Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios saugomų teritorijų tarnybos, Ignalinos rajono savivaldybės kaimo turizmo sodybų savininkai, Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios vietos veiklos grupės, Ignalinos rajono savivaldybės verslo įmonės ir verslininkai, investuotojai, asocijuotos verslo struktūros, Ignalinos rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų, Ignalinos rajono savivaldybės religinės organizacijos, Ignalinos rajono savivaldybės sporto klubai, Ignalinos rajono savivaldybės bendruomenės, Ignalinos rajono savivaldybės jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, neformalios jaunimo grupės, Utenos teritorinės darbo biržos Ignalinos skyrius, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Ignalinos r. biuras, Lietuvos ūkininkų sąjungos Ignalinos rajono skyrius, Ignalinos rajono savivaldybės ūkininkai, žemių valdytojai ir miškų valdų savininkai, Ignalinos rajono savivaldybės melioracijos naudotojų asociacijos, Ignalinos rajono savivaldybės švietimo įstaigos, Ignalinos trečiojo amžiaus universitetas, Ignalinos rajono savivaldybės kultūros įstaigos, Ignalinos rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigos, Ignalinos rajono sveikatos priežiūros įstaigos, Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, įmonės, teikiančios viešojo transporto paslaugas, UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“, UAB

„Ignalinos šilumos tinklai“, Ignalinos rajono savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijos, Ignalinos rajono savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų valdytojai, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“, SĮ „Kompata“, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos r. policijos komisariatas, Utenos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Ignalinos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, kitos Ignalinos rajono savivaldybės įstaigos ir įmonės, teikiančios viešąsias paslaugas bei kiti Ignalinos rajono savivaldybės privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys.

4.3. pav. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2014 metų strateginio plėtros plano atsakingi asmenys ir institucijos

Šaltinis: sudaryta autorių

Priemonių planas pateikiamas 1 priede, o pagrindinių projektų sąrašas – 2 priede.

V. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
2018–2024 M. STRATEGINIO PLĖTROS
PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS,
TIKSLINIMO IR ATSISKAITYMO UŽ
ĮGYVENDINIMO REZULTATUS TVARKA

Ignalinos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano (toliau – IRSSPP) stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už įgyvendinimo rezultatus tvarka – tai sisteminis aplinkos, susietos su patvirtinto strateginio plėtros plano įgyvendinimo metu atsirandančiais kiekybiniais ir kokybiniais pokyčiais, stebėjimo ir vertinimo procesas, kurio metu parengiamos strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos. Strateginio plėtros plano stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už įgyvendinimo rezultatus tvarkos tikslas – kontroliuoti strateginio plėtros plano vykdymą, vertinti įdiegtų priemonių poveikį rajono socialiniam ir ekonominiam gyvenimui, pagal poreikius pildyti ir koreguoti strateginį plėtros planą.

IRSSPP stebėsenos, tikslinimo ir atsiskaitymo už įgyvendinimo rezultatus tvarkos objektai – prioritetai, tikslai, uždaviniai, priemonės ir projektai bei vertinimo kriterijų, pagal kuriuos yra vykdoma IRSSPP stebėsenos sistema. IRSSPP stebėsenos rezultatas – teikiamos strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos du kartus per įgyvendinimo laikotarpį (tarpinė ataskaita rengiama 2021 metais, o galutinė – 2025 metais), kurios rengiamos IRSSPP stebėsenos proceso metu, bei IRSSPP įgyvendinimo vertinimas (IRSSPP vizijos, prioritetų, tikslų ir uždavinių peržiūrėjimas), vykdomas vieną kartą per IRSSPP įgyvendinimo laikotarpį 2021 metais kartu su tų metų IRSSPP tarpinės įgyvendinimo ataskaitos rengimu. IRSSPP įgyvendinimo ataskaitos forma pateikiama 5 priede.

Rengiant IRSSPP įgyvendinimo ataskaitas, iš visų IRSSPP nurodytų vykdytojų surenkama informacija apie priemonių įgyvendinimą. Už duomenų pateikimą atsakingi Ignalinos rajono savivaldybės administracijos skyriai pateikia reikiamus duomenis Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriui (toliau – IPTVS) iki einamųjų metų kovo 31 d. IPTVS parengia IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą iki einamųjų metų balandžio 30 dienos. Ne vėliau kaip iki einamųjų metų gegužės 31 dienos parengta IRSSPP įgyvendinimo ataskaita yra teikiama Strateginio planavimo grupei (toliau – SPG) pritarimui gauti. IRSSPP įgyvendinimo ataskaita teikiama Ignalinos rajono savivaldybės tarybos komitetams svarstyti ir Ignalinos rajono savivaldybės tarybai tvirtinti einamųjų metų birželį.

IRSSPP vizija, prioritetai, tikslai ir uždaviniai turi būti peržiūrėti vieną kartą per strateginio plėtros plano įgyvendinimo laikotarpį. IRSSPP įgyvendinimo vertinimas atliekamas 2021 metais laikantis tų pačių terminų, kaip ir tų metų IRSSPP tarpinės įgyvendinimo ataskaitos rengimas ir tvirtinimas.

IRSSPP keitimas ir papildymas – tai procedūra, kurios metu strateginio plėtros plano prioritetai, tikslai, uždaviniai ir priemonės yra papildomos naujomis arba pakeičiamos. IRSSPP priemonės bei jų pasiekimo indikatoriai gali būti keičiami pagal poreikį. Pasiūlymus dėl IRSSPP pakeitimo ar papildymo gali teikti Ignalinos rajono savivaldybės tarybos nariai, Ignalinos rajono savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių vadovai, darbuotojai, socialiniai ekonominiai partneriai, kiti suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys. Pasiūlymai dėl IRSSPP pakeitimo ir papildymo pateikiami raštu IPTVS pagal poreikį. Pateikti pasiūlymai apsvarstomi Strateginio planavimo grupėje bei Ignalinos rajono savivaldybės tarybos komitetuose. IRSSPP pakeitimus ir papildymus tvirtina Ignalinos rajono savivaldybės taryba. IRSSPP pakeitimo ir papildymo forma pateikiama 6 priede.

5.1. lentelė. IRSSPP įgyvendinimo procedūros ir vykdymo terminai

Eil. nr.	Procedūros	Vykdytojai	Vykdymo terminai PradžiaPabaiga		Periodiškumas
1.	IRSSPP įgyvendinimo ataskaitos rengimas				
	1.1. Ignalinos rajono savivaldybės administracijos skyriai, atsakingi už duomenų pateikimą, teikia duomenis Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyriui	IRSA skyriai, atsakingi už duomenų pateikimą	Einamųjų metų sausio 1 d.	Einamųjų metų kovo 31 d.	Du kartus per laikotarpį (2021 m. ir 2025 m.)
	1.2. Investicijų, planavimo ir turto valdymo skyrius parengia IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą.	IPTVS	Einamųjų metų balandžio 1 d.	Einamųjų metų balandžio 30 d.	
	1.3. IRSSPP įgyvendinimo ataskaita pristatoma Strateginio planavimo grupei.	IPTVS, SPG	Einamųjų metų gegužės 1 d.	Einamųjų metų gegužės 31 d.	
	1.4. IRSSPP įgyvendinimo ataskaita teikiama svarstyti Ignalinos rajono savivaldybės tarybos komitetams ir tvirtinti Tarybai.	IPTVS, IRS tarybos komitetai, IRS taryba	Einamųjų metų birželio 1 d.	Einamųjų metų birželio 30 d.	
	1.5. Parengta ir patvirtinta ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto tinklalapyje <i>www.ignalina.lt</i> .	IPTVS	Einamųjų metų birželio 1 d.	Einamųjų metų birželio 30 d.	
2.	IRSSPP peržiūrėjimas, įgyvendinimo vertinimas				
	2.1. IRSSPP vizijos, prioritetų, tikslų ir uždavinių įvertinimas bei koregavimas	IRSA skyriai, IPTVS	Einamųjų metų sausio 1 d.	Einamųjų metų balandžio 30 d.	Vieną kartą per laikotarpį (2021 m.)
	2.2. Koreguotas IRSSPP pristatomas Strateginio planavimo grupei.	IPTVS, SPG	Einamųjų metų gegužės 1 d.	Einamųjų metų gegužės 31 d.	
	2.3. Koreguotas IRSSPP teikiamas svarstyti Ignalinos rajono savivaldybės tarybos komitetams ir tvirtinti Tarybai.	IPTVS, IRS tarybos komitetai, IRS taryba	Einamųjų metų birželio 1 d.	Einamųjų metų birželio 30 d.	
	2.4. Parengtas ir patvirtintas IRSSPP skelbiamas Savivaldybės interneto tinklalapyje <i>www.ignalina.lt</i> .	IPTVS	Einamųjų metų birželio 1 d.	Einamųjų metų birželio 30 d.	

Eil. nr.	Procedūros	Vykdytojai	Vykdymo terminai		Periodiškumas
	Pradžia	Pabaiga			
3.	IRSSPP keitimas / papildymas.				
	Savivaldybės tarybos narių, administracijos padalinių, socialinių ekonominių partnerių ir kitų subjektų raštu pateikti pasiūlymai dėl IRSSPP keitimo / papildymo teikiami SPG, Savivaldybės tarybai svarstyti dėl IRSSPP keitimo / papildymo.	IRSA skyriai, IPTVS	Pagal poreikį	Pagal poreikį	Pagal poreikį

Šaltinis: sudaryta autorių

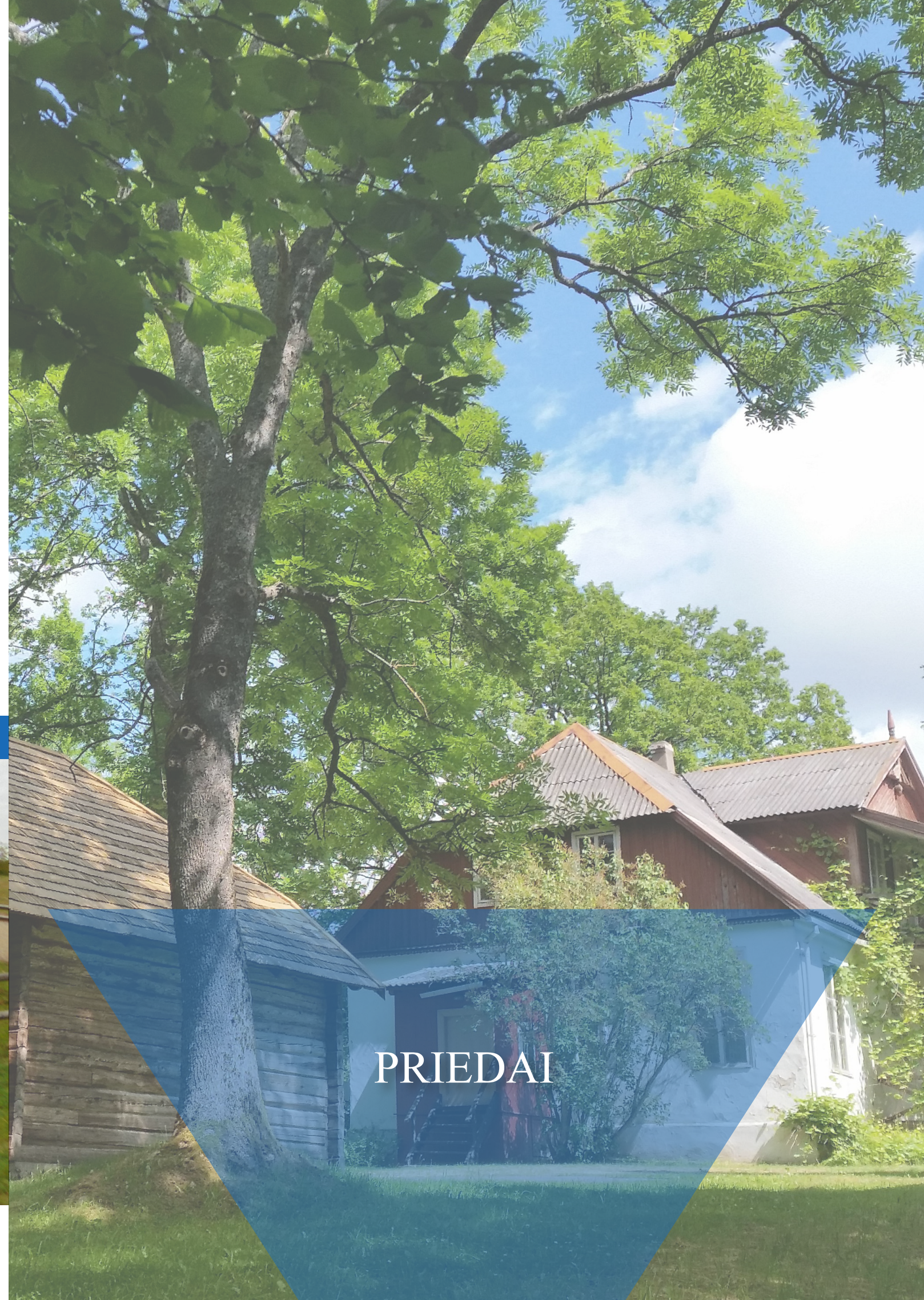
IRSSPP stebėsenos, tikslinimo ir įgyvendinimo tvarkos apraše numatyta **dviejų** lygių kiekybinių ir kokybinių vertinimo kriterijų sistema, kuria naudojantis kontroliuojamas IRSSPP priemonių įgyvendinimas:

- 1. efekto vertinimo kriterijai arba vizijos rodikliai** parodo IRSSPP įgyvendinimo poveikį savivaldybės raidai ir artėjimą prie vizijos (žr. 3 priedą);
- 2. rezultato vertinimo kriterijai (prioritetų / tikslų rodikliai)** rodo ilgalaikius IRSSPP įgyvendinimo rezultatus (žr. 4 priedą).

Sudarant rodiklių sistemą, atskaitos tašku imami 2016 m. duomenys (jei tokie duomenys dar buvo neskelbiami, tuomet 2015 m. duomenys, o švietimo duomenims fiksuoti – 2016–2017 mokslo metų arba 2015–2016 mokslo metų duomenys). Kiekvienam vertinimo kriterijui yra nurodomas duomenų šaltinis, atsakinga už duomenų pateikimą institucija, atskaitos taškas (2015 m. arba 2016 m. duomenys), ir jei rodiklis yra kiekybinis (apskaičiuojamas), tuomet nurodoma jo apskaičiavimo formulė. Kiekvienam vertinimo kriterijui yra nurodoma siekiamybė 2024 m. (planuojama reikšmė).

Efekto vertinimo kriterijų arba vizijos rodiklių bei rezultato vertinimo kriterijų arba prioritetų / tikslų rodiklių pasiekiamumas tikrinamas ir pristatomas du kartus per IRSSPP įgyvendinimo laikotarpį – 2021 m. (kartu su tarpine IRSSPP įgyvendinimo ataskaita) ir 2025 m. (kartu su galutine IRSSPP įgyvendinimo ataskaita). Pildant tarpinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą, pasiekta vertinimo kriterijaus reikšmė bus vertinama 2020 m. arba 2019 m., jei 2020 m. duomenys pildymo metu dar neskelbiami. Pildant galutinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą, pasiekta 2020 m. vertinimo kriterijaus reikšmė bus pakoreguota (jei pildant tarpinę įgyvendinimo ataskaitą buvo įrašyta 2019 m. vertinimo kriterijaus reikšmė) ir vertinama 2024 m. arba 2023 m. reikšmė, jei 2024 m. duomenys pildymo metu dar neskelbiami.

PRIEDAI

1 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano priemonių planas

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
I PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSNĖ PLĖTRA				
1.1. tikslas. Turizmo, kultūros ir gamtos paveldo vystymas				
1.1.1. uždavinys. Atnaujinti esamą ir vystyti naują turizmo bei poilsio infrastruktūrą				
1.1.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti reabilitacijos ir (arba) sveikatingumo paslaugų infrastruktūrą Ignalinos rajone	Įkurtų ir (arba) atnaujinimų reabilitacijos ir (arba) sveikatingumo centrų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, VšĮ „Ignalinos rajono ligoninė“, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.2.	Kurti ir (arba) tvarkyti bei skatinti kurti ir (arba) tvarkyti rekreacines teritorijas, zonas Ignalinos rajone	Sukurtų ir (arba) sutvarkytų rekreacinių teritorijų, zonų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, IRS teritorijoje veikiančios saugomų teritorijų tarnybos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.3.	Tvarkyti ir prižiūrėti turizmo objektus Ignalinos rajone	Tvarkomų ir prižiūrimų turizmo objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.1.1.4.	Atnaujinti, plėsti bei prižiūrėti sporto, turizmo, laisvalaikio, rekreacijos ir pramogų bazes, infrastruktūrą Ignalinos rajone	Atnaujinimų ir (arba) prižiūrėtų ir (arba) išplėstų bazių skaičius (vnt.) Atnaujintų ir (arba) prižiūrėtų ir (arba) išplėstos infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, turizmo paslaugas teikiančios viešosios įstaigos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.5.	Atnaujinti ir (arba) plėsti oreivystės paslaugų ir pramogų infrastruktūrą Ignalinos rajone	Atnaujintų ir (arba) išplėstos infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.6.	Atnaujinti ir (arba) plėsti vandens turizmo paslaugų bei vandens pramogų infrastruktūrą Ignalinos rajone	Atnaujintų ir (arba) išplėstos infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.7.	Atnaujinti ir (arba) plėsti pažintinio turizmo infrastruktūrą Ignalinos rajone	Atnaujinimų ir (arba) naujai sukurtų turistinių maršrutų / pažintinių trasų skaičius (vnt.) Turistinių maršrutų / pažintinių trasų, prijungtų prie nacionalinių maršrutų / trasų, skaičius (vnt.) Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų turizmo objektų, skirtų pažintiniam turizmui, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, IRS teritorijoje veikiančios saugomų teritorijų tarnybos, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.8.	Atnaujinti ir (arba) plėsti aktyvaus turizmo paslaugų bei pramogų infrastruktūrą Ignalinos rajone	Atnaujintų ir (arba) išplėstos infrastruktūros vienetų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.9.	Įrengti stacionarias stovyklas, pritaikant Ignalinos rajono savivaldybei priklausančius ir nenaudojamus pastatus	Įrengtų stovyklų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.1.1.10.	Skatinti ir remti apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą Ignalinos rajone	Modernizuotų ir (arba) naujai įrengtų aukštus kokybės standartus atitinkančių apgyvendinimo bei maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.11.	Skatinti ir remti kaimo turizmo paslaugų infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą Ignalinos rajone	Atnaujintų ir (arba) išplėstų kaimo turizmo sodybų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys, IRS kaimo turizmo sodybų savininkai
1.1.1.12.	Vystyti sveikatingumo ir lyguminio slidėjimo trasų infrastruktūrą Ignalinos rajone	Įrengtų trasų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.1.13.	Pritaikyti Ignalinos rajono savivaldybės turizmo objektus asmenims su negalia, šeimoms su vaikiškais vežimėliais ir t. t.	Pritaikytų turizmo objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, turizmo paslaugas teikiančios viešosios įstaigos, NVO, Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios vietos veiklos grupės (toliau – IRS VVG), IRS bendruomenės, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.2. uždavinys. Gerinti turizmo paslaugų kokybę bei didinti jų įvairovę				
1.1.2.1.	Kurti ir diegti Ignalinos rajono savivaldybės turizmo objektų ženklavimo bei informacinę sistemą	Pastatytų informacinių stendų, kelio ženklų, žemėlapių skaičius (vnt.) Įrengtų nuorodų, informacijos terminalų skaičius (vnt.) Sukurta turizmo informacinė sistema	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
1.1.2.2.	Gerinti ir plėsti visas teikiamas paslaugas Ignalinos kurortinėje vietovėje, kompleksškai apie jas informuoti šalies ir užsienio bendruomenes, suinteresuotus asmenis	Išleistų leidinių, straipsnių, lankstinukų, išsiųstų elektroninių naujienlaiškių įvairiomis kalbomis skaičius (vnt.) Panaudotos GIS priemonės informacijos sklaidai Atliktų informacijos sklaidos veiklų socialiniuose tinkluose skaičius (kartai per metus) Suorganizuotų informacinių turų žurnalistams skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Išplatintų pranešimų šalies ir užsienio žiniasklaidoje skaičius (vnt.) Turistines paslaugas teikiančių įstaigų darbo laiko optimizavimas	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.2.3.	Dalyvauti turizmo parodose, mugėse Lietuvoje bei užsienio šalyse, siekiant pristatyti Ignalinos rajoną	Parodų, mugių, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.2.4.	Teikti paslaugas Ignalinos rajono turizmo paslaugų organizatoriams	Suorganizuotų bendrų turizmo paslaugas teikiančių įstaigų susitikimų, renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Suteiktų konsultacijų turizmo paslaugų teikėjams skaičius (vnt.) Suorganizuotų ar lankytų mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Atliktų periodinių turizmo veiklos analizių skaičius (kartai per metus)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC
1.1.2.5.	Vystyti, skatinti ir remti novatoriškų, kokybiškų turizmo paslaugų teikėjų iniciatyvas Ignalinos rajone	Paremtų iniciatyvų skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.2.6.	Siekti Ignalinos rajono savivaldybės kurorto statuso	Gautas kurorto statusas	2018–2024	IRSA
1.1.2.7.	Vertinti Ignalinos rajono savivaldybės turistų poreikius	Atliktų apklausų, tyrimų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC
1.1.2.8.	Igyvendinti Ignalinos rajono turizmo rinkodaros priemones	Igyvendintų rinkodaros priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC
1.1.3. uždavinys. Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmo, rekreacijos, viešosioms, edukacinėms, bendruomeninėms reikmėms				
1.1.3.1.	Ženklinėti Ignalinos rajono savivaldybės kultūros ir gamtos paveldo objektus	Pastatytų informacinių stendų, kelio ženklų, žemėlapių skaičius (vnt.) Įrengtų nuorodų, informacijos terminalų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.1.3.2.	Atlikti potencialių, neregistrinių Ignalinos rajono kultūros paveldo objektų inventorizaciją	Atlikta inventorizacija	2018–2024	IRSA
1.1.3.3.	Skatinti ir remti Ignalinos rajono savivaldybės kultūros paveldo objektų pritaikymą turizmo, verslo, kultūrinėms, socialinėms bei edukacinėms reikmėms	Sukurta programa Sutvarkytų ir pritaikytų kultūros paveldo objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, NVO, IRS VVG, IRS bendruomenės, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.1.3.4.	Skatinti ir remti Ignalinos rajono savivaldybės gamtos paveldo objektų pritaikymą turizmo, verslo, kultūrinėms, socialinėms bei edukacinėms reikmėms	Sutvarkytų ir pritaikytų gamtos paveldo objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS teritorijoje veikiančios saugomų teritorijų tarnybos, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.2. tikslas. Verslo aplinkos gerinimas ir investicijų pritraukimo skatinimas				
1.2.1. uždavinys. Vystyti verslo plėtrai ir investicijoms reikalingą infrastruktūrą				
1.2.1.1.	Suformuoti Ignalinos rajone komercinės paskirties žemės sklypus, žemės sklypus investicijoms pritraukti	Suformuotų žemės sklypų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.2.1.2.	Kurti, skatinti kurti ir (arba) plėsti verslo centrus, verslo inkubatorius, kūrybines dirbtuves, technologijų, pramoninius parkus, verslo klasterius Ignalinos rajono savivaldybėje	Įkurtų ir (arba) išplėstų verslo centrų, verslo inkubatorių, kūrybinių industrijų, technologijų, pramoninių parkų arba jų filialų skaičius (vnt.) Įkurtų verslo klasterių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos TIC, IRS verslo įmonės ir verslininkai, investuotojai, asocijuotos verslo struktūros

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
1.2.1.3.	Vystyti ir išnaudoti turimą verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui palankią infrastruktūrą Ignalinos rajone	Įrengtos ir (arba) atnaujintos verslui skirtos infrastruktūros vienetų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS verslo įmonės ir verslininkai, investuotojai
1.2.2. uždavinys. Tobulinti verslo paramos ir informavimo sistemą, plėtoti įvairias veiklas, siekiant pritraukti investicijų				
1.2.2.1.	Informuoti ir konsultuoti Ignalinos rajono verslininkus, verslo įmones, asmenis, ketinančius pradėti verslą, investuotojus apie investavimo ir verslo galimybes bei plėtrą rajone	Išleistų leidinių, straipsnių, lankstinukų, išsiųstų naujienlaiškių įvairiomis kalbomis skaičius (vnt.) Pateikta informacija IRS, kitų savivaldybės viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų interneto svetainėse Suteiktų konsultacijų skaičius (vnt.) Atliktų informacijos sklaidos veiklų socialiniuose tinkluose skaičius (kartai per metus) Sukurta verslo informacinė sistema (duomenų bazė)	2018–2024	IRSA, IRS verslo įmonės ir verslininkai, asocijuotos verslo struktūros, investuotojai, privatūs fiziniai asmenys
1.2.2.2.	Dalyvauti bei skatinti dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse parodose, mugėse, siekiant pristatyti Ignalinos rajono verslą, verslo plėtos ir investavimo į Ignalinos rajoną galimybes	Parodų ir mugių, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS verslo įmonės ir verslininkai, asocijuotos verslo struktūros
1.2.2.3	Remti ir organizuoti verslumą skatinančius, gerąją verslo patirtį viešinančius renginius, verslo misijas Ignalinos rajone	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, verslo misijų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, jaunimo organizacijos (toliau – JO), su jaunimu dirbančios organizacijos, Ignalinos rajono savivaldybės NVO, asocijuotos verslo struktūros, IRS verslo įmonės ir verslininkai
1.2.2.4.	Parengti ir taikyti mokesčių lengvatas Ignalinos rajone	Suteiktų lengvatų skaičius (vnt. / metus)	2018–2024	IRSA
1.2.2.5.	Teikti techninę ir (arba) institucinę pagalbą Ignalinos rajono savivaldybės verslininkams, verslo įmonėms, asmenims, ketinantiems pradėti verslą	Verslininkų, verslo įmonių, asmenų, ketinančių pradėti verslą, investuotojų, kuriems suteikta techninė ir (arba) institucinė pagalba, skaičius (asmenys)	2020–2024	IRSA, IRS verslo įmonės ir verslininkai, investuotojai, privatūs asmenys
1.2.2.6.	Įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtos rėmimo programą	Įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA
1.2.3. uždavinys. Skatinti gyventojų verslumą, stiprinti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą				
1.2.3.1.	Rengti mokymų programas, organizuoti mokymus, kursus, seminarus, siekiant kelti Ignalinos rajono savivaldybės įmonių vadovų ir darbuotojų kvalifikaciją	Parengtų mokymų programų skaičius (vnt.) Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, asocijuotos verslo struktūros, IRS verslo įmonės ir verslininkai, NVO
1.2.3.2.	Skatinti Ignalinos rajono jaunimo verslumą, šviesti ekonominio raštingumo ir karjeros planavimo klausimais	Parengtų mokymų programų skaičius (vnt.) Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, asocijuotos verslo struktūros, IRS verslo įmonės ir verslininkai, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
1.2.3.3.	Dalyvauti Utenos teritorinės darbo biržos Ignalinos skyriaus (toliau – Utenos TDB Ignalinos sk.) įgyvendinamuose projektuose, programose, iniciatyvose	Projektų, programų, iniciatyvų, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos TDB Ignalinos sk.
1.2.3.4.	Skatinti ir remti Ignalinos rajono savivaldybės, šalies ir užsienio mokslo institucijų, švietimo, kultūros įstaigų ir verslo įmonių, verslininkų bei investuotojų bendradarbiavimą	Suorganizuotų ir lankytų neformalių susitikimų, renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų bendrų projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, asocijuotos verslo struktūros, šalies ir užsienio verslo įmonės ir verslininkai, mokslo institucijos, švietimo ir kultūros įstaigos
1.2.3.5.	Skatinti ir plėtoti viešojo bei privačiojo sektorių partnerystę Ignalinos rajone	Įgyvendintų viešosios privačiosios partnerystės projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS verslo įmonės ir verslininkai, investuotojai
1.2.3.6.	Kurti socialinių įmonių tinklą, siekiant išnaudoti neįgalųjų ir vyresnio amžiaus rajono gyventojų potencialą Ignalinos rajone	Įkurtų įmonių skaičius (vnt.) Įtrauktų į veiklas neįgalųjų ir vyresnio amžiaus žmonių skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, NVO, IRS viešosios organizacijos, IRS bendruomenės privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
1.3. tikslas. Žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės vystymas				
1.3.1. uždavinys. Sudaryti sąlygas vystyti konkurencingą žemės ūkį, žuvininkystę ir miškininkystę				
1.3.1.1.	Konsultuoti Ignalinos rajono ūkininkus, žemių naudotojus ir miškų valdų savininkus, siekiant efektyvaus ES paramos įsisavinimo	Suteiktų konsultacijų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – LR žemės ūkio rūmai), Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Ignalinos r. biuras (toliau – LŽŪKT Ignalinos r. biuras)
1.3.1.2.	Įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės Žemės ūkio rėmimo programą	Įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA
1.3.1.3.	Plėtoti Ignalinos rajono ūkininkų, žemių naudotojų, miškų valdų savininkų kompetencijas ir gebėjimus, organizuoti žemės ūkio veiklą skatinančius renginius	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, LR žemės ūkio rūmai, LŽŪKT Ignalinos r. biuras, Lietuvos ūkininkų sąjungos Ignalinos rajono skyrius (toliau – LŪS Ignalinos rajono skyrius), IRS ūkininkai, IRS žemių savininkai, IRS miškų valdų savininkai
1.3.1.4.	Rekonstruoti ir (arba) atnaujinti valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Rekonstruotų ir (arba) atnaujintų sausimo sistemų plotas (ha), griovių ilgis (km)	2018–2024	IRSA
1.3.1.5.	Rekonstruoti ir (arba) atnaujinti valstybei nuosavybės teise priklausančius hidrotechninius statinius Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Rekonstruotų ir (arba) atnaujintų hidrotechninių statinių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.3.1.6.	Skatinti ir pagal galimybes remti žemių savininkams nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstravimą ir (arba) atnaujinimą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įregistruotų melioracijos sistemų naudotojų asociacijų skaičius (vnt.) Paremtų, paskatintų žemių savininkų skaičius (asmenys) Sudarytų jungtinės veiklos sutarčių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, LŪS Ignalinos rajono skyrius, IRS žemių savininkai, IRS melioracijos naudotojų asociacijos, IRS bendruomenės
1.3.1.7.	Gerinti žuvininkystės, žuvies perdirbimo, rekreacinės žvejybos veiklos sąlygas Ignalinos rajone	Pagerintos, išplėtos infrastruktūros vienetų skaičius (vnt.) Įgyvendintų projektų, priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
1.3.1.8.	Pagal galimybes skatinti ir remti alternatyvias žemės ūkiui veiklas Ignalinos rajono kaimiškose vietovėse	Paremtų veiklų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.4. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas				
1.4.1. uždavinys. Kompleksiškai plėtoti miestų ir miestelių teritorijas, viešąsias erdves bei viešąją infrastruktūrą				
1.4.1.1.	Kompleksiškai vystyti Ignalinos miesto viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą	Įgyvendintas 1 Ignalinos miesto kompleksinės plėtros projektas	2018–2024	IRSA
1.4.1.2.	Gerinti ir prižiūrėti daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų aplinką (gyvenamąją aplinką) Ignalinos rajono savivaldybės miestų ir miestelių gyvenamosiose teritorijose	Sutvarkytų ir prižiūrėtų gyvenamųjų kvartalų (gyvenamosios aplinkos) skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.4.1.3.	Tvarkyti ir prižiūrėti Ignalinos rajono savivaldybės miestų ir miestelių viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą, ją pritaikant gyventojų poreikiams	Sutvarkytų ir prižiūrėtų viešųjų erdvių skaičius (vnt.) Sutvarkytos ir prižiūrėtos viešosios paskirties infrastruktūros vienetų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.4.1.4.	Rengti ir įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės miesto vietovių vietos veiklos grupių strategijas	Parengtų strategijų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS miesto vietovių VVG
1.4.2. uždavinys. Kompleksiškai plėtoti kaimo teritorijas, viešąsias erdves bei viešąją infrastruktūrą				
1.4.2.1.	Kompleksiškai atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės kaimo vietovių (išskyrus savivaldybių centrus), turinčių nuo 1 iki 6 tūkst. gyventojų, viešąją infrastruktūrą	Įgyvendintas 1 Ignalinos rajono savivaldybės vietovės (nuo 1 iki 6 tūkst. gyventojų) kompleksinės plėtros projektas	2018–2024	IRSA
1.4.2.2.	Kompleksiškai vystyti ir plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės kaimo gyvenamųjų teritorijas (iki 1 tūkst. gyventojų)	Įgyvendinti 3 Ignalinos rajono savivaldybės kaimo gyvenamųjų teritorijų kompleksinės plėtros projektai	2018–2024	IRSA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
1.4.2.3.	Gerinti ir prižiūrėti daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų aplinką (gyvenamąją aplinką) Ignalinos rajono savivaldybės kaimo gyvenamosiose teritorijose	Sutvarkytų ir prižiūrėtų gyvenamųjų kvartalų (gyvenamosios aplinkos) skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.4.2.4.	Tvarkyti ir prižiūrėti Ignalinos rajono savivaldybės kaimo viešąsias erdves ir viešąją infrastruktūrą, ją pritaikant gyventojų poreikiams	Sutvarkytų ir prižiūrėtų viešųjų erdvių skaičius (vnt.) Sutvarkytos ir prižiūrėtos viešosios paskirties infrastruktūros vienetų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
1.4.2.5.	Rengti ir įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės kaimo vietovių vietos veiklos grupių strategijas	Parengtų strategijų skaičius (vnt.) Įgyvendintų strategijų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS kaimo vietovių VVG

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
II PRIORITETAS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA				
2.1. tikslas. Išsilavinusios ir sportiškos visuomenės formavimas				
2.1.1. uždavinys. Tobulinti ugdymo paslaugų kokybę ir prieinamumą				
2.1.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės švietimo įstaigų infrastruktūrą	Švietimo įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos
2.1.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės švietimo įstaigų informacinių technologijų bazes bei elektronines paslaugas	Švietimo įstaigų, kuriose atnaujintos ir (arba) išplėtos informacinių technologijų bazės, skaičius (vnt.) Švietimo įstaigų, kuriose atnaujintos interneto svetainės, skaičius (vnt.) Švietimo įstaigų, kuriose įdiegtos ir (arba) patobulintos elektroninės paslaugos, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos
2.1.1.3.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės švietimo įstaigų materialiąsias, mokymosi bei ugdymo aplinkas	Švietimo įstaigų, kuriose atnaujintos ir (arba) išplėtos materialiosios, mokymosi bei ugdymo aplinkos, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos
2.1.1.4.	Steigti universalius daugiavfunkčius centrus Ignalinos rajono savivaldybėje	Įsteigtų daugiavfunkčių centrų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
2.1.1.5.	Užtikrinti mokinių pavėžėjimo paslaugas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Maršrutų, pritaikytų mokinių poreikiams, skaičius (vnt.) Įgyvendintų kitų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
2.1.1.6.	Įgyvendinti ir tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės ugdymo ir švietimo įstaigų tinklo optimizavimo programą	Įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA
2.1.1.7.	Tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, švietimo įstaigų vadovų kompetencijas ir kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmens) Kvalifikaciją kėlusius mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, vadovų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojai ir mokyklai centras
2.1.1.8.	Steigti pailgintos dienos grupes Ignalinos savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose	Naujai įsteigtų pailgintos dienos grupių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS bendrojo ugdymo mokyklos
2.1.1.9.	Plėtoti švietimo, socialinės ir psichologinės pagalbos teikimą Ignalinos rajono savivaldybėje	Suteiktų socialinio pedagogo, psichologo konsultacijų skaičius (vnt.) Įsteigtų socialinio pedagogo, psichologo etatų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS bendrojo ugdymo mokyklos, Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojai ir mokyklai centras
2.1.1.10.	Didinti vaikų ir jaunimo neformaliojo ugdymo prieinamumą Ignalinos rajono savivaldybėje	Mokinių, dalyvaujančių neformaliajame ugdyme, dalis (proc.) Tikslinėmis valstybės lėšomis finansuojamų NVS programų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS neformaliojo ugdymo įstaigos, IRS kultūros įstaigos, NVO, IRS VVG
2.1.1.11.	Skatinti vaikų vasaros poilsio stovyklų paslaugų plėtrą Ignalinos rajone	Veikiančių įstaigų ir įmonių, teikiančių vaikų vasaros poilsio stovyklų paslaugas, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, NVO, IRS bendruomenės, IRS religinės organizacijos, IRS VVG, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
2.1.2. uždavinys. Skatinti mokymąsi visą gyvenimą				
2.1.2.1.	Didinti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių ir (arba) projektų skaičius (vnt.) Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, NVO, ITAU, IRS švietimo ir kultūros įstaigos, IRS bendruomenės, IRS VVG
2.1.2.2.	Plėtoti Ignalinos trečiojo amžiaus universiteto veiklą	Įgyvendintų priemonių, projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, ITAU
2.1.3. uždavinys. Vystyti sporto veiklas				
2.1.3.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti sporto infrastruktūrą prie Ignalinos rajono savivaldybės švietimo įstaigų	Švietimo įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta sporto infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos
2.1.3.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti mėgėjiškam ir profesionaliam sportui skirtą infrastruktūrą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Atnaujintos ir (arba) išplėtos sporto infrastruktūros objektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
2.1.3.3.	Atnaujinti ir (arba) plėsti gyvenamųjų ir rekreacinių zonų viešąją fizinio aktyvumo infrastruktūrą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų vaikų žaidimo aikštelių skaičius (vnt.) Įrengtų ir (arba) atnaujintų sporto aikštelių skaičius (vnt.) Įrengtų lauko treniruoklių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS VVG, IRS bendruomenės
2.1.3.4.	Organizuoti sporto renginius, varžybas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje ir dalyvauti jose	Suorganizuotų sporto renginių, varžybų skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys) Regioninių, nacionalinių ir tarptautinių sporto renginių, varžybų, kuriose dalyvauta, skaičius (vnt.) ir dalyvių jose skaičius (asmenys) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos, IRS sporto klubai, NVO
2.1.3.5.	Skatinti ir remti sporto veiklas, sporto klubus ir sportininkus Ignalinos rajone	Parengta programa Paremtų sporto veiklų, sporto klubų skaičius (vnt.) ir sportininkų skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA
2.2. tikslas. Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės ugdymas				
2.2.1. uždavinys. Plėtoti rajono kultūrinę veiklą				
2.2.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės kultūros įstaigų infrastruktūrą	Kultūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos
2.2.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės kultūros įstaigų informacinių technologijų / materialiąsias bazes	Kultūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta informacinių technologijų / materialinė bazė, skaičius (vnt.) Atnaujintų ir (arba) sukurtų kultūros įstaigų informacijos puslapių socialiniuose tinkluose (<i>Facebook</i> , <i>Twitter</i> ir kt.) skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos
2.2.1.3.	Formuoti kultūrinės erdves Ignalinos rajone, jas pritaikant renginių organizavimui, meno ekspozicijoms, kultūros poreikiams	Suformuotų kultūrinių erdvių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos
2.2.1.4.	Organizuoti, skatinti, finansuoti bei propaguoti vietinius, regioninius, nacionalinius bei tarptautinius kultūros renginius Ignalinos rajone	Suorganizuotų ir (arba) lankytų kultūros renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Medkopio šventės plėtojimas	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos, NVO, IRS VVG, IRS bendruomenės
2.2.1.5.	Užtikrinti kultūros paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą Ignalinos rajone	Suteiktų kultūros paslaugų skaičius (vnt.) Kultūros paslaugomis besinaudojančių gyventojų skaičiaus padidėjimas (proc.)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos, IRS socialinių paslaugų įstaigos, NVO, IRS VVG, IRS bendruomenės
2.2.1.6.	Kelti Ignalinos rajono savivaldybės kultūros įstaigų vadovų bei kultūros ir meno darbuotojų kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Kvalifikaciją kėlusiu kultūros įstaigų vadovų, kultūros ir meno darbuotojų skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
2.2.1.7.	Užtikrinti etninės kultūros tęstinumą, plėtros bei turtinimo priemones Ignalinos rajone	Parengta ir įgyvendinta programa Suorganizuotų renginių (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų projektų, priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS kultūros įstaigos
2.2.2. uždavinys. Skatinti nevyriausybinių organizacijų ir jaunimo veiklas				
2.2.2.1.	Steigti atvirus jaunimo centrus (toliau – AJC) ir atviras jaunimo erdves (toliau – AJE) Ignalinos rajono savivaldybėje	Įsteigtų AJC skaičius (vnt.) Įsteigtų AJE skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, IRS kultūros įstaigos
2.2.2.2.	Plėtoti mobilių darbą su jaunimu Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įsteigti mobilių darbuotojų darbui su jaunimu etatai (vnt.)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, IRS kultūros įstaigos
2.2.2.3.	Remti ir skatinti jaunimo užimtumo, neformaliojo ugdymo bei neformalias jaunimo veiklas, iniciatyvas Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
2.2.2.4.	Remti ir skatinti Ignalinos rajono nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių veiklas, iniciatyvas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS bendruomenės, NVO
2.2.2.5.	Remti ir skatinti jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų, neformalių jaunimo grupių, NVO tinklo plėtrą Ignalinos rajone	Naujai įsteigtų ir (arba) paremtų JO, su jaunimu dirbančių organizacijų, NVO, neformalių jaunimo grupių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, neformalios jaunimo grupės, NVO
2.2.2.6.	Gerinti Ignalinos rajono jaunimo darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
2.2.2.7.	Skatinti ir remti jaunimo savanorystę Ignalinos rajone	Jaunimo savanorių skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos
2.2.2.8.	Formuoti jaunimo profesinį orientavimą Ignalinos rajone	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Atliktų gerosios praktikos mainų skaičius (vnt.) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS švietimo įstaigos, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, NVO, IRS VVG
2.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas				
2.3.1. uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, plėsti jų įvairovę, skatinti socialinę integraciją				
2.3.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą	Socialines paslaugas teikiančių įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos
2.3.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės socialines paslaugas teikiančių įstaigų informacinių technologijų / materialinę bazę	Socialines paslaugas teikiančių įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta informacinių technologijų / materialinė bazė, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos
2.3.1.3.	Skatinti vaikų dienos centrų kūrimąsi ir plėtrą Ignalinos rajone	Naujai įsteigtų vaikų dienos centrų skaičius (vnt.) Naujai suteiktų dienos socialinių paslaugų gavėjų skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos, JO, NVO, IRS VVG
2.3.1.4.	Atlikti Ignalinos rajono savivaldybės socialinių paslaugų poreikio analizę, siekiant optimizuoti socialinių paslaugų teikimo tinklą	Atlikta analizė	2018–2024	IRSA
2.3.1.5.	Tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų kompetencijas bei kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos
2.3.1.6.	Organizuoti socialinių paslaugų teikimą Ignalinos rajone	Suteiktų socialinių paslaugų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos, NVO
2.3.1.7.	Plėsti Ignalinos rajono savivaldybės socialinių paslaugų tinklą ir teikiamas paslaugas	Naujai sukurtų socialinių paslaugų skaičius (vnt.) Išplėstų socialinių paslaugų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos, NVO

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
2.3.1.8.	Organizuoti globėjų (rūpintojų), įtėvių paiešką, atranką, mokymus, skatinti globą šeimoje Ignalinos rajono savivaldybėje	Vaikų, globojamų šeimose, šeimynose, skaičius (asmenys) Suorganizuotų ir (arba) lankytojų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Parengtų globėjų (rūpintojų) ir įtėvių skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos
2.3.1.9.	Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės socialinio būsto fondą ir gerinti jo kokybę	Įsigytų būstų skaičius (vnt.) Pritaikytų būstų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
2.3.1.10.	Pritaikyti Ignalinos rajono savivaldybės viešuosius pastatus specialiuoju poreikiu turintiems asmenims	Viešųjų pastatų, pritaikytų specialiųjų poreikiu turintiems asmenims, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
2.3.1.11.	Organizuoti Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamųjų būstų ir aplinkos pritaikymą specialiųjų poreikiu turintiems asmenims	Gyvenamųjų būstų ir aplinkos objektų, pritaikytų specialiųjų poreikiu turintiems asmenims, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
2.3.1.12.	Skatinti savanorių socialinių paslaugų srityje Ignalinos rajone	Savanorių skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos, NVO, IRS bendruomenės
2.3.1.13.	Organizuoti socialinės reabilitacijos paslaugų teikimą neįgaliesiems bendruomenėje Ignalinos rajone	Suteiktų socialinės reabilitacijos paslaugų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS socialinių paslaugų įstaigos, NVO
2.3.2. uždavinys. Didinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą				
2.3.2.1.	Optimizuoti Ignalinos rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą	Sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose optimizuota infrastruktūra, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS sveikatos priežiūros įstaigos, Ignalinos VSB
2.3.2.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų įrangą, materialinę bazę	Sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose atnaujinta ir (arba) išplėsta įrangą, materialinė bazė, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS sveikatos priežiūros įstaigos, Ignalinos VSB
2.3.2.3.	Nuolat tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės asmenų sveikatos priežiūros ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kvalifikaciją	Suorganizuotų ir (arba) lankytojų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, IRS sveikatos priežiūros įstaigos
2.3.2.4.	Plėtoti sveikatos priežiūros paslaugas ir gerinti jų prieinamumą Ignalinos rajone	Naujai pradėtų teikti sveikatos priežiūros paslaugų skaičius (vnt.) Įsigytų transporto priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS sveikatos priežiūros įstaigos
2.3.2.5.	Skatinti diegti ir plėtoti elektronines sveikatos priežiūros paslaugas Ignalinos rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose	Sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių elektronines paslaugas, skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS sveikatos priežiūros įstaigos
2.3.3. uždavinys. Skatinti sveikatinimo veiklas				
2.3.3.1.	Vykdyti su sveikatos stiprinimu, sveikatinimu, priklausomybių bei ligų prevencija ir profilaktika susijusias priemones, programas Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2018–2024	Ignalinos VSB, IRS sveikatos priežiūros įstaigos
2.3.3.2.	Vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną Ignalinos rajone	Atliktų stebėsenų skaičius (vnt.)	2018–2024	Ignalinos VSB, IRS sveikatos priežiūros įstaigos
2.3.3.3.	Skatinti ir remti Ignalinos rajono bendruomenės sveikatinimo iniciatyvas bei skleisti informaciją rajono gyventojams sveikatinimo, sveikatos priežiūros klausimais	Paremtų iniciatyvų skaičius (vnt.) Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos VSB, NVO, JO, su jaunimu dirbančios organizacijos, IRS VVG, IRS bendruomenės
2.3.3.4.	Įgyvendinti Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos specialiąją programą	Įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
III PRIORITETAS. VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS DARNI PLĖTRA				
3.1. tikslas. Modernios, patogios ir saugios susisiekimo sistemos užtikrinimas				
3.1.1. uždavinys. Gerinti ir plėsti viešojo susisiekimo infrastruktūrą ir paslaugas, tobulinti eismo organizavimo sistemą				
3.1.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės gatves, vietinės reikšmės kelius, privažiavimo kelius, automobilių stovėjimo aikšteles	Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų gatvių, vietinės reikšmės kelių, privažiavimo kelių ilgis (km) Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų automobilių stovėjimo aikštelių plotas (kv. km)	2018–2024	IRSA
3.1.1.2.	Atnaujinti ir (arba) įrengti naujus Ignalinos rajono savivaldybės tiltus	Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų tiltų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.1.1.3.	Atnaujinti ir (arba) diegti saugaus eismo priemones Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų ir (arba) įdiegtų saugaus eismo priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.1.1.4.	Tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės keleivių pervežimo sistemą	Atlikta analizė dėl tarp miestinių maršrutų plėtros Optimizuotų ir (arba) išplėstų maršrutų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, įmonės, teikiančios viešojo transporto paslaugas
3.1.1.5.	Atnaujinti ir (arba) išplėsti Ignalinos rajono savivaldybės keleivių pervežimo sistemos infrastruktūrą	Įsigytų transporto priemonių skaičius (vnt.) Atnaujinta autobusų stotis	2018–2024	IRSA, įmonės, teikiančios viešojo transporto paslaugas
3.1.2. uždavinys. Vystyti ekologinio susisiekimo infrastruktūrą, sudaryti ir gerinti sąlygas naudotis ekologinėmis transporto priemonėmis				
3.1.2.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės pėsčiųjų ir (arba) dviračių takų infrastruktūrą	Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų pėsčiųjų ir (arba) dviračių takų ilgis (km) Atnaujintos ir (arba) naujai sukurtos kitos pėsčiųjų ir (arba) dviračių infrastruktūros objektų skaičius (vnt.) Sudarytų dviračių tinklų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.1.2.2.	Atnaujinti ir (arba) naujai įrengti Ignalinos rajono savivaldybės poilsio aikšteles, aikštes, šaligatvius	Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų poilsio aikštelių, aikščių plotas (kv. m) Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų šaligatvių ilgis (km)	2018–2024	IRSA
3.1.2.3.	Skatinti ekologinio viešojo ir individualiojo transporto plėtrą Ignalinos rajone	Įsigytų ir (arba) atnaujintų ekologinių viešojo transporto priemonių skaičius (vnt.) Įrengtų ekologinių transporto priemonių įkrovimo stotelių (vietų) skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, įmonės, teikiančios viešojo transporto paslaugas, privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys
3.2. tikslas. Inžinerinės infrastruktūros ir energetikos vystymas				
3.2.1. uždavinys. Plėsti ir atnaujinti inžinerinę infrastruktūrą				
3.2.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti vandens tiekimo, vandens gerinimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo tinklų ilgis (km) Įrengtų ir (arba) atnaujintų vandens kokybės gerinimo ir (arba) nuotekų valymo įrenginių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“
3.2.1.2.	Atnaujinti ir (arba) plėsti lietaus nuotekų infrastruktūrą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir (arba) atnaujintų lietaus nuotekų tinklų ilgis (km) Įrengtų ir (arba) atnaujintų lietaus nuotekų valymo įrenginių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“
3.2.1.3.	Atnaujinti ir modernizuoti Ignalinos rajono savivaldybės šilumos ūkį	Įrengtų ir (arba) atnaujintų šilumos tinklų ilgis (km) Įrengtų ir (arba) atnaujintų šilumos įrenginių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“, UAB „Ignalinos šilumos tinklai“
3.2.2. uždavinys. Tobulinti ir sudaryti sąlygas vystyti efektyviai energetikos infrastruktūrai				
3.2.2.1.	Plėsti ir modernizuoti Ignalinos rajono savivaldybės gatvių, kelių, viešųjų teritorijų apšvietimą, didinant energijos efektyvumą	Atnaujintų ir (arba) naujai įrengtų šviestuvų skaičius (vnt.) Apšviestų gatvių, kelių ilgis (km) Apšviestų viešųjų teritorijų plotas (kv. m)	2018–2024	IRSA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
3.2.2.2.	Modernizuoti Ignalinos rajono savivaldybės daugiabučių gyvenamųjų namų pastatus, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą	Modernizuotų daugiabučių namų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS daugiabučių namų bendrijos, IRS daugiabučių namų valdytojai
3.2.2.3.	Modernizuoti Ignalinos rajono savivaldybės viešuosius pastatus, siekiant efektyvinti šilumos energijos suvartojimą	Modernizuotų viešųjų pastatų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos
3.2.2.4.	Skatinti atsinaujinančių ir (arba) alternatyvių energijos šaltinių gamybą, skirstymą ir naudojimą Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“, UAB „Ignalinos šilumos tinklai“, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys
3.3. tikslas. Kitų viešųjų paslaugų vystymas ir plėtra				
3.3.1. uždavinys. Gerinti savivaldybės ūkio paslaugų kokybę ir infrastruktūrą				
3.3.1.1.	Atnaujinti ir (arba) plėsti Ignalinos rajono savivaldybės kapinių teritorijas, jų teikiamas paslaugas	Atnaujintų ir (arba) išplėstų kapinių teritorijų skaičius (vnt.) Parangtų dokumentų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.3.1.2.	Užtikrinti gyvūnų priežiūros ir laikymo tvarką Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Vykdoma tvarka Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.3.1.3.	Užtikrinti tinkamą Ignalinos rajono savivaldybės viešojo ūkio paslaugų teikimą, atnaujinti ir (arba) įsigyti priemonių, skirtų viešojo ūkio paslaugų kokybei užtikrinti	Atnaujintų ir (arba) naujai įsigytų priemonių skaičius (vnt.) Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, SĮ „Kompata“
3.4. tikslas. Darnios ir patrauklios aplinkos užtikrinimas				
3.4.1. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo ir aplinkos apsaugos sistemą, užtikrinti jos veikimą				
3.4.1.1.	Įgyvendinti ir tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo planą	Įgyvendintas planas	2018–2024	IRSA, URATC, SĮ „Kompata“
3.4.1.2.	Tobulinti atliekų tvarkymo sistemą Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, URATC, SĮ „Kompata“
3.4.1.3.	Įgyvendinti ir tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programą ir ją įgyvendinti	Įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA
3.4.1.4.	Vykdyti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.4.1.5.	Šviesti ir teikti informaciją Ignalinos rajono gyventojams atliekų rūšiavimo, perdirbimo ir atliekų mažinimo klausimais	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, URATC, SĮ „Kompata“, IRS švietimo įstaigos
3.4.1.6.	Stiprinti Ignalinos rajono specialistų gebėjimus atliekų tvarkymo srityje	Suorganizuotų ir (arba) lankytų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, URATC, SĮ „Kompata“
3.4.1.7.	Skatinti ir remti aplinkos apsaugos iniciatyvas Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, NVO, IRS bendruomenės
3.4.2. uždavinys. Užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą ir didinti jo patrauklumą				
3.4.2.1.	Tvarkyti, prižiūrėti ir kurti Ignalinos rajono savivaldybės parkus, žaliąsias apsaugines zonas, želdinius, želdynus bei kitus kraštovaizdžio elementus	Sutvarkytų, prižiūrėtų ir naujai sukurtų parkų, žaliųjų ir apsaugos zonų, kitų kraštovaizdžio elementų, želdinių ir želdynų plotas (kv. m)	2018–2024	IRSA
3.4.2.2.	Tvarkyti ir (arba) likviduoti Ignalinos rajono savivaldybės bešeimininkius, apleistus pastatus ir statinius bei aplink juos esančias teritorijas	Sutvarkytų ir (arba) likviduotų pastatų ir statinių skaičius (vnt.) Sutvarkytų teritorijų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.4.2.3.	Tvarkyti ir (arba) likviduoti Ignalinos rajono savivaldybės bešeimininkius vandens gręžinius	Sutvarkytų ir (arba) likviduotų vandens gręžinių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
3.4.2.4.	Tvarkyti užterštas teritorijas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Sutvarkytų teritorijų plotas (kv. m)	2018–2024	IRSA
3.4.2.5.	Valyti paviršinio vandens telkinius Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Išvalytų vandens telkinių plotas (kv. m)	2018–2024	IRSA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
IV PRIORITETAS. SAUGI VISUOMENĖ IR EFEKTYVUS VIEŠASIS VALDYMAS				
4.1. tikslas. Saugumo didinimas rajone				
4.1.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir gyventojų saugumą				
4.1.1.1.	Tobulinti stebėjimo sistemą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų ir (arba) įrengtų stebėjimo kamerų skaičius (vnt.) Įgyvendintų saugumo priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ignalinos r. policijos komisariatas (toliau – Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK), IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės, IRS VVG, IRS bendruomenės, JO
4.1.1.2.	Remti ir plėtoti policijos rėmėjų, jaunųjų policijos rėmėjų veiklą Ignalinos rajone	Paremtų veiklų skaičius (vnt.) Policijos rėmėjų, jaunųjų policijos rėmėjų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK, NVO, JO, IRS bendruomenės
4.1.1.3.	Didinti Ignalinos rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo sistemos efektyvumą	Veikiančios ir pagal reikalavimus įrengtos gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos priemonės Įgyvendintų kitų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba (toliau – Utenos APGV), Ignalinos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (toliau – IPGT)
4.1.1.4.	Gerinti Ignalinos priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos teikiamų paslaugų kokybę	Atnaujintų ir (arba) įrengtų patalpų skaičius (vnt.) Įsigytų gaisro gesinimo automobilių skaičius (vnt.) Įsigytos gelbėjimo įrangos, priemonių skaičius (vnt. / komplektai)	2018–2024	IRSA, IPGT
4.1.1.5.	Organizuoti ir remti ugniagesių savanorystę Ignalinos rajone	Paremtų veiklų skaičius (vnt.) Parengtų ugniagesių savanorių skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, Utenos APGV, IPGT
4.1.1.6.	Paruošti bei prižiūrėti priešgaisrinius vandens telkinius ir kitas gaisrui gesinti būtinas priemones Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Įrengtų ir prižiūrimų privažiavimų prie priešgaisrinių vandens telkinių skaičius (vnt.) Pritaikytų gaisrui gesinti vandens hidrantų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.1.1.7.	Užtikrinti saugumą prie vandens telkinių Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Sutvarkytų maudyklų, maudymosi vietų skaičius (vnt.) Įsigytų saugos priemonių prie vandens telkinių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.1.2. uždavinys. Vykdyti prevencines programas, veiklas				
4.1.2.1.	Skatinti kurti ir remti savižudybių prevencijai skirtas priemones ir programas Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras, IRS švietimo įstaigos, IRS kultūros įstaigos, Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK, Ignalinos VSB, NVO, JO, IRS bendruomenės, IRS VVG
4.1.2.2.	Skatinti kurti ir remti narkomanijos ir kitų priklausomybių prevencijos priemones ir programas Ignalinos rajone	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK, Ignalinos VSB, IRS švietimo įstaigos, IRS kultūros įstaigos, NVO, JO, IRS bendruomenės, IRS VVG
4.1.2.3.	Plėtoti saugios kaimynystės iniciatyvas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Sukurtų naujų saugios kaimynystės grupių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK, IRS VVG, IRS bendruomenės
4.1.2.4.	Organizuoti prevencines priemones ir programas prieš patyčias bei smurtą artimoje aplinkoje ir mokykloje, skirtas nuo smurto artimoje aplinkoje ir mokykloje nukentėjusiems asmenims	Įgyvendintų priemonių, programų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras, IRS švietimo įstaigos, Utenos apskrities VPK Ignalinos r. PK, Ignalinos VSB, IRS socialinės įstaigos, NVO, IRS bendruomenės
4.1.2.5.	Šviesti ir skleisti informaciją priešgaisriniais, civilinės saugos, ekstremaliųjų situacijų ir pirmosios pagalbos teikimo Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje klausimais	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA, Utenos APGV, IPGT, Ignalinos VSB
4.2. tikslas. Efektyvus, gyventojų poreikius atitinkantis viešojo valdymo užtikrinimas				
4.2.1. uždavinys. Užtikrinti savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumą				
4.2.1.1.	Tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės darbuotojų ir politikų kvalifikaciją, bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRSA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
4.2.1.2.	Tobulinti Ignalinos rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių, teikiančių viešąsias paslaugas, darbuotojų kvalifikaciją, bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys)	2018–2024	IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.1.3.	Numatyti ir įgyvendinti lygias galimybes bei teises užtikrinančias priemones Ignalinos rajono savivaldybėje, remti tokias iniciatyvas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.4.	Plėtoti elektronines paslaugas Ignalinos rajono savivaldybės administracijoje	Naujai įdiegtų e. paslaugų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.5.	Tobulinti ir prižiūrėti Ignalinos rajono savivaldybės interneto svetainę www.ignalina.lt , Ignalinos rajono savivaldybės viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų ir įmonių interneto svetaines	Nuolatinė interneto svetainių priežiūra, teisės aktų, standartų atitikimas	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.1.6.	Atnaujinti viešuosius interneto prieigos centrus Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje, įrengti ir (arba) atnaujinti viešuosius kompiuterizuotus informacinius terminalus	Atnaujintų viešųjų interneto prieigos centrų skaičius (vnt.) Įrengtų ir (arba) atnaujintų informacinių terminalų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, Ignalinos VB
4.2.1.7.	Gerinti interneto ryšio kokybę ir prieinamumą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje	Pagerėjęs interneto ryšys ir prieinamumas	2018–2024	IRSA, Ignalinos VB
4.2.1.8.	Kurti, plėtoti ir tobulinti kokybės vadybos sistemą bei vieno langelio principu veikiančias viešąsias paslaugas Ignalinos rajono savivaldybės administracijoje bei viešąsias paslaugas teikiančiose savivaldybės įstaigose ir įmonėse	Atnaujintų ir (arba) naujai sukurtų paslaugų skaičius (vnt.) Suteiktų paslaugų skaičius (vnt. / metus)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.1.9.	Vertinti Ignalinos rajono savivaldybės gyventojų nuomonę dėl savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumo, teikiamų viešųjų paslaugų kokybės, prieinamumo	Atliktų apklausų, tyrimų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.1.10.	Diegti ir (arba) atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės administracijos, viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų bei įmonių informacines sistemas ir (arba) informacinių technologijų bazines	Įdiegtų ir (arba) atnaujintų informacinių sistemų ir (arba) informacinių technologijų bazių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.1.11.	Taikyti korupcijos prevencijos priemones Ignalinos rajono savivaldybėje	Taikytų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.12.	Informuoti Ignalinos rajono savivaldybės gyventojus apie teikiamas viešąsias ir (arba) elektronines paslaugas, skatinti gyventojus jomis naudotis	Įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.13.	Įgyvendinti administracinės naštos mažinimo priemones Ignalinos rajono savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.14.	Organizuoti ir užtikrinti savivaldybės bei valstybės perduotų funkcijų įgyvendinimą Ignalinos rajono savivaldybėje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.15.	Gerinti Ignalinos rajono savivaldybės administracijos darbo aplinką ir užtikrinti darbo saugą	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.1.16.	Parengti ir įgyvendinti jaunų, kvalifikuotų ir motyvuotų specialistų pritraukimo į Ignalinos rajoną bei jų perkvalifikavimo programą	Parengta ir įgyvendinta programa	2018–2024	IRSA
4.2.2. uždavinys. Vykdyti teritorinį, finansinį ir strateginį planavimą				
4.2.2.1.	Rengti ir (arba) atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės ir savivaldybės viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų bei įmonių strateginio planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
4.2.2.2.	Rengti ir (arba) atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų teritorijų planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.2.3.	Rengti ir (arba) atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ar keitimo planus	Parengtų ir (arba) atnaujintų planų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.2.4.	Suformuoti ir įteisinti Ignalinos rajono savivaldybės naudojamus žemės sklypus	Suformuotų ir įteisintų žemės sklypų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA
4.2.2.5.	Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės geoinformacinę sistemą (GIS)	Išplėsta GIS	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įmonės
4.2.2.6.	Rengti ir (arba) atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės ir viešąsias paslaugas teikiančių savivaldybės įstaigų bei įmonių finansinio planavimo dokumentus	Parengtų ir (arba) atnaujintų finansinio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.3. uždavinys. Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės įvairių, skatinti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą				
4.2.3.1.	Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės įvairių komunikacijos ir rinkodaros formavimo programą	Atnaujinta programa Sukurtas Ignalinos rajono savivaldybės prekės ženklas	2018–2024	IRSA, Ignalinos rajono TIC, IRS kultūros įstaigos
4.2.3.2.	Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės tarptautinį ir tarpžinybinį bendradarbiavimą	Suorganizuotų susitikimų, renginių skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asmenys) Įgyvendintų bendrų projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės
4.2.3.3.	Plėtoti Ignalinos rajono savivaldybės administracijos, institucijų, įstaigų bei visuomenės bendradarbiavimą, skatinant aktyvesnį dalyvavimą vietos savivaldoje	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.) Įgyvendintų bendrų projektų skaičius (vnt.)	2018–2024	IRSA, IRS viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos ir įmonės, JO, NVO, IRS bendruomenės, IRS VVG

2 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018 – 2024 metų strateginio plėtros plano pagrindinių projektų sąrašas

Turizmas, kultūros ir gamtos paveldas (6)	• Įkurti balneologinio gydymo ir sveikatingumo centrą Ignalinos rajono ligoninėje • Viešosios įstaigos Ignalinos rajono ligoninės reabilitacijos ir sveikatinimo paslaugų skyriaus rekonstravimas (III etapas) • Įrengti vandens atrakcionų kompleksą Ignalinos mieste • Sudaryti sąlygas sportinei ir pramoginei laivybai, įrengiant ir (arba) atnaujinant prieplaukas, laivų nuleidimo vietas Ignalinos rajone • Rytų Aukštaitijos miestai ir miesteliai – informavimo apie lankytinas vietas stiprinimas ženklinimo priemonėmis (partnerio teisėmis) • Turizmo e-rinkodaros priemonių taikymas Rytų Aukštaitijos žinomumui ir lankomumui didinti (partnerio teisėmis)
Kompleksinė Ignalinos miesto plėtra (1)	• Daugiabučių namų kvartalų Ignalinos mieste kompleksinis sutvarkymas
Kompleksinė Ignalinos rajono savivaldybės kaimiškų vietovių plėtra (4)	• Viešųjų erdvių atnaujinimas, pritaikant renginiams, poilsiui, laisvalaikiui, fizinio aktyvumo didinimui ir viešosios paskirties pastato patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams Ignalinos rajono Didžiasalio kaime • Universalios sporto aikštelės įrengimas Ignalinos rajono Vidiskių kaime • Visuomeninės paskirties pastato atnaujinimas Dysnos kaime • Visuomeninės paskirties pastato atnaujinimas Diekaiščių kaime
Švietimas (4)	• Edukacinių erdvių kūrimas Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijoje • Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos pastato vidaus patalpų atnaujinimo darbai • Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazijos vidaus patalpų remonto darbai • Ignalinos r. Naujojo Daugėlišio mokyklos-daugiafunkcio centro vidaus patalpų remonto darbai
Kultūra (1)	• Sukurti vieningą, centralizuotą muziejų ir ekspozicijų tinklą ir koordinuoti jų veiklą, siekiant patirties
Socialinė apsauga (2)	• Kompleksinės paslaugos šeimai Ignalinos rajone • Pramoninio pastato Ignalinoje, Gėlių g. 13, pritaikomo socialiniam būstui, pertvarkymo užbaigimas ir socialinių būstų įsigijimas

Susisiekimo infrastruktūros plėtra (9)

- Gatvės Ignalinos miesto rekreacinėje zonoje tarp Gavio ežero ir Turistų gatvės įrengimas
- Naujų susisiekimo komunikacijų statyba ir esamų rekonstravimas Ignalinos rajono Rimšės ir Palūšės kaimuose
- Švenčionių gatvės Ignalinos mieste, Ignalinos miesto seniūnijoje, rekonstravimas
- Antagavės, Bėčiūnų ir Naujakurių gatvių Bėčiūnų kaime Ignalinos rajone rekonstravimas
- Draugystės gatvės atkarpos Ignalinos mieste, Ignalinos miesto seniūnijoje rekonstravimas
- Budrių alkatavio Ignalinos mieste, Ignalinos miesto seniūnijoje, statyba
- Miško gatvės Ceikinių kaime Ceikinių seniūnijoje rekonstravimas
- M. Petrausko skersgatvio Ignalinos mieste, Ignalinos miesto seniūnijoje rekonstravimas
- Dviraičių ir pėsčiųjų takų plėtra Ignalinos miesto Geležinkelio g., Budrių g. ir Ateities g. bei esamame take nuo Mokyklos g. į Strigaišiško kaimą

Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra (5)

- Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Ignalinos rajone
- Geležies pašalinimo iš geriamojo vandens sistemų įrengimas Ignalinos rajono Palūšės, Mažėnų, Šiulėnų ir Navikų kaimuose
- Geriamojo vandens tiekimo sistemų statyba ir rekonstravimas Ignalinos rajono Tverėčiaus, Navikų, Dietkaušičius, Erzvėto, Meikštų ir Grybėnų kaimuose
- Geriamojo vandens tiekimo sistemų statybą ir rekonstravimas Ignalinos rajono Bėčiūnų, Mikalavo ir Giliūnų kaimuose
- Geriamojo vandens tiekimo sistemų statybą ir rekonstravimas Ignalinos rajono Ceikinių, Rubelninkų, Linkmenų ir Dūkštelėnų kaimuose

Energetinė infrastruktūra (1)

- Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo skatinimas (Dysnos kaime esančio visuomeninio pastato šiluminas)

Aplinkos apsauga (3)

- Konteinerių aikštelių įrengimas (rekonstrukcija) Ignalinos r. savivaldybėje ir atliekų surinkimo konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas
- Kraštovaizdžio formavimas, pažeistų žemių tvarkymas Ignalinos rajone ir bendrųjų planų tikslinimas
- Buvusio technikos kiemo teritorijos Ignalinos r. sav., Mielagėnų sen., Giliūnų k. sutvarkymas

Viešasis valdymas (1)

- Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Ignalinos rajono savivaldybėje

3 priedas. Efekto vertinimo kriterijai (vizijos rodikliai)

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
1.	Ignalinos rajono savivaldybėje apsilankiusių turistų skaičius, tūkst. asmenų	Ignalinos TIC	Ignalinos TIC	70	Didėjantis	LSD rodiklių duomenų bazės rodiklis
2.	Ignalinos rajono savivaldybės sportuojančiųjų gyventojų skaičius, lyginant su bendru gyventojų skaičiumi, procentinė išraiška	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius, Lietuvos statistikos departamentas (toliau – LSD)	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	4,7	5,0	Ignalinos r. sav. sportuojančiųjų gyventojų sporto klubuose ir sporto organizacijose bei moksleivių namuose skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100
3.	Materialinių investicijų, tenkančių 1-am gyventojui, santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	43,1*	Didėjantis	MI 1-am gyventojui Ignalinos r. sav. padalinta iš MI 1-am gyventojui šalyje ir padauginta iš 100
4.	Tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių 1-am gyventojui, santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	4,8*	Didėjantis	TUI 1-am gyventojui Ignalinos r. sav. padalinta iš TUI 1-am gyventojui šalyje ir padauginta iš 100
5.	Bendro vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (bruto) santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	80,5	≥82,0	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Ignalinos r. sav. padalintas iš vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio šalyje ir padaugintas iš 100
6.	Nedarbo lygio (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD, Lietuvos darbo birža (toliau – LDB)	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	190,1	Mažėjantis	Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Ignalinos r. sav. padalintas iš registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykio šalyje ir padaugintas iš 100
7.	1 000-iui gyventojų tenkanti natūrali gyventojų kaita (NGK)	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	-14	Mažėjantis	Ignalinos r. sav. NGK rodiklis padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000

* 2015 m. duomenys

4 priedas. Rezultato vertinimo kriterijai (prioritetų / tikslų rodikliai)

I PRIORITETAS. RAJONO EKONOMINĖ IR KOMPLEKSNĖ PLĖTRA

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
1.1. tikslas. Turizmo, kultūros ir gamtos paveldo vystymas	Ignalinos rajono savivaldybėje apsilankiusių užsienio turistų skaičiaus dalis nuo visų apsilankiusių turistų skaičiaus, procentinė išraiška	Ignalinos TIC	Ignalinos TIC	42,4	Didėjantis	Ignalinos rajono savivaldybėje apsilankiusių užsienio turistų skaičius padalintas iš bendro turistų skaičiaus ir padaugintas iš 100
	Ignalinos rajono savivaldybėje įkurtų sveikatingumo centrų ir (ar) jų padalinių (skyrių) skaičius, vienetai	IRSA	IRSA	1	2	IRSA pateikiami duomenys
	Ignalinos rajono savivaldybėje apgyvendintų turistų skaičius, tūkst. asmenų	LSD	Ignalinos TIC	16,8	Didėjantis	LSD rodiklių duomenų bazės rodiklis (apgyvendinimo įstaigose ir kaimo turizmo sodybose apgyvendintų turistų skaičius)
	Maitinimo įstaigų, tenkančių 1 000-ii gyventojų, santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	30,8*	Didėjantis	Maitinimo įstaigos 1000-ii gyventojui Ignalinos r. sav. padalintos iš maitinimo įstaigų 1000-ii gyventojui šalyje ir padauginta iš 100
	Gautas kurorto statusas	IRSA	IRSA	-	Gautas kurorto statusas	IRSA pateikiami duomenys
1.2. tikslas. Verslo aplinkos gerinimas ir investicijų pritraukimo skatinimas	Sutvarkytų kultūros ir gamtos paveldo objektų skaičius, vienetai	IRSA Teritorijų planavimo ir architektūros skyrius	IRSA Teritorijų planavimo ir architektūros skyrius	-	Ne mažiau kaip 4 objektai per laikotarpį	IRSA Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus pateikiami duomenys
	Veikiančių ūkio subjektų skaičius, tenkantis 1 000-ii gyventojų, vienetai	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	14,5	Didėjantis	LSD rodiklių duomenų bazės rodiklis
	Parduotuvių, tenkančių 1000-ii gyventojų, skaičiaus santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	89,1*	Didėjantis	Parduotuvių Ignalinos r. sav. skaičius, tenkantis 1000-ii gyventojų, padalintas iš parduotuvių skaičiaus 1000-ii gyventojų šalyje ir padauginta iš 100
	Statybos darbų apimtys, tenkančios 1-am gyventojui, EUR	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	302,54	Nemažėjantis	Statybos darbų apimtys Ignalinos r. sav. padalintos iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus
1.3. tikslas. Žemės ūkio, žuvininkystės ir miškininkystės vystymas	Bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1-am gyventojui, EUR	LSD	IRSA Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyrius	1201,95*	Didėjantis	Bendroji žemės ūkio produkcija Ignalinos r. sav. padalinta iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus
	Vidutinio ūkio dydžio santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras	IRSA Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyrius	96,0	Didėjantis	Vidutinis Ignalinos r. sav. ūkio dydis padalintas iš vidutinio šalies ūkio dydžio ir padauginta iš 100
	Naujuose žuvininkystės, žuvis perdirbimo ir (ar) rekreacinės žvejybos veiklos ūkio subjektuose įsteigtų darbo vietų skaičius, vienetai	IRSA Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyrius	IRSA Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyrius	-	Ne mažiau kaip 2	IRSA Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyriaus pateikiami duomenys
1.4. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas	Ignalinos rajono savivaldybės vietos veiklos grupių strategijų įgyvendinimas	IRS VVG	IRS VVG	Parengtos strategijos	Įgyvendintos strategijos	Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančių vietos veiklos grupių pateikiami duomenys

* 2015 m. duomenys.

II PRIORITETAS. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR VISUOMENĖS SOCIALINĖS GEROVĖS PLĖTRA

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
2.1. tikslas. Išsilavinusios ir sportiškos visuomenės formavimas	Vaikų iki 16 m., nesimokančių mokykloje, skaičius, tenkantis 1 000-ii gyventojų, asmenys	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius, LSD	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius, LSD	0	0	Ignalinos r. sav. vaikų iki 16 m., nesimokančių mokykloje, skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1000
	Mokinių, dalyvavusių Ignalinos r. sav. neformaliojo vaikų švietimo ar formaliojo švietimo papildančiose programose ir lankusių būrelius, dalis nuo bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus, procentinė išraiška	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	64,4	65,0	IRSA Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateikiami duomenys
	Vaikų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sistemoje dalis nuo bendro vaikų iki 6 metų skaičiaus, procentinė išraiška	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius, LSD	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	52,6	55,0	Vaikų, Ignalinos r. sav. ugdymų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. vaikų iki 6 m. skaičiaus ir padaugintas iš 100
	Sporto varžybų, sporto ir sveikatinimo renginių dalyvių skaičius, lyginant su bendru gyventojų skaičiumi, procentinė išraiška	Lietuvos sporto statistikos metraštis, LSD	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	18,7	20,0	Ignalinos r. sav. sporto varžybų, sporto ir sveikatinimo renginių dalyvių skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100
2.2. tikslas. Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės ugdymas	Ignalinos r. savivaldybės viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose apsilankusių lankytojų (apsilankymų) skaičius, tūkst. asmenų	Ignalinos VB	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	113	Nemažėjantis	Ignalinos VB pateikiami duomenys
	Meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius, tenkantis 1 000-ii gyventojų, asmenys	LSD	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	43	Nemažėjantis	Ignalinos r. sav. meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1000
	Ignalinos rajono savivaldybėje vykusių kultūros renginių skaičius/ dalyvių juose skaičius, vienetai/ asmenys	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	855/ 18 500	Nemažėjantis	IRSA Švietimo ir kultūros skyriaus pateikiami duomenys
	NVO, JO ir bendruomenių skaičius, vienetai	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	45	Nemažėjantis	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyriaus pateikiami duomenys
	NVO, JO ir bendruomenių vykdytų veiklų, projektų skaičius, vienetai	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	IRSA Švietimo ir kultūros skyrius	30	35	IRSA Švietimo ir kultūros skyriaus pateikiami duomenys

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
2.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas	Asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius metų pabaigoje, asmenys	IRSA Teisės ir civilinės metrikacijos skyrius	IRSA Teisės ir civilinės metrikacijos skyrius	129	Mažėjantis	IRSA Socialinės paramos ir kaimo skyriaus pateikiami duomenys
	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų, asmenys	LSD	IRSA Socialinės paramos ir kaimo skyrius	70	Mažėjantis	Ignalinos r. sav. socialinės pašalpos gavėjų skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000
	Socialinės rizikos šeimų skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų, asmenys	LSD	IRSA Socialinės paramos ir kaimo skyrius	6	Nedidėjantis	Ignalinos r. sav. socialinės rizikos šeimų skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 1 000
	Gydytojų skaičiaus, tenkančio 10 000 Ignalinos r. sav. gyventojų, santykis su šalies vidurkiu, procentinė išraiška	HISIC	IRSA vyr. specialistas (savivaldybės gydytojas)	52,5*	Nemažėjantis	Gydytojų skaičius, tenkantis 10 000 Ignalinos r. sav. gyventojų, padalintas iš gydytojų skaičiaus, tenkančio 10 000 šalies gyventojų, ir padaugintas iš 100
	Gyventojų, dalyvavusių sveikatos prevencinėse programose, dalis nuo visų pakviestųjų dalyvauti programose skaičiaus, procentinė išraiška	IRSA vyr. specialistas (savivaldybės gydytojas)	IRSA vyr. specialistas (savivaldybės gydytojas)	57,0	70,0	IRSA vyr. specialisto (savivaldybės gydytojo) pateikiami duomenys
	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Ignalinos rajono savivaldybėje	LSD	IRSA	69,1	74,8	IRSA vyr. specialisto (savivaldybės gydytojo) pateikiami duomenys

* 2015 m. duomenys

III PRIORITETAS. VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS DARNI PLĖTRA

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
3.1. tikslas. Modernios, patogios ir saugios susisiekimo sistemos užtikrinimas	Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgio dalis nuo bendro vietinės reikšmės kelių ilgio, procentinė išraiška	LSD	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	12,5*	Didėjantis	Ignalinos r. sav. vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis padalintas iš vietinės reikšmės kelių ilgio ir padaugintas iš 100
	Kelių eismo įvykių, kuriuose sužeisti arba žuvo žmonės, skaičius, vienetai	LSD	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	9*	Mažėjantis	LSD rodiklių duomenų bazės rodiklis
3.2. tikslas. Inžinerinės infrastruktūros ir energetikos vystymas	Renovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius (užbaigta renovacija), procentinė išraiška	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	50,0	100,0	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyriaus pateikiami duomenys
	Gyventojų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus, procentinė išraiška	UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	38,0	82,0	Ignalinos r. sav. gyventojų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100
	Gyventojų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus, procentinė išraiška	UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	28,2	67,0	Ignalinos r. sav. gyventojų, prisijungusių prie nuotekų surinkimo tinklų, skaičius padalintas iš Ignalinos r. sav. gyventojų skaičiaus ir padaugintas iš 100

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
3.3. tikslas. Kitų viešųjų paslaugų vystymas ir plėtra	Ignalinos r. sav. seniūnijų metinių ataskaitų teikimas	IRSA seniūnijos	IRSA seniūnijos	Rengiamos ataskaitos	Patvirtintos ataskaitos	IRSA seniūnijų pateikiami duomenys
3.4. tikslas. Darnios ir patrauklios aplinkos užtikrinimas	Iki reikalaujamų normų išvalomų ūkio, buitės ir gamybos nuotekų dalis, procentinė išraiška	UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“	IRSA Statybos ir komunalinio ūkio skyrius	100,0	100,0	UAB „Ignalinos vanduo“, UAB „Didžiasalio komunalinės paslaugos“ pateikiami duomenys
	Perdirbtų ar kitaip panaudotų komunalinių atliekų dalis nuo viso surinkto atliekų kiekio per metus, procentinė išraiška	SĮ „Kompata“	IRSA vyr. specialistas (ekologas)	27,5	65,0	SĮ „Kompata“ pateikiami duomenys
	Aplinkos stebėsenos, tyrimų skaičius per metus, vienetai	IRSA vyr. specialistas (ekologas)	IRSA vyr. specialistas (ekologas)	8	Nemažėjantis	IRSA vyr. specialisto (ekologo) pateikiami duomenys

* 2015 m. duomenys

IV PRIORITETAS. SAUGI VISUOMENĖ IR EFEKTYVUS VIEŠASIS VALDYMAS

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Paiškinimas (formulė)
4.1. Saugumo didinimas rajone	Užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 tūkst. gyventojų, santykis su šalies rodikliu, procentinė išraiška	LSD	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	60,1*	Mažėjantis	Užregistruotos nusikalstamos veikos, tenkančios 100 tūkst. gyv. Ignalinos r. sav., padalinta iš užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 tūkst. gyv. Šalyje, ir padauginta iš 100
	Stebėjimo vietų viešosiose erdvėse skaičius, vienetai	IRSA vyr. specialistas civilinei ir darbo saugai	IRSA vyr. specialistas civilinei ir darbo saugai	8	16	IRSA vyr. specialisto civilinei ir darbo saugai pateikiami duomenys
	Gaisrų skaičius, vienetai	IRSA vyr. specialistas civilinei ir darbo saugai	IRSA vyr. specialistas civilinei ir darbo saugai	101*	Mažėjantis	IPGT pateikiami duomenys
4.2. Efektyvaus, gyventojų poreikius atitinkančio viešojo valdymo užtikrinimas	Savivaldybės administracijos darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo kursuose, seminaruose, renginiuose, dalis nuo bendro savivaldybės administracijos darbuotojų skaičiaus	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	-	Kiekvienas darbuotojas bent 1 kartą per metus	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus pateikiami duomenys
	Gyventojų pasitenkinimas savivaldybės teikiamomis paslaugomis	Atlikta apklausa	IRSA Investicijų planavimo ir turto valdymo skyrius	-	Atlikta apklausa	Atlikta apklausa
	Interneto svetainės www.ignalina.lt lankomumas, vidutinis apsilankymų skaičius per metus, unikalūs vartotojai / sesijos	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	40 000 / 250 000	50 000 / 300 000	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus pateikiami duomenys
	Suteiktų elektroninių paslaugų skaičius per metus, vienetai	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyrius	64	300	IRSA Informatikos ir bendrųjų reikalų skyriaus pateikiami duomenys

* 2015 m. duomenys

5 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo ataskaitos forma

VIZIJOS RODIKLIAI (EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI)

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Pasiekta reikšmė (2020 m. arba 2019 m.)	Pasiekta reikšmė (2024 m. arba 2023 m.)	Paaiškinimai, pastabos
Nurodomas eilės numeris	Nurodomas vertinimo kriterijaus pavadinimas iš galiojančio IRSSPP	Nurodomas duomenų šaltinis iš galiojančio IRSSPP	Nurodomos atsakingos už duomenų pateikimą institucijos iš galiojančio IRSSPP	Nurodoma galiojančio IRSSPP vertinimo kriterijaus atskaitos taško reikšmė	Nurodoma galiojančio IRSSPP vertinimo kriterijaus planuojama reikšmė (siekiamybė)	Vertinimo kriterijaus reikšmė rengiant tarpinę ir galutinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą	Vertinimo kriterijaus reikšmė rengiant galutinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą	Paaiškinama, kodėl nepasiekta / viršyta planuota vertinimo kriterijaus reikšmė

PRIORITETŲ / TIKSLŲ RODIKLIAI (REZULTATO VERTINIMO KRITERIJAI)

Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Duomenų šaltinis	Atsakingas už duomenų pateikimą	Atskaitos taškas (2016 m. arba 2015 m.)	Planuojama reikšmė 2024 m. (siekiamybė)	Pasiekta reikšmė (2020 m. arba 2019 m.)	Pasiekta reikšmė (2024 m. arba 2023 m.)	Paaiškinimai, pastabos
Nurodomas IRSSPP tikslo kodas ir pavadinimas	Nurodomas vertinimo kriterijaus pavadinimas iš galiojančio IRSSPP	Nurodomas duomenų šaltinis iš galiojančio IRSSPP	Nurodomos atsakingos už duomenų pateikimą institucijos iš galiojančio IRSSPP	Nurodoma galiojančio IRSSPP vertinimo kriterijaus atskaitos taško reikšmė	Nurodoma galiojančio IRSSPP vertinimo kriterijaus planuojama reikšmė (siekiamybė)	Vertinimo kriterijaus reikšmė rengiant tarpinę ir galutinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą	Vertinimo kriterijaus reikšmė rengiant galutinę IRSSPP įgyvendinimo ataskaitą	Paaiškinama, kodėl nepasiekta / viršyta planuota vertinimo kriterijaus reikšmė

6 priedas. Ignalinos rajono savivaldybės 2018–2024 metų strateginio plėtros plano keitimo/ papildymo forma

1. _____ savivaldybės _____ metų strateginio plėtros plano priemonių sąrašo (pažymėti reikiamą):

1.1. koregavimas

Koreguojamos priemonės kodas ir pavadinimas:

1.2. papildymas nauja priemone

Siūlomos priemonės kodas ir pavadinimas:

1.3. esamos priemonės išbraukimas

Siūlomos išbraukti priemonės kodas ir pavadinimas:

2. Pasiūlymą pateikęs asmens vardas, pavardė, darbovietė, pareigos:

3. Priemonės koregavimo / papildymo / išbraukimo poreikio trumpas pagrindimas

4. Priemonės aprašymas

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Pasiekimo laikas (metai)	Atsakinga (-os) institucija (-os)
Nurodomas IRSSPP priemonės kodas	Nurodomas IRSSPP priemonės pavadinimas	Nurodomas IRSSPP priemonės pasiekimo indikatorius	Nurodomas IRSSPP priemonės pasiekimo laikas	Nurodoma (-os) institucija (-os), atsakinga (-os) už IRSSPP priemonės įgyvendinimą

(vardas, pavardė) _____ data _____ parašas

A.V.